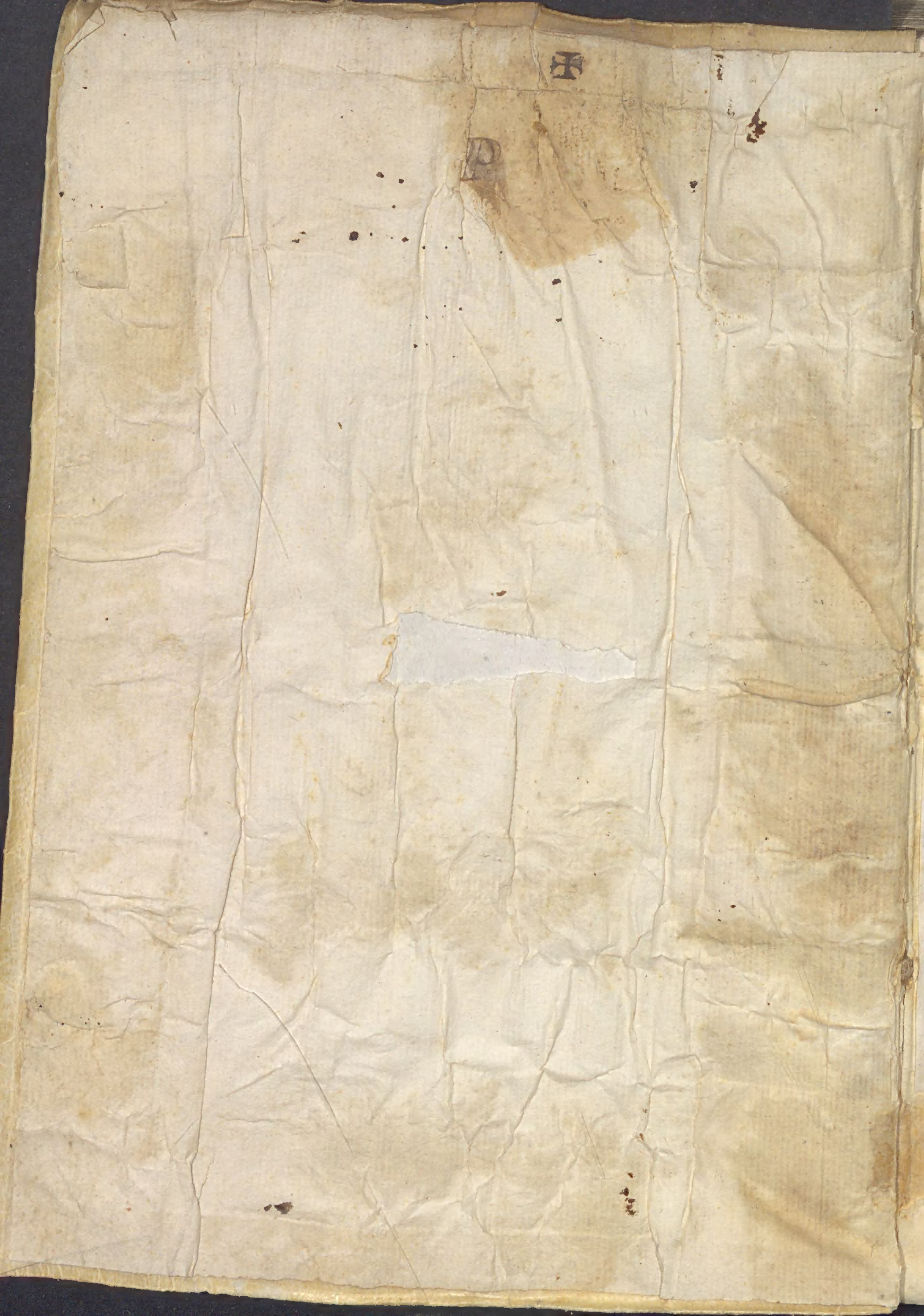

M.S. pergamino, en 4.º, regular, con 563 f.

Commentarii ad cap. 12. 1.ª p.tis S. Thomæ de Visione Beatifi

ca. aut. Joan. Gonzalez.

Rotulata

Gonzalez. de Beatifica tudine.

Commentarii ad Q. 12. 1.ae p.tis S. Thomae, in qua de Visione Beatifica, disputavit Angelicus Mag.r et D.or

Authore
R. P. Ioanne Gonçalez Societatis Iesu, in Collegio Granat. Societ. Iesu Vesperario Theologiae professore.

Anno Dni 1644.

Proloquium.

De visione Beatifica, qua felices illi coelestis orbis incolae summam Divinitatis pulchritudinem obtutu firmo contemplantur, et fruitione servitant, elucubrationes istas apparamus; quae, quantum erit in nobis incumbent seduto ad rimandam veritatem ipsam pro exponenda natura huius visionis mirabilis, non solum ad ostendendam posse floridam novitatem, nec etiam ad devenustandam antiquitatem authoratam, quod plerique hac tempestate faciunt; nobis enim iampridem probatum est id quod pulchre dictum legitur apud Philonem in lib. de Abraham: ubi opinione antiquior, ubi existimatione potior est veritas. Selegi ex aliis sane materiam commentariis illustrandam, quoniam licet aspectu primo appareat facillima, ut potè quae non occupat investigandis abstrusioribus aliis, plausibilioribusque Theologiae Scholasticae difficultatibus, si tamen nucleum illius eximamus, et singula quae claudit Theologo viro cognoscenda, non oscitanter, aut supina negligentia disquiramus; comperiemus effectu, ex difficultatibus quas claudit rite et exacte expensis, non exiguum emolumentum posse redundare in auditores nostros. Et quidem solum vulgari sunt levia reputanda illa, quae totam commentatoris expostulant industriam, et in quorum enucleatione Theologorum primores

rei magnitud. stimulati operam impendere n. erubu-
ere. Dabimus q. hec oia recentr compta, innova-
ta, et aliqm. tots ~~aucta~~. (Absit sit a verbo fastus
ois et arrogantia) sed que adhuc possint fastigiari
in maiore splendoris maiestate, nam ut Belle seri-
psit Ausonius: Alius alio plura invenire pote, nemo
oia.

Compendium doctre Sti Thome in hac
Q. 12.

Totam questem 12 distribuit D. Thomas in
13 articulos, in qq. ponit qqd ad cognitm visionis
Beate ptinet. In art. 1o rogat, V. aliquis intus crea-
tus possit Deum videre p. essam, qd idem e ac si ro-
garet, an possit videri Deus ut e in se. Et ret,
simplr scedendum ee Beatos videre Dam essam. =
In 2o petit V. essa Dei ab intu creato p aligm
silitud. videat. Et duo statuit; 1um e ex pte virtu-
tis intive requiri aligm silitud. participatam Dei.
2um e, ex pte obi seu Dei visibilis p nullam
silitudinem creatam Deum posse videri. In 3 inqui-
rit, utrum essa Dei posset videri oculis corporalibus.
Et ret Deum n posse videri visu vel alia quavis pote-
ntia sensitiva. In 4 dubitat, V. aliquis intus p sua
nalia Dm essam videre possit. Resolutio e negati-
va, et ro desumit ex mo subsistendi Dei, et imperfect

nri intus.

Art.us 5.us insumit in examinando an intus creatus ad videndum Dei essam indigeat aliquo lum.e creato. Et ret affrative. Art.us 6.us expendit an videntium essam Dei unus alio pfectius videat. Et hoc dubius resolvit affrative à D. Thomâ asserente id pvenire ex rõe lum.is pfectioris. In art.o 7 expendit V. videntes Deum p essam ipsum comprehendant et p.tem negativam statuit, quoniam incomprehensibilitas à creâ e unum ex pcipuis attributis Divinis. In 8 disputat V videntes Deum p essam oia in ipso videant. Et resolutio e, Beatus n videre in Deo oia, quæ potè ipse facere, sed quædam, eosq plura, quo pfectius vident D.am essam. In 9.o negat V ea quæ vident in Deo, à videntibus D.am essam, videant p aliquas similitud.s creatas. Et p.tem negativam ponit. In 10 differit, V. videntes Deum p essam si videant oia, quæ in ipso vident, et ret affrative. In 11.o inquirit V aliquis in hac vita possit videre Deum p essam, et negat s.ctus D.or de hoie puro secundum legem ordinariam, affrat s.o sm̃ gram̃ abitam posse coicari visionem Dei in hac mortali vitâ. Duo posteriores articuli ordinavit ad exponendam cognit.em Dei p nam, et p gram. Asseritq s.ctus D.or p nam n posse nos cognoscere totam Dei virtutem et p gram s.o posse consequi sublimiorem cognit.em Dei. Hæc e doctrina q.m docet D. Thomas

in p̄dicta q. 12. et q̄m nos elucidandam in p̄senti suscipimus

Totius tractationis distributio dillucida.

Ne methodi inconcinnitas p̄sentem tractatum devenustet curavimus totam m̄am in sex controversias distribuere. 1a Contro.a sedulo declarabit essam et p̄cipuas p̄prietates ipsius visionis Beatificæ. 2a disputavit de obto, circa q̄d versatur ipsa Dei visio. In 3a disseremus de p̄riis effectivis et passivis, quæ se tenent ex p̄te pot. In 4a erit sermo de concursu, qui p̄stat ab obto Beatifico in ipsam visionem. In 5a definiemus, ex quo cap.e sumenda sit distinctio specifica et inequalitas visionis Beatæ. In 6a et ultima de ejus inp̄ͥpensibilitate tractabimus. Conabimur autem om̄a p̄ seç dignitate discutere, et intra suius anni metas carcerare.

Controversia. 1a

Vestigans essam et p̄prietates intricas visionis Beatificæ.

Disp. 1ª et quasi
pludialis quae breviter calamo exponit
quid noe visionis in psenti
signet.

Plura hic solent intrudere Magistri aliqui quae ppie ptinent ad sciam scolasticam, et quae facile transcribi possent ex dictis à nobis in nra phia. Sed qª eo ano solum hanc dispoem pmittimus, ne ignorato obto, ccª qᵒ futura e. ctrovª in incertum pcedamus, ea tm brevr indicanda sunt, quae psixo fini deserviant.

Igr si rigorose etymon huius vocis visio rimeris, invenies, pdictam vocem ducere originem à verbo video, et pprie signare actum pae visivae, p quae fralr pcipit id, quod e. ppositum ante oculos. Solet etm minus pprie sumi 1ᵒ p reipsa quae vidr, in quo sensu accipi debet, qdo dr de pphetis, quod aliqm visum viderint. 2ᵒ quando extendit ad actus aliorum sensuum; dicimus. n. ut bene notavit Augustinus tom. 1. epist. 112. cap. 2. vide qd oleat, quid sapiat id sonet etta, quae phrases pprie denotant, nos debere applicare eius ad obtã illa pcipienda.

Sed qª pōa visiva et intiva habent int se analogiam, factum e. ut noe visionis expri-

mant est proprie actus intus et cognitio intuativa proprie compellet visio. Quam signate firmanda sunt luculenta verba apud Augustinum in epistola iam citata cap. 21. et passim idem inculcat in sacro textu. Unde quod actus intus dicitur visio; sed adhuc inter illos reperit discrimen aliquod etiam in ratione visionis, nam actus obscurus et fidei appellat visio nimis late, nam non dicitur proprie quis videre id quod solum aut opinative assequitur. actus etiam qui clare, et evidenter cognoscit obiectum in alio, et per alienas species, non dicetur visio summa proprietate, Unde fit illam cognitionem, quae clare, distincte atque cognoscit obiectum immediate in seipso et per speciem propriam illius visionis proprissime nuncupari. In qua acceptione sumi debet visio in praesentiarum.

Illud autem est inter Theologos valde controversum, quid constituant cognitionem intuitiva et quidditativa formaliter in ratione talis. Aliqui docent illam esse cognitionem intuitivam, quae cognoscit omnes formalitates obiecti nulla facta praecisione inter illas perfectas, quae sunt realiter idem. Dicunt alii, visionem intuitivam esse, quae attingit obiectum per species proprias illius. Arbitrantur alii dicendum esse cognitionem quae versatur immediate circa obiectum ut existens, per propriam illius speciem, et ad illam exigunt tres conditiones; prima ut feratur ad obiectum attingendo illud immediate in seipso et non in alio. 2a, quod obiectum cognoscat ut existens in ratione temporis propria. 3a quod fiat per speciem

proprium obiectum, hoc est, quod si requirat speciem ad efficiendam cognitionem, ut illa sit intuitiva non potest esse species aliena, et aliis obiectis comparata. De praedictis opinionibus nullus fermè est ex scriptoribus, qui ad lib. de anima non tractat. Legantur inter alios duo novissimi P. Arriaga et P. Oviedo.

Quod attinet ad nostrum institutum satis est in praesenti notare, nomen visionis deinceps usurpandum esse à nobis illam scilicet cognitionem, quae propriam speciem comparet et qua Deus ipse intuitivè et clarè percipiat à Beatis in seipso, non autem in alio medio. Quando vero in decursu huius materiae spatium discutiamus singulas difficultates erit facile colligere quae nam proprietates debeant probari vel improbari ex illis, quae solent attribui cognitioni proprissimè intuitivae, unde facile etiam erit deducere quam nomen recte definiatur intuitiva cognitio, et in suas species proprie distribuatur. Appellatur visio, de qua procedit noster sermo Beata seu Beatifica, aut quia est propria Beatorum, aut quia reddit felices et Beatos ipsos videntes cum in illa consistat essentialis Beatitudo iuxta graviorum Theologorum opinionem.

Dispᵒ 2ᵃ An sit possibile

quod creatura intellectualis videat Deum intuitivè et ut est in se.

Caput 1um

Cuiusnam visionis possibilitas ex fide constat?

Dolendum sane est quod in ipso Beatificae visionis meridie ([illegible]) tam foede nonnulli caecutierint ([illegible]) ut asseruerint non posse Deum videri clare et in sua essentia ab aliqua creatura intellectuali per cognitionem intuitivam, Beatosque tamen videre splendorem et claritatem quandam a Deo procedentem, et in eiusmodi claritate videre Deum ipsum. In hunc errorem prolapsi sunt Armeni, aliique Graeci ut refert Armacanus Lib. 14. q. contra illos cap. 22. Tribuitur etiam aliis ut Petro abailardo, et Arnaldo eius discipulo. Dissident tamen acriter expositores in declarando an vere Abailardus praedicto errori adhaeserit, quod quidem nostra parum interest; illud tamen obiter pronuncio fundamentum partis negativae quod sumitur ex silentio D. Bernardi infirmum prorsus esse. Nam ipse Sanctus Pater in Epistola 190 testatur se non referre errores cunctos in quos Abailardus prolapsus est. Eidem etiam errori videtur consentire Conradus Vorstius Calvinista in tractatu de Divinis attributis, qui ut refert Pater Becanus in manuali controversiarum Lib. 3o cap. 1o. q. 1a. no. 3o ex eo probabat Deum non esse in essentia infinitum, quod ab Angelis videretur, quasi non recte consentirent cohaerere haec duo videlicet quod substantia Dei esset infinita

et quod ab intu finite videret ò quid[?] pr solas
ne vires, sed accedente Dei supernali auxilio; sed hoc
errore reiecto doctrina catholica docet, possibile esse vi-
sione creata, per quam Deus possit videri clare et intuiti-
ve ut est in se [illegible] quae veritas ex sacra pagina,
cuius testimoniis aptis abundant noviorum Commentarii,
illustriora sunt ista quae subiiciemus. Math. 5 dicitur
Beati mundo corde quoniam ipsi Deum videbunt.
Et cap. 18. Angeli eorum semper vident faciem Patris mei,
qui in coelis est. Angeli quoque Beati faciem Dei, id est
illius naturam infinitam intuent in coelis. Ioannis epist.
1. cap. 3. Cum apparuerit similes ei erimus, quoniam vi-
debimus eum sicuti est. Non ignoro praedicta verba
exponi à Patre Lorino et ab aliis de visione humanitatis
Christi Domini; sed illa intelligenda esse de visione Dei ut est in
se; quando Deus in altera vita manifestetur Beatis,
docerit expositores communiter innixi Patrum authoritati, quas
refert Egidius Lusitanus tom. 2. de Beatitudine Lib.
2o q. 1. Et quod magni ponderis est ad praedictam ex-
positionem stabiliendam Evaristus Papa in Epistola 1a
decretali, ad Episcopos Africanos, quae habetur tom. 1o
Concil. praefato testim. probat Deum ut est in se videri
à Beatis. Legatur etiam circa hunc locum noster Cardina-
lis Toletus in adnotatione 53.

Insuper Divus Paulus in 1a ad Corinth.
cap. 13. eandem veritatem decernit, dum sic loquitur

videmus nunc per speculum in enigmate, tunc autem facie ad faciem; nunc cognosco ex parte, tunc autem cognoscam sicut et cognitus sum. Hunc locum plerique ex PPibus explicant de visione intuitiva Dei. Illius legitima declaratio, ut recte Pr Cornelius observat eiusmodi est: Dum sumus, inquit Paulus, in hac mortali vita, cognoscimus Deum per enigmata hoc est obscure quidem et reflexe ex cognitione entium creatorum, quando vero coelestis patriae cives efficiamur intuebimur illum facie ad faciem, et intuitive cognoscemus Deum, sicut ab eodem Deo cogniti sumus, non per quandam equalitatem in ipso modo cognoscendi, quod hoc impossibile est, cum Deus comprehendat nos sua cognitione infinita, nos autem illum nequeamus comprehendere, sed particula sicut sumi debet ex parte obiecti cogniti, ita ut reddat hunc sensum, quod sicut nihil est in nobis quod fugiat Dei cognitionem, ita nihil ex illis, quae formaliter dantur in Deo latebit cognitionem intuitivam Beatorum. Quando autem in Scriptura phrasis eius videndi Deum facie ad faciem, signet visionem intuitivam Dei, de qua modo loquimur, egregie declarat a PPibus Cornelio et Delrio in cap. 32 Genesis nº 30. et a Pe Herize disp. 36. cap. 2. nº 4.

Probatur 2º ex Concilio Florentino quod, quod legitur in tom. 4. Conciliorum sess. ultima in litteris unionis ita decernit: Definimus etiam illas etiam quae

post contractam maculam jam purgatam, in coelum mox recipi et intueri clare ipsum Deum trinum et unum sicuti est. Francofordiense quod legitur in tom. 3. Conciliorum in Epist. ad Episcopos Hispaniae sic ait: Praedicemus Deum verum et vivum et verum filium Dei ut ad ejus Beatissimam visionem pervenire mereamur. In Extravaganti Benedicti 12. quae incipit. Benedictus Deus in sanctis suis, et habetur in summa constitutionum ejusdem Pontificis constitutione 1a, refert quoque a P. Molina q. 12. idem omnino definitum est, accedit etiam Tridentinum sess. 25. in decreto de invocatione Sanctorum, ubi innuit eadem veritas.

Probatur 3o ex sanctis

Patribus quorum verba fide relata legi possunt in P. Vazquez disp. 31. cap. 5o et in aliis auctoribus. Mihi sufficiet producere prae omnibus egregium testimonium Divi Chrysostomi super verba Pauli supra relata. Sic igitur eleganter scribit: Tunc ad purum intuebimur eum, a quo nunc subtiliter intuemur: tunc cognoscam eum, sicut ab eo sum ego cognitus: id est puro cognoscam eum, sicut et ipse me novit, quia tunc non per aliud videbimus eum, sed manifeste contemplabimur in illo ipso hoc quod ipse est, sicut ipse hoc quod nos sumus, perfecte cognoscit. Vel tunc cognoscam eum ita sine ambiguitate in manifesta visione, sicut olim, ante quam eum cognitus sum a Deo in praedestinatione.

Nil potuit aptius excogitari pro re presenti.

Pro 4.° rationibus duas proponit Sanctus Thomas pro confirmanda veritate predicta. 1.a est quia creatura alterius habet appetitum in Beatitudinem quae consistit in visione clara Dei aut illam supponit, ac proinde ipsa visio, quae est terminus illius appetitus non potest non esse possibilis. 2.a est quia datur in nobis desiderium naturale videndi causam visis effectibus, ac proinde videndi Deum visis creaturis, et cum aliunde non possit istud desiderium versari circa rem impossibilem, sequitur possibilem esse visionem intuitivam Dei ut est in se. Praefata duplici ratione nos in presenti non utimur, tum quia prima, in qua nititur structura predictarum rerum, longum postulant examen, et a nobis inferius expendenda sunt in disp. 4.a et 5.a: tum etiam et potissimum, quia ut bene observarunt Patres Meratius tom. 1.° disp. 5. sect. 1. et alii utraque ratio Sancti Thomae non probat efficaciter rem ipsam de qua ciruus sermonem, nec inde colligit possibilis intuitio Dei in se.

Cum non appetitus elicitus ferri possit in obiectum, quod sit repugnans etiam ex parte ablata ab hoc peristae quod illud proponat ab intellectu ut possibile, ex eo quod detur appetitus aliciuus obiecti, non recte licet inferre obiectum illud esse possibile, sed tantum colligit illud ut possibile propositum esse ab intellectu. Remanet vero locus ulteriori inquisitioni faciendae, an vere intellectus erraverit in propositione illius obiecti ut possibilis. Tota haec doctrina fundatur in illo vulgari principio ab omnibus probando, videlicet Appetitum non ferri ad rem ipsam

sm̄ se attentam, sed ad illam sm̄ ꝓpon̄, q̄ parti-
cipat ab intu; et cum res in se absolute repugnaret,
ꝓponi possit tanq̄m possibilis, inde fit, appetitum versari pos-
se circa illam hac rõne ꝓpositam. Idem etiam dicendum est de
appetitu naturali quoad spem, ex quo docuit P. Vaz-
quez deduci possibilitatem visionis, nam iste potest ex se
etiam tendere circa rem impossibilem, si nimirum ꝓponat feli-
citas summa in obiecto sm̄ se impossibili, et quod possibile
iudicet ab eodem intu; tunc actus voluntas non poterit
odio habere obiectum illud.

Melius ergo probatur 1º prædicta veritas
ex eo quod nulla reluceat implicatio in hoc quod per donum
elevatum producat intus creatus eiusmodi cognitionem intuitivam;
quod abunde confirmabitur ex solutione argumentorum quæ possunt
in oppositum efformari. Probatur 2º contra Armenos.
Etenim ille fulgor dimentitius, qui sm̄ ipsos est, qui videtur
a Beatis, vel esset substantia vel accidens; accidens non po-
test esse; tum quia non potest non esse absurdissimum affirmare
naturam essentialem Beatitudinem constitui in intuitione accidentis;
tum etiam, quia vel illud accidens esset in aliqua substantia, aut
in nulla; utrumque oppositum est aptis impugnationibus,
quas omitto, quia facile possunt occurrere cuivis, quia.
Insuper non potest esse substantia, quia si dicatur esse finitæ perfec-
tionis, consisteret felicitas creaturæ rationalis in visione clara
rei finitæ, quæ quidem nullo modo posset infinita bea-
titudine creaturam decorare: si dicatur perfectionis infinitæ

n possit etiam videri ab intellectu creato finito, quia propter eandem rationem infinitudinis, quae datur ex parte Dei, et propter finitudinem, quae datur ex parte intellectus nostri, inficiantur Armeni Deum ut est in se posse videri clare à Beatis.

Caput 2um

Diluuntur fundamenta absurditatis quae possent Armenis 1a fronte favere.

Obiicit 1o multiplex testimonium depromptum ex Sacra pagina. 1um sumitur ex Joannis 1o. Deum nemo vidit unquam, Unigenitus, qui est in sinu Patris, ipse enarrabit. Vel ut legit Athanasius, Deum nemo vidit unquam nisi Unigenitus etc. cui lectioni favere videtur id quod habetur in cap.e 6.o Non quia Patrem vidit quisquam nisi is, qui est à Deo. 2um ex Pauli ad Thimotheum 1o. Regi seculorum immortali et invisibili, et clarius cap.e 6.o quem nullus hominum vidit sed nec videre potest. 3um ex Exodo 33. non videbit me homo et vivet. Et faciem meam videre non poteris. Petierat enim Moyses à Deo ut illi ostenderet faciem suam, velut scribunt 70. Ostende mihi temetipsum. 4um ex 1a Petri 1o: spiritu sancto misso de coelo in quem desiderant Angeli prospicere. Ergo non intuentur Angeli id quod intueri desiderant. 5um ex Mathaei 11o. Nemo novit filium nisi Pater, neque Patrem quis novit nisi filius, et cui voluerit filius revelare

Alia plura testimonia praetereo videnda apud interpretes Divi Thomae.

Verum praedictis testimoniis nihil obludit Armenorum errore sed potius illorum legitima declaratio catholicae doctrinae patrocinatur. Ad 1um dicendum est cum Patre Maldonato, in illis verbis tantum denotari nullum ex illis omnibus qui extitere ante mortem Christi Domini vidisse clare Deum ante tempus illud, in quo Christus Dominus protulit illa verba. Ad 2um dicitur, Deum appellari invisibilem quia solis nec vires. Ad 3um duo nobis occurrunt quae precamur. 1um est Moysem non postulasse visionem immateriatam ipsius Dei, sed visionem in aliqua specie, per quam Deus ipse clarius exprimeretur quam exprimebatur per alias figuras, in quibus non raro Deus solebat apparere. Nec obdicit huic sui id quod a Deo responsum est, nam illud verissimum est propterea quod oculi mortales non possent tolerare speciem illam quam Moises ardenter expetebat. 2um est dato etiam quod Moises poposcerit visionem claram ipsius Dei, recte quidem et verissime ad postulata Deus respondit id fieri non posse, quia iuxta leges ordinariae providentiae visio Dei ut est in se nequit viatori communicari.

Ex 4o testimonio non colligitur quod Angeli Deum non intueantur, sed eiusmodi phrasi tantum denotatur immensa voluptas qua perfunduntur ex divina contemplatione, et innuit quod in procul sint ab omni re fastidii in possessione illius summi boni, cum inducantur quasi conantes semper tenere id ipsum quod per

visio Beatam tenent quae procul est ut quis fastidiat id ipsum, quod in cuius assequutionem anhelat. In alio testimonio sermo est de mysterio Trinitatis, asseritque, eiusmodi mysterium solum esse notum Trinitati ipsi, posseque hominibus notificari si velit Trinitas ipsa illis revelare, haud obscure ~~per~~ per fidem Divinam, aut claro per visionem Beatam. Quod quidem pro nobis est, et pro catholica veritate.

Obiicit 2.° Nobile agmen clarissimorum Ecclesiae Patrum, qui favere videntur errori relato. Non referam illorum expressa verba, quoniam illa sunt obvia in commentatoribus. Et exacte discussa sunt a Patribus [illegible] Herize, Mervatio, et aliis; solum Patres ipsos citabo et dicabo loca, in quibus denotare videntur Beatos non posse videre Divinam essentiam. Patres sunt Chrisostomus homil. 14. in 1. Joannis. et tom. 5. homil. 4.a et homil. 3. de incomprehensibili Deinatura. Nisenus, variis in locis apud Patrem Herize disp. 36. cap. 3.° Theodoretus in epistolam ad Chorinth. cap. 13. et in dialogo immutabilis. Hieronimus Lib. 1.° Isai. ad illa verba vidi Dominum. Ambrosius lib. 1.° in cap. 1um Lucae de Angeli apparitione. Isidorus in Exodum cap. 41. Basilius lib. 1.° in Eunomium. Cyrillus Hierosolimitanus et alter Alexandrinus. Epiphanius Heresi 70. Theophilactus et Euthimius ad id Joannis 1.° Deum nemo etc. Primasius in 1am ad Chorinth. cap. 13. Et Ecumenius

in Iam Ioannis 3°.

Exarsit inter nri temporis Theologos concertatio n facile dirimenda an ij memorati PP. vere cum Armenis hac in pte dissenserint, et negaverint possibilitatem visionis Dei ut e in se. Pr Vazquez disp. 37. cap. 2 et 3. ut erat vir acri ingenio pstans postqm pdictorum testimonia semel et iterum evolvisset, tandem scripsit PP. pcipuos ex memoratis tunc temporis denegasse visionem claram Dei in se, qa nondum veritas hec erat explorata. In hanc mentem Pis Vazquez surrexere Lorca complutensis, et Egidius Lusitanus, qui tetra conviciorum fuligine conati ss obnubilare fulgentissimum scholarum solem identidem pclamantes impiissimum ee Vazquez impudentem et temerarium, pterea quod appinxerit pdictum errorem Armenorum pceribus Ecclesie. Sed nos ad hec convitia Egidiana, et Lorcitana conticebimus oio, ne par pari referre videamur; illa n. satis indicant pfsseisei ad aio n pio erga PP. sed impio in Vazquez que sic dicteriis urunt, qa rationibus frangere n possunt. Imo ut bene notavit Pr Herize, dum pfati duo iurati calumniatores Vazquez conant PP. allegatos ab Armenis liberare, attribuunt illis in mo exponendi ipsorum testimonia alios n minus graves errores. Plures ex PP. supra relatis cum Armenis sensisse

docuerunt etiam P. Molina disp. 1. P. Salas 1a 2ae q. 3 art. 2. disp. 4 sectio 1a. P. Fernandez de visionibus veteris testamenti et P. Herize disp. 36.

Caeterum communis et benigna reliquorum scholasticorum interpretatio eo tendit praecipue, ut praedictos Patres eximat ab errore Armenorum. Asseritque nullum proferri posse testimonium adeo urgens quod altero ex 4 modis subiiciendis congrue nequeat explicari. Nam 1 dici potest illos tantum esse loquutos de visione clara Dei in hac vita mortali et secundum leges communis providentiae.

2o potest exponi de visione corporea. 3o de visione clara Dei comparata cum solis nostris viribus. 4o de visione summe perfecta qualis est comprehensiva, et ut bene notavit P. Fasolus cum aliis haec ultima interpretatio de visione comprehensiva germane potest aptari cuicumque testimonio: et propterea frequentius tradi solet a Scholasticis.

Caput 3um

Evertuntur fundamenta ex rationibus.

Obiicit 1o. Non potest potentia attingere obiectum illud quod non sit illi proportionatum; sed Deus ut est in se non est obiectum proportionatum rationi intellectus creati in ordine ad cognitionem intuitivam; ergo. Minor probatur quia Deus ut est in se est infinitum, intellectus creatus est quid finitum; infinitum vero non dicit proportionem ad finitum, ergo Deus ut visibilis intuitive

n

n̄ h̄et pportẽ cum intu creato cognoscente. Pꝛ 1º. Magis distat Deus ab intu creato, q̄m distant Angelus et Sonus ā poā visiva, qa Deus distat ab intu infinitè, Angelus vo. finitè ā poā visivā. Sed Angelus nullomō potē attingi ā poā visivā, g Deus ut ē in se n̄ potē attingi ab intu. Pꝛ 2º. Catamus Deus dr̄ invisibilis, quatꝰ nullꝰ h̄et pportẽ cum intu creato, nā si præcisè diceret invisibilis p solas vires nꝛ̄ creatꝰ de facto n̄ distingueret ab unē hypostaticā, que etꝫ attingi n̄ potē intuitivè p solas nꝛ̄ vires. Insup Angelus diceret invisibilis ā poā corporeā p vires illius nalēs, non tn̄ in gtum; illa elevabilis eēt p alliquod donū supnalle.

Omitto hic solutꝫ P. Vitrubal et aliorum Magistrorꝫ qa nullis instantiis &t anteq̄m ppong illam gtē mihi pbat dua prinittam notabilia. 1um notabile ē duplici roē posse aliqd obtum dici imppertionatum nu poē: 1º, qa illud ē oīo extra sphaeram talis poē que p nullꝫ ipsius actum potē tendere ecā illud. 2º, qa qm vis obtum n̄ sit oīo extra sphaeram poē, qa scilt illa potē elicere aliquē actum ecā obtum, n̄ tn̄ potē versari ecā illud p solas suas vires mō alio pfectissimo. Ex 1a imppertē pvenit q nullomō possit poā versari ecā obtum, quod ē oīo extraneum illi. Ex 2a orit, q si poā supnè corroboret possit elicere illum actum pfectum, quē p suas præcisè vires elicere

n poterat. Declaro remttotam p exempla.

Poa visiva nullo mo pote pcipere [illegible] g dum vel sonum, q a improportio se tenet ex p te obti qd e alienum oio a poa, et hoc nullum actum q m vis imperfectum elicit cca eiusmi obta. Si Deus con roboraret poam visivam Vespertilionis posset attinge re lucē meridianā, q a illa improportio n pvenit ex p obti, nam Vespertilio lucem languidam et malig nam pcipit, sed pvenit ex defectu virium in ipsa poa qui defectus pote bene suppleri Divinitus. Differunt aute istę duę improportiones, q a quando obtum e alienum, orit ipsa repugna ex intrinsecis pratis poę; quando v° n e alienum sed deficiunt vires in poa, dr in poa nalis, quę recte dicit ni pote cum corroborate, ut pducat actus pfectior.

2 um notabile e. Deum ut e in se pcisse consideratum ex p te obti cadere posse sub cognitione nali abstractivam et confusam elicitam ab intellectu creato. Demus D um Petrum mihi hodie in spe visibili apparere; et int alia mihi referre Deum ee Trinum et unum; possem ego elicere cognitione abstractivam cca obtum illud, unde etiam fit Deum n ee obtum oio alienum ab intellectu. Praeterea nemo pote dubitare quod intellectus nalr possit intui tive cognoscere plura obta. Cum g ex una p te Deus sit obtum pportionatum intui in orde ad aliqm cognitionem abstr activam; ex alia etiam p te possit intus cognoscere intuitive plu ra obta: recte ex his colligimus ad pducendam intui tionem Dei tm opus ee conferre intui robustiores vires, quę [illegible]

-lant importz seteneniz ex p.te poe. Sq viribus collatis sine ulla earum implicatione producet intus perfectissimam intuitz, quam exercet circa plura obiecta realia, et propter defectum virium sufficientium non exercebat circa eadem essam.
His positis Dubb

Resp. ad argumentum disting. maiorem, non potest potentia attingere obiectum, quod non sit illi proportionatum proportione se tenenti ex parte obiecti, quae consistit in eo quod obiectum non sit altius a tali potentia, concedo maiorem; proportione se tenenti ex parte potentiae, quae consistit in eo quod habeat vires, ut possit naturaliter elicere actum illum circa praefatum obiectum, nego maiorem. Praedicta distinctio constat, si recolatur doctrina duplicis notabilis praemissi. Ad Lam probationem distinguit eius maiorem; magis distat Deus in ratione perfectionis à quovis intellectu creato, quam distat color visibilis à potentia visiva, concedo maiorem; in ratione altitudinis ut possint attingi per actus illarum potentiarum, nego maiorem. Nam praedicta altitudo datur inter Deum et intellectum creatum, non vero datur inter Angelum, sidem prius proportione debe sono et potentiam visivam; et hoc oritur ex natura diversa earum potentiarum. Et ideo Deus sub intricam perfectionis distet infinite ab intellectu creato, et Angelus tantum finite distet à potentia visiva corporea; in ratione vero obiecti attingibilis, et potentiae potentis attingere minus distat ipse Deus ab intellectu, quam Angelus à potentia visiva; ideo Deus habet rationem entis veri, quae est ratio proportionata, ut in illum tendere possit intellectus; Angelus vero non habet rationem obiecti materialis. Et

sensibilis, quae est non proportionata malis pot. Sic etiam oculi substantia minus distat a se quam a luce, et tamen potest videre lucem, non vero substantiam oculi.

Nec credo futurum esse aliquem ita novitium in philosophia et theologia, qui de doctrina tradita dubitare possit; nemo enim est, qui nesciat posse reperiri maximam proportionem in ordine ad aliquem effectum inter aliquas res, quae magis distant inter se in esse rei quam aliae diversae. Sic enim materia et forma ignis habent proportionem requisitam in ordine ad unionem substantialem, licet inter se magis distent secundum perfectionem entitativam quam aliae duae formae ignis, quae sunt omnino incapaces eiusmodi unionis. Pari etiam modo quamvis Deus in esse rei distet infinite a creatura, potest habere proportionem requisitam in ratione obiecti attingibilis intuitive ab eadem creatura, et quasi unibilis intentionaliter; sicut non obstante praedicta distantia infinita in ratione perfectionis, habet Deus proportionem, ut possit uniri physice cum aliquo creato. Si quo repugnaret intuitiva cognitio Dei, impossibilis censeretur etiam ex eodem titulo, unio hypostatica. Ad rationem contrariam de invisibilitate, quae dicitur proprium Dei attributum, idem esse ac incomprehensibilitatem, et in hoc sensu, ita dicitur Deus invisibilis, ut repugnet illum ab aliqua creatura videri, idest comprehendi, de quo plura dicemus in controversia 6a tanquam in propria sede.

Sed ~~adhuc~~ contra solutum argumentum traditum urgebit aliquis 1o. Non videtur satis firma tradita

responsio fundata in eo qd possit pwa cognoscitiva elevari ad videndum obium, quod pote per suas nales vires abstractivè saltem cognoscere, n' inqm hoc firmum videt, quoniam de pwa Dei abra n' videt implicans intus qui possit Deum cognoscere nalr, et adhuc incapax oio sit ut elevet ad videndum intuitivè Deum ipsum. At omittendo in psenti pdictum intum n' repugnare eo pacto quo ppponit eé debere, fateor n' ingenuè difficile quidem demonstrari posse, cognitm abstractivam obi ex sua rõe frali dicere inexm essalem cum cognite intuitivâ eiusdem obi sitâ saltem ex elevate. Omissi pblitatem eiusmi intus, quem politas qris abrè defendat, nihil infert ò nram doctrinam, nam qd asserimus intum posse elevari ad intuitm Dei ppterea qd nalr possit cognoscere Deum abstractivè, nullo pacto id pbalimus quasi arbitraremur ex eo prio pbari detratè politatem ipsius visionis; sed solum conati sumus ea rõe ostendere, nihil dici ò rõem nalem ex coq illa elevatio fiat, et intum n' eé vel laturum extra pprium obum, ut ostendebat 3um argmtum, qa verè efficit aliqm cognitm nalem eé Dam substam.

Vrgebit alius 2o. Da substa é obum volumtatis; et adhuc hec n' pote elevari ad cognoscendum substam Dei; g° lt substa Dei sit obium intus creati, n' poterit etm elevari ad videndum Dei substa. Pr coñ, qa sicut cognoscere fralr involvit mum

tendendi diversum ab illo qui nalis e voluntati; ita videre grati dicit modum tendendi diversum à mo cog noscendi nalr abstractive. Verum reddum e facile pos signari discrimen int utrumque. Vol. cc nulla obta pote elicere nalr cognit, quare mirum n e, quod oi incapax sit ut elevet. ad cognit Dei substantie. At intus elicit reipsa plures cognitiones cc obta qua sice mus dnalis intui versandi cc obum, et aliquas etiam cog nitis elicit cc Deum, atque adeò poste elevari ad eli ciendam vis em Dei, quin illius ne inferat aliqua violen tia.

Obiicit 4o. Deus n e intra obum intus creati ordi ad visum intuitivam, ergo n e pobis eiusmi visio. ans. Implicat q intus specificet ordi ad hanc vis sed specificaret, si posset Divinitus illam pducere; ergo maior si specificaret intus ab illa vis, diceret ad illam rum nalem q cum intus sit entitas quedam nalis, oia illius dstitutiva debent ee ordinis etiam nalis, sed eiusmi rus esset supnalis, q respiceret brum sup nale. Minor etiam pr nam intus sicut quelibet alia poa debet specificari ab oibus suis actioibus, quos elicere potest, unde segr intum futurum partim nale, ex ord ad actus nales, et ptim supnalem ex ord ad actus supnales.

Hoc argumentum latè urget à Ps. Arrubal, Herize et Alarcon, et ad illius solut plura solent trati, que n vacat in psenti examina

sicut nec expendere pro dignitate an pôa speciali
immatè activa directiv a priori cum actibus supernal.-
bus de qua dignitate disserit lib. 2. disp. 32. et nos
in alio loco nulla trademus. Resp. ad argumtu
neg. ans. Ad probatum concessa maiori, negat minor,
cuius probatio non urget, quoniam intus tm dcr pro suo
specificativo actus illos quos producere potest per suam
potm natlem cum solo decursu ex illis, nam dicitur principium
principiis conceptus, qui constituit potm intuitivam in
ne talis.

Instabis cum Do Herize, ostendens, intum
debere specificari per ordinem ad visionem claram Dei. Defacto
intus creatus realis dcr capacitatis, ut accedente Da
elevat. producat immatè visionem intuitivam Dei; sed
posita fictione, quod intus non dicerit prefatam capacitatem,
sequitur quod non perseveret idem intus, qui defacto dat, ergo
sequitur etiam, quod intus qui defacto dat, specificetur a
visione clarâ Dei. Cõa patet, nam hoc est infallibile
signum apud met[aphys]icos ad indagandam pria extrinseca
specificativa rerum. Occurrendum est instantiae concessa
maiori et minori, neg. do cõam, quae nullo pacto infertur ex
illa forma arguendi. Et n. verissimum sit, quod insistit,
quam supponat intum creatum non posse efficere visionem Dei,
persistente essentia ipsius visionis non repugnat ut producat,
recte deducat, intum creatum non esse idem, quod esse
[illegible], sed aliud esse diversum dicere; hoc tn non arguit,
intum ipsum desumere suam spem et essam, a visione

supernalis; et illa mutatio, quae deducit in tanta absurda, provenit ex ipsa fictione, nam supponit potentiam imparem, in qua quis defacto producere potest visionem illam supernaturalem, non posse producere illam ex quacumque elevatione. Unde mirum non est quod independenter a quavis contrita specificatione suppositio proposita inferat diversam essentiam potentiis, qui defacto datur.

Obiicit 5°. Si possibilis esset creaturae visio intuitiva Dei, illa foret simpliciter infinita, quia cum comprehensive quidditative et clare repraesentet essentiam Dei infinitam, ab illa deberet visio desumere perfectionem simpliciter infinitam, quod omnino repugnat enti limitato et finito, quale deberet esse visio Dei intuitiva. Difficile quidem est argumentum hoc, et quod in variis theologiae partibus a theologis inculcatur, ut possit colligi ex aliqua regula certa, quando ex objecto vel obiecto desumi debeat infinitudo simpliciter. Propter haec nobis visum est specialem disputationem de praefata difficultate instituere quam in hac controversia 1a proponemus, et exacte statuemus et roboravimus principia solidiora ad expeditissimam solutionem difficultatum...

Dispo 3a

Utrum ratio naturalis possit evidenter demonstrare possibilitatem visionis intuitivae Dei?

Caput 1um

Punctum controversiae declarat, et Theologorum placita refert.

Ad maiorem explicationem propositae difficultatis supponi debet 1°, ut aliquis dicatur habere notitiam demonstrativam circa obiectum aliquod, non satis esse, quod cognoscat praemissas ex quibus infertur conclusio, recte dispositas esse, nam licet in eiusmodi praemissis contineatur id quod est medium aptum et proportionatum ad inferendam conclusionem, requiritur ulterius, quod intellectus etiam cognoscat evidenter illas praemissas, quia si tantum cognosceret illas probabiliter et opinative, non eliceret assensum evidentem, et demonstrativum, sed probabilem tantum et opinativam.

Supponi debet 2° id ipsum quod notabamus in prima de Deo opposita, duplicem esse demonstrationem de qua potest procedere controversia in praesenti, alia est demonstratio physica, et talis dicitur, quia non potest intellectus veritati propositae dissentiri, nisi ducatur magno voluntatis impulsu; et haec non potest impellere intellectum ad negandam praedictam veritatem, nisi praevium aliquod admixtum ipsi voluntati. Alia est demonstratio metaphysica, qua nullo ex capite potest intellectus non assentiri non assentiri veritati. Supponi debet 3° quod in oppositum opinetur Pater Suarez probabiliter posse suaderi possibilitatem visionis Beatae; neque revera omnes illae quae censentur a pluribus, et gravibus Theologis demonstrativae ad ostendendum non repugnare praedictam visionem, non debent ita enervari existimari, ut nec probabiliter ex illis suadeatur possibilitas visionis, et id, quod

ex Pe Suarez retulimus destituit, ac vero et solido fundamento, quod egregie cum aliis notavit Pr Heriz disp. 39. cap. 2. nº 11.

Supponi debet 4º non vocari in praesentem controversiam existentiam visionis Beatae, an possit solo naturae lumine evidenter cognosci, quod illa conferatur à Deo. C... non possit existentia hac demonstrari nisi demonstret, Deum ab aeterno habuisse decretum liberum ... libere decreverit conferre in tempore eiusmodi visionem creaturae, et aliunde nullum det principium in ipsa natura quod possit ducere intellectum, ut firmiter asserat, seclusa quavis ... revelatione, Deum habuisse hoc, vel illa potius decreta libera; colligitur apte, existentiam visionis Beatae, quae ... naria pendet à decreto libero Dei, non posse demonstrari ab intellectu creato instructo solis naturalibus viribus. (V. ali... veritas praefatae suppositionis colligatur ex ex Sacrae ... testimoniis discutiuntur apud modernos interpretes. videat Pat... Strubal sic. Ad nostrum propositum sufficit, quod apud omnes Theologos supponatur sic ut indubium, quod pertinet ad existentiam, et futuritionem visionis Beatae.

Supponi debet 5º possibilitatem visionis Dei ut Trini non posse solo naturae lumine demonstrari, quia cum mysterium Trinitatis non sit evidenter demonstrabile, consequens est, ut extra omnem evidentem demonstrationem sit visio intuitiva Dei in quantum Trinus i... in personis; quapropter tantum inquiri potest, an ratione naturali de...

monstret possibilitas visionis Dei ut ē in se, præscindendo ab eo quod ipse Deus sit Trinus vel unus tm̄, ut apprehendebat ab ethnicis. His positis,

Tota diff.as præsentis disput.is in eo consistit ut examinemus an ex principiis nāe, cognosci possit demonstrative physice per cognit.em abstractivam et quoad an est possibilitas visionis intuitivæ Dei in se. De quâ diff.âte DD. scholastici plura tradiderunt, et illos in 3 (?) abi- ... reperio; 1.a docet absq. lumine nāe demonstrari posse n. repugnam visionis intuitivæ Dei. Ita Scotus in 4um distinct.e 49. q. 8. P.r Arrubal. disp. 15. cap. 1.o Antonius Perez in Laureâ salmanticâ certam.e 5.o scholastico dub. 3.o n.o 32. Ripalda 2.o metaph. disp. 3.a cap. 4.o Refert s.us Thomas, sed rev.a D.r Angelicus de opposita diff.te esse n. disseruit.

Adducit etiā P.r Vazquez 1.a 2æ disp. 21. cap. 2. sed vere duo sunt quæ persuadent per prædicta sa n. stare P.em Vazquez: 1um ē q. eo loci doctissimus P.r tm̄ disputabat, an sit demonstrabile, quod creā ralis beari possit per vis.em claram Dei. Hæc autem diff.as nulla rē pendet ab illa, quam in præsenti nos discutimus, an possit demonstrari possibilitas visionis intuitivæ; quoniam licet asseramus, rōe nāli n. posse evidenti cognosci possibilitatem visionis beatæ, dat locus dubitationi, quam excitat P.r Vazquez, an scibili cognita per fidem Daon

politatē visionis Beatæ, possit ulterius ro nalis eo de-
venire discurrendo, ut eliciat demonstrat. quâ p hoc
visionem quam fides docet eē pōlem, beré tanquam effectum
proprium constituere hoiem felicem ac Beatum, fatetur P.
Vazquez adducere pro sua sa plures roes pro illis quas
proponunt Authores qui tradunt 1am hanc opinionem et inde
factum ē, ut ab illis referatur pro hac sa. 2um ē quia in
dispe 214. cap. 3. de Angelis asserit, illos n posse cog-
noscere nalr per cognit. evidentem abstractivam mysteria
entitative supnalia; et cum visio Beata sit intrinsece
supnalis ut omnium sa fert, colligi P. em Vazquez opinari
visionis politatem n posse demonstrari, alr n. incoenter opinatus
eēt, quod de tanto theologo vel suspicari nefas eēt.
Hoc idem circa doctrinam Pis Vazquez notatum ē ante
me à PPbus Suarez et tannero.

2a sa negat oem demons-
trat. circa politatem visionis Beatæ quæ compararet per solam
næ facultatem. Ita P. Herize disp. 39. cap. 2o. no 8.
P. Alarcon ttu 1o disp. 1. cap. 1o. no 5. P. Mgratius
tom. 1o disputat. 5a sect. 1a. no 7. P. Arriaga tom. 1
in 1am pte ttu de visione disp. 4. sect. 1. no 9. Ægydi-
us Lusitanus. Lorca, et alii plures apud citatos. Ex
his Authoribus aliqui et precipue P. Arriaga, qui doceant
seclusâ fide Diviná proponente Dei visionem, n fore cogni-
tandam in intu etiam imperfectam apphensione de ciusmi

visione quae nullum daret principium ut de illa dubitaremus.

3a sententia media est inter duas extremas iam relatas et pugnat suppositis fidei principiis videlicet beatitudinem creaturae rationalis non in aliquo creato, sed in solo Deo collocandam esse, posse intellectum naturaliter demonstrare possibilitatem visionis beatae. Ita Pater Molina, Pater Suarez, Pater Janneros Alvelda, Silvester et Caietanus citati à Pater Ripalda ubi supra. Est haec sententia 3a.

Caput 2um

Quid tenendum sit decernimus.

Pro dirimenda difficili hac controversia sit 1a conclusio. Suppositis principiis fidei quae designant à Doctoribus 3a sententiae non potest intellectus sua virtute naturali evidenter ostendere possibilitatem visionis intuitivae. Probatur assumptio 1a. Principium fidei quo praesupposito posset evidenter demonstrari possibilitas visionis beatae, esset hoc, videlicet Beatitudinem in solo Deo et in operatione perfectissima circa Deum ponendam esse: sed admisso eiusmodi principio remanet indemonstrabilis evidenter intuitio Dei, quia ex eiusmodi principio nihil colligitur pro demonstratione illius visionis. Probo minorem huius discursus. Etenim nimis principium illud intellectui sit notissimum, dat locum ut ille non temere sed prudenter incipiat dubitare an illa Beatitudo creaturae fieri debeat per visionem intuitivam vel potius per aliam cognitionem inferiorem; à quo dubio non poterit intellectus liberari, si relinquatur per se ipse suis naturae suffultus illo principio fidei. Ergo suppositio illius principii non facit, ut appareat

evidenter solis intuitio Dei ut e in se. Sicut ex eodem

principio non deducitur, Beatitudinem creaturae debere collocari in cog

nitione comprehensivâ Dei, quae maior est beatitudo quam videre

Deum perfectissime intuitivè. Videtur etiam, quod prius supponi de

beret possibilitas visionis quam asseratur illam esse nostram beati

tudinem, sicut prius supponi deberet possibilitas comprehensio

nis Dei, ut diceret in illa consistere nostram beatitudinem

§ Sit 2a dictio quaelibet natura intellectiva creata ducta solo naturae

Lumine non potest evidenter assequi possibilitatem visio

nis beatae. Itate probatione propositae solutioni in qua

cuique difficultati satisfit, notari debent duo, ut in illa per

spicuè procedamus. Primum est advertendum Beatam sicut

et ad alios effectus supernaturales concurrere duplex genus causae

aliae quae esse supernaturales ut Lumen gloriae, reliquique habitus

supernaturales; aliae quae naturales, ut habitus et aliae similes. Pro

tendimus igitur, ex cognitione earum naturalium non posse intellectum

noscere evidenter possibilitatem intuitionis Dei. 2um est, du

plicem esse demonstrationem physicam, aliam à priori, quam

per causam demonstratur effectus, altera est à posteriori, quo per

effectum causa demonstratur, de utraque demonstratione procedit

assertio statuta, et asserimus nec à posteriori nec à pri

ori esse demonstrabilem visionem Dei.

Probant aliqui DDes. inter quos

est Pater Suarez 1a parte lib. 2. de attributis cap. 5. et lib. 2.

de Angelis cap. 29. 1em traditam ex eo quod visio beata sit

intrinsecè supernaturalis, id autem quod est intrinsecè supernaturale, fugit omnem

cognitionem evidentem, quae comparetur per virtutem naturalem advitiam

eius

etz gra nali. Sed pdicta rō n' arrisit P. Mascon, et aliis su-
ribus, qui arbitrant' cream posse cognoscere p cognit3 ab-
stractivam entia intrīcē supnalia, et ad hoc ostendendum
acumulant exempla plura. Nobis etz displicet pdicta rō,
sed ex alio capo, videlt, q' recurrit ad prium hoc adeo ulle,
cum verè possint designari rōes magis spāles, et ad rem psents
pxime, ex qq efficaci pbari possit doc tradita, et dent
alia plura entia supnalia, que cadere possint sub cognit3
demonstrative intue. Aliunde q' vestiganda e indemonstra-
bilitas visionis p pria positiva nalia.

Insufficiens e etz argumtu
aliud, quo nnulli tuent nrām et veram doctrām. Asserunt
phos illos antiquiores n ee ulla rōe assequutos vis3 intuitivā
Dei; et ex hac ignorantia colligunt pdictam vis3 n posse
rōe nali demonstrari, nam si vera demonstrabilis eet, n e credeen-
dum qd illa penitus latuerit eximios illos phos. Miror tn
qd graves et eruditi Theologi tam futili rōe ducti sint ad ne-
gandum demonstrat3 eē vis3 Dei. Nam 1o nemo potē affirmare
certo, hanc vis3 à nullo pho p discursu nale fuisse co-
paratam; opus eñ e ad pnuntiandum hoc assertum evolvis-
se totius antiquitatis scrinia, et sedulo legisse pfane eru-
ditionis monimenta. Quod q3 n fecere illi qui pdictā rōe
ducunt. 2o. demus illis hoc eē ignoratum a phis, adhuc tn
vitiosissima et prsus ridenda est argumtatio hec; aliqua veri-
tas detminata latuit phos antiquos; g' n potest eiusmi veritas
evidentr cognosci a solo intu, nam verè plures dant in
phia veritates, que latuere phos illos et natr ss cog-
noscibiles à sola virte intus. 3o q' forsan rōe 2templa-
tionis in qua phi 2stituebant horum beatitud3, et qm tiori ne

compararunt, signabat ab illis id quod a nobis nunc exprimitur per visionem intuitivam Dei.

Non minus elanguet (ad alio diffusum) argumentum aliud quod proponitur ab aliis videlicet non posse nos cognosci evidenter illum modum per quem Deus reipsa communicaret intellectui creato visionem sui intuitivam. Si ergo modus communicandi visionem Beatificam fugit per se nostram evidentem cognitionem, nullo modo poterit demonstrari visio ipsa secundum possibilitatem, nam possibilitas visionis pendet a possibilitate medii, quo debet communicari. Dixi elanguere argumentum hoc quoniam ad illud facile respondebunt fidele adversarii posse cognosci evidenter possibilitatem visionis, quamvis non cognoscant evidenter ille modus specialis, per quem Deus eam communicet. Sane visionem creatam, satis non est cognoscere Deum habere infinitos modos quibus id efficere possit, quamvis illi in particulari et determinate non possint demonstrari, mediis quibus communicanda est visio intuitiva.

Caput 3um

Probatur efficaciter assertio 2a capitis praecedentis tradita.

Diximus in assertione 2a visionem beatam esse extra ordinem demonstrationis tam a priori quam a posteriori, quod efficaciter probandum est in praesenti. Et quidem quod attinet ad demonstrationem a posteriori hunc in modum ostendi potest. Non est assignabilis effectus aliquis, qui proveniat a visione beata tamquam a causa, ex quo possit ipsa visio demonstrari,

quia demonstratio a posteriori est cognitio evidens causae quae fit ex cognitione effectus. Unus si primus effectus proveniens a visione vel foret entitative supernaturalis vel naturalis, ex neutro potest demonstrari visio; nam si sit supernaturalis

deberet evidenter cognosci aut immatè et quidditativè in se-
ipso quod repugnat intui creato; aut mатè p alium effum
evidenter cognitum; et de hoc effu 2°. procedit eadem diffas
quare vel admittendus eet infinitus processus in effibus sup-
nalibus, q° e° inconveniens, aut dm e°, intum cognoscere
immatè et quidditativè in seipso, et n° in aliquo medio effum
intricè supnale, q° q3 e° ō coem sam asserentis obrum
intricè supnale n° posse immatè cognosci in seipso p cog-
nitis evidentis nq. Si vero dicat effum pcedentis à vis e na-
lem, pr urgentius ex cognite eiusmi effus n° posse demons-
trari politatem visionis Beatae, q² cum effus nalis quà talis n°
exigat ex nã suã cam supnalem quà talem. Et cognoscat
effus ut nalis n° potẽ ex illius cognite evidenti colligi vi-
sio supnalis, quae sit illius ca in q° tamen e° aliqd supnale.
Confirmo hoc et sl elucido. Etsi vis operà Dei sit in sua en-
titate et pfecte substali aliquid entivè supnale; hoc posi-
se q° nos cognoscamus effus creatos nales, qui pendent essentali
à pra Dina cognoscemus q° ipsam quae in seipsa e° pfectio
supnalis n° tamen cognoscemus illam in q° formalr e principium p-
ductivum rerum supnalium, q² sub hac frali rõe n° petit
ab illo effu nali. Ita silr dm e° de effu nali qui
pflueret à vis, ex illo n° posse cognosci visionem ipsam su-
pnalem.

Quod etiam nulla possit confici demonstratio à priori
ad ostendendam politatem visionis Beatae, potẽ suaderi n°
minus efficacr. Sic ipsr dispono pbatem istam. Si posset
intus p suas vires assequi politatem visionis Beatae, deret
hanc cognitam ex cognite triums priorum, quae, si evidentia

ipso lumine nec in propria sed sibi dicitur. Deus est potentia omnipotens
infinita. Deus est cognoscibilis intuitive. Creatura realis est
principium intelligendi. Atqui cognitio evidens horum priorum non suffi-
cit ad inferendam cognitionem evidentem visionis Beatae; ergo etc.
De maiori propositione arbitror non posse esse dissidium, nam licet
Doctores sententiae adversae plures conficere soleant rationes demonstra-
tivas in capitibus sequentibus dissolvendas, illa melior
omnibus iudicatur, quae triplici praedicto principio suffulta est. Mi-
nor vero speciatim probari debet per singulas partes, quae sic in-
maneat.

Et imprimis nihil colligitur pro visione ex eo, quod Deus sit
omnipotens. Nam licet lumine naturae nobis notum sit Deum esse
omnipotentem, et quidquid in rerum natura productum est, vere depende-
re a Deo tanquam omnipotente, sive solum possumus evidenter deducere
Deum esse potentem virtute ad extra productiva talis ac tantae
perfectionis, ut quidquid secundum se nullam involvit imperfectionem,
producibile sit ab illa, quod quidem est evidenter cognoscere,
omnipotentiam esse universim et absolute productivam entis ex se non re-
pugnantis. Ut sed cognosceretur evidenter in particulari, omnipotentiam esse
simpliciter productivam ~~entis ex statu repugnantis~~ visionis intuitivae
Beatae, necessarium est ut constet evidenter ~~unum unum unum~~
~~uniuscuiusque unum unum~~ ipsam visionem Beatam non repugna-
re; hoc autem non potest obtineri per solum naturae lumen ac proinde ex
cognitione omnipotentiae nihil conficitur pro demonstranda possibilitate vi-
sionis Beatae.

Deinde ex praecisa cognitione huius veritatis Deus
est intuitive cognoscibilis non potest evidenter intus colligere,
Deum a creatura intuitive posse videri; nequiret autem intus
in illum assensum evidentem prorumpere praeter dictum; 1um
9a

cognosceret et ad veritatem illius propositionis evidenter cognitae sufficere, quod ipse Deus intuitive contempletur seipsum, et in eiusmodi cognitione plene conquiescat. 2um argumentum quia vis ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ oriret dubium, an etiam sit intuitive cognoscibilis a creatura, cum non possit evidenter cognoscere, visionem intuitivam ex sua natura spirituali per quam magis debet esse immateriale, et quidditative repraesentationem obiecti infiniti, non esse essentialiter infinitum. non posset intellectus evidenter affirmare, Deum posse intuitive videri a creatura. Confirmatur a paritate; posita cognitione evidenti, quod Deus sit perfectissime cognoscibilis, non potest ex illa deducere intellectus, quod sit cognoscibilis perfectissime a creatura. ergo posita etiam cognitione evidenti quod sit intuitive cognoscibilis, non poterit evidenter et directe inferre, quod possit intuitive a creatura cognosci, sed solum indirecte reducendo ad cognita quae visio praedicta impugnet.

Denique ex cognitione intellectus creati non potest demonstrari praedicta visio. Nam si loquamur de illa cognitione, per quam Angelus cognoscit hominem iudicare vel discurrere circa obiecta creata, non erit haec sufficiens principium, ut possit deducere per cognitionem evidentem, Deum posse intuitive videri ab eodem intellectu creato. Ex cognitione etiam intuitiva non infertur possibilitas visionis; nam cum haec sit minus perfecta quam cognitio comprehensiva, et haec, ut mox dicemus, non sufficiant ad generandam evidentiam possibilitatis non sufficiet etiam intuitiva cognitio. Nec etiam id colligitur ex cognitione comprehensiva intellectus creati, ut si Angelus comprehendat intellectum creatum, et illius propriam naturam, adhuc non cognosceret evidenter possibilitatem esse visionem supernaturalem, quod amplius elucidandum est in capite 5°.

Caput 4um

Tota doctrina confirmatur ulterius dissolvendo celebriores demonstrationes quae formari solent.

Non parum roboris accrescet doctrinae traditae si ulterius ostendamus per ullam demonstrationem cumulum rationum, quas adversarii PP.DD. arbitrantur, possibilitatem visionis Beatae demonstrari. Arguitur itaque 1° subtilis Doctor. Evidens est concedendam esse potentiae perfectiori illam perfectionem quae convenit ~~eon~~ potentiae imperfectiori in aliquo genere, sed potentia visiva, quae ignobilior est intellectu, potest intuitive cognoscere omnia sua obiecta saltem ex elevatione, ergo intellectus potest intuitive cognoscere omnia sua obiecta. Sed Deus continetur intra obiectum intellectus, ergo potest ex elevatione saltem cognoscere Deum intuitive. Haec vero Scoti non est demonstratio, nam illius propositio maior falsa per se est. 1° quia res perfectior non debet in se continere omnes perfectiones rei imperfectioris; sic enim in Leone perfectio est fortitudo quam pollet, et in avibus pernicitas. In equo posse generare equum; nec propterea tribuitur Deo, qui perfectior Leone et avibus, quod habeat illius fortitudinem, et istarum pernicitatem; nec quod Angelus habeat potentiam ad generandum substantiam corpoream vel spiritualem. Ergo esto intellectus sit perfectior potentia visiva, non inde sequitur quod possit intuitive percipere quod sequitur, quod intellectus possit intuitive cognoscere Deum.

2°. quia si maior illa esset vera, probaret intellectum posse naturaliter intuitive videre Deum. Probatur, perfectio quae convenit naturaliter potentiae imperfectiori, debet naturaliter convenire perfectiori, sed potentiae visivae convenit intuitive naturaliter percipere obiecta, ergo id debet convenire intellectui naturaliter comparatione Dei quod est ingens absurdum. 3° quia ut bene observat P. Vasquez in 1ª 2ae ad summum erit vera propositio illa quando obiectum est proportionatum rationi potentiae superioris versantis circa illud

spali genere actus. 4° denique quia ut intus perfectior sit vi-
su, non opus est, quod ille possit intueri omnia sua propria obiecta
spualia, sed sufficit, quod possit intueri quidquid in-
tuet visus, et quia dabat modos alios perfectiores cognoscendi,
quibus non posset intuitive cognoscere Deum.

Arguit 2°. Quando res
aliqua continet intra sphaeram alicuius potentiae, potest potentia
elicere circa illam actus eiusdem perfectionis, ac sunt illi, qui
versantur circa reliqua, quae continentur intra eamdem potentiam. Sed
evidens est Deum contineri intra potentiam intuitivam: et etiam
evidenter constat, posse cognoscere intuitive plura creata
obiecta; ergo etiam erit evidens, illum posse cognoscere Deum
intuitive. Hoc argumentum tantum distat a demonstratione, ut illius
propositio maior sit aperte falsa; vide quam ratione possit esse evi-
dens; quod autem illa sit falsa, demonstro efficaciter, faciendo
eamdem argumentationem circa cognitionem comprehensivam. Quando res
clauditur intra sphaeram alicuius potentiae, potest haec exercere circa
illam actus eius perfectionis, cuius sunt illi, qui versantur circa
reliqua obiecta; sed Deus continetur intra sphaeram intus, et
sic potest elicere actus comprehensivos circa alia obiecta,
ergo poterit etiam comprehensive cognoscere Deum. Vide verius
Haereticum, quod infert ex illa maiori, si defendat il-
lam esse veram. Est ergo apertissime falsa. Et ad minus
non potest negari quin de illa possit intus dubitare pruden-
ter, quia licet Deus contineat intra obiectum intus, et possit trahere
cognitionem imperfectam abstractionis, non inde colligitur evidens, pos-
se trahere cognitionem intuitivam, sicut etiam non est evidens, posse
trahere cognitionem comprehensivam creatam; et licet sit evidens
intellectum creatum non quiescere Deum cognoscat cognitione perfectio-

ri' sic' poli, n' fit evidens quod sit illi polis visio intuitiva sicut nec cognitio comprehensiva.

Arguit 3° idem D.or Visio Dei intuitiva e minus bona quam substantia nalis; sed intus pote naliter cognoscere substantiam nalem, ergo pote cognoscere visionem Dei polem. Imprimis rò hoc deviat à demonstratione, et facile pote instaurari in alia materia, in quâ nihil probet. Arguo sic. Lux e melior calore; sed oculus pote videre lucem, ergo potest videre calorem. Ad bene hoc ingr in hac materia, nec etiam in nro casu. Et rò in generali e, quod cognoscibilitas rei n' pendet ab ipsa perfectione obti, sed à proportione quam habet cum pôa, et cum obiectum supernale n' habeat convenientiam cum pôa nali, n' e naliter ab illâ cognoscibile. Dico quia dubium valde e, an accidentia ordinis gratiae sint perfectiora quavis substantia nali.

Arguit 4° P.r Arrubal. Sumi non manifestum e Deum posse amari à volunte creata per amorem innatum, et propter ipsum ita manifestum etiam e Deum posse innate etiam in seipso cognosci ab intu creato. Dubibile e rò hoc, ex quâ nulla efficit demonstratio. Nam vel P.r Arrubal intelligit per amorem innatum Dei ut e in se illum amorem per quem feramur in Deum innatè, et clarè propositum per visionem beatam, et si hoc intendat, negandum e ans, quia sicut n' e evidens politas visionis, ex quâ praedictus amor infertur, ita n' e evidens politas illius amoris, et probare politatem visionis ex politate eiusmet amoris perinde eet ac probare saltem implicitè politatem visionis ex politate ipsius visionis, quae supponit hoc ipso, quod amor praedictus adstruatur n' repugnans. Qui modus arguendi viro Theologo indignissi

mus ē, ut ex ipsamet ppōe cstat.

Vel intendit P. Arrubal signare amorem immatum Dei propter seipsum qui sciat viribus nrs, et adhuc in hoc sũ rō facta inefficacem, q̃ si haberet efficaciam, probaret utique intum posse natr cognoscere Deum immatè, et ut ē in se, sicut voluntas potest amare natr Deum immatè et propter se, quod dici n̄ potē. Omnis autem ans evidens eēt, n̄ daret evidentia cca coens. Et rō dris consistit in eo quod eē rem amabilem immatè ē eē amabilem propter se, tanqm propter finem; ut autem voluntas creata possit amare natr Deum propter se, satis ē, quod illi proponat Deum ab intre p cognitm abstractivam, nam sic propōr rnō proportionato, ut possit volas tendere cca illum p aliquem amorem, qui sit immatus in sũ dicto. Eē 5o Deum immatè et in se cognoscibilem dicit, quod intus excipiat totam excellentiam boni infiniti; et hac intus prudentissimè dubitaret, an excederet limitatem creæ pcipere Deum immatissimè, et ut ē in se applicatum.

Arguit 5o P. Vazquez ex divo Thomā ex ipsa nā dat in oibus hoibus appetitum videndi Deum; sed hic appetitus n̄ potē ferri in aliqd impole, q̃ ex pdicto appetitu colligr evidentr politas visionis quæ appetitur. Pbr hæc rō visso effu, solet excitari voluntas videndi cam illius effus, unde visis creis concipimus desiderium videndi tam eam et autorem; sed hoc n̄ fieret, si n̄ eēt polis visio clara Dei, q̃. Hanc rōem n̄ eē demonstrativam physicē sed ad summum tm moralr notarunt optimè P. Ripalda, et

Alpratius et Arriaga; imo et Caietanus referens illam
Divo Thomae fatet stando rei nali prsus ee enervem
insufficientia erui pote ex pluribus titulis. 1o, quia falsum
e, in oibus hoibus dari voluntatem illam, nam atheistae, qui
Deum de medio tollunt, visionem illius non appetunt; unde tantum
fideles appetunt illam visionem, quia cognoscunt illam media fide
D. 2o, quia licet in oibus hoibus daretur desiderium elicitum
tum sensui visionis Dei, non probatur ex illo desiderio possibilitas visionis,
nam illud ferri pote in rem tantum se repugnantem, si
ponatur ab intu ut non repugnans, in quo daretur error intus.
Si sic pponeret ab intu ut polis visio Dei, quae forte non
sit impolis, prudenter excitaret desiderium illius, quoniam appetitus
tantum dirigitur ad obiecto ut pposito ab intu, et non ad illud
ut e in se.

3o quia iudicium de politate visionis desumitur
revelatae politatis illius, non autem oritur ex ipsa na, quia ante
revelationem non e. medium nale, quod pbet evidenter illius politatem.
4o quia si pfata ro foret efficax, pbaret, nos posse
videre Deum, quia naliter habemus appetitum videndi illum, et non
potest dari instinctus nalis in rem, quae nalr non possit a
nobis obtineri. 5o quia pbaret etiam ex illo appetitu polem
ee cphensionem creatam Dei; nam fere nullus e hoo, qui non habet
desiderium cognoscendi immensitatem suae, oisque, penetrandi
pelagus illud infinitum pfectionum Divinarum.
Ppterea dixit aliquis ex isto desiderio colligi politatem
visionis comphensivae creatae. quod si dixeris, et sane infinite
eiusmodi desiderium comphendendi attributa Da tantum ee admirandum;
quia fert sub rite, qd eet polis illa cognitio comp

Sensitiva. Ideo tibi responsum dabo contra naturale desiderium videndi Deum, illud non esse absolutum, sed conditionatum, sub conditione videlicet, quod sit possibilis intuitio Dei. Id quod addebatur de appetitu videndi causam visis illius effectibus non urget, quoniam solum excitatur desiderium cognoscendi causam saltem abstractive, non tamen videndi intuitive; sicut et comprehensio creaturae non excitat in nobis desiderium comprehendendi causam scilicet Deum.

Arguet 3º alius.

Lumine naturae non potest ex cognitione creaturarum demonstrari substantia Dei quae est perfectissima omnium; ergo Lumine naturae non potest demonstrari visio Dei, quae licet extrinsecè supernaturalis, est tamen longe ignobilior Deo.

Respondeo tamen debilem esse rationem istam, Iº quia ex illa probatur plus, quam potest intendi; probaret enim non posse cognosci lumine naturae, existam visionem intuitivam, sicut cognoscit ex creaturis, existentiam Dei, ut unus est. 2º quia stante tota veritate in antecedente falsum est consequens. Et rationem disparitatis sic expono. Deus propter suam infinitam excellentiam est prima causa, à qua dependet essentialiter quidquid in rerum natura habet verum esse sive naturale, sive supernaturale; et eiusmodi dependentia clauditur essentialiter in conceptu cuiusvis creaturae; unde fit, quod cognito evidenter quovis ente creato, cognoscatur dependentia à Deo, et consequenter cognoscatur Deus ipse, tanquam author naturalis à quo cetera pendent. At visio Dei intuitiva nullum habet effectum naturalem essentialiter dependentem ab ipsa atque adeo nihil est in rerum natura quod evidenter cognitum possit intellectum dirigere ad cognoscendum evidenter possibilitatem visionis intuitivae. Omnis quidem excellentia Dei postulet, ut evidenter inferatur ex effectibus naturalibus; excellentia visionis Beatae, quae est ens creatum, postulat ut non colligatur evidenter ex aliquo effectu naturali, quia nullus est qui naturalia connexione

pendeat ab illa.

Caput 5um

De reguntur deffis aliarum demonstrationum que supss.

Arguunt 1º Rores aliqui docti. Id qd nullo ex capite dicit repugnantiam, concedendum e Deo; sed ex ipsis priis nec demonstrat n dicere repugnantiam, quod Deus elevare possit intellectum creatum ad visionem Beatam, ergo demonstrat, illam esse possibilem. Maior e evidens. Minoris evidentia sic patescit. Impossibilitas ut elevaret intellectus ad intuitum obiecti perfectissimi, n posset oriri ex defectu virtutis in opere Dei, quoniam evidentissimum e posse a Deo fieri actu elevationem in ordine ad effectum aliquem si n repugnet elevatio ipsa ex parte sua. Et hoc primum a nemine, quod sciam in dubium e revocatum solum qd proveniret posset impossibilitas ex incapacitate intellectus ad illam visionem. Ostendet autem modo, qd n repugnet ex eo capite idqz tripliciter debit.

1º quoniam evidens e, Deum esse intra obiectum intuitu ti, et insuper evidens e, causam 2am posse plura ex Dei elevatione quae per suas vires nativas n extendebat. 2º qa n ostendit visionem intuitivam debere esse simpliciter infinitam ex eo qd habeat obiectum infinitum, et rationes, quae probarent de infinitate et contra intuitionis creatae repugnantiam, ut potius fallaces possunt facile dissolvi ab Angelo, qa revera visionem se n repugnaret. 3º qa demonstrat etiam evidenter, eiusmodi n debere esse simpliciter infinitam, quod pot in hoc discursu Conceptus intuitionis, et conceptus obiecti infiniti dive sumpti

dispersis p diversas entitates n̄ componunt actum simplr infinitum, ut ē manifestum. Sed quando duo conceptus di-
vē n̄ cant aliquē effum, evidens ē quod nec sl simplicitr
illum, nisi adsit aliqua rō spālis, quē saltē pbabilr suadeat
oppositum: sq evidens ē quod conceptus infinitionis et obti in-
finiti occurrentes in ordē actu n̄ cant infinitatē simplr, q
nulla rō spālis id suadet.

In hac demonstratē siduire.

potissimum DDes adversi gicare opus ē ut illius ineffica-
ciam spāli detegamus. Rō maiorē eē verē sumq nēc
et minorē eē falsam. Nec refendi debet impossibilitas elevationis
in ordē ad illam visionē in ipsam Dei essentiam, ut bene no-
tat in argumto, et nos late in generali expositione in mā
de Dā visiōā. Tota illa se tenebit ex pte intus. Veniamus
mō ad pbatē, qē dī ostendi n̄ repugnare pdictam elevatē,
ex pte intus. Ad 1am dicimus, illam tm pbare ut nihil
pbet, pbat n̄ posse intum elevari ad comphensē Dam formo
argumtu sub eisdē pmissis. Evidens ē Deus eē intra obtū
intus creati. Insuq evidens ē eam 2am posse plura ex
elevatē Dā, ad quē p suas vires nativas n̄ extendit, sq evi-
dens ē intum posse elevari ad comphensē Dei. Omnis
q sit evidens Deus eē intra obtum intus creati, n̄ tm ē
evidens, eē intra obtum illius comparatē oīum actuum, n̄
n̄ ē in ordē ad comphensē creatam, q n̄ ē evidens Deum
eē intra obtum intus in ordē ad intuitē creatē, pcisse ex prio
assumpto.

Pbatio 2a n̄ minoris ē inefficacis, quoniam illa p-
bat p sola pria nālia demonstrari posse trinitatē psona-

rum et assumptionis naturae creatae in unitate suppositi Divini; ita
ta, quae possunt in contrarium opponi, devinci potest nullius
momenti, cum illa mysteria non sint ullo modo contra rem nat
Ad rem ergo, Et Angelus facile dissolveret argumenta, quae osten-
derent ipsam visionem intuitivam repugnare, non ideo positive
affirmaret tanquam rem evidentem ipsius visionis non repugnantiam
Et sic doctrinam explico. Aliud est, quod visio non repugnet
secundum intrinseca praedicata; et aliud diversum est quod non appareat il-
lius repugnantia. quod visio non repugnet secundum intrinseca praedicata
dicit aliquod positivum scilicet praedicata positiva, in quibus funda-
tur non repugnantia ad existendum. Quod autem non appareat repugnantia
dicit fortasse carentiam evidentiae, per quam repugnantia sit manifesta in-
tellectui. Angelus ergo diluens argumenta, quae probarent re-
pugnantiam visionis, posset evidenter affirmare, non apparere re-
pugnantiam, et contradictionem cuius entis, nec evidenter demonstrari
illud esse impossibile: caeterum non affirmabit evidenter visionem esse possibilem
quia cum aliud sit rem esse possibilem, et aliud, rem non videri
possibilem a natura; non temere dubitaret inter ille, an ver
der alia ratione, quam ipse non penetret propter cognoscenti
virtutem limitatam, et quae arguat repugnantiam in ipsa v
Illa vero cognitio quae probaret apte, non ostendit evidenter
impossibilitatem visionis diceret tamen evidens improprie et indir
de qua cognitione non est sermo praesens, sed de alia propria et
directa.

Pro maiori declaratione huiusce rei producere possum
aptum exemplum ex Eucharistia; intellectus creatus dissolvere
potest evidenter omnes rationes quae producerent ad probandum lumine
naturae, ibi non existere substantiam panis; inde tamen non licet excludere ev

denter existere ibi substantiam panis. Sic, quamvis Angelus dissolvat rationes, quibus probatur impossibilis visio Dei intuitiva, non ideo affirmabit evidenter illam in se possibilem esse, quia poterit dubitare prudenter, an detur aliqua repugnantia, quam ipse non videat, et solum poterit dicere in hoc ente non apparet contradictio. Imo hoc iudicium esse visionem Beatam non posse etiam ab intellectu formari per solam naturae virtutem opinatus est Pater Arriaga ubi supra n. 9. quia rationes repugnantiae quae pro praedictam visionem occurrunt, sunt adeo efficaces ut cogerent intellectum destitutum alio principio fidei ad asserendum repugnare visionem intuitivam.

Dices. Nihil est in scholis frequentius quam asserere Deum posse hoc vel illud ens producere, quia non ostenditur evidenter, illud repugnare, ergo si lumen naturae possit intellectus cognoscere non repugnare evidenter visionem Beatam, poterit evidenter cognoscere, Deum posse producere illam, et consequenter eiusmodi visionem esse possibilem. Sed tamen pro hac, et pro aliis materiis, in quibus non semel occurrit instantia haec, praedictam argumentationem, ut sit demonstrativa, hac ratione formandam esse. Possibile est Deo quidquid non repugnat, sed tale vel tale ens non repugnat, ergo possibile est Deo. Dixi sane esse demonstrationem pro rei possibilitate, si tamen minor evidenter demonstraretur. Alia est argumentatio, quae formatur hoc pacto. Possibile est Deo quidquid non convincitur repugnare, sed non convincitur repugnare hoc, vel illud ens, ergo illud possibile est Deo, vel Deo non debet denegari. Et hoc argumentum non probat evidenter possibilitatem rei, sed tantum probat, non ostendi evidenter impossibilitatem rei quod est quid omnino diversum. Et quando a Theologis usurpatur, non solet adduci tamquam demonstratio, sed tantum, ut colligatur ex illo aequitas. E affirmativae

quis defendit, et statuit ... ens a Deo posse ...
cum non apparet, illud ens repugnare in se, dignius, et
nobilius de Deo ipso sentimus asserentes illius poten...
simpliciter et absolute ad illud producendum extendi, quam si negati...
...teneremus. ita 3° ... probatur dicitur, eodem argumento posse non
efficaciter uti pro cognitione creata comprehensiva Dei. conceptus
cognitionis Dei non arguit infinitatem in actu; nec etiam ...
quit illam conceptus propositus comprehensionis, quia si iungantur
isti duo conceptus in eadem ... entitate, non ... in illa
infinitatem, quia ... coniunctio ut talis non potest ... illum
effectum, quem singuli conceptus divisive non ... Sicut ergo
hoc arguendi ... non valet ratione comprehensionis creatae,
valebit etiam ratione intuitionis. Dices. Ratione comprehensionis
occurrent intuitui plures rationes, quae suadeant efficaciter ...
comprehensionem Dei fore simpliciter infinitam; in ordine vero ad in...
itum nulla non suadebit illam fore simpliciter infinitam. ...
...est, quia in ordine ad hoc, quod est non posse demonstrari evi...
denter, visionem non debere esse simpliciter infinitam, dantur rationes ...
non apparentes, sed valde efficaces quae suadent illius ...
sionis infinitatem, et desumuntur ex eo quod illa visio futura ...
clara, immediata et quidditativa cognitio Dei ut est in se.

Arguitur 8° cum aliis magistris. ...
gelus dependens nam intuitus creati debet penetrare ac...
tivitatem obedientialem illius, quia haec non distinguitur ab entitate:
sed hoc ipso, quod penetret activitatem obedientialem intuitus, debet
cognoscere in illo effectus supernaturales possibiles; ergo datur aliquod
medium, in quo sit evidenter cognoscibilis visio Beat...
Minor probatur, quia effectus supernaturalis correspondens virtuti obedientiali

intus non minus, est in illa cognoscibilis quoniam effectus naturalis in virtute naturali; nam sicut naturalis effectus habet connexionem cum potentia naturali, ita obedientialis cum supernaturali, ac proinde sicut propter hanc connexionem Angelus comprehendens potentiam naturalem cognoscit effectus naturales, ita propter eandem connexionem, comprehendens potentiam obedientialem cognoscet etiam supernaturales ac proinde possibilitatem visionis Beatae, quae ideo est naturaliter demonstrabilis. ~~Plura~~

Plura claudit vero propositio, de quibus theologi non unam et eandem sententiam formant; nihil vero in illa ~~claudit~~, ex quo possit vero facta in demonstratione assurgere. Imprimis negari potest maior propositio, videlicet Angelum intuitive, et comprehensive cognoscere virtutem obedientialem intus creati. Quod expresse traditum est a gravissimis theologis, scilicet a P. Salas 1a 2ae tract. 2o disp. 4a. Cardinali Joanne de Lugo disp. 19 de incarnatione sect. 2a. P. Meratio ubi supra no 1. P. Marcon tract. 1o disp. 1. cap. 2. no 10. P. Hurtado disp. 10. de anima sect. 4a et tom. de incarnatione disp. 8. sect. 3a. et P. Arriaga tom. 1o disp. 4 sect. 1a. et in 2o tom. in tract. de Angelis docent igitur praefati DD. Angelum cognoscentem se vel naturam humanam, solum posse comprehendere illam in ordine ad illos effectus, ad quos illius virtus naturalis extendi potest, non vero posse comprehendere virtutem obedientialem formaliter in ordine ad effectus supernaturales, quod sine ullo fundamento efficaci concederet Angelo eiusmodi virtus naturalis, ad comprehendendum hominem ne potentiam obedientialem entis creati; quod praesertim maxime urget si ponatur in quolibet ente virtus obedientialis ultima in ordine ad quoscumque effectus, ut fert in hac tempestate

Deinde quamvis concederetur maior

propositio negari, posset minor, videlicet ex cognitione naturali potentiae obedientialis debere cognosci in illa effectus supernaturales possibiles et contra ipsam visionem Beatam. Nam 2° possumus amplecti sententiam Patris Suarez tom. 1° in 3am partem disputatione 31. sectione 6.a Patris Heriçe de sacramentis in genere disputatione 5. cap. 2°. et aliorum quos refert et sequitur Ripalda lib. 2°. de ente supernaturali disput. 32, sect. n° 6° qui docet potentiam obedientialem quae datur in creatura non dicere intricam et rigorosam connexionem cum possibilitate absoluta effectus supernaturalis, sed esse potentiam ad illos solo dicente quod ex se ipsa non repugnent effectus et Deus decrevit omnino gratiose potentiam ad productionem illorum; quae doctrina ad sui expositionem et contractionem non dicam lucem mutuatur ex illa celebri controversia de connexione essentiali Dei cum absoluta possibilitate creaturarum, de qua nos ex professo disseruimus in nostra de eiusdem controversia 1. si professionem sequamur dicendum est Angelum non posse in virtute obedientiali intuitive cognoscere visionem Beatam esse possibilem absolute, nam ad sciendam eiusmodi cognitionem opus erat quod intuitus essentiae necteretur cum eiusmodi visione supernaturali, quod non datur secundum sententiam quam modo proposuimus. Et sine efficacia potest refutari Pater Vazquez, qui cum aliis defendat sententiam eamdem sententiam de immanente docuit ex rebus naturalibus posse deducere intuitum evidenter possibilitatem visio

vis supernalis.

2° quis cum aliis opinaremur, intum dice-
re nexum essentialem cum effectibus supernalibus, et contra cum
visione, ita ut si visio repugnaret in se, sequitur per locum
intrinsecum, entitatem intus esse repugnare, adhuc negari posset
illa minor propositio. Et ad illam vere possumus cum P.e
Herize disp. 5a cap. 1° n° 15. Angelum qui compren-
deret virtutem obedientialem intus creati non penetrare illam eo
genere penetrationis, quo naturaliter est ~~quod complec-~~

~~[illegible]~~

~~ita beat. [illegible] prima dictum est, suadet, [illegible] re-~~
~~quirat promissio, qua Deus promittat beatitudinem iustis,~~
~~qui in sua iustitia decedunt: atqui ea promissio non stricte~~
~~facta est a Deo, quia non sufficit complacentia qua Deus~~
~~iustis complaceat, ad extrahendum voluntatem dandi illis~~
~~Beatitudinem patriae. Verum omissa pro praesenti institutione~~
~~an ea promissio simpliciter requirat, et an reipsa~~

Angelum tamen cognoscere in universum posse intuitive
sumi à Deo ad efficiendum vel recipiendum quod quid non
implicat fieri vel recipi. Ex quâ generali et indis-
tincta cognitione non super Angelo fundamentum, ut possit in
particulari devenire ad cognoscendum visionem Beatam esse pro-
ducibilem ab intuitu quo illius potentiam obedientialem.

Pro sapientia
opinandi rationes ex quibus colligitur congrua solutio minoris
propositionis, invenio aliam secundam discurrendi rationem, quam sequuntur
P. Herice disp. 39. et P. Martinez tom. de scientia
quaestione sect. 4. asserentes ex cognitione intuitus non colligi e-
videnter possibilitatem visionis, quia haec non attinet in intui-
tum ut causa adequata, cum requirat aliud comprin-
cipium, ut illa visio producatur. Ut autem ex causa possit
effectus demonstrari, opus est quod causa sit adequata rationis effectus
ut patet in demonstratione qua ex essentiâ deducitur passio,
ut cum ostendimus hominem esse risibilem, quia est rationalis, ra-
tionalitas ibi est adequata causa risibilitatis.

Non reperio solidum
fundamentum quo stabiliatur praedicta discurrendi ratio, et ideo
illam utpote falsam reiicio; nam id, quod est causa ina-
dequata rationis effectus potest esse medium proportionatum ad
effectum demonstrandum exemplis rem declaro. Intellectus
est causa inadequata rationis intellectionis, quia requirit concursum

spei, et adhuc ex intu cognoscit illedicto nalis. Quevis cā creata indiget concursu Dei tanq̄ prīo partiali ad pductionē effus, et hoc n̄ obstat ut ex cā creata possit effus demonstrari. Habitus charitatis indiget concursu prīi vitalis ad pductionē actus charitatis, et tn̄ ex hitu potē demonstrari pōlis ipse charitatis actus, et alia mille exempla pduci possent ex qq colligeret falsitas huius 3æ opinationis. Dīm q̄ ē in universum ad hoc ut aliqua res possit eē medium pportionatum ad efficiendam demonstratō nec requiri quod pducat illam rē, quē demonstrat, ut cernere lt in demonstratē à posteriori; nec etē requiri ut possit conficī demonstrō à priori quod illa sit virtus adæquata effus; sed satis erit, q̄ illa dicat cnexē essiālē cum alia re; nam cognitā istā cnexē comphensivē, etē si sit p mūm prīi inadæquati, cognosci debet trū cnexionis. Sed de hoc plura dabimus in ultima ƺtroversiā.

Disp. 4ª An crea rōalis habeat appetitum innatum nālē rū visionis Dei.

Caput 1um. Certa pmittunt, et theologorum opiniones recensent.

Cū̄ de appetitu nāli sermonē in phisicis disponamus, n̄ ideo debent inculcari nunc illa omnia quæ in physicis de eiusmi appetitu disputant à phis, agimus n. nunc theologum n̄ phum, et solum debemus pmittere quæ sūt extra ƺtroversiam, ut postea ligada

fiat tota disputatio. Suppono igr appetitum simp
et absté sumptum ee inclinatã et ppensã ad bonu
quod sit alicui rei dveniens. Suppono etã appetitum
aliarm ee innatum, alium elicitu. Innatus dr ipsa
entitas rei quã pr quã essalia prata dicit sibi ad.
liam cum quã obtenta se rdté bet, et qm amaret,
capax eet eliciendi actum amoris, nam ut bene no
trẽ Pr Fonseca 1o met. cap. 1o q. 2a. sect. 3.
res quã altam appetit pr appetitum innatum appe
taret etã illam, si moveret appetitu rnali vel sen
ente. Na huius appetitus ad vivs expssa legr in Au
gustino lib. 11. de civitate. cap. 28. iis verbis: Si a
bores essemus, nihil quidã sentiente motu amare pos
mus, verum tn id quasi appetere videremur, quo fer
ces essemus, uberiusque fructuosi. etta appetitus elicitus
actus poe cuiusvis appetitiv. pr quã res dr amare id q
e sibi dveniens innatê, vel natê.
Suppono pterea, utrumq
appetitum dividi posse in nalẽ et supnalẽ. Appetit
innatus supnalis erit illa ppensio pr qm res in suo
supnalis ferat ntricê ad aliqd quod e in serie rerã su
pnalium pfectio illius. Elicitus supnalis erit actus n
tricê supnalis, elicitus à facultate appetitivâ. Infi
appetitus innatus nalis erit inclinatio reã sm intrica
prata in illud bonu quod sit illi dgruu intra eum
ordã reã. Appetitus elicitus nalis e actus poe appetitiv
pr quem amant debitã pfectiones quã si intra or

nālē. Ex his colligitur praesentis disputationis scopus. Inquirimus an intra creaturae rationalis detur appetitus innatus naturalis ad visionem Beatam ea ratione qua datur appetitus in Lapide ad motum deorsum et in igne ad motum sursum.

Sententia 1.a propugnat, in creatura rationali concedendum esse praefatum appetitum innatum naturalem visionis Beatae. Defendunt illam Scotus in prologo q. 1.a §. ad quaestionem. Et in 4.um distinctione 49. q. 10. art. 1.° Guatus idem asserit de voluntate naturali fruitionis. Bassolis ibidem q. 6. art. 2.° Ovandus ibidem propositione 23. Valencia tom. 2. disp. 1.a q. § puncto 1.° Montoia tom. de vol.e disp. 1.° sect.e 2. n. 5. 2.a sententia negat eiusmodi appetitum innatum naturalem. Tuentur illam Vazquez 1.a p.te disp. 22. cap. 2.° n.° 1.° P.r Suarez 2.° tom. metaphysicae disp. 45. P.r Fonseca 1.° metaphysicae cap. 1. q. 2.a et alii plures tam ex nostris, quam ex alienis, quos refert P.r Ripalda lib. 1.° disput. 9. sect.e 2.a

3.a sententia procedit adhibita quadam distinctione. Asserit, in creatura rationali dari appetitum innatum naturalem visionis Dei, qui sit absque ex parte ipsius creaturae, et conditionatus ex parte obiecti, quatenus creatura dicat appetere visionem Dei inuitivam sub conditione tamen quod elevet ad illam eliciendam. Praedictam rationem discurrendi tradidit P.r Salas I.a 2.ae disp. 2.a 4.a Sententia defendit creaturam rationalem dicere innatum appetitum naturalem ad videndum Deum secundum illa praedicata, quae possunt in Deo cognosci solo naturali lumine ut quod sit sapiens, omnipotens etc.a, non dari vero illum appetitum in ordine ad Deum secundum illa praedicata quae solo fidei lumine nobis nota sunt, ut quod sit Trinus et unus

P hac sa referendus e Ferrara in 3° c gentes

Caput 2um

Refutant 1° duæ sæ postremæ

Ut possimus ferre iudicium expeditum de duabus primis opinionibus debemus prius decernere qd sen- tiendum sit de postremis quæ reputant tanqm sæ mediæ alias duas extreme oppositas. 1um igr vocat distin- cta sa Pis Salas qui excogitavit appetitum innatum na- lem obedientialem et ptiam obedli in orde ad visiõ Dei. E refuto 1° ex eo qd ut nobis utatur verbis nihil ni doce- reipsa, quod a prima sa n asserat. Ostendo id fa- Quod crea habeat appetitum innatum nalem ad videndum Deum sub illa cond. te elevationis nec n e aliud, qm qd appetat visiõ illam ut producendam ab ipsa crea adjuta- sl alio prio nobiliori et supiori, nec aliud sumi- re pote phrasis, qua Pr Salas utit. Sed hoc e asserit expresse a 1a sa Scoti, nec potuit ab illo af- qd a crea nude considerata absqz prio supnali sit a- guibilis ipsa visio Dei. Cum go quoad hoc coincidat 1a, qd de hac postea iudicaverimus, de sa Salas iudic- est illigat.

Refuto 2° eandem sam, q n consonat a- priis traditis ab eode Pe Salas, et hæc e efficax re- futatio, utpote ad hoiem formata. Na creata n hi- ullum appetitum etz obedionatum ad unionem hypostati- cam, go nullum etz het ad visiõ Beatam; vel si hoat visiõ, hebit etz ad unionem. Ans e expssa doctra Pis Salas

coñ p. efficacr, q.a sicut accedit, quod nã appetat donum supnãle visionis Beatæ sub condit.e elevationis supnalis, concedi etiã debet quod nã appetat donum unionis hypostaticæ sub condit.e, quod nã privet ppriâ subsistentiâ. Et q.vis P.r Sallas defatiget n. poterit reperire sufficientem roem disparitatis int. unã et visõ, in ord.e ad appetitum insitum cõditionatum. Quare vel dat. in ord.e ad utrumq.s ens, aut n. dat. in ord.e ad visõ.

Accedamus nunc ad examen alius sñ traditæ à Ferrara, cõ quã arguere possumus I.o ac roe. N. minus intrice supnalis e visio, quâ vident D.a prata, quæ s. nota lum.e nali, q.m altera visio, quâ vident alia prata Dei supnalia, et sola fide D.a cognoscibilia. Sed nã visionis cognoscentis prata D., quæ ss solâ fide cognoscibilia, n. dat appetitus nalis in creã; ergo nec dabit etiã in ord.e ad visõ, quæ cognoscat prata D.a lum.e nã nota. Coña vid.r deduci ex pmissis. Minor exposse tradit à Ferrara. Maior pbatur pro p.r 1; q.a si illa visio inadequata foret nalis, eet csequibilis p solas vires nales, sicut p easdem vires consequibilis e visio cuiuslibet obti nalis, q.a illa e entitative nalis. Ex quo fieret 1.o Angelos in viâ in 1.o suæ creationis instanti vidisse Deitatem sm pdicta prata. Hoc autem dici n. pote, tum q.a si habuissent nalr eiusmi visionem, n. mererent illam actibus supnis, ut verò defacto pmeriti ss, qui remansere in coelis. Tum etiã q.a nalr eent

impeccabiles cum viderent natr Deum, et amarent illum nario, quo amore posito n possent illi pecare. Fieret 2°, dæmones nunc in inferno viderent tate, q illi n amisserunt dona nalia xa coem Theologorum sum.

Pr 2° eadem maior pbo. Supnalitas in visione intuitiva pr à posteriori ex necessitate elevationis supnalis. Insup elevatio hæc pr ex ing ti improport, qua versat int Deum simplr infinitum, et int intum creatum ad eliciendam claram et immatam intuitiam Dei. Sed etiam visio eiusdem Dei sm illa prata lumine nro nobis e clara et immata cognitio, obtum illius e simplr infinitum, et coentr ex hac pte summe improportionatum. Ergo visio Dei sm illa prata e intrice supnalis, et coentr e incapax trandi nalem appetitum, qui residet in crea rnali.

Nec poterit ad hæc rere pbabilr Ferrara visionem n posse participare supnalitatem intricam nisi quatus cognoscat Deum, ut authorem rerum supnalium; unde cognitio quæ videt illum sm prata nobis luminis nri, n cognoscit Deum tanqm authorem rerum supnalium, et coentr ipsa n e intrice supnalis. Non potest inqm hæc rere Ferrara, quoniam facile redargui potest falsitatis, et sic contra illum arguo 2°. Illa improportio quæ dat in intu rnu visionis immatæ et claræ, n fundat in eo, qd cognoscat Deus tanqm author supnalium, sed in eo qd obtum sit essalr infinitum, et visio sit immata et intuitiva. Sed etiam Deus sm illa prata

viribus non nota est essatr infinitus, et cognitio eorundem

pratorum est innata et declara, ideo datur tarba impro-

portio, quae non possit auferri nisi per elevatum supernale

ex qua arguatur supnalitas in ipsa vis Dei in ordine

etiam ad praedicta prata.

Sed contra arguens; Deus ut author non clau-

ditur intra exigentiam ipsius, neque ipsa cognitio ipsius

Dei ut authoris non continet intra eandem exigentiam,

et consequenter poterit trahere appetitum nalis creaturae. Resp. dis-

tinguendo ans; continet intra exigentiam non tanquam terminus illius

exigentiae, concedo ans; continet quoad eam coniunctam intentio-

nalem creaturae cum ipso Deo, nego ans. Exigentia

igitur physica et nalis creaturae tamen postulat Deum in quantum conti-

net effectus nales; in re vero obiectum Deus etiam ut author

non cognitus clare et intuitive est maioris excellentiae et

dignitatis, ac proinde non potest visio inadaequata Dei ut

authoris non obtineri per solas non vires.

Caput 5.um Iudicium fert de duabus

primis sententiis, et ex

illo decidit tota

difficultas.

Ubi cum legi scholasticos modernos de prae-

dicta difficultate disserentes non potui non probare iudicium

D.ris Suarez, P. Salas et D.ris Ripaldae qui recte nota-

verunt totam decertatam de vocibus esse, et plura, quae

pertinent ad rem ipsam non posse negari sed in illis utri-

usque opinionis patronos debere convenire, quod brevi

constabit exponendo illa, in quae utrimque disputantes conti-

unt et discrepant. In primis res docuerunt intima-
tum n. posse elicere vis. Dei per suas vires nales et a-
gere absque auxiliis supnis. 2o fatentur etiam ipsam vis-
tam n. ee nobis ctriam nec violentam, sed maxi-
borum rum. Cum in pdictis conveniant DD. de-
tota dissensio reducitur ab illis ad solas voces. Nam qui
statuerunt in crea appetitum innatum hm signare vi-
tur capacitatem nam visionis sibi convenientis, sive
la sit cequibilis per proprias, sive per alienas vires.
Qui vero denegant eiusmi appetitum, intelligunt p no
appetitus facultatem in ordine ad bonum quod sit c-
quibile solis nis viribus. En tota discordia fit vocalis.
Nos duplici assertione totam hanc litem dirimemus.

Dico 1o. Sub difficultate p-
posita possent expendi graves aliae difficultates, quae
sine dubio ptinent inter Theologos ad rem ipsam
videlicet, an intus obyce occurrat ut ea passiva visio
Beatae, an ut active concurrat egeat prio supno ele-
vante. utrum appetitus innatus claudat in suo frali
ceptu ricorsam connexionem cum re, ad quam dr appetitus
utrum intus dicat eandem connexionem cum visione ipsa d-
ta. Dixi propositas difficultates expendi posse in psent
q. ista ee rem difficilem et in illis enodandis fructus
Laborarunt Theologi; nos vero earum discussionem om-
timus in psentia, quoniam in decursu huius nri s-
rio discutient illae, quas principales indicamus, et opu-
um n. e, ut a propriis et nativis sedibus illas avel-
lamus.

Dico 2o. Abro loquendo sentiendum e cum

negativā et contra illam dicimus non dari in creatura appetitum
insitum naturalem in ordine ad visionem Beatam. Huic assertioni
quoad ipsum modum loquendi suffragatur communis Theologorum
sententia; et traditur etiam a Sancto Thomā variis in locis, sed præ-
cipue 3a parte q. 9. art.o 2. ad 3um quatenus asserit visionem
Beatam esse quidem supra naturam animæ rationalis in quantum supra naturam
est capax illius, et esse etiam supra naturam in quantum non potest
ad illam pervenire propriis viribus. Probatur insuper hac ratione.
Non datur naturalis inclinatio ad id, quod est impossibile per so-
las naturæ vires, quamvis illud sit bonum multum altius; sed creatura
rationalis nequit per solas naturæ vires obtinere visionem Beatam
ergo non debet appetitum naturalem ad illam. Maior probatur primo
quia si natura inclinaret in visionem, deberet naturaliter instrumenta,
ut illam consequeretur, quia sicut natura non largitur super-
flua, ita non denegat necessaria ad finem naturalem. Mi-
nor est contra adversarios non indigent probatione.

Obiicies 1.o si daretur in homine
eiusmodi naturalis appetitus ad visionem, fieret ut ille cog-
nosceretur ab Angelo comprehendente naturam humanam; sed
Angelus id non cognoscit, quod signum est, illum non dari. Ma-
ior probatur, quia cum ille appetitus sit pertinens ad ordinem naturalem,
cognosci deberet ab Angelo comprehendente praternalia
hominis. Obiicies 2.o appetitus innatus non potest fundari in sola
potentia obedientiali; sed intus tantum habet potentiam obedientialem ad visionem
Beatam, ergo non habet ad illam appetitum innatum. Maior pro-
batur probatur quia si illa falsa esset dici posset aquam habere naturalem
appetitum ad summum calorem, et quantitatem ad inextensionem

Ostro 3° unio hypostatica e magna pfectio na humana et ad hue ista n dicit inclinatem nalem ad p̃dictam un[...] ergo q.vis visio Beata sit pfectio na realis, hoc n sup[...] ad innatum appetitum rn eiusdem visionis. Maneat [...] nalem rei coequibilitatem requiri ad cstituendum appetit[...] innatum, sive tanquam cdito extrica, ut cnotatores [...] pugnabunt; sive tanquam pars essalis ut aliis melius [...] cet, et cum hgenalis coequibilitas n det in visione [...] intus; inde e in illo n dari nalem appetitum ad vis[...]

Caput Ilum

Diluunt argumta Scoti.

Plura ogerunt argumta DD affirmative [...], [...] tendant, illam ee verissimam n solum in ipsa re[...] etiam in modo loq. Arguit 1° ex Sto Augustino Lib. [...] de Trinitate cap. 8. sic asserente: ad appetendum [...] titudinem na compellit, cui summe bonus et immortal[...] tor hoc indidit. Et Lib. 1. confessionis cap. 1 [...] het. Fecisti nos Dne ad te et inquietum e cor nos[...] donec pveniamus ad te. Denique de pdestinate Sa[...] cap. 5° inquit: posse here fidem et charitatem na [...] dee ergo reipsa venit creare appetitus nalis in vis[...] tam ex mente Divi Augustini.

R. nihil collig. [...] autoritate Augustini. Ad 1um testimonium dr [...] Dnm n loqui de appetitu innato sed de elicito, de qu[...] infra dicemus. Hanc intptatem Augustini n violen[...] sed legitimam ee fatet Durandus et ipse de [...] unus; colligr qß efficacior ex duplici capite. 1° a [...]

stinus non habet illa verba quae relata sunt, scilicet, ad appetendum Beatitudinem, sed solum haec ad volendum Beatitudinem; quae quidem diversa sunt. 2º quia praemiserat alia, in quibus aperte innuit se loqui de appetitu elicito; dixerat enim sic; quomodo erit vera tam certa sententia Beatos semper esse omnes velle, si ipsi qui iam Beati sunt Beatos esse neque volunt neque nolunt. Ad 2um dicitur ex illo tantum probari appetitum elicitum (siquid probat) non autem innatum, quia hic non turbat nec sentitur; nemo enim turbatus unquam est propter appetitum innatum, qui accedit modo 12 ad fratrem Leonis. Nisi velis dicere cum aliis, requiem eius sunt se desideratam sitam esse in Dei contemplatione, quam potest per suas vires naturales consequi. 3um non est efficax, quia Augustinus non dixit proprium esse naturae hominis posse habere fidem et charitatem naturaliter; quod possit illam habere supernaturaliter, non est contra nos.

Arguitur 2º ex Scoto.

Quaevis natura naturaliter inclinat in id quod est bonum sibi conveniens; sed visio Beata est bonum conveniens creaturae rationali, ergo creatura rationalis inclinat in visionem Beatam. Confirmatur 1º. Natura rationalis habet naturalem inclinationem ad suam Beatitudinem; haec est quod supernaturale, et ipsa visio Beata saltem partialiter, ergo. Confirmatur 2º. quaelibet res habet appetitum in id, in quo naturaliter quiescit; sed creatura rationalis naturaliter quiescit in ipsa visione Dei, ergo ad hanc habet appetitum. Confirmatur 3º. Naturae rationali convenit capacitas naturalis ad visionem, quia eiusmodi capacitas non pendet ab aliqua potestate naturae, atque adeo est naturalis, ergo convenit illi innatus appetitus.

Haec omnia fa-

cile diluunt. Ad argumentum respondeo distinguendo maiorem, in ... quod est bonum sibi conveniens, et viribus naturae consequibile ... cedo maiorem, quod aliter est consequibile, nego maiorem. ... distinctio debet applicari minori propositioni.

Ad 2am ... dico, nam voluntas habere naturalem inclinationem ad felicitatem na... consequibilem per vires naturae non autem ad felicitatem supernaturalem quae superat ipsas vires naturae. Ad 2am respondeo Deum ... re posse per innatum appetitum in bonis naturalibus quae ... per vires naturales. Ad 3am dico, capacitatem ad vi... tam Dei naturalem, prout opponitur libero, non tamen dici naturalem ... opponitur supernaturali, et extraneo. Appetitus quatenus naturalis non ... secundum posteriorem signatum sed secundum priorem.

Arguitur 3o. Na... naturalem inclinationem ad illa quae non sunt naturaliter consequibilia; ... test dari naturalis appetitus ad visionem Beatam quamvis ... sit consequibilis per vires naturae. Antecedens probatur. Corpus perfecte ... rizatum, appetit animam; anima etiam separata appetit uni... corpore; deinde privatus visu appetit visum amissum ... Et alia sunt plura exempla his similia, ergo quare ... non posse efficere appetitui naturali in aliquam rem, quod ... la non sit consequibilis per vires naturae. Respondeo omittendo ... in natura detur proclivitas innata ad omnia, quae recensentur in argumento, negando tamen esse consequentiam. Quoniam in ordine ad il... opera asseri potest naturam exigere vires quoad substantiam ... quae illa producant aliquando. At in ordine ad visionem Beatam n... re natura iure postulare vires efficientes, quae illa debet ... tineri, et consequenter non potest natura propendere naturaliter in visionem, quae

lum producibilis e per virtutem indebitam neque quoad substantiam.

Disput. 5a.

Num crea. volis possit vere aliquem appetitum elicitum nalem ad visionem Beatam.

Ex disput. precedenti constat appetitum elicitum nuncupari actum illum per quem facultas appetitiva tendat in id, quod e bonum et conveniens non solum ipsi prorsus, sed etiam toti supposito, in quo datur illa facultas; e.n. proprium voluntatis elicere actus per quos desideret illos actus, qui sunt perfectiones aliarum potentiarum, et ipsius suppositi, cui subservit voluntas. Rogamus ergo, an volas possit elicere actum aliquem nalem, quo desideret visionem Beatam, que perfectio e facultatis intelligendi. Et quia multiplices sunt actus voluntatis, de quibus potest specialiter inquiri ut omnibus notissimum e, opus e explicatius proponere difficultates per varias disputationes, ut illae spatim discutiant.

Inquirimus ergo in presenti, an seclusa revelatione de possibilitate visionis Beatifice possit voluntas elicere aliquod nale desiderium illius. Et modo procedimus

an illud debeat eē effax vel ineffax, nam de
ē spālis diff.ᵒˢ pᵗᵉˢ affirativa ꝓpugnant S. Bo
ventura in 4ᵘᵐ distinctᵉ 49. q. 2. P. Suarez
2ᵃ disp. 26. sectᵉ ultimā. Negativam sequitur
Caietanus 1ᵃ pᵗᵉ q. 12. artᵒ. 2. Sotus lib. 1ᵒ
nā et grā cap. 4ᵒ. Vazquez 1ᵃ 2ᵉ disp. 22
4ᵒ. qui requirit auxilium grē saltē ordinalis.

In proposita
difficultate subscribimus affirmative sēē, et asserimus
ꝓᵃ illam per actum voluntatis nālē sive substan
se nos appetere ipsam Dei visionē supnālē, saltē
quoad obiectum nāle. Pr 1ᵒ à priori, seclusa Dei r
latᵉ potē intellectus humanus elicere cognitionē nālē,
cognoscat eē pōlē visionē Dei, ergo potē voluntas elicere
Desiderium nāle, per quod appetat eiusmodi visionē, et
comitetur cognitionē illam nālē ꝓcedentē. Coā pᵗ à
tate rōis, et insuper, quia cognitio pōlitatis illius
quē bona ē et conveniens nobis

visionē Dei supnālē eē pōlē, posset ille hō elicere
fidei humanē quo attingeret visionē illam supnālē.
hōe audebit negare? Solum autē probare debemus
tum actum fidei humanē elicitum ab illo homine

quo ad suam entitatem, n'alis. Quod ostendi 1° et

quod q̃m̃is alliqui negent propter motivum supn'ale posse

rem supn'alem attingi per actum n'alem; coes tñ Theo

logorum sñia id concedit, quando res supn'alis est obiectum

male actus n'alis elicitit propter varia motiva n'alia; et

manifestum est in hęretico attingente per actus n'ales mys-

teria plura supn'alia; id quod etiam pōt in cognitione n'ali

attingente existantiam Dei n'alem.

Pr 2° à posteriori. Visio

Beata potest appeti affectu pravo, scilicet propter inordinatam

curiositatem. Sed affectus inordinatus quicumque sit ille

debet esse n'alis, ut Theologi graves arbitrantur; ergo

visio Dª potest appeti per affectum n'alem. Discursus est le-

gitimus. Minor et cōa non videntur egere probatione. Maior

pr à paritate aliarum rerum supn'alium, quę poss

affectu pravo desiderari. Sic in actorum 8° legimus Si-

monem Magum desiderasse facultatem supn'alem con. andi

Spum Stum. Dęmones etiam appetiere excellentiam bea-

titudinis supn'alis. ...ęretici ut refert Tridentinum

sess 6. cap. 4°.

Sacerdotes sacrilegi dirigunt ab-

solutionem sacramentalem in fines plures malignos. Si

hęc poss amari prave; quā roe pr id in visione Beatā

contingere non posse.

Ex dictis refutantur 3 solutiones, qq

Ferrara, Caietanus et Sotus doctrinam hactenus stab[ilitam]
conant[ur] enervare.

1° inquit Ferrara, in nobis excit[atur]
appetitum videndi Deum, in quantum solum est prima causa rerum n[aturalium]
quâ ratione est obiectum naturale. Sed non est quâ visio intuitiva Dei [ut]
est causa prima, tam supernaturalis est in se, et consequenter non e[st]
difficilis; ac est visio adaequata Dei ut authoris natu[rae]
et supernaturalis; ergo ille appetitus, qui ferret ad illam visionem
inadaequatam, attingeret obiectum supernaturale, et esset entitative
naturalis, quod intendimus in praesenti. 2° respondet Sotus illud des[i]-
derium non esse elicitum sed insitum; refellitur, quia desider[ium]
quod excitat in nobis ex cognitione aliquâ praecedenti, non est insitum
sed elicitum, pendensque ab aliquali propositione obiecti, qu[a]
non praeeunte illud nunquam eliceret.

3° docet Caietanus illud
desiderium videndi Deum solum dici naturale ex parte subi[ecti]
cui dicitur inesse, quod est entitative naturale. Et sic hoc difficile con[sistit]
, addit Caietanus, dici posset desiderium naturale non hoc
non sum se potuisse desiderari, sed in quantum evecti ad finem sup[er]-
naturalem et supposita revelatione Divinâ de possibilitate ipsius vi-
sionis. Sed utraque expositio frigida est. Prima reiicitur ex[eo]
quod inferat ex illa gratiam sanctificantem, visionem Beatam
et similia posse dici entia naturalia ex parte subiecti, quod [est]
falsissimum est. 2a reiicitur, quia cum eiusmodi desid[e]-
rium excitet ex cognitione naturali praecedenti, desumpta [ex]
effectibus naturalibus, vel ex propositione alicuius hominis fid[elis]

digni, n fundat in aliquâ supposit. supnalis eleva-
tionis, ergo n potê dici desiderium nale relatê ad reve-
lat. supnale, sed illâ prorsus exclusâ fieri potê
à creâ.

Arguis: seclusâ Dei revelatê n potê compa-
rari cognitio ulla visionis supnalis; ergo n potê elici à
voluntate desiderium nale assequendi illam. Psi; amor obti
honesti nequit fieri sine auxilio grê per solam facultat.
nê; sed amor visionis supnalis eêt amor obti honesti,
ut pt; ergo ille n potê fieri per solas vires nê.

R ad argmt.

Quis nâ n possit per se solam comparare notitiam evi-
dentê de possibilitate visionis supnalis, ut probarum ê à no-
bis in disp. 3.a posse tn habere cognites probabiles, et fidei
humanê, nales, quê sufficiunt ad concipiendum nale
desiderium illius. Ad 2m probat. constat ex dictis amorê il-
lius visionis posse eê indifferentê aut malê, ad quê
n ê narium auxilium aliquod spâle grê, q eatenus
requireret, quatus ille eêt moralr bonus, n q a amor ut-
cumq habeî.

Disput. 6.a

An possit visio Beata appeti actu
nali astro et efficaci.

Caput I.um

Aliqua protantur.

Protandum ê 2 ex mâ de actionis humanis

affum abtum et effacem bifariam posse considerari
1.o in quantum est solum effax intrinsece et secundum se: 2.o in quantum
est effax intrinsece et extrinsece, hoc est, non solum ex se
etiam ex parte eorum quae requiruntur ex parte operis exequen-
ni mandandi. Affus ex se, et intrinsece effax dicitur ille
talis ex sua natura tendit in obiectum, ut dum ille per-
severaverit, non patiatur secum componi odium effax de eo
obiecto, nec de omnibus illis, quae necessaria sunt ad illius con-
quaestum, et insuper inferret actualem positionem mediorum re-
quisitorum, si forent illa constituta in ipsius volun-
tatis potestate. Potest autem eiusdem affus privari con-
[illegible] operis amati, non propter aliquem defectum efficaciae
intrinsecae, sed propter defectum mediorum efficacium
[illegible]; et cum non exequitur opus, habebit efficaciam
affus, quoniam ad eiusdem efficaciam, non est necessaria
vis effectiva, sed tamen vis illativa priorum efficientium
opus, quando haec propria aliunde subdita sunt dominio
voluntatis, unde licet deficiat vis effectiva conser-
vabit in ipso actu vis et efficacia affectiva, et hoc
pacto dicuntur communiter efficacia plura desideria quae con-
cipiuntur ab omnibus viris, subeundi mortem pro Christo aut corpus
dilacerandi; licet eiusdem desideria ad finem deside-
ratum non perveniant, aut ex defectu tyranni occiden-
tis, aut ex magna fortitudine, et resistentia hostis
occidendi.

Affectus intrinsece et extrinsece efficax appellatur

ille qui n. solum affert efficaciam intricam ex pte actus, sed etiam positus oium mediorum, que naria sunt, et eiusmodi mediorum dispositio totaliter constituta e. in potestate voluntatis ipsius, que potest pro suo libito diversis illis mediis uti. Ex quo duo colliguntur. 1um e. differam potissimam inter duos affus assignatos tm. ee. extricam, et sitam in extricam positione mediorum. 2um e., ut bene observavit Scotus in 4° distinct. 49 q. 10 §. dico qd duplex, contingere posse n. raro ut equalis, imo et maior intrica efficacia conveniat illi actui, qui n. exequitur opus desideratum ex defectu medii narii, qm e. illa que dat in alio, qui reipsa poneret opus desideratum.

Notandum e. 2°, quod appetitum elicitum efficacem in ordine ad visum Dei signari voluntatem intendentem ipsam visionem tanquam finem, et moventem ad electionem mediorum, que requiruntur ad consequutionem ipsius finis.

Notandum e. 3° n. constare liquido apud Theologos quo pacto concurrat intentio efficax rei electionis mediorum. Plures arbitrantur concurrere effective, ita ut electio effluat efficienter et a voluntate et ab actu intentionis. Alii censent solum concurrere determinative, determinando videlicet voluntatem ad electionem si habeat in sua potestate quidquid e. narium ad productionem electionis.

Notandum e. 4° tanquam certissimum, intentionem nalem rei visionis Dei

esto dari possit in voluntate, non esse sufficientem, cum solo concursu voluntatis ad producendam electionem. Prob. perspicua est, quoniam cum media, quae debent eligi ad consequutionem visionis Beatae, sint entitative supernalia, verbi gratia actus fidei et charitatis, non potest voluntas sola cum intentione naturali et efficaci producere illas electiones supernales, nisi aliunde habeat principia supernalia, quae proportionata sint rationi effectus supernalis.

Notandum est 3.° quodcumque desiderium rei supernalis, quamvis conditionatum et inefficax, non posse fieri per solam naturae facultatem, si sit conducens in aeternam salutem, nam ut defendunt contra DD.res Catholici contra semiPelagianos nullum opus quamvis imperfectum quod promoveat ad salutem, fieri potest sine gratiae auxilio propter Christi merita. quod expresse docetur à Concilio Arausicano 2.° Canone 5.° et Moguntino tom. 4.° cap 5.° et Sancti Augustinus et prosper frequentissimi sunt in hac doctrinâ. His notatis ante nostram decisionem.

Difficultas est inter Theologos an possit dari actus naturalis et efficax efficaciâ intrinsecâ in ordine ad visionem supernalem, qui non sit conferens in salutem, et habeat pro solam naturae facultatem. Negativam sententiam amplectuntur Lorca 1.a 2ae disput. 29. memb. 2.° Ripa 1.a parte q. 12. I.° et alii. Ex nostris P.r Jannerus 1.a 2ae disput. q. 5. n.° 15. M.r Tassolus 1.a parte q. 12. art.° 1.° du

et graves Magistri Juniores. P.s affirmativam in-
ent P.r Herize disp. 38. cap. 5. n.o 45. P.r Granados
1.a Controversia 1.a tract. 5. disp. 5. sect. 2.a P.r Ri-
palda lib. 1.o disp. 14. sect. 3.a Arriaga tom. 1.o
disp. 6. sect. 3.a n.o 16. Referunt pro eadem Scotus,
Bañez Antonius Perez. P.r Salas P. Vazquez. P.r
Asrubal, et defendit eam a maiori parte Recentiorum.

Caput 2um

Triplici assert.e nram mentem aperimus.

Dico 1.o actus inefficax circa visionem Dei ante omnem
revelationem possibilitatis illius non repugnat in voluntate. In
hac assert.e Theologi fere omnes conveniunt, ut existi-
mo, probatur quia quamvis secundum se repugnaret visio Dei
Intuitiva, posset adhuc intellectus creatus elicere apprehensionem,
per quam repraesentaretur ista visio, ad quam apprehensionem valde
iuvaret cognitio abstractiva, quam de Deo habet intellectus, et mul-
tiplex cognitio intuitiva, per quas tendit in obiecta crea-
ta. Hoc autem est sufficiens fundamentum, ut voluntas per
actus naturales et simplices possit appetere visionem supernaturalem,
quia non est assignabilis titulus propter quem debeant in volunt.e
denegari actus eius modi naturales, qui versentur circa obiecta naturalia
supernaturalia.

Dico 2.o Ante omnem revelationem de possibilitate vi-
sionis potest dari volitio efficax ex se, per quam a creatura realiter
desideretur visio Dei supernaturalis. Ratio discrimin. est, quia bene po-
test intellectus creatus ex aliquibus principiis iudicare possibilem esse visionem
supernaturalem Dei, quae quidem cum se vere possibilis est, tamen

Sicut potest iudicare vera, quae reipsa falsa sunt, a fortiori poterit iudicare possibilia, quae reipsa possibilia sunt. Posito autem eiusmodi iudicio omnino detracto de possibilitate visionis, potest voluntas elicere desiderium efficax circa illam, quod vere repugnat eiusmodi desiderium naturale in voluntate. Utrum autem ad eiusmodi desiderium efficax necessario requiratur iudicium erroneum, exponemus in capite 4°.

Dico 3°. Quamvis post elevationem nostram ad finem supernaturalem, cognoscamus non posse obtineri visionem nisi supernaturalem cum aliunde sciamus ex Dei summa misericordia nobis esse collata media, quibus visio possit obtineri, possumus elicere naturale desiderium visionis ex se quoad intrinsecum saltem efficax. Haec est 3a resolutio difficultatis, quam sic 1° probo. Affectus intrinsece absolutus et efficax dicitur ille, qui tali modo tendit in obiectum, ut nequeat componi ex se cum odio efficaci eiusdem obiecti, nec ... rei ducentis ad consecutionem obiecti; et praeterea ... decurrendi vel effective vel directive ad electionem mediorum, si praerequisita ad consecutionem mediorum subdant voluntatis imperio. Sed affectus naturalis circa visionem Beatam ... praefatas conditiones, quod ille potest esse ex se absolutus et efficax. Discursus legitimus est. Maior constat ex dictis cap. 1°. minor probatur et probanda est.

Et imprimis quod ille affectus naturalis ... ex se sit incompossibilis cum odio efficaci illius et illorum quae necessaria sunt ad existentiam obiecti, sic ostendo. Ceterum omnia haec dantur in actibus naturalibus, qui dicuntur efficaces, et versantur circa obiecta naturalia, quatenus obiectum est

suam bonitatem summe esse allicitivus, et datur in intus cognitio probabilis de possibilitate obti, et de probabili consequtione illius. Sed rationes visionis Beatae dantur hic omnia, quia illa est maximum bonum creatum rationalis, et potest cognosci per cognitionem probabilem tanquam summum bonum, et illius consequutio ut possibilis; ergo potest visio Beata amari per affectum naturalem, qui sit incompossibilis cum odio illius, et cum odio etiam illorum, quae requiruntur ad consequutionem eiusdem visionis, consequenter qui sit efficax ex se, et absolutus.

Deinde probatur, eiusmodi affectum naturalem posse concurrere ad electionem mediorum, si posita sint in potestate voluntatis omnia principia requisita ad exequendum obtentum volitum. Sed quia duae sunt opinandi rationes in Theologia circa actum intensionis, ut supra notabamus, debemus in utraque id probare. Nam si opinemur cum plerisque, actum intensionis effective concurrere ad electionem, dicendum est, voluntatem informatam affectu naturali efficaci posse concurrere efficienter ad eliciendam electionem supernaturalem, per quam eligatur medium supernaturale requisitum ad visionis consequutionem, quale potest esse actus fidei supernaturalis. Nam sicut optime potest stare vitalitas actus electionis quamvis omnia principia effectiva non sint vitalia; ita poterit stare supernaturalitas eiusdem, quamvis omnia principia non sint formaliter et entitative supernaturalia. Ut igitur praedicta electio foret supernaturalitatem intricam, satis esset, quod in voluntate poneretur aliquod principium intrinsece supernaturale, quo prius posito, poterit voluntas informata intensione naturali, effective concurrere ad productionem electionis entitative supernaturalis.

§ Cum aliis sentiamus actum intemis solummodo currere detrative ad electum, non repugnat esse internale detrare voluntatem, ut producat electum supernale. [illegible]
plico hoc. Voluntas est entitas naturalis, quae sine actu reflexo potest detrare seipsam, habitum supernale, et auxilium sufficiens ad operandum supernaturaliter. Ergo potest eadem voluntas per actum
reflexum naturale detrare seipsam, et reliqua principia supposita in potestate ipsius voluntatis, ut producat electionem supernaturalis. Confirmatur 1º. Quamvis voluntas non possit elicere
medii naturalis absque consensu [illegible], quod tamen hoc est posita in [illegible]
lis arbitrio, intentio naturalis dicitur intrinsece efficax rerum electionum
sic sicut quamvis non possit produci electio supernaturalis absque [illegible]
supernali, quod hoc est in potestate voluntatis poterit intentio [illegible]
efficax et sit entitative naturalis. Confirmatur 2º. Per actum naturalem turpem
et sacrilegum potest quis velle consecrare et absolvere [illegible]
catis quamvis illos effectus non possit naturaliter, sed elevatus, [illegible]
actum naturale potest quis velle producere medium supernale
quamvis non producat hunc effectum naturaliter sed supernaturaliter.

Caput 3um

Eadem doctrina rationibus aliis communitur.

Probari potest 2º primum illud propositum in asserto
3º, videlicet visionem Beatam entitative supernale posse [illegible]
ti affectu naturali ex se efficaci. Visio supernalis potest [illegible]
ut obiectum possibilis per cognitionem naturale; quod hac ratione posita [illegible]
terit excitare in voluntate affectum abtum et intrinsece effi-
cacem. Antecedens constat. Consequentia probatur 1º quod bonitas possibilis [illegible]
proposita per cognitionem sufficiens est ad excitandum affectum ex se

efficacem. Arguitur 2.º quia illa bonitas visionis supernaturalis non habet in se aliquid, quod impediat in actu naturali efficaciam intrinsecam, quam modo propugnamus; quia quod illa sit bonitas supernaturalis non minus debet allicere voluntatem, quam allicit bonitas naturalis; ergo si haec trahit affectum naturalem intrinsece efficacem, bonitas etiam supernaturalis poterit illum trahere.

Dices ex eo non esse illum affectum naturalem absolutum et efficacem, quod non dantur vires naturales, quibus naturaliter possit obtineri visio Beata. Sed contra est 1.º, quia efficacia intrinseca affectus non pendet à virtute executiva objecti voliti. Contra est 2.º quia de facto habet creatura realis vires supernaturales, quibus possit si velit, obtinere visionem Beatam, et ille affectus non vult, quod ab ipso per vires naturales obtineatur visio, sed solum intendit quod fiat ab anima instructa viribus supernaturalibus, et hoc efficaciter vult; sicut potest Princeps velle efficaciter aliquam rem, quae per ipsum non est executioni mandanda, sed per alios administros eidem Principi subordinatos. Contra est 3.º, quia stat optime, affectum naturalem circa objectum supernaturale esse intrinsece efficacem quamvis illi sint indebitae vires requisitae ad objectum illud obtinendum; sicut potest stare bene efficacia intrinseca affectus supernaturalis, quamvis vires executrices objecti voliti non sint illi omnino debitae. Doctrina fiet clara hoc exemplo. Actus religionis potest efficaciter imperare actum charitatis. Demus Deum denegare vires necessarias ad productionem illius actus charitatis; nulla tunc inferretur violentia actui religionis efficaciter imperanti; nec diminueretur illius intrinseca efficacia, quia haec in essentia consistet

q^m bis vires sequentes opus volitum sint indebitae.

Pr. 3.

dari affus nalis intrice effax cca obtum nale, q illius executio pendeat ab alterius virtute, q pote esse cca obtum supnalle. Ans pr, qa solemus efficaciter desiderare amicitiam, q^m nobis futuram commodam existimamus; magistratum aliquem in republica; n ea abius stractus iam celebrati, quae nobis experimur infensum; haec autem oia n subiciuntur nris viribus, et ad haec cca illa pote versari effacia intrica affus, teneus, si consisteret in potestate nra executio horum omnium, quae desideramus, absque dubio virtute illius affus illa oia darent executioni. Et ex eodem titulo dedebet affus efficax nalis cca visio Beatam.

Dfr. Pote in volunte affus conditionatus nalis, et intrice effax visio supnalis sub conditione quod productio illius visionis poneret in nra potestate. Sed haec conditio defacto posita est, qa productio donorum supnalium relicta est potestati, et arbitrio nrae voluntatis, q defacto affus nalis cca visio pote esse intrice effax respiciens tamquam obtum nale aliquid supnalle.

Pr. 4. N repugnat in volunte affus nalis tendens in obtum supnalle, qui moveat intrice efficacr voluntatem ad eliciandum actum intrice supnalem q nec repugnat affus nalis in obtum supnalle scilicet Beatam, qui moveat efficacr voluntatem, ut eliciat actum intrice supnalle. Coa vidi effax à paritate rois, q principia...

que frari poss ī affum nale intricè efficace, poss etz hen- locum ī affum nale inefficace.

Caput 4um

Argmtorum solutiones.

Argues 1º N pote na efficacr appetere id q e illi impole. Sed ne sm se consideratz e impole assequi visz Dei supnale ḡ n pte illam appetere affu abto et efficaci. R ad obiectz impole dupl sumi posse; 1º illa re, que sm sua prata dicit tory implicantia, et cca hoc impole n pote na elicere affum efficace et abtum, nisi iudicando detratè illud cē pole et p aliqua ma assequibile. 2º Sumit p illa re, que sm sua prata nullam dicit ī dictz, e ni impolis ppter circumstas occurrentes, q a scilt n dant pria requisita ad exequutz rei que q dz si darent, n diceret ulla roe, res illa impolis. Et cca hoc impole pote versari affu abtu et effax ex se qui tendat in obtum. Per intricam efficaciam cafu que ponant in illius arbitrio pria requisita ad exequutz. Omis ḡ visio Beata diceret impolis in 2º sn, ad huc capax e trendi affum abtum et ex se efficace in su explicato. Quod ihi urgentr ex eo q Xa oem Dei pvidentiam voluntas creata hat nunc a Deo pparato pria supnalia, que requirunt ad pductz effuum supnalium, que pria poss detrari, et applicari ad opandum p actum nale efficace et abtum.

Argues 2º Si posset dari affu nalis effax visionis Beatz, fieret, quod ex nobis daret p solum vigore ne initium aliqd nre iusti-

ficationis, nam daret intentio nãlis visionis, ex qua
flueret electio supnalis mediorum, nempe fidei
charitatis. Sed hoc e͂ q̃ Concilia et Sts PP.
pote fieri ex vigore nrę actus nãlis absque
supnalę. Aliqui moderni magistri rent ad hoc [illegible] 1º
illam intensiõ nãlę ee͂ & gra̋ p Xpi
dius nãlis sm̃ substãm quoniam solum admittunt
actum efficacę qui fiat ex auxilio nãli et gra Xpi
Unde nullã roẽ seqr, ex vigore nrę eẽ aliquod init
nrę iustificationis. Probabilis valde e͂ solutio hęc,
quã sufficienter extinguit vis argmti oppositi. [illegible]
illud 2am solutę exhibet Pr Ripalda, asserit
dictus author, argmtum posse pari robore formari
actus inefficacis, quoniam Concilia et Sancti PP.
discriminatim excludunt oẽs actus salutis conducentes
æternam salutę, cum qß actus inefficax moveat
alliciat ad opus volitum pote hoc pacto conferre
salutę, sicut actus effex ad salutę conducit, qa mov
et allicit; aut qº p vires nrę n pote heri actus in
aut n repugnat elici actum ex se efficacę. Sic [illegible]
ptat PP. et Concilia, quod tm negaverint p
viribus liberi arbitrii initium iustificationis
nrę p mum meriti et impetrat, n tn p mum [illegible]
unde e actus nãlis elicitus viribus nrę n promoveret [illegible]
salutę p mum meriti, sed tn detraret ad electi
quidę n e ab Ecclesia reprobatum.

Instabis 1º contra [illegible]
solutę. ille actus nãlis p mum meriti concurreret
salutę, qa ille pote ee actus imperans efficacr fid

et meritum fidei, sicut et libertas non est in actu fidei imperato sed in imperanti, unde sequitur in illa intensione naturali reperiri tantum meritum fidei. Ad hanc instantiam poterit responderi dupliciter. 1°. cum Scoto dici potest in actu imperato dari distinctam rationem meriti a merito actus imperantis, quamvis nulla detur immediata libertas. 2° dici potest meritum actus imperantis fidem non devenire intensioni naturali, sed actui supernaturali piae affectionis, qui semper per se antecedit assensum supernaturalem fidei; qui quidem actus fidei non eliciet, quamvis actus naturalis statueret illum elici nisi adiungatur actus supernaturalis, qui confert immediate libertatem, et meritum assensui fidei supernaturali. Unde intensioni naturali non deveniret meritum fidei.

Instabis 2°. Ille naturalis actus potest imperare actum fidei, et simul affectum supernaturalem, qui per se antecedit fidem; ergo tota ratio libertatis et meriti, quae datur in fide, derivatur ab affectu naturali efficaci. Sed respondetur, in praedicto eventu pertinere ad providentiam Divinam, ut cum actu reflexo naturali, qui sit imperans fidem, et affectum supernaturalem coniungatur alter actus reflexus supernaturalis qui retineat libertatem et meritum illius duplicis actus supernaturalis. Aut dicendum cum aliis DD. actus imperatos habere distinctum meritum ab imperantibus, in qua dicendi ratione facile potest occurri instantiae.

Instabis 3°. Actus naturalis efficax vere movet ad fidem, ergo confert aliquid in salutem, quoniam movere ad actum

salutare e conferre aliquid in salutem. Resp. concesso antecedenti, distinguo consequens: vero confert aliquid in salutem per physicam conducentiam concedo consequens; per conducentiam moralem impetratoriam aut meritoriam, nego consequens. Haec moralis conducentia impetratoria adstruebatur a Semipelagianis in affectibus naturalibus, et haec est quae refutatur efficaciter a Sanctis Patribus non tamen alia conducentia physica quae potest tribui absque scrupulo et periculo viribus naturae cum proportione auxiliarum supernalium.

Instabis 4.º Repugnat actibus naturalibus quaelibet conducentia [struck] etiam physica ergo solutio tradita nulla est. Probatur, quia non potest initium fidei tribui actibus naturalibus eo pacto quo tribuitur auxiliis Divinis; sed auxiliis solum tribuitur physice initium salutis, quatenus illustrant intellectum et movent voluntatem, non quia conducant impetratorie aut meritorie, ergo. Resp. dari discrimen inter actus naturales et inter auxilia Divina etiam quoad illam physicam conducentiam. Nam auxilia requiruntur tamquam quid necessarium, et complens priorem sufficientiam in natura ad effectus naturales; at actus naturales per accidens coniunguntur auxiliis et non complent ipsam facultatem, neque solum per conservationem ut facilius extrahi possit voluntas a sensibus, unde licet sint ab illis propria supernalia constituuntur quod reserve primum sufficientiae in ipsa natura ad actus supernales. Proposui hanc solutionem quia contra illam debet fieri satis argumento proposito quod mihi convenientior videtur aliis propriis, quae apud me probabilissima reputantur.

Argues 3°. Si Hō ss. relinquat viribus nalibus, et proponat illi visio intuitiva, et quidditativa Dei, iudicaret, illam potius eē impossle quam posse; sed in rem iudicatam impossle n̄ potē fieri voluntas per desiderium effax xª vires naly, ergo. R 1° ad argumentum nego maiorem, nam lt ante oem revelatem de possibilitate visionis Beatae, n̄ possint Angeli nec homines ornati multiplici scientiarum genere pervenire ad cognitem evidentem possibilitatis visionis Dei, ut ostendi ex professo in disput. 3ª superiori; poss tn̄ elicere probabilem assum illius visionis, hec tn̄ probabilis existimatio de possibilitate visionis satis ē ad decipiendum assum ferventissimum illius ut quotidiana experientia clamat in oibus fero hoibus.

Dices. Seclusa revelate Dei, n̄ potē viribus nē efficacr expeti visio Beata nisi det iudicium probabile de possibilitate illius per vires nē. Sed hoc iudicium n̄ potē elici in pura nā, ergo n̄ potē elici desiderium effax visionis. Propter hanc instam arbitrant multi narium eē iudicium falsum et erroneum de possibilitate visionis viribus nē, ut ante revelatem possit voluntas efficacr tendere in eandem visem.

Sed predicta limitatio mihi n̄ placet, existimo enim ante oem revelatem dari posse iudicium verum et probabile, per quod intus probabilr cognoscat, n̄ solum visem istam n̄ repugnare, sed etiam

n. repugnare pria infusa a Deo mediis qq possi[t]
illam obtinere, et hoc sufficiens e, ad hoc ut da[tur]
sit et effax visionis Beatæ quod sit ex vi a[...]
actum et effax, p illud qd impellat eo ad omnia
quæ iudicaverit prudentia ut ponat realr exequ[...]
mediorum.

2° veri potest ad argumtum 3um cum P[...]
da omissa maiori proposite et nego minorem. [...]
voluntati proponi tanta commoditas in illo bono [...]
hensio et tam ingens iucunditas in illius consequut[ione ut]
vis intus cognosceret bonum illud ee sibi impole, ad[...]
voluntas ardenter expeteret possitatem, et consequtem illius, [...]
atr ac odium Dei e effaxs desiderium de n. ee [...]
q ad it impole sit, quod n. sit Deus affus ille talis e[...]
se, ut ex vi illius n. eet Deus si hoc in potestate
creæ constitutum eet. Applicat solutio visioni Beatæ [...]
ne casum, in quo iudicaret intus humanus vel [...]
licus, visionem dictam ee impolem. Stante hoc iudicio n[...]
posset apprehendere in ipso Deo videndo tan ingentem [...]
ditatem, ut ardentr desideret possitatem et consequtem [vi]
sionis. Quodsi Deus revelaret illi, pdictam visionem e[...]
polem, et obtineri posse ab illo, dummodo hæc vel illa
obsequia prestet, ex vi prioris desiderii pmanentis n.
posset cum illo componere omissionem illorum operum, et [...]
e, quod affus ille sit sm intricum effax et [...]
Ceiamvis hæc solutio sit probabilis, 1a facilior

et clarior ad argentum diluendum.

Disp. 3a

De Visio Beata necessario esse debeat ens creatum.

Caput 1m

Recensentur Theologorum placita.

Vocamus in discussionem difficultatem propositam, quam ex Theologis plerique aut tanquam nimis facilem omittunt omnino, aut levi calamo de illa tractant, sed apud me non parum habet difficultatis si res [illegible] [illegible] expendenda sit propter intricationem propria ut constabit ex subiiciendis. Rogamus igitur an illa visio, per quam Beati Deum in seipso contemplantur intuitive, necessario debeat esse entitas creata et producta ab intellectu Beati, vel a solo Deo; vel potius illigi possit, quod de facto aut saltem per absolutam Dei potestatem, res ita disponantur, ut creatura constituatur videns Deum per eandem increatam visionem, qua Deus ipse denominatur seipsum videns; sicut natura humana in Christo Domino denominatur subsistens per increatam subsistentiam verbi Divini.

Circa difficultatem propositam tres invenio rationes discurrendi. 1a docet, de facto res ita dispositas esse, ut Beati intueantur Deum in se per eandem visionem increatam, per quam Deus intuetur seipsum, et illo etiam fruuntur per fruitionem qua Deus seipso fruitur. Et hac

sa referunt Ripa apud Capreolum in 3º distinct.
q. 1ª art.º 2º [illegible] S.tus Bonaventura in
distinct.e art.º 1º q. 1ª refert eandem doctrinam superiore placuisse Theologis nullis. Gregorius
2um distinct.e 1ª q. 2ª.

2ª sententia docet indubitanter Beatus tam defacto quam de possibili non posse videre formaliter Deum per visionem increatam, sed variam entitatem creatam receptam et inhaerentem intellectui, quam eiusmodi denominatio resultare possit. Non referamus Theologos assertores huius sententiae, quoniam praeter unum vel alterum mox referendos, reliqui omnes communi suffragio iurant in hanc doctrinam. Et ex illis plerisque oppositas sententias arbitrantur subiacere notis haeresis vel saltem temeritatis ut refert Pater Salas tom. 1º in 1am 2ae tractatu 2º disput. 2ª sect.e 1ª alii mitescunt in censuris et tantum contendunt illas reiiciendas esse, ut extraordinarias, paradoxas et a communi Doctorum sensu deviantes. Videatur Pater Suarez ad 3am partem disput. 24. sect.e
3ª opinio oppositae est illorum qui censent non repugnare potentiam absolutam, ut intellectus creatus videat formaliter Deum ipsum visione increatam. Hanc opinionem referunt Curiel 1ª 2ae q. 3ª tractatu de essentia Beatitudinis q. sua 4ª §. 6º Et Egidius Lusitanus 1ª 2ae tom. 1º lib. 4º q. 1ª art.º 2º a §. 1º qui ad finem §. fatetur apertè, se nescire vincere impossibilitatem huius

rei. Hanc eandem opinionem in publicis assertionibus propugnatam nos ipsi aliquando vidimus.

Caput 2um

Proponitur Assertum 1um

Sit assertum 1um Temerarium et improbabile prorsus iudicamus asserere Beatos defacto videre Deum in coelis per ipsam visionem increatam Dei. Hoc assertum praecipue impugnat contra Ripam et alios antiquiores docentes defacto nos futuros Beatos per visionem Dei increatam. Quod haec sententia sit temeraria deducitur ex principiis receptis apud Theologos; cum enim in re gravissima, qualis est praesens, sine solido fundamento, quod non sit, contra vim deserat communis Theologorum sensus, qui supponunt oppositum tanquam certum, non poterit a temeritate liberari qui tam perfecte opinaretur. Quod autem Ripa pro se nullam possit rationem producere, qua probabiliter se possit tueri, constabit apertissime ex mox dicendis.

Deinde, si res haec revocetur ad veram propria metaphysica, ex qua regulari debet huius initii dicendi probabilitas, illa clamant falsissimum esse et improbabile constituere defacto Beatos videntes Deum formaliter per visionem increatam Dei. Declaro rem totam hoc discursu. Non repugnat quod Beati Deum intueantur intuitione creata et ab iisdem producta. Insuper videre Deum per intuitionem creatam et productam est maxime connaturale, et ex ipsa natura rei debitum, immo etiam prout elevatio supra

nali; quia quis posse foret, quod intus creatus posset Di-
nitus intueri Deum per intuitum creatam dm eet 3a ven
pria Beatos defacto videre Deum per visum creatam
Consequentia recta est. Maior negari non potest. Minor probatur.
Etenim cum aia sit
~~cum~~ prium substale vitale operationis actualis, tunc erit
conalr illigens, quando sit prium illius intellectionis, qua
intelligat. Totum autem id, quod aia considerata sm ordinem
nale postulat sibi, postulat etiam ab illa ut elevata ad
finem supernale, tam gratiae in via quam gloriae in Patria;
quia cum in oi statu aia sit prium substale, quo vi-
vimus, etiam in quantum elevata debet exigere ee prium ef-
ficitivum alicuius actus vitalis, qui conalr fiat in illo sta-
tu elevationis, nam eius actus primus ex sua na debet exige-
re actum quem sibi conale. Cum quia sit conalius, ut in
oi statu Deus relinquat res creatas operari modo sibi
prio, et conali, nullum est fundamentum ad asserendum
in statu Beatitudinis defacto prefixum ee a Deo ordinem ad
supra nam illius status supernalis, et impediri id, quod pe-
tebat nalr ab intus, quia etiam elevato, et hoc est producere
visum supernale quam videat Deum in seipso.
Dr Satis urgenti
In ordine gratiae res sunt a Deo dispositae tali roe, ut aia
producat suas operationes modo conali et proportionato illi
Statui; docet nr coitr, aiam credere et amare Deum
per actum fidei et charitatis elicitum ab ipsa quia insta-
tu gloriae similis dispositio concedenda est, ut Beati con-

operantes eliciant visionem creatam, quâ Deum ipsum

intueantur immediatè. Unde fit, quod licet non operationis

vitalis non evincat essentialiter requiri eiusdem productionem ab intra,

ut consurgere possit denominatio cognoscentis, de quo

infra dicemus, evincit tamen ex vi connaturalitatis in ordine ad

intuitum Beati, debere esse, a Deo [illegible] esse talem ordinem

ut Beati, qui visuri sunt Deum, eliciant visionem

creatam superioris ordinis per vires supernas, quâ visione con-

templentur Deum in seipso, tametsi non repugnaret videre

Deum per ipsam increatam visionem Dei.

Arguet aliquis 1.° per

relatâ sententiâ Ripae ex verbis Joannis 17.° Haec est

vita aeterna ut cognoscant te solum Deum etc. Sed vita

aeterna non potest constitui in aliquo creato, quia vita aeterna est

summum bonum, quod quod creatum est, non dicet rationem summi

boni, ergo. Deinde arguitur ex Authoritate S. Augustini

nam S. Doctor videtur non semel insinuasse, de facto Beatos

ipsos videre Deum per visionem increatam Dei. Nam 1.°

de Trinitate cap. ult.° asserit, vitam aeternam esse visionem

quâ videmus ipsum Deum, et post pauca addit: [secundum illam

visionem Deus omnes est, secundum quam visionem Deus apparet mundis

corde.] Et 8.° sup. Genesim ad litteram cap. 27.° sic

scribit: [Deum per suam substantiam proferre loquutum con-

gelis.] Ac si clarius diceret, Deum per suam substantiam

manifestare seipsum Angelis. Ergo ex mente Divi Au-

gustini Beati Deum intueantur intuitione increatâ.

R. ad argumentum

testimonium allatum ex D. Ioanne non posse favere adversae sententiae; nam, ut egregiè P. Maldonatus ad eum locum observavit, nomine vitae aeternae non signatur ibi completa illa visio, quae propriè dicitur Beatitudo, sed quaedam inchoatio illius Beatitudinis, quam habent in hac vitâ qui sunt haeredes altius. Quae expositio comprobatur ex eo quod, ut colligitur ex ipso capitis contextu Christus Dominus egit in illis verbis de illa aeternâ vitâ, quam iam largitus fuerat suis discipulis; atqui non fuerat largitus illis illam caelestem cognitionem, quam significamus nomine visionis, ergo Christus non est de hac visione locutus, sed de alterâ cognitione, quam in hac mortali vitâ de Deo ipso habemus. Nec etiam S. Augustinus legitimè potest adduci pro contrariâ parte; nam in 1.o loco tantum asserit, Deum esse bonum nobis mediâ illa visione, quâ intuebimur ipsum, quia per illam visionem se nobis communicavit. Hinc autem non licet inferre Augustinum sentire nos visuros Deum per visionem increatam, nam per visionem creatam potest se nobis Deus communicare tanquam maximum bonum. In 2.o loco tantum dicit Augustinus, Deum loqui cum Angelis per suam substantiam, hoc est per seipsum immediatè, et non per aliquam creaturam, quae loquatur Angelis. Hinc autem quis non videt nihil pro Rivâ adduci posse.

Arguet alius 2.o Si Beati viderent Deum visione creatâ, fieret 1.o nostram Beatitudinem esse accidens, et consequenter non esse summum bonum. Fieret 2.o illam visionem creatam fore creatam imaginem Dei, et cum tendat ad obiectum infinitum, ipsa deberet esse perfectionis in-

nitꝫ simplr. Sed nullius ponderis e rō sgc. Ad 1um quod inferebat, dr n apparere inveniens aliquod in eo q entitas accidentalis sit ~~solum~~ summum bonū nrum frale, et ut quo, idest adeptio summi boni obtivi ~~ōris~~, repugnet quod ens accidentale possit eē summum bonū nrūꝫ, obtivum, et doc 2um competeret visioni creatꝫ. Ad 2um ret n segui visꝫ creatam ꝯfuturam simplr infinitam, ꝫ eo q sit imago creata Dei, et ꝯpssē repnt illum; de quo ~~supra~~ fusa in ꝯpria disput.

Argues 3o Deus unit in rē spēi illigibilis intui Beati; q etꝫ defacto unit illis in rē ramit. actualis, ꝑssertim in eā sā asserente illectꝫ consistere, in eo quod intus recipiat spem illigibilꝫ. insup ciā pr q n e maior rō, quare Deus mō suppleat spem creatam, et n suppleat ~~etiamꝫ~~ spem creatam ꝯpssam ut dicit eē frali visio. ∴ Ꝓ. q Deus e frali suum illigere; q n potē uniri intui creato, quin uniat illi ut e frali illectio.

Rx 1o argmto neg ans; contraꝫ dici potē, dari defacto spem illigibilꝫ creatꝫ; quæ vel sit lumen glꝫ, vel aliquid aliud ex his, quæ varii Ddes assignant. Rx 2o, cum veriori sententia, ~~ne~~ dcesso anti negando coam. Disparitas e, q illectio postulat ex rā sua, ut eliciat et recipiat in intū, spes vo impressa illigibilis, id n petit ∴ sinegꝫ ꝯvenit Deum posse eē defacto spem impssam, n vo expssam. Id autꝫ quod eō ōi ꝯbatꝫ 1o asserit falsum est: Ad 2am ꝯbatꝫ ret discrimen magnum eē, ut diximus intr spem impssam et expssam. Ad ꝯbatꝫ ret Deum n uniri intui Beati, quatus e visio sui; ne mus nālis illigendi ꝯ statu glꝫ, Beatis impediat.

Caput 3um

Ponitur assertum 2um.

Assertum 2um sit. si recte perpendantur fundamenta authoritatis, quibus conis Theologorum sententia propugnat Divinitus eius repugnare, quod intellectus Beati reddatur fruiturus per visionem increatam Dei, non sunt adeo apta, ut ex illis Dolorum impossibile et implicatorium appareat, Beatos non posse Deum videre per visionem increatam ipsius Dei. Probatur huius asserti solum debemus in presenti expendere vim et efficaciam authoritatum, quae proponuntur pro communi.

1um igitur fundamentum ex authoritate sumitur sacro textu. Nam variis in locis expresse dicitur Beatos non posse Deum videre nisi per visionem creatam ab illis productam. Loca quae citantur, sunt ex 1a Joannis 3o. 14 et 11. Ex 1a ad Corinth. 13o. aliisque locis, ubi Beatitudo dicitur vita aeterna. Sed hoc fundamentum non convincit fundamentum, quia ex his allegatis expresse colligitur id, quod supponit tamquam certissimum, nempe Beatos videre Deum essentiam, non tamen ibidem exprimitur, illos non posse videre Deum per visionem increatam, et ad hoc necessario requiri entitatem creatam visionis; et quamvis Beatitudo dicatur vita, non tamen est vita in actu 1o. sed in actu 2o, ex quo non licet deducere, illam necessario futuram operationem creatam.

2um fundamentum eruitur ex conciliis, quae praedictam veritatem decernunt. Nam

in 6.ª Synodo generali act.º 11. in confess.e fidei defi-
nit.º cõ Macharium in Xpto Dño reperiri duas op.ates
alteram n.ę D.ę et alteram n.ę humanę. Et ibidẽ asse-
ritur impõle p.sus eẽ, quod cõveniat n.ę createę op.atio
increata; sicut n.º pote.º cõvenire n.ę increatę quęvis
op.atio creata. 2.º in eadẽ Synodo act.º 4.ª et 8.ª
Agato Papa sic scribit. Quibus testimoniis claret unã-
quamq.ß earum quas hic spiritualis P.r denumera-
vit nas, p.priam nalẽ hẽre, et unicuiq.ß assignari
debere voluntẽ; neq.ß n. poterit Angelica nã p.pam
hẽre voluntẽ aut humanam, neq.ß humana nã voluntẽ
Dei vel Angeli. Ubi Pont.fex vidr. colligere ex diver-
sit.e n.ę, repugnantiam in eo q. op.atio uniꝰ n.ę possit
deservire n.ę. 3.º In cõcilio Basiliensi sess.e 22. damnat
hãc p.põ. Aĩa Xpti tam clarè et tam intensè vi-
det Deum sicut verbum ipsum. Ex quã p.põe deducit
q.d si Beati Deum viderent p. visĩ increatam viderent
Deum tam clarè et tam intensè sicut verbum ipsum.
4.º Cõcilium viennense in Clementinã ad n.rãm de
hęreticis definit, Beatum n.º posse videre Deum, nisi
ipsius intus Lum.e glę roboretur. Sed lumen n.º req.r
ad visĩ increatam, sic cõcilium censuit impõle eẽ, q.d
Beati Deum videant p. visĩ increatam.

Nec p.dicta testi-
monia sufficiunt ut ex illis adstruat impõlis opposita
doctrã; et q.d attinat ad 6.am Synodum intentum illius

eo tendit ut definiat Haeresim eē denegare ānimae
aīe Xρti Dni oes actus nāles illigendi et ānim
ū 2º definit Synodus Haereticum eē docere aiam
Dni Seré actus nāles cōa res creatas, et posse videre
Deum visᵉ increatā Dei. In 2º loco claré innuit, ut
quet ex ipso textu, implē eē in Xρto Dno unam
eamdē opatē, quae sit cōis et ināliſ Deo et aīe;
nam inde fieret id quod Concilium deducit, tanqᵐ absurdum
pē ipsam creām in Dᵃᵐ essam induci, et id quod eē
ad locum creē opetentē deprimi. Hoc autē absurdum
nullomō seqr ex eo qᵈ dicatur, opatē quae Deo eē ...
et p qᵐ Deus illigit nālr, posse eē supnalē, ...
nitam ... creē, quae p illam supnālr illigat; ...
sū n̄ poté ostendi à Concilio definitum esse, quod ...
net opatio quae dicat cōis Deo et creē, sub ...
sā ... cōē.

Ad verba quae referunt in 3º loco ex ...
tifice ... , dīi eē in illis tn̄ loqui Pontifice de ...
ordinariā r̄ de abstā et extraordinaria. Quod autē
haec expositio n̄ sit violenta, sed legitimé congruat ...
tificis menti, duo ss. inter alia ex qq efficaciter ...
1ᵘᵐ eē, quod idemet Pontifex in eadē acte dixerit ...
quens de Xρto Dno, nec humanam eius ... nālr ...
se volunt... credendum eē. Ubi si verbum illud nāliter
accipiat᷉ ... eodē ac cnālr, in quo sū dabere ...
mi plures ex nrīs DDus notarunt, ad hec definit...

Pontificis n. pugnat c. nos; nam ille c. hereticos
firmiter definit, quod hominis Xpti Dni ut sic n. videat
Deum naliter cum humanitate absoluta, sed naliter cum
humanitate prout unita verbo; nihilominus humanitas
XPti Dni attenta tam naliter sm se quam naliter cum
unione ad verbum, n. potest uti actibus Divinis et increa-
tis; heretici n. asserebant eadem oio naliitate, quam
humanitas XPti Dni prout unita verbo Deum
videbat, videre reipsa ipsum Deum per cognitionem increa-
tam. Quod quidem est oio diversum a psenti controversia
de sola poa absoluta.

2um est, quod exemplum, quod proponit a
Pontifice de Angelo n. potente naliter cognoscere per
illectionem humanam, loquitur etiam in illis verbis n. cum
sermone de poa abta, sed de ordinaria, ex quo exem-
plum illud habet vim et energiam. Et quidem haud in illis
verbis nihil Pontifex definit, de illectione increata per ordinem
ad poam abtam, aut etiam definit, n. posse fieri per abtam
poam quod sic naliter illigatur per cognitionem productam ab An-
gelo, et positam in intu humano. Sed sic 2um n. potest
dici, aliter dnum esset damnari ab illo Pontifice tanquam erro-
rem opinionem satis verisimilem, et coem, quae id concedit
in creatis intellectionibus, quod dnum est ibi n. definiri absolu-
ritate Pontificia Beatos n. posse etiam de poa abta vi-
dere Deum per intellectum increatam ipsius Dei.

Ad Concilium

Basiliense ret; illam propositionem damnatam intendere, visionem
animae Christi, perfectionibus adaequari cum illa qua Deus videt seipsum
Ad Viennense ret ad summum in eo intendi de facto non
requiri Lumen, ut intellectus per illud proportionetur, ad productionem visionis
ipsius posset asseri Lumen requiri ~~ut intellectus~~ per modum dispositionis, ut intellectus creatus elevetur ad unionem, qua Divina visio uniretur illi
per modum visionis = Demum ad SS. Patres dico; illos
loqui, de rebus ut de facto sunt. Rursus dico; illos asserere,
inaequalem humanitati Christi Domini illam operationem, quae inaequalis est
Deo. Hoc autem non est contra ~~plenitudinem~~ iactam doctrinam.

Caput 4um Examinantur fundamenta rationis, quae
pro sententia communi produci solent.

Veniamus nunc ad examinandum efficaciam, quae omnino
argumentis pro communi sententia, quae probari solet insistendo tres in eo, quod Beati
possint videre Deum per eius increatam visionem. Alii sunt conantes demonstrare
veram rationem discriminis inter subsistentiam, et cognitionem divinam asserunt
repugnare, Beatum videre Deum per visionem increatam, quia visio supernaturalis
intelligere sine conceptum formalem non includere productionem; ipsam vero intellectionem
resultat ex se procedere ab ipso intelligente, quia esse aliquid intellectum
cum sit cognitionem Dei non possit adstrui petere naturam suam procedere a creato; sine
creatum non posse per illam formaliter intelligere.

Sed praedictae rationi non inest efficacia
nam quia praedicta ratione utuntur aut cum P. Vasquez opinantes non posse esse
Dei potentiam nisi in illo subiecto a quo producitur, aut opinantes cum aliis
Logicis intellectionem a solo Deo productam, et in Angelo collocatam
posse denominare Angelum formaliter intelligentem.

Si teneamus opinionem P. Vazquez, fatebimur ingenuè illa admissa facile posse reddi rationem quare dilectio non possit reddere Angelum illigentem. Sed quia sententia P. Vazquez quam initio praedicta non valideis rationibus impugnat, quas Theologi in alio loco producunt, propterea inefficax est assignata ratio ad probandum repugnare id quod ab opposita sententia docetur.

Si defendatur 2us modus dicendi, qui communior est in Scholis, difficile quidem de illo poterit assignari discrimen inter subsistentiam divinam et illectionem. 1o quia sicut cognitio creata ex ratione sua postulat procedere à subiecto, in quo est, ita subsistentia creata petit dimanare à natura, cuius est subsistentia; ergo sicut potest humanitas subsistere per subsistentiam verbi, quae non petit procedere ab humanitate, ita poterit illigere per illectionem Dei, quae non petat procedere ab ipsâ humanitate. 2o quia motus requisitus ad rationem actus vitalis non requirit essentialiter, quod sit motus physicus, sed aut physicus, aut intentionalis; unde ex principiis, quae supponunt ab istâ sententia, asseritur communiter, hominem verè posse formaliter denominari illigentem per illectionem à solo Deo productam, quia illa esset motus quidam intentionalis in obiectum. Addi etiam potest id quod P. Salas et post illum alii Theologi probabile reputant, non repugnare subsistentiam aliquam, quae denominet cognoscens et diligens per actus vitales, qui non petant produci ab ipsâ substantia denominata sed ab alio extrinseco agente, nempe Deo, ergo similiter, formaliter cognitio divina non petat produci à creatura

poterit hęc per illam cognitionem formaliter intelligere ex a priori

ius sic, nam illa esset motus intentionalis in objectum

Pleant alii 2°. eam

repugnam ex hoc capite. Denominatio, inquiunt, intelligens

nario debet provenire ab intellectione, quę sit forma, sicut deno-

natio albi provenit ab albedine, quę sit forma; cum autem

nitio Divina non possit uniri alicui tanquam forma illius, non potest

Divinitus reddere illam formaliter cognoscentem. Aliter se habet

nominativo subsistendi, quę non provenit nario à subsistentia

quę sit forma rei humanitatis, sed quę tamen sit talis,

fit, quod absque illa ullius imperfectione potest subsistentia verbi

reddere naturam humanam subsistentem, non tamen possit

nitio Divina reddere intellectum Beati intelligentem.

Sed revera

dicta ratio non ostendit impossibilitatem. Et contra illam formo

discursum; sicut intellectio creata est forma rei subjecti, quod

ita subsistentia creata est etiam forma rei subjecti quod subsistit

illam. Sed hoc non obstante, subsistentia verbi Divini, quamvis

non sit in se forma humanitatis, potest communicare humanitati

id prorsus, quod recipere debebat humanitas à forma creata

quamvis cognitio Divina non sit forma rei intellectus Beati, poterit

communicare illi id quod recipere debebat à cognitione propria

forma. quod si ad hęc dixeris intelligere in communi claudere rem

sit forma, non sic claudi in subsistere in communi. Contra est 1°, quia

nit tanquam principium id ipsum de quo dubitatur, an videlicet

intelligere in communi claudat nario rem per modum formę. Contra

quia sicut subsistere increatum non claudit formam, quomodo

rat illam subsistere creatum, ita posset dici intelligere increatum, idest per intellectus increatam, non afferre rationem formam, quamvis afferat illam intelligens per intellectus creatam. Sicut ergo subsistentia verbi Divini denominat humanitatem intrinsecè subsistentem perinde ac si esset forma eiusdem humanitatis, ita Divina cognitio posset quantum est ex isto capite denominare humanitatem cognoscentem perinde ac si esset forma eiusdem humanitatis. Inefficax ergo est non praedicta, ut oppositum reddat impossibile virtute illius.

Probatur 3° ab aliis ex eo quod sequeretur, Beatos comprehensuros esse Deum, si per visionem increatam Deum viderent, quod est ingens absurdum in fide. Sequella probatur à suis authoribus, quia Divina cognitio est in se vera comprehensio, quam Deus comprehendit seipsum, quae unita eadem cognitio intellectui Beati redderet illum comprehendentem Deum, sicut denominaret illum intuentem Deum, quod unita esset intellectui entitas quae formaliter est visio Dei. In eandem probationem recidit aliorum ratio, qui contra possibilitatem applicationis intellectionis increatae ad intellectum Beati argumentantur ex eo, quod omnes Beati deberent constitui aequales in Beatitudine, si Deum viderent per visionem Dei increatam; constat autem ex Sacrâ paginâ, inter Beatos inaequalitatem reperiri, nam illa verba Joannis 14°. In domo Patris mei mansiones multae sunt. Et alia ex 1a ad Corint. 15°. Stella non a Stellâ differt in claritate. Hanc inaequalitatem aperte significant. Sequella vero huius rationis probatur eodem pacto ac probata est 1a Sequella.

q^d dm^o e, ut has illatas absurdas evitemus insta[...] ctradictz quod Beati fralr Deum videant p visz in[...] tam ipsius Dei.

Sed r ita robusta e hec 3^a [...] ut nequeat probabilr satis ab adversariis dissolvi[...] ut egregie observat Pr Hurtado in tom. de incar[...] ex Dei incomprehensibilitate nihil efficacr convincitur. [...] n. 1° rere ad hanc roem, qui tueretur oppositum [...] ccedendo q^d Beati comprehenderent Deum ipsum p [...] illam increatam; praesertim si ille opinaretur cc^a [...] comprehensionis, ad roem comprehensionis satis ee cognit[...] qualis pfectionis cum toto, quod plerique probabilr [...] peste docent. Nec in oppositum recte pducerent [...] PP^es, quoniam illi tm^o decernunt, Deum ee possis in[...] hensibile a crea p cognitz creatam finitae pfect[...] nihil tm^o definiunt cc^a cognitz increatam unitam ipsi[...] tunc n. ro comprehendendi Deum n eet aliq^d creatum, se[...] Deus, et cognitio ipsa D^a redderet fralr cognoscentz int[...] tum creatum.

Sed q^a posset aliquis nimis terrere co[...] q^d cedatur cream p visz increatam posse videre De[...] posset 2° dici ad argmtum, n sequi ex illo, Deum i[...] casu comprehensum iri a Beatis, q^mvis viderent Deum, [...] Sed^e D^a Ro^ e, q^a q^mvis tota visio uniret intu[...] n totalr; forma aute n coicat suum fralz effum, [...] secundum eam roem applicationis, et unionis, q^m het a[...] subtum; nam cum effus fralis sit effus catus a fra; [...]

propria calitas, et hæc est unitio, et applicatio proportio-
nata formæ ad subiectum, quæ unione proportionata deficienti
non resultabit effectus, quamvis poneret formam cum alia diversa
applicatione. Elucido rem hoc exemplo. Albedo postulat
tanquam conditionem ad denominationem albi unionem inhæsionis cum
subiecto; si albedo uniretur cum pariete per unionem distinctio-
nis, non resultaret album, quia albedo non esset applicata
modo debito et proportionato ad causandum illum effectum.
Ad rem igitur visio increata Dei applicaretur intellectui per
applicationem finitam, et limitatam, cuius tamen capax est intellectus
creatus; et sine eo, quod quamvis predicta visio non se sit
comprehensio Dei, non denominaret creaturam comprehendentem
ipsum Deum, quia non haberet debitam, et proportionatam
applicationem, sed applicaretur intellectibus inæquali modo.
Sicut enim essentia Dei in ratione speciei intelligibilis unitur et ap-
plicatur tota intellectui Beatorum, non tamen totaliter, sed finite
et limitate, atque ideo uni intellectui magis repræsentat quam al-
teri; ita intellectio Divina, propter diversam communicationem, et
applicationem faceret ipsos Beatos inæqualiter cognoscere
omnia, quæ sunt extra Deum cognoscibilia, et nulli ap-
plicaretur tanquam adæquata et formalis expressio omnium
obiectorum, ac proinde non fieret, ut Deus a Beatis
comprehenderetur.

Probatur 4°. Omnis cognitio est expressio determinata
obiecti, et in ordine ad personam determinatam; sed increata
cognitio exprimit obiectum intellectui Divino, et non expri-
mit alteri, ergo ex quacumque potentia soli Deo poterit
manifestare obiectum, ergo solus Deus potest denominari

fialr cognoscens ꝑ illectū Divinam. Ꝓbr. Cognitio, q̄
tm̄ reprāt unum obtum, n̄ potē transire ad rep
dum duo, vel tria obtā; ḡ cognitio que reprāt
intui, n̄ potē alli reprare; ꝑ r̄ coā, q̄ cognitio
n̄ minus essalr dicit rum ad obtum q̄d reprāt,
ad poam cui reprāt.

Hec ꝓbatio adduc n̄ vincit ipsa
rem, cc̄a q̄m ꝑcedit dubitatio: Quod ut distinctius
clarescat, omitti posset in p̄senti ~~al. argm̄ti~~ ad sol.
argm̄ti cognitē creatam talis eē n̄rā, ut n̄ possit
m̄festare obtum, nisi illis p̄cisse pois, q̄ ex sua
sp̄ali alligat, sicut n̄ potē eadē cognitio creata rep
aliud obtum ab illo q̄d ipsa semel reprāt. Hinc
tē nihil seqr, quod possit nobis officere, d̄o loqu
mur de cognitē Da. Sicut .n. negari n̄ potē, qu
increata cognitio possit reprare obtum aliquod, q̄
mō n̄ reprāt, ut q̄a potuit reprare Iudam fruent
Beatitude, que mō n̄ reprāt; cognitio v° creata n̄ p
tē denuo reprare obtum illud, quod semel n̄ rep
bit: ita similr eadē increata cognitio, poterit ma
festare obta intui illi, cui aliquando n̄ manife
tabit obtum, q̄m bis ipsa cognitio creata n̄ bēat vi
tutē ad exercendum hoc munus. 2° poterit incre
cognitio manifestare obta intui creato de poa a
si p̄t assignatam rōem nulla det alia specialis
repugnā, ne possit hoc ita ꝯtingere, q̄m repugna
in p̄senti scrutamur.

Deinde dici potē ad eamdē

sine fundamento sufficienti asseri, cognitionem etiam creatam non posse Divinitus repraesentare obiecta alieno intellectui, quoniam vis illa non sit indifferens, ut plura obiecta denuo repraesentet. Stat enim bene, quod non possit cognitio creata repraesentare diversa obiecta, possit tamen repraesentare eadem obiecta diversis intellectibus. Ratio vero discriminis in eo sita est, quod cognitio repraesentat obiecta per suammet essentiam, et cum habeat essentiam determinatam, et finitam, debet tamen repraesentare determinata et specialia obiecta absque illa prorsus indifferentia, ut alia possit obiecta manifestare, quia haec indifferentia videtur propria cognitionis infinitae, qualis est Divina; intellectui vero repraesentat quidem cognitio creata per suam essentiam, indiget tamen unione distincta, ut illi repraesentet. Si ergo detur eiusmodi unio requisita in aliena potentia, dabitur totum id, quod necessarium est, ut alta potentia denominetur cognoscens per eiusmodi cognitionem, quamvis ab ipsa non producatur.

Caput 5um

Expenduntur aliorum rationes pro eadem repugnantia firmanda.

Probari solet primo ab aliis eadem sententia communis ex eo quia, ut quis per actum percipiat obiectum, opus est quod actus ille peculiari ratione sit proprius ipsius percipientis. Sed cognitio qua Deus videt seipsum, non est peculiariter propria Beati; ergo per illam non potest Beatus Deum formaliter videre. Sed facile possent adversarii expediri ab ista ratione asserentes, vel ratione actus proprii signari actus a-

nales ipsi pot., vel actus verè coicatus pot. si su[mat]
actus proprius in 1.o su., falsum e. abtè, quod actus [de]
beat ee illo pacto proprius, ut p. illum pot. possit p[er]
[c]ipere obum.; si sumat. in 2.o su., verè cognitio [non]
dici posset ppria in ord.e ad intum creatum, ide., veri
si coicata, et applicata sufficienter, ut possit denomin[ari]
cognoscens fralr. p. illam.

Pr 6. q.a sequeretur, con[ce]
dendam ee inter Deum et ipsum Beatum coicatz idio
matum ex eo q.d det. unio intr illectz D.am et int[um]
creatum; hoc autz falsum e., q.a n. quaevis unio suffici[t]
ut dari possit eiusmi coicatio idiomatum, sed naria
unio hypostatica. Sequellam maioris ppois n. pba[nt]
Authores illi, qui p.d dictâ roe. utunt., nec ita facile
bari pote. Ad hanc roem. rñdent Fautores nostre
ptis affrativae, negdo sequellam, quoniam idiomatum [com]
catio ut docent Theologi in mâ de incarnate., to[ta]
mum fundat. in roe. unius psonae, quae dicat. subsiste[re]
in duplici nâ; hoc .n. ipso q.d illa psona, quae mundum
condidit, sit ho., dr. ho. creasse mundus, n. quâ ho., sed
quâ Deus; et q.a illa psona, quae quatus ho. cruci af
fixa e., sit etz Deus, dr q.d Deus passus fuerit, n. quâ
Deus, sed quâ ho. Cum autz unio, et coicatio [intellec]
tionis D[e]i ad intum Beati, n. foret unio in ipsâ p[er]
sonâ, sicut etz n. e. unio in psonâ diunctio essentiae
cum intu creato in roe. spei illigibilis, n. sequit.
homo coicatio idiomatum intr Deum et intum b[eati]
ut asserebat. in argmto, sed minimè pbabat.

Pr 1° ex alio prio philosophico, q asiud graves Magistros firmum et validu reputat. Docent p dicti, cognitu fralr osistere in qualitata, que p seipsam fralr, et essalr pcedat à prio viventi. Asserunt ptterea Deum vivere, et cognoscere in actu 2° p illectu increatam, nam qvis Deus n pducat physcè illectu, et coentr n dicatur movere se p motum physcum, movet, tn seipsum p motum intentionale, q det ab intrico, et à se p identitate summam Dam illectu, que dr motus intentionalis in o òtum. De crea asserunt, n posse vivere in actu 2°. sine act physcè pductivâ illectionis, nam qvis deret illectu à Deo solo pductam, que eet motus intentionalis, n viveret nec illigeret p eiusmi motum, q lt deret illum intricè et in se, n tn deret illum ab intrico et à se, quod requr nario, ut fralr det denoiatio illigentis. Hinc coentr inferunt, n posse illectu increatam dicari Beatorum intui, ut p illam fralr videant Deum, q eum illigere fralr et essalr afferat, dere ab intrico motum physcam aut motum intentionale, et Beatus n possit dere ab intrico illectu Dei, q nec pduceret illam, nec identificaret eam illa, fit inde Beatum n posse p illam se movere, vivere, nec illigere. =

Hinc sum.

At sec rò n ovincit repugnare intum creatum fralr illigente p cognitu Dei illi Divinitus applicatam.; pote .n. ad illam rerilo adversus ptis DDus, quod sicut na creata pote subsistere p subsistam increatam que mus n e, etiam aliqui subsistat p subsistam creatam que mus e eiusds ng.; ita silr, ut cognitio creata, eet essalr actio vitalis sui ipsius

posset adhuc intum creatum cognoscere per intellectum ~~creatam~~ incre
quae non esset actio vitalis sui ipsius. 2° Sin datur discrimen
~~creat~~ hoc possit intelligere per ~~Dam~~ intellectum a solo Deo produ
non vero per intellectum ab Angelo solo productam; quia cum ac
intelligendi Angelica non est adaequato ~~forma~~ intelligendi nisi con
relatae sacramentali, quam ab Angelo producat; Sine
non possessionem denotare intelligentis; nequit in hoc do
sensu conceptum adaequatum formae intelligendi. At cum intellectus
non sit physice producta, non est forma adaequata intelligendi, quatenus
a Deo physice producitur, et ~~ita~~ potest recipi in intu
no sensu conceptum adaequatum formae intelligendi.

Pr. 8° ea de causa quia repugnat unio
intercedat inter intellectum Dam et intum creatum, quia hoc
esset accidentalis; et unio accidentalis repugnat De
insuper ea unio repugnat, quia esset talis ut per illam intell
forma informaret intum creatum; at repugnat unio
lis sit; ergo. = Sed huic non possunt rere adversarii
negando illam unionem fore accidentalem, asserere non probabiliter
possunt intum non distingui ab anima, et sic non erit acc
neque quae in illo recipietur erit accidens, quia in illo
piat. Ad 2am probationem negari potest illam unionem esse ta
ut per illam intio Da informet intum creatum; sed ta
esse dicet, ut per illam sufficienter applicet intio Da in
creato, ut per eam reddat intelligens.

Pr. 9°; quia secus, anima Christi non solum
Deum vidisset per visionem creatam, sed increatam; quia quae
quaelibet perfectio animae Beatorum potius concedat, debet
... animae Christi, utpote perfectissimae; nequit ea sequela
concedi; ergo. = Huic argumento reobviant imprimis negando
animae tribuendam esse omnem perfectionem, quae potius sit animae

p. praem. adductam. 2.º veri potest, valde probabile esse, sanctam, quae afferet Christo Domino de facto tribuendum, quidquid perfectionis possibile est animae, unde non erit temerarium admittere illam sequelam: nam cum probabile sit, animam Beatorum Deum videre posse per visionem increatam, et insuper probabile sit, ex authoritate plurium Doctorum animae Christi Domini concedi debere actu, quidquid in qualibet anima perfectionis inest; deducitur sine posse animae Christi concedi, quod Deum viderit et per visionem creatam et per increatam.

Cap. 6.um Iudicium de proposita difficultate.

Probabilibus rationibus affirmativam sententiam deseruimus; et insuper probabilibus contrariis argumentis solutionem praefiximus; restat, ut et nostrum sensum per varias conclusiones agiamus. Sit igitur

1.a Conclusio. Doctoribus illi qui denegant in Beatis verbum mentis, quorum opinionem sequuntur. Hi, inquam, egregie quidem poterunt assignare rationem, quare ponenda sit necessario entitas creata, per quam ipsi Beati videant Deum; opus est, quod hanc rationem evolvamus, ut hi animadvertant, in quas angustias redigant qui denegant verbum mentis Beatis; illi igitur passim docent visionem claram Dei in Beatis nil aliud esse quam coniunctionem naturae Dei intelligibilis cum ipso intellectu Beati. Cum hoc doceant possunt rogari nunc, quare necessario requiratur ad eiusmodi coniunctionem aliqua qualitas creata; et quare non possit natura Divina coniungi in esse intelligibili cum intellectu Beati immediate per seipsam, et interveniente qualitate, sicut coniungitur natura humana suppositalitati Divinae in ratione subsistentiae absque alliqua alia qualitate? ipsi non occurrit, non dari auxilium aut modum distinctum unionis hypostaticae, sed suppositum Divinum per seipsum uniri naturae, ita docent Suarez de Incarnatione Disp. 13. Nazarius

ibidem q. 2. art. 8. et alii. Nullam ig. assignare rationem in qua plenè quiescat animus, quare necessaria sit entitas creata, ut Deus iungatur cum intellectu in ratione intelligibilis

Imo eo amplius rationem Essentia Divina sum se tam potens est ad illam iunctionem cum Beati per modum speciei, sicut suppositum est potens per sustentationis humanam naturam. Insuper minor est illa coniunctio quae requiritur in essentia in esse intelligibili, quam illa quae requiritur in supposito in ordine sustentantis naturam; ergo si tota ratio visionis beatificae non sit verbum, nec aliqua similitudo expressa D. producta, sola iunctio essentiae cum intellectu Beati in esse intelligibili, erit necessaria aliqua qualitas creata, sicut non est necessaria, ut iungatur suppositum cum natura, ubi necessaria est maior iunctio quam quae requiritur ad naturam Divinam in esse intelligibili. Hinc inferunt duo ij Thomistae. 1um est, Christum Dominum quoad visionem beatificam non solum potuisse reddi videntem Deum ipsum sine lumine intellectus, sed etiam de facto non fuisse creatum lumen intellectus ...tam, nam argumentum probat, in praedicta sententia non requiri qualitatem aliquam creatam ad passivam Dei perceptionem, nec ad iunctionem requisitam in intellectu Beati. 2um est, falsas prorsus esse utilitates illas, quae solet adscribi intellectui Beatorum operatio... Deum.

Dico 2o. Cum nos non inveniamus rationem aliquam, quae suadeat efficaciter implicatio in eo, quod Beatus possit videre Deum per visionem increatam ipsius Dei, non recedimus à communi sententia Theologorum, quae supponere videtur id fieri non posse. Id tamen veramus, huius sententiae attentis fundamentis rationis non esse tantae certitudinis, ut opposita pars affirmativa merito notari possit aliqua censura, nec ut improbabilis reiici, praesertim si quis intrinseca propria rationis expendat ut diximus. Possu...

autē probare coēm sam ex eo, quod . oīs fra coicet suam denominatē subto postulando propriam suam applicatē tanqr propriam calitatē; cognitio verò Da n potē sere ru intus Beati, id genus applicationis, quæ regr, ut resultet denominatio illigentis, nam eiusmi applicatio aut ē identitas cum subto demato, aut ē unio informativa, pr qm cognitio Da uniat intui, recipiat in illo, et illum actuet, quæ omnia deerunt impfectē in cognite Da; ig n potē fieri qd Beatus cognoscat p cognitē Dam qa nec potē cum illo identificari, nec potē illam recipere p veram unē informationis.

Hinc constat solutio ad fundamentum quod afferre poterat ɔtraria pars ex sili subsistē Divinæ, qm ē humanitē subsistere p Dam subsistam n ee aliud, qm trari, compleri, et pfici subsistā; at hoc autē n exigit, quod ipsa subsistā identificet cum humanitā, vel infret intrīce illam, sed alia unio trationis sufficit. At effius fralis cognoscendi n resultat ex qualibet unione cognitionis cum intu, sed regr aut identitas, aut unio intrīce informationis, quod utrumqß n potē repiri in cognitē Da ru intus creati.

Deinde ad aliud fundamentū ex sili spei impressæ, cuius munus potē à Deo suppleri in intu Beati, rẽri potē, Deum n supplere munus illud spei impressæ p unē veram cum intu creato, sed p extricam assistentiam, et p ɔcursum quē pstat in se-

nere ẽẽti ad visiõ efficiendam, in quo nulla relucet
cialis imperfectio. Ergo tum ad supplendã rõem spi-
ritus creati requiri, quod concurrat Deus aut per identit.
aut per propriam unionẽ cum lumine creato, quod utrumq.
gnans est. Scio non deesse instãs ad has solutiones
sed ex hoc tantum probari id, quod nos ingenuè fatemur
se probabiliter defendi posse adstantes attentis priis intri-
que minutatim supra excussa sunt ad qm. etiam pos-
dendam liberti diluimus fundamenta, quæ possent illam
mare.

Disp. 8.ª

An visio B. sit supra vires naturales cuiusq.
vis realis creaturæ defacto productæ?

Cap. 1um

Ex Dª fide constat visiõ B. esse entitatẽ
supernaturalẽ.

Ex proposita difficultate offerebat se a nobis non in-
occassio disputandi per otium de supernaturalitate in com-
scilicet illa sit, et unde desumi debeat. [illegible] quidẽ in
logia implexa satis, et perquã dilucidandã
gi ingeniosiores desudarunt, et adhuc noviores non
sudorẽ. De illa disputarunt exactissimè Pr. Salas
de Ult. 11. disput. 6. sect. 10. Pr. Cominc.
moralitate actuum disput. 4. dub. 1º. Pr. Herice
de visione disput. 48. cap. 2º. et 3º. Pr. Ripalda
1º. de ente supernaturali disputat. 1ª. 2ª. 3ª. 4ª. et

et P. Arriaga tom. 1.º in 1. p. vltu. post ad mam de vis. disput. 3.ª Nos in pn̄tia nihil trademus de hac difficulte; tum q.ª melior animi pars in illa deberet insumi, si p dignite discutienda foret, n quidē sine dispendio alliarum difficultatum, quæ celebres et pots. sime sunt in hac ma, quas aut oīo omittere, aut cursim tractare cogeremur; tum etiam q.ª cum difficultas hæc alias mas pvaget, in illis commodius poterit exponi. Nos igr ad vis. transferentes sermonē, illius supnalitē indagamus. ℟

Fides catholica constantissimè docet nullam cream intualē defacto pductam a Deo posse videre Deum p suas vires nāles; sed indigere id pducendi eius m vis. spali Dei elevatē, et auxilio q.ª eiusm visio ē abte supra vires nāles intus cuiuslibet creati. Colligr hæc veritas 1.º ex S. paginâ, Matthæi 11.º Nemo novit filium nisi Pr, neqē Patrem quis novit nisi Filius, et cui voluerit Filius revelare. Vbi notandum cognitē Trinitatis dici supnalē et n posse obtineri p vires nāles, siquidē ad illam reqr narie spalis gra Dei volentis revelare mysterium illud. Itē ad Romanos 6. pro Vita ætna, gra Dei. Quæ verba ut rectè cum aliis observat Pr Ripalda poss explicari in sū formali, et in sū cali; si sumant in sū frali, ita ut visio Dei seu vita ætna sit gra, n pote viribus nāē opparari id, quod grā ē. Si vº sumanē in 2º sū, idē etiam ostendi pote, nam si id, q.d cat ipsam vitam ætnam ē gra, ipsa etiam vita ætna erit gra. Mitto alia Scripturæ testimonia

n minus urgentia.

Colligitur 2° ex S. Patribus. Cyrillus Hierosolymitanus sic inquit: Angelis ignorantibus eum secundum propriam virtutem, unicuique revelat per Spiritum Sanctum Filius. Mitto alios Patres videndos apud Patrem Vazquez disputatione 41. Colligitur 3° ex Concilio et Clementina ad nostrum de Haereticis, inter alios errores, quos Velguardi et Veguinae defendebant, recenset iste, qui damnatus est a Clemente 5°: Quod quaelibet intellectualis natura in seipsa sit Beata naturaliter, et non indigeat lumine gloriae ipsam elevante ad videndum Deum.

Colligitur 4° ex rationibus, quae patrocinantur etiam statutae veritati. Unicam tantum propono in hoc puncto, quod ex fide principali pendet. Ratio vero ab experientia, per quam cuilibet notissimum est, intellectum in praesenti vita nostrum posse cognoscere nisi ministerio sensuum et per species desumptas ab ipsis sensibus, qui quidem versari possunt circa res materiales. Est autem simpliciter impossibile, quod res spirituales possint clare et ut sunt in se cognosci per ipsas res materiales et corporeas, quae subduntur sensibus corporeis; ergo intellectus humanus et Angelicus relicti suis viribus naturalibus non possunt elicere visionem supernaturalem, qua Deus cognoscatur clare, et ut est in se, consequenter ipsa visio erit tamquam supernaturalis.

Dices. Si Deus non possit videri naturaliter a creatura intellectuali, tunc est illum esse invisibilem ordine rationis illius creaturae; ergo. Sequella probatur quia visio Beata est actus vitalis, sed actus vitalis est naturaliter requirens naturam suam principium, ergo requirens principium operans per suas vires naturales.

sequellam, cuius perfectio exiget omnino requa cum actus vitalis, possit esse supernalis entitative, et eiusmodi supernalitate gaudeat visio Beata, hoc ipso quod sit supernalis exiget principium vitale naturale, quod quidem non occurret per suam virtutem naturalem absque elevatione supra, sed ut elevatum, et per potentiam obedientialem. Et hoc non percipiendo obstat etiam summae perfectionis non repugnat intui, ut diximus in disput. 2a.

Caput 2um

Refutantur aliquot dicendi modi, qui supra dictis non adsonant.

Imprimis veniunt hic reiiciendi praedicti Anomoei, quos Divus Chrisostomus in homil. 5a de incomprehensibili Dei natura, et S. Epiphanius haeresi 66 appellant anomeos seu anomos, idest, sine regula et equalitate qui destruebant cum Ario filium Divinum inequalem esse suo parenti, quorum caput Aecius, et Eunomius extitere sub patrocinio Eudoxii Episcopi Ariani. Hi docuere Deum ut est in se posse cognosci in hac vita virtute humano per suas vires naturales. In eodem etiam errore extitere plures alii Platonici teste Gregorio Nazianzeno orat. 42. quae est 2a in Pascha. Praedicti autem erroris confutatio facile colligitur ex supra dictis.

2o refutandus est Durandus in 4o distinct. 49. q. 2. n.o 24. et sequentibus qui asseruit ad producendam cognitionem claram Dei ut est in se non esse necessarium Lumen gloriae, nec aliud

quod elevaret intum, sed sufficere posse ut D.
vellet manifestare seipsum intui, et q. ablata
impedimenta, scilt dependentiâ intus à sensibus
phantasmatis. Plura q. claudit sa hec, que admodum
obscura ss. Aliqui Theologi, int quos e Pr ...
articulo 4o dicunt. Ia conant exponere pote m...
ntz Durandi, ne vir Catholicus videat decessisse à
Tholica Doctrâ. Alii plures egg ss Sotus, Pr ...
cia Per Vazquez, Pr Herize et Pr Merratius
ntz Durandi erroris in fide notant. Illa pote respon
ex sequellâ absurdissimâ, que deducit ex illa D.
.n. si vera eet opinio Durandi demones et aias
natas cognoscere nunc clarè Deum ipsum, nam
tum e illud impedimentum qd illis premiebat ex c
poris consortio et aliunde illi heant vires nales
dendi Deum, remoto cuiusnu impedimento. Seque
ex eadz doctrâ, oes Scos Beatos equalr ee visuros
Deum in coelis, nam equalr e ablatum impedimentum
ribus, et virtus intiva equalis e. Quod quidz sine
resi n pote affirmari.

Dicet aliquis ut liberet
Durandus à sifatis absurdis, Deum de suâ pot
abtâ ita disponere res, ut demones, aie damnatorum
et que torquent igne purgatorii, n videant clarè
Deum, qvis ad illum videndum heant vires nales
Deinde ex eadz disposite et pvidentiâ pvenit, ut
Scus qui iustior e pducat pfectiores viss qvis n
intuum inequalz in virtute nali cognoscitivâ.

Hoc facile poss. refutari 1.º q. a hactenus inauditum e
in theologico lyceo, affirmare, Deum patraturum mi-
racula, ne damnatorum aiae intueantur ipsum Deum
clarè et ut e in se; cum potius è converso ab oibus asse-
rat, miraculum, et elevatz intervenire in eo quod aiae
iustorum clarè videant Deum ipsum. 2.º q. cum alibi
Durandus ipse inficietur oem concursum immatum Dei
ad opationes creaturae, n. potè ab ipso rectè exponi, quo pa-
cto possit efficere, ut aiae separatae n. videant Deum,
cum supponat impedimentum ab illis oio ablatum; nec
quâ rone possit intus elicere meliorem Dei visionem in
hoc perfectiori, et sanctiori. N. igr Durandi sa potè
tolerari.

Nec etiam illius fundamentum habet maiorem soli-
ditatem. Etsi .n. Deus optimus sit ens summè intelligi-
bile, sicut lumen solis e maximè visibile, hoc
tm probat, et hanc summam intelligibilitatem exercere in
ordine ad intellectum Dei, n. autem ad creatum, qui debet nario
elevari per lumen supnale, cum sit insufficiens vis
nativa intus ad hunc effectum eliciendum. Ex eo vero qd
accepit appellationem Luminis, sive sit per modum habitus,
sive per modum actus, q. reddit Deum visibilem, et con-
spicuum, quem n. poterat intus attingere propter excellen-
tiam obiecti visibilis, et propter exiguam virtutem intivam,
nisi roborarat lumine elevante. 3.º

Deserendus è Scotus
q. 2. prologi §. ad quaestionem istam qui visionis supnalem

revocat tn ad primum effectivum, ita q^d solum de visio supernalis, quatenus procedit a primo effectivo ... ioris ordinis; videtur n. Scotus opinari, nullos esse ... entitative supernales, in qua opinatione pendent etiam ... res ex antiquioribus, ut Durandus, Bassolis ... mus, Gabriel, aliique plures, quos invenies fide ci... in P. Ripalda lib. 3°. disput. 44. sect. 1.a apud quem ... deri poss. alii innumeri defendentes x.a coem sam ... entitative supernales, quorum plures in spali de vi... Beatam docent esse supernalem entitative. Et haec ... sa cois inter expositores Divi Thomae, quae probari debe... X.a pria illa, quae quilibet probabiliora iudicaver... ad exponendam supernaturalitatem entis.

4.° impugnandi sunt ...

Qui contendunt entitatem visionis Beatae esse nalem, et sol... dici supernalem quoad modum, quem lumen gloriae producit ... illam modum quendam supernalem. Etenim vel ille mo... tinctus est a visione Beata, vel non? Si 1um dicat... seqr, q^d ille supponat visionem iam constitutam in sua ... grali, et contra Doiem Beatum per suas vires nat... quidem est contra Clementinam allegatam in cap. 1.° Si ... 2um seqr ipsam entitatem visionis esse supernalem, cum ... mus reali cum ipsa identificatus sit intrinsece superna...

Pro 1° impugnatio haec procedit ... n tribuit visioni esse tendentiam et repraesentationem ... e in se, q.a n. e. ille q^d vitale, et de genere repre... sentativo, et esse tendentiam vitalem Dei visio per su... prata intrinseca. Insuper n tribuit illi esse cognitionem ...

et intuitivam obti in se, qa si visio n. haberet hoc mu-
nus per seipsam independenter ab illo modo, quamvis illi
denuo adderet mus, dummodo persisteret entitas intrica
visionis haberet ee cognitio entitative obscuram, et tm
abstractivam.

Demisso nec tribuit illi visioni rem ali-
quam supnalitatis generice vel specifice, nam visio
het supnalitas p suam entitate spale, p q supare dr
rem exigentiam ng. Dr 2°. Cuyuis mus qui depingeret
ut visioni superadditus debet habere prium aliqd effectivum suiij-
sius. Sed hoc nec pote lumen glie ee, nec ipsa intuitiva
visio, nec solus Deus. 1° pdictus mus absqz fundamento
fictitius e. Pbo minorem de Lume q lq. Nam si pduceret
ab isto lume, fieret, ut lumen n eveheret intus ad visio
Dei, qd n pote asseri xa pria fidei. Si dicat illum mum
resultare ex ipsa entitate visionis. Sequr urgentr, illam in
se supnalem ee, nam ex entitate nalli n pote resultare
mus ille supnalis, nec e finis ppt que illum resultare
dicat. Nec dicere e 3um, quod a Deo solo pducat, nam hoc
sine fundamto diceret ad ppugnandam nalitate entitativa
in vise. Si sq Lumen glorie potens e ad elevandam aiam,
quare n erit etz sufficiens ad pducendum illum intui vi-
sionem, que sit entitative supnalis, sicut adstruit sufficiens ad
pducendum mum in se supnalem? Maneat igr intuitio Dei
futuram entitative supnalem.

Disput. 9a

An de poa Dei abta repugnet aliqua
crea, rationalis, cui possit ee
nalis visio clara Dei.

Cap. 1um

Scopus diversis et Placita Theologorum

Hec gravissima diffas quam pro digni... entiendam proponimus, expendi solet ab Scholasticis, cum sub alia ex inscript. frequentiori disquirunt, an sit produci per abtam Dei potam aliqua substa realis sit entitative supnalis. Cuiusmodi vero difficultatis hac proposita ut recte Theologi graves observare solent, ... iori ex parte insumit in sola questione de noe enucleanda ... n. hoc nomen na plura signata sortiat, nam modo essent... modo nativis rei, substam constituentis oppositum; aliaqz ... ra signare soleat; n e intr Theologos defixum, quid ... debeat noe ne supra quam dr ee rens entitative supnalis ... bet q ut evadat fructuosa nra disputatio proponi sub ... tris, qui proscindentes a questione de solo nomine, punctu... controversie realis dilucide manifestant.

Rogandus sq. e an... cut dr nalis intui humano vel angelico cognitio in... tiva alicuius obti nalis, quatus ad eliciendam eam cognit... n indiget aliquo prio supnali elevante, sed sufficit cum virtute nativa intus concursus cois ordinariis providenti..., et ... sus etz speciei, sive possit obtum per se immate ... ita sit n repugnet produci a Deo realis substam talis ... tantis perfectionis entitative, ut ad videndum Deum intuiti... ve n egeat prio supnali elevante, sed solo Dei concur... su generali, et influxu spei impresse, si hec naria sit ad videndum Deum sive predicta substa dicat supnalis ... nalis, quod nisi fallor, ad questionem de noe proprie ptinet in qua proinde n debemus immorari, cum ... rq ... beamus plura examine dignissima, et unus independe...

ab alio discutiendus est.

Hoc in ipso limine difficultatis oportuit adnotasse, quia non desunt aliqui Magistri, qui docuerint, ut notat Pr. Arriaga in tractatu previo ad vis. Dei, substantiam naturalem, cui foret naturalis visio Dei, necessario futuram entitative supernaturalem; nam predicti magistri definiunt substantiam naturalem esse illam, que non potest propriis viribus intueri Deum, et supernaturalem esse illam que propriis viribus potest hunc effectum prestare. Lt hec ita explicata sint, nihil nobis dein est in presenti de supernalitate eiusdem substantie, nec etiam ferendum est nobis iudicium de predicta opinione, quoniam et illa falsissima iudicatur frequenter, et independens omnino est ab ea difficultate quam proponimus, que solum destinatur ad vestigandum possibilitatem aut repugnantiam substantie naturalis, potentis Deum intueri per suas vires naturales, et absque prius elevante, quamvis omnino repugnaret substantia intrinsece supernalis.

Circa propositam difficultatem, ut a nobis inscripta est, prior sententia docet, non repugnare substantiam intualem, cui sit connaturalis visio Dei intuitiva. Sic opinatur ex antiquioribus expresse Maior in 4um distinct. 49. q. 4. P. Molina 1a parte q. 12. art. 5. disp. 2. Let in Scordia q. 14. art. 13. disput. 38. obiecte 4a. Pr. Albertinus prio 2o Phico q. 1a dub. 8. Pr. Dominic Ga. p. q. 16. art. 9. no. 118. Pr. Terize disput. 48. no. 63. Pr. Ripalda Lib. 1o de ente supernali dispt. 23. Pr. F. Pr. Hurtado in Lareon tractatu 1o disput. 2. cap. 8. no. 9. Pr. Hurtado in tractatu manuscripto de vis. disput. 6.a et plures ex recentioribus magistris professoribus theologie in variis provinciis, qui quidem desfatentur difficillime designari posse implicatum eiusmi substantie.

2ª Sª oppugnat etiã repugnare... dictam substantię spiritualis, e cuius Sª Hoc, quos inter scriptores refert Pr. Ripalda. Iam certa existimat Sª Hoc illius Patronis, ut in priorē Sªm rigidas censuras ... ant; illi etiã viri qui mitissimi st. Plerique illam ...rariam; alii periculosam in fide; alii falsissimam et à Theologico Ecclo excludendam pclamant; alii qui sapientiores in ferenda censura se gerunt, communem Sªm appellant tm pbabiliorē, et oppositam, n̄ expungunt ex classe pbabilitatis.

Cap. 2um

Quid tenendum sit ex vi fundi extrici authoritatis DDum statuitur.

Asserendum 1º ē ut iam accedamus ad pfatę difficultatis expositę, post funda extrica authoritatis, quę desumuntur ex gravibus et ingeniosis scholasticis, qui doctrinam aliam ppugnant, defendendum eē, repugnare substantiam spiritualē, cui possit eē naturalis ipsa visio clara Dei; ratio ius assertionis ex ipsis tris pvia ē, qa n̄ potē ullo modo negari, quin numerus DDum expssè denegantium n̄ repugnantiam eius mi substantię superare paucos alios, lt graves Theologos, qui defendunt illius n̄ repugnantiam, n̄ quidē ... et apto suffragio, sed cum formidē, et dubitatē. Unde fit, quod si pscindamus ab aliis fundis, quę depromuntur ex rōibus, et tm nitamur extricę authoritati, tenenda sit Sª negativa quę munit, ut diximus, illustrioribus Patronis.

Asserendum ē 2º. Hoc fundum extricum authoritatis, quod potiori rōē dat in Sª negante, n̄ eē ade...

efficax et urgens, ut propter illud, debeat notari, ut temerarius et in fide periculosus, qui repugnaret sam affirmanti; quare iudico excessisse in censuris plures ex illis Theologis, qui rigide notarunt sam affirmantem. Probatur hac assertio, quia expresse tradidere nonnulli sententiae affirmantis, et pro qua, quantum ego assequi possum debet stare quicumque qui vere Theologus fuerit, efformo hanc argumentationem. Iniuste notaret ut temeraria illa sa, cui non obiceret sola authoritas Theologorum Recentiorum. Sed sententiae affirmanti non repugnare substantiam intuale, cui possit esse naturalis visio clara Dei solum opponit authoritas Theologorum Recentiorum. Ergo iniuste potest illa damnari ut temeraria. Consequentia legitime deducitur. Maior certissima debet esse, minor tamen indiget probatione, et illa per suas partes hac ratione probatur. Et imprimis non opponit sententiae affirmanti authoritas Patrum Ecclesiae, quoniam in illis locis, quae sine delectu congloban ad adversariis, solum disputabant de substantiis, quae pertinent ad hanc seriem rerum naturalium; et numquam illi in disputationes vocavere possibilitatem istam scholasticam, quae coepit a modernis Theologis agitari. Deinde ex vetustioribus in eandem sam affirmantem propendent qui sententiae sapientiores et nominales a nonnullis authoribus adducuntur pro hac sa. Restat quod solos noviores Theologos illi repugnare. Et quod magis confirmat propositam rationem, non omnes modernos Theologos illi refragari, nam plures et in Theologia spectabiles tuent illam, quos retulimus in cap. I.o Addo insuper nec omnes alios, qui favent sententiae neganti, ferire censura Theologica sam affirmantem, nam prudentiores, ut diximus, a censuris prorsus abstinent. Iniuste ergo Nazarius et Cabrera in suis scriptis vociferati sunt sam affirmantem

tivam n̄ eē oppugnandam in catholicis Beatris q̄ᵃ temeraria periculosa et improbabilis. cum potius illa sit probabilis sine scrupulo defendi possit.

Dices illa sᵃ temeraria dr̄, qui repugnat aptè S. Pr̄s, et cōi illorum intelligentiæ traditæ ab oībus Theologis tam antiquis q̄m modernis. Sic se habet sᵃ affirmans q̄ illa temeraria dicenda eᵉ. De maiori et nihil dm̄ eᵉ, q̄ᵃ constant oīo. Minor pr̄ nam illa substa intualis, cui foret nālis visio Dei, eēt suapte nāᵈ impeccabilis; sed xᵃ mentē S. Pum et cōam intelligentiam oīm Theologorum repugnat creā suapte nā impeccabilis; nam iidē Ecclesiæ Pᵉˢ et Theologi docent solum Deum dari re constitui suapte nā impeccabilē: q̄ de 1ᵒ ad ultimum asserere, illam tam substam eē possē eᵉ asserere aliquod quod Pᵘˢ Ecclesiæ et frequenti Theologorum intelligentiæ contradicit, et contr assertum n̄ poteᵉ evitare notam temeritatis. Gravis equidē eᵉ difficul quæ tangit in hac obiecᵃ impeccabilitas illius substæ q̄m in psenti n̄ exponimus nam de illā inferius plura dicturi sumus, et sl defensa n̄ sequi quod illa substā nāriò foret impeccabilis ab intrinseco; Et satis eᵉ ostendisse q̄ immerito notet censura Theologica sᵃ affirmativa quæ quidē probabilis eᵉ. Et sui iudicio nrō n̄ poterit n̄ subscribere illa, qui evolverit editum illum librum, qui solum Platonis nuncupat De ipsis Doctrinarum examine et de illarum probabilite, quem librum in publicam Lucē transmisit Dor Joannes Antonius de Laura compilatum ut ipse fatetur ingenuè ex variis opusculis editis à Joanna Tapia [illegible], sub nomine Litteræ ff anagramma cē inversæ et destinavit sub illis verum nomen eruditissimi viri ex nrā Societ.

oribus propter scripta notissimi, qui verus author est illius eruditi Libri.

Caput 33.

Quod sit dari non intrica pria et ... rois

Asserendum est 3º. si standum sit primis intrinsecis et fundamentis erutis ex rone, non poterit facile demonstrari aliqua repugnantia, ex vi cuius implicet absolute substantia creata, cui sit naturalis visio Dei. Huic assertioni favent Pater Molina, Pater Valentia, Pater Herize, Pater Ripalda, Pater Hurtado, et alii. Probari potest 1º assertio haec ex eo, quod nulla produci possit ro ab authoribus contrariis negative, quae ostendat absolute repugnare eiusmodi substantiam intuitivam; quod quidem absolute manifestum fiet, cum ubertim referimus eorum argumenta, quae illam oppugnant. Ergo praedicta substantia non debet existimari repugnans et impossibilis. Omnis autem probatio haec quae dicitur negativa, sufficeret ad stabiliendam non repugnantiam, et possibilitatem illius substantiae, de qua procedit difficultas, quae frequens est apud Theologos impugnare non repugnantiam plurium entium per absolutam potentiam ex eo titulo praecise, quod nullae dentur rones, quae suadeant efficaciter illorum repugnantiam; ad maiorem tamen affirmationem praedictae sententiae possumus etiam arguere ex fundamento positivo rois, quod efficax visum est patri Molinae, aliisque Theologis, et in hanc formam digestum proponendum est.

Visio Beata de facto dicitur naturalis illi complexo, quod consurgit ex intellectu creato, et lumine gloriae. Sed non repugnat substantia creata, quae nobilior sit autem substantia aeque nobilis cum toto illo complexo, ergo non repugnat substantia creata cui possit esse naturalis intuitio Dei. Discursus iste rite scinatur

tivam n̄ eē repugnandum in catholicis beatis qᵃ temeraria, periculosa et improbabilis. cum potius illa sit probabilis et sine scrupulo defendi possit.

Dices illa sᵃ temeraria dr̄, quę repugnat aptè S. Pus, et cōi illorum intelligentię traditę ab oībus Theologis tam antiquis qᵐ modernis. Sic se habet sᵃ affirmans ergᵒ illa temeraria dicenda ē. De maiori et coā nihil dm̄ ē, qᵃ constant oīo. Minor pr̄ nam illa substaᵈ intellis, cui foret nalis visio Dei, eēt suapte nā impeccabilis; sed ctrᵃ mentę S. Pum. et cōam intelligentiam oīum Theologorum repugnat creā suapte nā impeccabilis; nam iidē Ecclesię Pes et Theologi docent solum Deum debere cstitui suapte nā impeccabilę; ergᵒ de 1ᵒ ad ultimum asserere, illam tam substam eē possę ē asserere aliqᵈ quod Pus Ecclesię et frequenti Theologorum intelligentię cōtradicit, et contr assertum n̄ potē evitare notam temeritatis. Gravis equidē ē difficultas quę tangit in hac obiectē ctᵃ impeccabilitatē illius substę qᵐ in psenti n̄ expono, quoniam de illā inferius plura dicturi sumus, et sl defensuri, n̄ sequi quod illa substā nario foret impeccabilis ab intrinseco; et satis ē ostendisse qᵐ immerito notet censura Theologica sᵃ affirmativa quę quidē probabilis ē. Et huic iudicio nrō n̄ poterit n̄ subscribere ille, qui evolverit eruditum illum librum, qui vocatur Platonis nuncupat de iusto doctrinarum examine et de illarum probabilitē, quem librum in publicam lucē transmisit Dor Joannes Antonius de Laura compilatum ut ipse fatetur ingenuè ex variis opusculis editis à Joanna Papia Sforza, in quo nomine litterę anagramma cū inversę et delitescit sub illis verum nomen eruditissimi viri ex nrā Societate

ribus supra scripta notissimi, qui verus author e illius erudi-
ti Libri.

Caput 33.

Qd sit dni pro intrica pria et
fundta rois

Asserendum e 3o. si standum sit prius intricis et fundi eruti ex roe, n posterit facile demonstrari aliqua repugna, ex vi cuius implicet abte substa creata, cui sit nalis visio Dei. Huic assertioni favent Pr Molina Pr Vallen-cia Pr Herize, Pr Ripalda, Pr Hurtado, et alii. Proba-poté 1o assertio hec ex eo, qd nulla pduci possit ro ab autho-ribus negative pro qm ostendat apte repugnare eiusmi substam intualem; quod quidem apte manifestum fiet, cum ubertim referimus ad argmta, que illam oppugnant. Pq pdicta substa n debet existimari repugnans et impossibilis. Omnis autem pbatio hec que dr negativa, sufficeret ad stabiliendam n repugnam, et pbabilitem illius substae, de qua pcedit difficultas, qa frequens e apud Theologos pugnare n repugnam plurium entium pro abram poam ex eo titulo peisse, qd nulle dent roes, que suadeant efficacr illorum repugnam; ad maiorem tn affirmatem pdicte sque possumus etiam arguere ex fundo positivo rois, quod efficax visum e patri Moline, aliisque Theologis, et in hanc fram digestum pponendum e.

Visio B. defacto

dr nalis illi cplexo, quod consurgit ex intu creato, et Lum glie, sed n repugnat substa creata, que nobilior sit aute toto cplexo qa nobilior cum toto illo cplexo, ga n repugnat substa creata cui possit ee nalis intuitio Dei. Discursus iste rite seinatus

e; maior ppo certa vid, quoniam lt intui ipsi sm se attento n possit ee nalis visio B., toti tn cplexo ex intu et Lumine, rõe Luminis in illo incluşi, dici pote nalis. Minor pro pr. cplexum ex intu creato, et Lum glorie ut e talle, claudit pfectē in se simplr finitam, nam adhuc infinite distat a Deo; ergo n repugnat aliqua substa, que p suam entitate indiste claudat pfecte excedente, aut salte equivalente pdicto cplexo, quin ppterea extrahat a rõe entis creati et Limitati. Pr hec coa; eiusmi cplexum, in tum e quoddam totum, claudit pfecte finitam; ergo ut aliqua substa appendat here pfecte excedente aut equivalente illi toti ut tali n opus e quod claudat pfecte infinitam, sed finita sufficiet, quoniam ad supandum pfecte finitam, n debet supari nario pfectio infinita sed alia finita suffet; q n repugnat substa, que supet vel equivaleat illi complexo, et ad hue finita sit. ~~Dr 1 ut visio~~

Dr 1 ut visio nalis debeat illi complexo ex intu et Lume gle n debet claudere pfecte infinitam ergo ut illa debeat substa supanti complexum illud, n debet claudere pfecte simplr infinitam. Dr 2o. Anis nalis p entitate Limitate pfectionis pote exercere qq exercet a pfectionibus vegetandi et sentiendi; que dispersę in variis viventibus; ergo n repugnat substa que p entiti pfectionis finite hēat qq hēt complexum ex pfectionibus finitis intus creati et Luminis gle. sed huic complexo e nalis visio Dei rõe Luminis, quod includit, ergo et illi subste pote ee nalis rõe sue pfectionis equivalentis pfectioni Luminis.

Ut pdicte rõis vires adversarii succiderent, multiplici solute conant illi securrere. 1o. rent aliqui negari n pos-

de, quin complexum ex intu creato, et Lum̃e gl̃e claudat finitam pfectionem, cui sit nalis visio Dei; eiusmi sp perfectionem finitam n̄ posse aequari, nedum superari, ab ulla substantia poli, nam pfectio illa lz finita constituta e in quodam gradu superiori, quem attingere n̄ pote substa creata, quantumvis perfectissima constituat.

Sed solutio haec reiicit, qa supponit id ipsum, de quo dubium pcedit, nam idem prorsus e asserere, Lumen ee in quodam eminenti gradu, quem n̄ pote attingere quaevis substa polis, ac dicere, Lumen ex proprio conceptu, roe gs frali ee qd supnale, ru cuiusque creatae substae. Unde, sicut ex argmto a nobis facto pr efficacr Lumen ex suo cõissimo conceptu n̄ ee supranam, cuiusvis substae polis; ita ex eodem pr, illud n̄ ee in gradu adeo eminenti, ut nulla substa creari possit, quae sit in eodem gradu, et minus in altiori excellentiori.

2o rent alii pfatam roem tm pbari n̄ ee repugnans complexum aliud quod sit nobilius illo complexo, quod coalescit ex intu humano vel Angelico, et Lum̃e gl̃e; nam vere n̄ repugnat aliqua substa excellentior aio rali, et Angelis de facto creatis; complexum autem resultans ex illa substa poli et Lum̃e gl̃e, pfectius eet illo complexo, qd mo resultat ex aio, vel Angelo, et ex Lum̃e. Cd sn̄ repugnet substa creata et finita, quae in casu indilr pfectioe claudat quicquid pfectionis reperitur in complexo resultante ex Angelo vga et Lum̃e gloriae n̄ pr roe pposita. Verum hoc refutari pote facili negotio, nam utrumqs vere pr ex argmto facto, cuius totam energia

hoc enthymemate circumscriptam hymno. Exigere nat. visi Beatam n. e. pfectio incompatibilis cum entitate finitâ accidentali, q. n. e. etiã pfectio incompatibilis cum entitate finita substãli, ig. potẽ entitas substãlis indlis et finita hẽre nãlr visiõz, sicut illam hẽt lumen gloriẽ cui ęquivalet in suâ pfecte.

Rñt alii 3.º n. posse pduci substãm, quę supet pfectẽ luminis, q.a fieret, ut lumen eet supnãle, et n. eet eet quidẽ supnãle, q.a illud ẽ supra oem substãm creatam; n. eet etiã q.a n. eet supra illam substãm, quę supaeret aut ęquivaleret ipsi lumini. Sed õ hanc responsiõz ẽ 1.º quod in illâ supponat id de quo pcedit q.º supponit .n. lumen fore supnãle rũ cuiuslibet substę põlis, cum tñ hoc inquiramus an illud possit eẽ nãle rũ alicuius substę. Õ ẽ 2.º nam ex eodẽ argũto, quo suadet ab oibus fere DDus negative pr. n. eẽ põlẽ cream oium crearum pfectissimam, ultra q. n. possit Deus pducere altam pfectiorẽ, suadet etiã p instituto psenti, lumen gtẽ n. debere supponi pfectissimum rũ oium crearum põlium, et conṫr nulli nãle. Argumentum autẽ quo suadet illud 1.um sic hẽt. Quęvis creã quę signet, distat infinite à Deo; ig. potẽ pduci supra qmlibet signatam alia creã pfectior, et conṫr dat implatiotorum in eo q.d quęvis creã p infinitam distantiam disiungat à Deo, et quod illa dicat pfectissima, quę n. admittat excessum altius creę. Formo nunc idem argũtum. Pfectio luminis distat à Deo p infinitam distantiam, ig. verè implicant tñ in eo, q.d infinite distet, et sit pfectissimum ois creę põlis, et nequeat admittere

excessum entitatis substantialis, quae se sola sit perfectior entitate luminis gloriae.

Rebit alius 4.° modum arguendi propositum per illam substantiam posse non esse efficacem, qui sic ille procedit. Perfectiones quae dantur in illo iuncto ex actu vitali, et lumine, sunt limitatae et finitae; ergo non repugnat quod illae contineantur in entitate indivisibili alicuius substantiae. Quae fatetur argumentationis inefficacia facile posset declarari adductis multis exemplis tam ex philosophia quam ex Theologiâ. Unum tamen proponam, quod rem aptam facit. Omnes illae perfectiones, quas dicunt entia substantialia, et accidentalia, sint finitae et limitatae, ut nemo potest ambigere, non postea recte dicere per quod in eadem entitate concurrere possit utraque ratio substantiae et accidentis physici. Ergo similiter quamvis perfectiones importatae ab actu vitali et lumine gloriae, sint finitae et limitatae, non inde recte deducitur, illas perfectiones posse contineri in aliquâ perfectione indivisibili, cui dicatur naturalis visio Beata.

Caeterum haec solutio non exhiberetur ab adversariis, si bene penetrata esset argumentatio supra facta pro sententia affirmante, quae quidem dilucide probari potest ex ipsissimâ doctrina, quae clauditur in datâ responsione. Argui potest sic. Tunc solum potest iudicari ut impossibilis entitas aequivalens diversis perfectionibus finitis, et per varias entitates dispersis, quando illae ad invicem comparatae exercent inter se contradictionem mutuam immediatam et una formaliter dicit exclusionem alterius, ut esse accidens et substantiam, esse motum et similia: aut quando iunctae in aliquâ entitate, arguitur illam futuram infinitae perfectionis, ut esse rem aeternam ex se, esse independentem ab omni alio principio etc. Sed quod aliqua

Inprimis non posset videre Deum per Lumen gloriae distinctum ab ipsa substantia, nam hoc ex sua natura destinatur ad supplendam impotentiam intellectus in ordine ad visionem Dei, quae impotentia non daretur in illa creatura quae visionis Beatae. Deinde nec posset videre Deum per Lumen identificatum cum ipsa, nam inde sequeretur visionem Beatam Christi Domini fore ignobiliorem visione producta ab illa substantia; nam cum visiones deberent maiorem perfectionem ex maiori perfectione relucente in propriis effectibus, et principium visionis in Christo Domino sit quid accidentale, et in illa substantia posset esse quid substantiale, haec inaequalitas perfectionis quae se tenet respondere inaequalitati perfectionis in ipsis visionibus elicitis, quod implicat ergo. R.

R ad argumentum utroque modo posse rem evenire, et quod praedicta substantia videret Deum per Lumen distinctum ab ipsa, et etiam sine Lumine distincto. Unde neganda est minor argumenti; ad probationem eius probatur dicitur, quamvis Lumen gloriae nunc existens ex natura sua sit elevativum intellectus, posse esse aliud diversae conditionis, quod deberet complere substantiam naturalem, et illi naturale sit, quia conceptus Luminis procedit omnino ab eo quod debeat aut non debeat.

Eiusmodi Lumen constitui potest distinctum ab illa substantia, et non ab illius intellectu; si sic ponatur ut facultas realiter a substantia distincta; potest etiam constitui distinctum ab intellectu, nam substantia esset potens videre propriis viribus et potens etiam ex natura rei consistere spoliata visione, sicut aqua spoliatur aliquando frigi-

ditate, quæ analis illi est.

Ad probatum 2am partis dicimus perfectum Luminis identificari posse cum tali substantia.

Ad id, quod inferebat de ignobilitate visionis Xpti Dni possumus respondere multipliciter. 1o non esse rem à Theologis certò definitam visionem Beatam Xpti Dni nobilissimam esse omnium visionum possibilium. 2o si sequamur opinionem illorum gravium Doctorum qui iudicant subsistentiam esse conditionem ex parte principii operantis ad exercendam operationem, actiones Xpti Dni, et consequenter visio Beata procedens à natura humana postularent subsistentiam verbi Dni tamquam complementum ex parte principii, ex quo capite sine dubio perfectior esset visio Beata Xpti Dni, quàm alia visio possibilis, cum postularet complementum nobilius ex parte principii. 3o dici potest visionem illius substantiæ de quâ modo agimus, futuram quidem nobiliorem nobilitate physicâ, quæ desumitur ex natura ad principium nobilius, superaretur autem à visione Xpti Dni in modo clariori cognoscendi et ex pluribus objectis secundariis cognitis, atque adeo in ratione perfectionis appretiativæ et moralis, quæ desumitur per ordinem ad Beatitudinem ex modo respiciendi objectum, et majori numero creaturarum cognito; visio enim magis clara, et ad plura objecta se extendens in æstimatione morali perfectior et nobilior iudicatur.

Opponitur 3o. quælibet substantia creata poterit plures cognitiones circa objecta creata inferiores visione Beata, quæ cognitiones proportionant virtuti illius productivæ; ergo nulli substantiæ potest esse proportionata natur-

intuitio Dei esse. Qr ea substa polis deret infra vim suam cognitionem abstractivam ipsius Dei, quae sibi non proportionaret. Ergo non posset illi esse nalis intuitio Dei, quia tota eius perfectio contenta esset illa cognitione abstractiva Dei. Hoc argumentum magni fit a pluribus, sed mihi non apparet urgens, quia non repugnat ex ullo titulo, ut eidem substae intuitivae sint proportionatae variae cognitiones inaequales in sua perfectione; sicut ne ut alia praeteream exempla clara, comprehensio hominis, et comprehensio Angeli inaequales sunt, et tamen intus Angelici, et tamen coiter asseritur, utramque comprehensionem esse proportionatam illi intui. Ergo si illi substae poli proportionata foret cognitio intuitiva obiectorum inferiorum, et cognitio abstractiva Dei, posset etiam esse illi proportionata intuitio eiusdem Dei, et natura illius creae non esset contenta cognitione tamen abstractiva Dei.

Opponit 4°. Si concedatur polis intualis creata, quae posset natr intueri Deum, admittendae etiam essent tanquam polas aliae plures creae, quae coiter impolles reputantur. 1° esset polis creata quae per suas vires nales posset miracula patrare creando accia, suscitando mortuos etc. 2° non repugnaret alia, cui deberet ex na sua unio hypostatica. 3° non repugnaret alia, quae peteret trahi tribus subsistentiis, esset quae proinde triplex in personis, et simplex in substa vel na. Quae oia non possunt admitti, ergo nec potest admitti tanquam polis illa substa de qua modo disputamus.

Rx tamen nego sequellam, quia Licet in substa intuente natr Deum nulla reperiatur implicantio, in illis tamen quae designatae si-

et in aliis similibus, vere datur implicatio. Et de 1ª substantia dicimus miraculum posse dupliciter sumi ut bene notat Pr. Ripalda; 1º pro effectu raro, qui sit supra vires earum causarum etiam supernaturalium. Et hac ratione datur implicatio in adiecto, quod scilicet illa substantia sit natura sua operativa effectus, et quod ille sit miraculosus, proprie loquendo. 2º potest sumi pro effectu raro, qui solum sit supra exigentiam subiecti; et in hoc sensu non repugnat substantia, quae viribus propriis efficere possit effectus supra exigentiam subiecti, qui quidem effectus possint provocare homines in admirationem; nam sicut modo habitus producunt effectus supernaturales, qui sunt a sensibus reconditi; ita potest dari substantia, quae producat effectus raros, qui percipiantur per sensus, et generent admirationem.

Circa 2am substantiam ratione implicare substantiam, quae petat unionem hypostaticam. Nam vel illa substantia peteret subsistentiam Dei tanquam propriam ipsius, vel ut quid sibi alienum. Si 1um, illa substantia foret simpliciter infinita, quia peteret proprietatem infinitam, quod omnino repugnat, nec enim proprietas infinita potest peti a substantia finita, quia proprietas non debet esse nobilior illa substantia, quam comitatur. Si verum sit 2um, non esset debita illi subsistentia Dei, et consequenter non posset esse substantia postulans natura sua illam subsistentiam, ut adstruebat in argumento.

Circa 3am. dicendum est repugnare creaturam unitatem naturae cum multiplicitate personarum, quia hoc tantum est proprium naturae Dei, quae propter suam infinitatem et eminentiam potest componere unitatem naturae cum pluralitate personarum; et ad hanc infinitatem recurrunt communiter theologi cum patribus Ecclesiae, quando de trinitatis mysterio disserunt; idque eleganter asseritur a Divo Anselmo de incarnatione Verbi cap. 3º sic scribente: unum est ibi tria, et tria unum, in eo tamen

tria deinviceȝ dicunt; nec incredibile debet eẽ in nã, quæ supra omnia et oibus aliis dissimilis ẽ, eẽ aliqd, cuius exemplum in aliis rebus ñ valeat pfecte inveniri. Nõ illa substã potens nalr videre Deum, deberet eẽ una intrinsecus pfectis, nec sere alias pfectes pprias nẽ Dẽ, ut falso Zumel argumentat.

Opponit 5º. repugnat creã potens elicere ppriis viribus amorẽ Dei super oia eiusdẽ pfectionis, ac ẽ ille amor, quo defacto iustificamur; ḡ repugnat creã potens elicere ppriis viribus intuitũ Dei. Ants pr: repugnat creã quæ p suas vires iustificetur si peccet; sed creã potens elicere ppriis viribus illum amorẽ Dei sup oia eẽt potens iustificare se p suas vires, ḡ etc. Hoc argumentũ tripliciter solvere diluit. 1a ẽ, quam ñ nulli tradunt, qui opinant, ñ repugnare creãm impeccabilẽ, quæ cum ñ possit elicere peccatũ, ñ posset etĩ sere actum, p quæ iustificari posset ppriis viribus. Sed qa hæc solutio fundatur in doctrina ñ ita communr recepta, potẽ 2º reri, ñ posse illam creãm amare Deũ liberè p amorẽ æqualẽ amori nrõ, quo iustificamur. 3º dici potẽ cum gravibus Theologis amorẽ Dei sup oia ñ iustificare ex nã suã in quã opinione ñ sequeret, illam creãm iustificaturam seipsam, qntumvis eliceret illum amorẽ, quonĩ Deus ñ teneret acceptare amorẽ illum in ordẽ ad iustificatiõẽ ipsius creẽ.

Opponit 6º. Eiusmi substã eẽt filius nalis Dei, et ñ eẽt. Sed hoc apte dicit terminũ implicantiam, ḡ etĩ dicit illã pdicta substã. Maior pr. Imprimis illa eẽt filius nalis, quia p suam nãm seret

nalis; qa sola psona divina un unu unu umu potẽ gen- Deinde ñ eẽt filius

here filiat[e] Dei nat[ura]li. Occasione huius arg[umen]ti possent hic tractari plura, quae declararent conceptum formale adoptionis, de quo Theologi com[m]uniter disputant, in m[ateri]a de gr[ati]a, et in m[ateri]a de incarnat[ion]e, sed q[ui]a solutio arg[umen]ti propositi n[on] exigit tam prolixum huiusce rei tractatum, solum tradimus ea, quo arg[umen]to fit satis.

Ad 3[m] illius neg[atur] maior, et ad probat[ionem] d[ic]o, praedictam substantiam nullo pacto futurum filium Dei nat[ura]lem, q[ui]a filius Dei nat[ura]lis e[st], qui ex sua nativit[at]e e[st] eiusdem n[atur]ae cum p[at]re et procedit ab illo per primum diunctum in silitudine n[atur]ae. Unde licet illa substa[nti]a diceretur per suam n[atur]am haeres gloriae n[on] e[ss]et filius nat[ura]lis Dei, q[ui]a n[on] e[ss]et physice diuncta cum Deo per identitatem alicuius partis utriusque com[m]unis; sicut diunctum ex anima et gr[ati]a n[on] d[icitu]r propter eandem r[ati]o[n]e[m] here filiatum n[atura]lem, licet illi debeatur per suam essentiam regnum et haereditas Dei. Ceterum 2[o] illa filius adoptivus nam n[on] reperitur medium int[er] filium n[atura]lem et adoptivum; verum e[st] t[ame]n, illam n[on] e[ss]e adoptivum filium per illam speciem adoptionis, qua nos adoptivi sumus, sed per aliquam diversae r[ati]o[n]is; diceretur autem illa adoptio, et haereditas adoptiva n[atura]lis illi substa[nti]ae; in q[uantu]m n[atu]rale opponit[ur] sup[er]n[atur]ali, n[on] v[er]o prout opponit[ur] adoptivo. Utrum autem illa gr[ati]a, quae d[icitu]r iusta hanc haereditat[em] ex suo proprio conceptu annexum r[ati]o[n]e[m] filiationis Dei, vel potius requirat novus favor, et indulgentia, ut ho[mo] iustificatus admittat[ur] in filium Dei, et gloriae et[er]nae haeredem, disputat[ur] a Theologis in m[ateri]a de Gr[ati]a.

Opponit[ur] 3[o] n[on] repugnant aliqua accid[enti]a, quae s[ecundu]m suos formales conceptus, sint n[atura]lia r[ati]o[n]e cuiusque substa[nti]ae creatae possibilis, sed huiusmodi accid[enti]a debent e[ss]e principue gr[ati]a hab[itu]s, visio B[eata] et similia. E[rgo] haec s[ecundu]m proprios formales conceptus n[on] possunt e[ss]e n[atura]lia r[ati]o[n]e alicuius substa[nti]ae. Maior prob[atur]

nam ad pfectam Dei poe pertinet, ut Deus possit conferre creae plura beneficia, quam possit ipsa natura habere secundum proprias vires. Minor etiam ostenditur, quia cum visio B. sit accidens nobilissimum, debet esse eius natura, ut ex suo proprio conceptu sit supra omnem substantiam creabilem. Quod aperte signatur à sanctis Patribus dum extollunt rationem supernaturalitatis in visione B., Resp. omittendo maiorem, et negando minorem, quia non potest ostendi rationibus visionem Beatam ex suo proprio conceptu esse accidens supernaturale cuilibet substantiae creabili. Et possumus hoc modo argumentum retorquere. Non repugnant accidentia, quae secundum se respiciant indifferenter plures substantias, ita ut aliis sint supernaturalia, et aliis naturalia. Sed huiusce rationis esse visio Beata tanquam probabile nunc ex rationibus ostendit, quia nulla possunt adduci, quae probent eam de eius ratione esse.

Caput 53.

Diluitur 8um argumentum formatum ex eo, quod visio Beata non est entitas absolute supernaturalis

Opponitur 8o. Ut passim clamant Scriptura, SS. Patres et Concilia, visio Beata et Lumen gloriae dicunt entia simpliciter et absolute supernaturalia. Sed non essent huiusce rationis, si possent esse naturalia alicui creae rationali ex possibilibus, quia non esset possibilis eiusmodi creatura rationalis cui praedicta dona sint naturalia. Minor probatur sic prior: nam id quod est naturale rationi unius rei, non potest dici simpliciter, et absolute supernaturale ex eo quod aliis rebus naturale non sit, sed tantum dici potest supernaturale respective; quando vero nulli substantiae creatae potest naturaliter convenire dicitur supernaturale simpliciter et absolute. Sic ratione hominis cognitio dici possit supernaturalis ratione lapidis, non tamen in se dicitur absolute

supnalis, sed solum nalis, nam debet intui, qui nalis e, ig si dicat vis Bam ee nale ru alicuius intus et polis, dm e, illa in se n ee supnale simplr ö id statuit à s. P. de vis, quã videat Deus clarè ut in se e.

Ad extingd argumentu istud duplex nobis in psenti solutio occurrit satis pbabilis. 1a solutio pote ee, Lumen glo, et vis B defacto existentia ee entia supnalia oi crea poli, nam eiusmi entia sm propriam ro specificam, dicunt ee elevativa intus, in quo supponat ppportio ad eliciendu nalr intuitu Dei, et ee fras subti quod recipiat illos pro poam obedientiale, ut cum aliis opinat Pr Herize disput. 48. n. 2. Hec lr ita sint, adhuc polis erit substa alia, cui sit nalis visio Beata, n quide hec specifica, que defacto dat, sed alia diversa in spe, que sane n repugnat; et hoc sufficit, ut appareat pbabilis opinio que docet n repugnare rale substam, cui sit nalis visio Beata. Vnde fit quod cum lumen, et visio defacto existentia n admittant nalia hac sane solutu ru alicuius substa et illius que dr potens videre Deu nalr, n segr illo mo id quod intendebat argmtu scillt eiusmi dona n ee supnalia simplr et absè. Quare xessa maiori argmti negarda e minor xa hac sane solutu, de allio lume et de alia vis. Et pbatio que adducebat n e efficax, quoniam hec specifica visio sr n admittit nalis alicui subste poli.

2a solutio e asserere cum P. Arriaga in sect 5. eiusmi vis specificam posse dici supnale ru intus humani et Angelici, et nalem ru illius subste polis, qa n apparet repugnã in hoc quod hec na visionis petat adeo diversa subiectu, hery capacitu nale, et altum hery obedientiale. Pbabilitas

solutionis huius potest 1° suaderi ex ipsa natura visionis, quae ponitur indifferens secundum se ad homines, et ad varias species Angelorum, qui quidem constituunt substantias diversa. Et habeant capacitatem obedientialem ad eiusdem visionem. suaderi potest 2° ex sententia satis communi, quae docet posse divinitus collocari intellectum in ligno, et in alio quovis subiecto inanimato, quae intellectio postulat naturaliter alterum subiectum vividum. Quae sententia communis, quamvis contraria, quam nos ducimur, falsissima sit, est tamen in se probabilis, et ad confirmandam praefatam solutionem aptissima; nam ostendimus, idem accidens posse respicere indifferenter duo subiecta, alterum per potentiam naturalem, et alterum per obedientialem. Et nos, qui negamus posse divinitus recipi intellectum in ligno nullo pacto recurrimus ad diversitatem utcumque substantiarum, sed ad aliud caput, videlicet ad incapacitatem recipiendi effectum formalem intellectionis, nam ad recipiendam formam opinamur requiri in subiecto capacitatem ad effectum formalem eiusdem formae, de quo plura diximus in physica nostra, et aliqua obiter insinuavimus in nostra de Deo visione controversia 1ª disput. 2.

Hinc ad argumenta remus, scilicet et Sanctos Patres namque dixisse visionem beatam ita simpliciter et absolute supernaturalem esse, ut nulli substantiae possibili possit esse naturalis, tamen non conati sunt adstruere respectivam supernaturalitatem visionis in ordine ad creaturas intellectuales de facto existentes, ut inde commendarent et extollerent misericordiam et liberalitatem Dei, erga homines et Angelos, quos evexit ipse Deus ad finem supernaturalem. Haec autem Dei liberalitas erga homines eodem pacto debet extolli, sive visio possit esse naturalis alteri substantiae possibili, sive non possit. Et posset hoc declarari pluribus exemplis in humanis; non enim crescit nec gratia, et liberalitatis in aliquo dono nec alicuius ex eo quod illud non possit esse alteri naturale; nam hoc praecise, quod illud sit mihi indebitum

splendet liberalitas largitoris in illo dono comicando, quoquo sit quod illa splendeat, aut non splendeat ratione alterius hominis, cui donum illud debeat.

Replicabis 1°. Ex eo visio Beata est supernaturalis intellectui humano et Angelico, quod datur inter hec extrema, et ipsum Deum infinita distantia. Sed etiam inter quamlibet creaturam possibilem, et Deum datur infinita distantia, ergo ratione cuiusque creaturae possibilis debet esse visio supernaturalis. Respondeo distantiam inter Deum et homines, non esse titulum adequatum ut propter illam sit illi supernaturalis visio Beata, et non supernaturalis, quia specialis hominis perfectio pertinet ad tale gradus perfectionis determinatum, ultra quem crescit perfectio illius substantiae, ratione cuius esset naturalis. Sicut igitur complexo ex intellectu et lumine non dicitur supernaturalis visio Beata et à Deo distet infinite; ita nec esset supernaturalis illi substantiae quae equivaleret quoad perfectionem illi complexo, et datur infinita distantia inter Deum et illam substantiam possibilem.

Replicabis 2°. Si visio specifica, quae defacto datur, posset esse naturalis ratione illius substantiae possibilis, quando Deus defacto non producit illam substantiam, inferret violentiam aliquam ipsi visioni, nam privaret illam subiecto naturali, scilicet intellectu illius substantiae; ne igitur hoc asserat, dicendum est hanc specificam visionem nulli substantiae posse dici naturalem. Respondeo nullam violentiam inferendam huic specifice visioni, quoniam illa ex prima parte solutionis, in qua modo procedimus, tam exigit intellectus humanos et Angelicos, quam intellectum productae substantiae, et tota differentia datur ex parte ipsorum intellectuum, et illa consisteret in eo quod intellectus ille, cui foret visio naturalis, naturaliter posset illam habere, intellectus vero humanus et Angelicus defacto producti non possent illam habere, nisi accedente speciali elevatione.

Caput 6.um

9.um argumentum ex repugnantia substantiae, quae per naturam suam dicatur Beata.

dicam intercedere idem genus nariae onexionis, quae defacto assistruit inter Lumen gloriae, et ipsam visionem actualem. Unde si onexio luminis cum visione eius ex. rois dicat, ut posito lumine in intu, Deus inferret violentiam ipsi Lumini, si denegaret actualem concursum ad visionem Beatam; dum sibi est posita praedicta substantia in rerum natura, inferendam illi violentiam sine dubio, hoc ipso quod negaret concursus, ut actualem visionem producat. Si vero onexio luminis cum visione eius rois sit, ut negato concursu Dei ad visionem nulla fieret violentia intui collustrato lumine gloriae, dum sibi est, nullam etiam violentiam inferendam illi substantiae si posita illa negaret adhuc concursus ad visionem actualem. In hoc ergo sum non repugnare roalem substantiam quae dicat Beata per naturam suam, docent

§. plures ex recentioribus cum Pe Ripalda ubi supra §. Et siquis obiter roget praedictos Magistros Patronos huius substantiae, an illa posset mereri visionem Beatam, respondent, praedicti dubii resolutum pendere ex resolutione alterius difficultatis, quae solet in Theologis tractari in tractatu de merito eorum Beatos; si defendat placitum plurium Theologorum qui propugnant statum felicissimum Beatitudinis non excludere potentiam merendi ex ipsa natura intrinseca status, sed solum ex extrinseco decreto, et volunte Dei, posset ipse Deus efficere ut substantia praedicta retenta aliqua visione Beata promereret altam visionem, quae sm speciem, vel sm intensionem nobilior esset; nam licet admittamus nali constitutioni praefatae substantiae deberi aliquam visionem actualem esset praedicta alia visio perfectior aut specifice aut intensive, per quam visionem possent bene remunerari obsequia facta ab illa substantia, et hac roe non admittitur ut praedicta aliqua substantia roalis tamen Deus non posset afficere praemio. Si vero diceret cum aliis Beatitudinem ex ipsa natura

status Beatifici excludere perse capacitatem ad meritum, deinde esset eiusmodi substantiam ex natura sua Beatam, quamvis coleret Deus pluribus et eximiis obsequiis, nihil Beatitudinis promerituram; in quo quidem nulla datur specialior difficultas, quam in hominibus et Angelis Beatis, qui nihil de facto promereri possunt xa hanc opinionem viam.

3º potest signari altera substantia, quae sit realiter actualis visio Dei, ita ut sit paratum realiter cum illa identificatum esse actualem visionem Dei. Et substantia praedicta extra praesentem controversiam est, et illius non repugnantia expendi solet a Theologis ad quaestionem 54. primae partis Sancti Thomae, quando disputant de Angelicis substantiis, ubi rogat, an repugnet substantia, quae sit realiter idem cum intellectu saltem sui ipsius; de quo videri potest Pater Vazquez in disputatione 198. et in hoc 3º. sensu non potest accipi praedicta propositio. 4º potest significari altera substantia, quae dicatur Beata per suam naturam, hoc est, per seipsam tanquam per obiectum possessum ita ut bonitas creata ipsius bearet ipsam, et omnem illius appetitum satiaret. Et in hoc 4º sensu repugnat omnino creatura realis, quae possit appellari Beata per possessionem suimet bonitatis, quantumvis deberet elevari a Deo ut produceret possessionem formalem suae bonitatis creatae.

5º sumi potest illa propositio pro substantia, quae haberet beatitudinem independenter a Deo. Et in praedicto sensu repugnat creatura, quae sit Beata per suam naturam, nam solus Deus dicitur in hoc sensu natura sua Beatus, sicut dicitur natura sua bonus et incorruptibilis, quia bonus est Beatus et incorruptibilis a seipso, et ab illo habent alia omnia creata, quae dicuntur bona, Beata

et incorruptibiles, ut recte explicat S. Dionisius de Di-
vinis nominibus cap. 4. parte 1.a 6.o denique sumitur pro substantia,
que per suas vires nativas absque elevatione possit elicere Dei vi-
sionem, prescindendo ab eo quod semper illa deberet esse in actuali visione
Dei, vel posset aliquando sine tali visione naturaliter consistere, circa quod
nihil nunc statuimus.

Ex predictis 6 acceptionibus, in quibus usur-
pari potest predicta propositio, constat iam, quo pacto diluendum sit ar-
gumentum propositum. Potest igitur admitti maior propositio in 5.o et postre-
mo sensu, qui quidem sufficit, ut dici possit illa visio naturalis pre-
dicte substantie. Et in eodem sensu negari debet propositio minor, quatenus
illi opponi videtur. Ad 1am probationem minoris, que sumpta est ex
testimoniis allegatis scripture, et expositionibus Sanctorum Patrum
dicendum est, sanctos Patres non adversari nobis, quoniam tantum constituerunt
creaturas defacto productas impotentes naturaliter ad videndum Deum, et
nihil circa creaturas possibiles decrevere. Ad 2am probationem duo possunt
dici. 1um est, Patres allegatos tantum docuisse simpliciter repugnare
creaturam, cui dicatur naturalis ipsa Beatitudo per summam inde-
pendentiam a Deo, quod quidem verissimum est, et nobis non ad-
versatur, ut constat ex paragrapho prioris anteced. 2um est, illos tantum
decernere, non esse possibilem aliquam creaturam, que possit obiective beare
seipsam per possessionem formalem sue bonitatis create, quod nobis
etiam, et reliquis bene sentientibus, debet apparere ut impossibile.
Non tamen inficiant illi Patres possibilem esse creaturam, que possit bea-
re seipsam effective, quatenus per suam virtutem nativam possit e-
licere formalem possessionem bonitatis Dei, per quam possessionem consti-
tuatur ipsa summe felix, et beata.

Etiam 2am expositionem semper
argumento predicto exhiberem, quoniam illa eruta est ex mente Divi

Augustini, qui citatus e pro opposita parte, et collig. ex aliis verbis, quae sunt in illo libro 12.° de civitate Dei cap. 1.° ante illa verba, quae relata sunt ex eodem S.to Doctore in § 2.° huius capitis. Audiatur ergo Augustinus sic auguste traditam solutionem illustrans: non est creatura realis, vel intuitualis, bonum quo Beata sit, nisi Deus. Itaque rationis non omnis Beata esse possit creatura, (neque enim hoc munus adipiscuntur, et capiunt ferae, saxa, ligna, et siquid est huiusmodi) et tamen quae potest non ex seipsa potest, quia ex nihilo creata est, sed ex illo a quo creata est. Hoc enim adepto beata est, quo amisso misera est. Differunt respectu inter se I.a et ultra S. Augustini propositio, et constabit ex eiusmodi collatione, solum excludi ab eodem S.to Doctore tamquam possibile creaturam, quae possit obiective beare seipsam, per possessionem scilicet suae bonitatis creatae, quod a nobis etiam excluditur tamquam impossibile.

Caput II

Decimum argumentum ex diversitate ordinis inter Deum visum, et illam substantiam naturaliter videntem Deum.

Opponitur 10. Deus ut est in se non potest esse obiectum proportionatum et naturale virtutis naturaliter intuitivae, quia repugnat omnino substantia, quae possit Deum naturaliter intueri. Proportio obiecti naturalis in ordine ad virtutem naturalem intuitivam, desumitur ex eo quod, tam obiectum quam virtus naturalis intuitiva sint in aequali gradu simplicitatis, et immaterialitatis, nam, ut fert tritissimum proverbium philosophorum, modus naturalis cognoscendi debet conformari modum naturalem essendi. Sed quantumvis crescat quoad perfectionem creaturam, nunquam poterit attingere immaterialitatem et simplicitatem esse divini, ut manifestum est, quia nulla potest dari creatura ita perfecta, cui Deus ipse sit obiectum naturale et proportionatum

in orde ad intuitus nales ipsius, econtra cognitio intuitiva Dei semper erit indebita naturae cuiuslibet substantiae creatae, et possibilis. Ostenditur ex eo Deus est improportionatus in ratione obiecti cognoscibilis per intuitus nales à substantiis productis defacto, quia illae distant infinite à Deo secundum immaterialitatem et simplicitatem; sed quaelibet substantia possibilis quantumvis in se perfectissima distat à Deo infinite secundum immaterialitatem et simplicitatem, ergo quaelibet esset improportionata ut posset naliter intueri Deum.

Hoc argumentum, quod à Divo Thomâ hic articulo 3°. et 4°, et contra gentes desumptum est, proponi solet in hac materia sub aliis tribus obscurioribus, ut videre licet in multis auctoribus, et à doctis Theologis efficax reputatum est, ut probet implicare cuiusmodi substantiam potentem naliter intueri Deum. Et illo expressè utitur inter alios plurimos Sforcia Palavicinus in compendio universae Theologiae lib. 1°. dc. 20. vel ut clarius loquamur, illo utitur noster Cardinalis de Lugo, cuius creditur esse tota doctrina illa quae continetur in illis publicis assertis Theologicis. Illud vero revera infirmum est, et falsum primum assumit, videlicet obiectum naliter cognitum et potentiam cognoscentem naliter illud debere constitui in gradu aequalis immaterialitatis, et simplicitatis, quod quidem evinci potest tanquam falsum his exemplis. 1° anima rationalis et separatus dicit ordinem intrinsecum ad constituendum hominem, tanquam pars essentialis physica illius; et tamen in illo statu cognoscit Angelum, qui simplicior est absolutè ipso animo, utpote qui non ordinatur natura sua ad aliquam physicam compositionem essentialem.

2°. Docti Theologi ex recentioribus in ea sunt existimatione, ut asserant non repugnare substantiam materialem, quae percipere possit aliquod obiectum spirituale, de qua difficultate nos inferius trademus aliqua in controversia 3a disput. 1a. 3°. quia ex illo principio fieret, si veritati illud niteretur non posse Deum etiam abstractivè cognosci à nobis naliter, nam etiam requiritur improportio

int° eorum nalr cognitum abstractivè, et ipsum prium cognoscens, que sequella n̄ potē admitti, cum repugnet coi dsensui theologorum. 4.° q̄a intus illustratus lum̄e gloriæ diceret adhuc improportionatus ad videndum intuitivè Deum, nam post ipsam infusionem luminis, quod etiā ē immensum potentialit̄e, manet intus in se dpositus distans à Deo et in ord̄e inferiori, unde nec divinitus posset intus Deum cognoscere intuitivè, quod quidem ē hereticum. 5.° nec p̄ visiō supnalē possemus cognoscere Deum, q̄a cum illa sit accidens, et infinitè distet à Deo, n̄ potē ēē in eod̄ ord̄e cum ipso Deo, ac p̄inde nec potē eē cognitio et illius repræsentatio. Nec illi, qui dponunt p̄fatum argumentum poterunt assignare discrimen, quare p̄a intuitiva debeat ēē in eod̄ ord̄e cum Deo, ut illa possit dici prius nāle intuitionis Dei, et ipsa intuitio n̄ requirat eand̄ æqualitatem cum Deo, ut ex se habeat clarè repræsentare Deum ipsum.

Ex dictis etiā dstat axioma illud coē pperam inflectum ēē ab authoribus eius argumenti, illud .n. tm̄ potē verificari in eo sēnsu, q̄d mus cognoscendi dformet cum ipso mō essendi, quatus cognitio sit in se quid creatum, si prium cognoscens etiā creatum sit, insup si cognoscens sit capax dpositionis cognitio erit etiā capax compositionis, q̄a sicut prium cognoscens dr̄ facere compositum cum cognitæ, ita etiā cognitio dicet̄ facere composit̄ cum ipso prio. Et hanc illorum dportionem n̄ nulli voluerunt dcedere, ut verificet p̄dictum axioma. Notarunt autem benè aliqui DD. adhuc in p̄dicto sēnsu, negari posse axioma illud q̄a n̄ ē manifestum ex ipsis terminis, et potē formari instā in Angelo, cuius essā ē q̄d substāle, et mus cognoscendi ē accidentalis. Nihil ḡ colligr̄ ex illo d creatam intuitionem Dei, quæ diceret nālis illi subiecto. Unde patet solutio

ad argum̃tũ et ad illius confirmat̃ dnm̃ ē

intus humanos et Angelicos requirere defacto prium elevans ad pductũ visionis Beatæ, n̄ pcisse, q̃ iis q̃d actu distans infinitè à Deo, nam iidẽ intus, ut illustrati iũ lum̃ gloriæ infinitè distant à Deo; et ipsum Lumen gloriæ lt̃ sit supnale, ē etiã ens creatum, infinitèq̃ distans a Deo, et n̄ posset elicere visũ, quod tñ absurdũ ē; sed eatenus requirunt pdictũ poẽ prium elevativũ, q̃a sphœra nalis virtutis sarum facultatũ n̄ extendit ad illam pfectam cognitũ eliciendam, et hoc potissimum collig̃ ex definitẽ illorũ asserentium, ut supra vidimus, nullã substam̃ creatam ex pdictis in hoc ordine rerũ posse sua virte nali videre clarè Deũ, cum autẽ illa substã, quã defendit ut polis obtineret pfectũ æquivalentẽ pfectioni resptũ in iuncto, ex intu et lum̃ gloriæ, cui iuncto dr̃ nalis visio Beata, seq̃r illi substantiæ posse esse etiam nalẽ nalẽ, nalẽ, visũ Dei q̃vis infinitè distet ab eodẽ Deo.

Caput 83.

Undecimum argum̃tũ ex eo quod oĩs creã in q̃tum talis habet roem̃ servi rũ Dei.

Opponit 11.° cum Sforcia Palavicino ubi supra oĩs creã in q̃tum talis hẽt roẽ servi Dei; sed servus n̄ potẽ eẽ amicus et filius sui Domini ex pprio iure, sed tñ p elevatũ, et favorẽ; q̃ nulla creã potẽ nalr eẽ capax amicitiæ cum Deo, q̃ nec illi creẽ potẽ eẽ nalis intuitio Dei. Et hẽc cõa, q̃ maior ē intuitio Dei in roẽ beneficii q̃m amicitia Dei. Cfrari potẽ 1.° pfata roẽ ex utrẽ

qui in 8.° Polyticorum cap. 6.° asserit inter Dnum et servum
n. posse reperiri amicitiam; tum q.a servus in q.tum talis poté
alio mo. oppimiari à suo Dno; tum etiam q. servus servus
à Dno refertur in suum bonum. Ostendi poté 2.° ex illis ver-
bis Xpti Dni, iam n. dicam vos servos, sed amicos, si
servus in q.tum talis n. é capax amicitiæ cum Dno, nec etiam
capax erit videndi nalr Deum ipsum.

Plura accumulat Pr.
Arriaga in disput.e 5.a sect.e 6.a ut ostendat inefficaciam
quæ latet in præfatâ ratione. Et 1.° observat egregiè, n. vale-
re argumtum ex incapacite nali ad amicitiam, ad incapacitem
nalem in orde ad intuitem, quoniam ille, qui servus é, quis
dicat incapax amicitiæ rigorosæ cum suo Dno, n. tn. é
incapax, ut nalr illum intueat, q. una incapacitas n. dicit
connexum cum alterâ. 2.° instaurari poté efficacia idem argumtum
in illo diuncto surgente ex substa creatâ, et ipsa sanctifi-
cante. Pdictum diunctum in q.tum tale, verè é creâ ac p.
inde servus Dei, et adhuc illud exigit nalr amicitiam
Divinam, q. rò amicitiæ Divinæ nalr repetentis oponi poté
cum rone servi. Et si reat ad hanc 2.am instam, in pdicto
diuncto includi favorem, et liberalitem ipsius Domini, quâ
suppositâ, nalr amicitia debet.r Urgeri poté hæc responsio,
q. favor ille verè n. extrahit creâm à rone servi, imò
post creâm et favorem illum dr. hò manere servus Dei s-
pallis, q. vel illa substa ex se n. incapax amicitiæ cum Dno,
vel dni é, q. eiusmi favorem n. fieri capacem amicitiæ, cum
post illum favorem n. constituat extra ronem servitutis sed po-
tius illi addat titulus novus servitutis.

3.° q.a hò nalr é ca-
pax alicuius amicitiæ cum Deo, ac pinde conceptus amicitiæ
n. vidr talis rois, ut excedat nalem capacitem substæ creatæ.

Nec satis esse ad hoc, substam creatam tm ee capacē amicitiæ supnalis; n ing in hoc sufficit, q involvit ipsum prium, de quo pcedit altercatio; hoc n. vestigamus, an amicitia cum Deo sm̃ pprium conceptum amicitiæ, debeat ee nario supnalis, vel ex eodē conceptu possit ee nalis. Adde quod appellare solum amicitiam illam quæ supnalis e, nemo n videt, totam qs revocari ad nomina, cum solus appellet à pdictis authoribus amicitia amor ille, qui solus pot fuerit supnalis, quod qs n pote aliqua roe solida firmari.

Hinc facile pt iam ad argmtum solutio, cuius maior pro ocedi debet et minor nega e ppt dicta in impugnationibus pcedentibus. Ad jam illius confirmatas dr, vrem tm loquutum ee de servis illis, qui et despici fieri tant apud homines, à qq despici solent et nihili conts fieri, quod quidē in Deo n repit, quoniam Lt ille sup et infinitam distam homines iustos, illos tm diligit amore amicitiæ. Ad 2as cfrats ret, in verbis allatis Xpti Dni solus excludi servitutē illā qualis apud hoies e, nihilominus in eo quod Dni dedignant aspicere suos servos; cum tm ex alijs locis Scripturæ Sacræ ctet, ad signandus magnus honorē Apostolis Xpti nuncupari servos, et idē e de alijs iustis, ut pote legi ad caput 49. Isaiæ in illis verbis, Servus meus e tu Israel etta et Matthæi 25°. Euge serve bone et fidelis etta

Caput 9us.

Argmtus 12us ex eo quod pdicta substa foret essabr et na sua impeccabilis.

Opponit. 12°. Repugnat abre substa realis, quæ sit essabr et na suâ impeccabilis. Sed illa substa, quæ capax

eēt videndi nālr Deū eēt nāriò subst.ᵃ fralr et nāᵃ suā impeccabilis, q repugnat subst.ᵃ capax intuendi nālr Deū. Hoc idē argumentū frāri etī coitr solet cc.ᵃ Theologos entitativè supnalē sub. qdit.ᵉ, quod illa foret pōlis, et disquirit.ʳ à Theologis, an admissā pōle vel impoble subst.ᵃ supnali, inferat nariam illatū, admittendo eē creatam essalr impeccabilē. Et cum eiusmi argumentū verè difficile sit cc.ᵃ illud instituemus disputū subsequentē, in quā dignire hāc difficultas discutiet.

Disput. 20.

An ex titulo capacitatis nālis, quae admittat in subst.ᵃ pōli rū visionis Dei, deducat nariam illatū, eiusmi substam futuram impeccabilē. Cap. 1.ᵘᵐ

Pt. negativū subscribimus, et illū opponimus.

Non desiere Magistri graves et docti, qui cum P.ᵉ Hieriz disput.ᵉ 48. n.º 55. arbitrati sint, hoc ipso quod admittat, subst.ᵃ capax videndi nalr Deū, dari eē, illū ex ptio titulo nāriò futuram impeccabilē nā suā, quare in hac pt.ᵉ totū suam contentū eò dirigunt, ut ostendant, pobabilē eē ptū illū, quae oppugnet, n repugnare substam creatam impeccabilē nā suā. Nos vº cum P.ᵉ Ripalda, Arriaga, aliisqꝫ doctis è Rᵘˢ opinamur pōle eē cream, quae sit capax nālr videndi Deū, et tñ sit ex se et nā suā peccabilis; quare, licet certa eēt repugnare creā impeccabilis ex nā suā, n ppterea censeri debe-

ret repugnans alia creatura realis, quae posset propriis viribus
intueri Deum. Probatur autem in hunc modum utrumque conceptum ad-
invicem separabilem esse.

Conceptus creaturae capacis videndi naturaliter Deum
non dicit essentialem connexionem cum essentiali impeccabilitate eiusdem creaturae;
ergo potest dari creatura, quae possit intueri naturaliter Deum, et quae
non sit necessario impeccabilis. Antecedens probatur, quia ut salvetur conceptus creaturae
potentis naturaliter intueri Deum, non opus est quod illa creatura petat
essentialiter habere semper ab instanti suae productionis visionem actualem
Dei; sic enim nos dicimur posse habere naturaliter visionem parietis, quam-
vis non sit de nostra essentia habere illam ab instanti primo nostrae
productionis; ita substantia illa diceretur potens videre naturaliter Deum,
quamvis non esset de illius essentia habere semper illam visionem ab instan-
ti suae creationis. Insuper, illa posset divinitus spoliari
illa visione; et habere illam, quia pro toto illo tempore, in quo
non haberet visionem beatam in eiusmodi creatura, posset peccata commit-
tere, et non posset illa patrare in suo composito, dum scilicet
persisteret in illa actualis visio Dei. Explicatur hoc amplius:
creatura, quae diceretur per seipsam formaliter iusta et impeccabilis, esset
illa, quae determinata esset ex natura propria ad amandum solum bona ho-
nesta, ita ut non posset amare delectabilia, nec ferri actu
prosecutionis contra quamlibet entitatem positivam vel negativam, in
quantum proponeretur ut inhonesta. Sed non est titulus ex quo dicatur
cum fundamento solido haec omnia attributa pertinentia ad conceptum
formalis impeccabilitatis essentialiter exigi a conceptu creaturae potentis
intueri clare per suas vires Deum in seipso ex vi concursus illius,
qui praestaretur a Deo in illo ordine rerum in quo produceret eius-
modi substantiam. Secundo conceptus potentiae ad videndum Deum naturaliter non connec-
tit essentialiter cum conceptu impeccabilitatis intrinsecae quia eiusmodi concep-

tus videndi Deum viribus naturalibus non petit ex se semper coniungi cum ipsâ Dei actuali visione.

Argues 1.º Potentia illectiva est potentia ra-
tia, ac proinde positis omnibus requisitis ad intuitum Dei non pote-
non intueri Deum. Sed Deus semper est praesentissimus intui ...
fatae substantiae, ergo semper illa esset in actuali intuitione Dei,
et consequenter illa semper esset impeccabilis. Confirmatur, nunquam potentia pote
impediri ab intuitu obiecti praesentis, ut videre est in potentia visiva;
et si aliqua cognitio esset impedienda, non esset intuitio Dei, sed a-
lia cognitio diversi obiecti. Respondeo 1.º ad argumentum, recte dici posse,
quod praefata substantia ut intueatur Deum, requirat aliam distinctam
qualitatem naturalem, quae non debet illi naturaliter infundi, quin possit naturaliter
obtineri ab illa substantia; sicut Angelus non debet naturaliter obtinere il-
las species, quas potest naturaliter habere.

Respondeo 2.º illam substantiam posse
bene non intueri Deum, licet haberet speciem naturalem ad visionem illius,
quia posset distrahi ad alias res diversas, ex qua diversione prove-
niret, quod non eliceret visionem. Sic enim nobis aliquando accidit,
ut non audiamus sonum praesentem, quoniam distracti sumus ad alia
diversa. Defectus dicto attingit visionem Beatam esse plus naturalem, quia lu-
men gloriae elevat intellectum independenter a nostra libertate, nec po-
test reparari aliqua ratione ... in cessatione a visione Dei; in illo
casu, cum praedicta substantia haberet vires nullas ad illam visionem, pos-
set illas applicare huic obiecto detracto, et divertere eas ab illo
applicando easdem ad aliud obiectum, quia cum sit limitata, non pos-
sint ad tot et diversa obiecta simul attendere. Ad confirmationem ret,
in potentia visiva id quidem contingere, quia species illius sunt inten-
siores, quam reliquorum obiectorum, quae pertinent ad alias potentias,
ac proinde rapiunt potentiam in cognitionem.

Urgues 2.º Eiusmi substa equivaleret illi
cōplexo, quod resultat ex nā intuali, et grā situali. Sed Su-
iusmi cōplexum ē incapax peccati; ergo pfata substā n̄ posset
peccare. R. 1.º ad argmtū disting.º maiorē; equivaleret illi
cōplexo sm̄ rōnē qm̄ dicit iustificandi, nego maiorē; sm̄ rōnē
qm̄ dicit, ut sit illi nālis visio Beata, cōcedo maiorē. Et
hoc 2.ū sine primo repiri potē. R. 2.º Eiusmi substā
posse talē cōstitui, ut debeat hrē prius aliud cōplementū
nāle equalitatis nālis, ut possit postea nālr elicere intuitū
Dei, de eiusmi v.º cōplemento nāli, dm̄ ē, n̄ deberi nario, si-
cut n̄ debent nobis nario omnia illa que possumus nālr hrē.

Urgues 3.º Visio
Beata repugnat ex se peccato. Ergo dicta substā eēt nobilior,
eiusmi visione, et posset nālr hrē visionē, ergo pdicta substā
p seipsam eēt repugnans cuilibet peccato. Infirma ī rōne
ē obiectio hec, nam idē argmtum formari potē, in alia sili
mā, ubi nihil concludit. Urgueo sic. Calor ut octo repugnat
nā suā frigiditati ut octo. Mā Iª ē, ~~hendi~~ capax, nālr
hendi calorē ut 8. ergo mā 1ª ē nā suā repugnans frigi-
ditati ut 8. Sicut ergo n̄ valet argmtum in hac mā, ita
n̄ hēt vim in ea in quā mō sumus. Erō generalis hu-
iusce doctrē, que ad varios casus extenditur, ea potē eē,
quod substā possunt nā sua eē indria ad hendas varias
et diversas fras; ex supposito t., quod in se heant cōpalē
aliquam frām, n̄ poterunt recipere actualr frām aliam,
q. frā denuo recipienda dicit cōpalē repugniam cum alia frā
iam recepta. Quod quidē cōtingeret in illā substā, que
posset nā sua hrē peccatum; positā t. visioē Beatā n̄ pos-
set illud hrē. Nec obstat dictis id quod in argmto dice-

bat, visꝫ fore ignobiliorꝫ p̃dicta substã; nam etꝫ sit actus nalis, nolo peccare ẽ entitative imperfectior substã aiæ rõalis; et adhuc actus iste repugnat peccatum, n̄ repugnat illi aiæ rõalis. Et rõ ẽ, q̃a p̃dicta repugnã cum peccato n̄ ligat nario maiori pfectioni entitativæ, sed solum annectit spali pfectioni talis detratꝫ nẽ.

Caput 27.

Ex titulo supnalitatis intricæ, si hæc ponat in substã potente videre Deũ nalr, n̄ infr etꝫ nario illam substam fore intricè impeccabilẽ.

Quoniam docti aliqui Theologi in eã sũt opin.ẽ, ut arbitrent, substam potentẽ nalr intueri Deum futuram nario entitativè supnalẽ; et simul aliunde censent, substam intricè supnalẽ debere eẽ nariò ab intricò impeccabilẽ, ppt quod absurdũ impeccabilitatis intricæ, quæ deniret illi creæ, conant ostendere qtum à vero recedant Doctores qui ppugnarit n̄ repugnam substæ supnalis intricæ, et alteri̅s etꝫ quæ possit, nalr Deũ intueri ut ẽ in se. Ppt dicta visum ẽ nobis in hoc p̃senti capite ostendere ex opposito, ex titulo supnalitatis entitativæ, si ponat hæc in illa substã n̄ repugnanti, n̄ colligi nario intricam impeccabilitꝫ. Quod ẽ dicere uno verbo, hæc duo recte poni posse, et quod substã sit supnalis in suã entite, et quod ex sprià nã possit eẽ peccabilis. Unde qui hactenus ppter intricam impeccabilitꝫ inferendam ex entite supnali substali inficiati sũt n̄ repugnam substæ entitativè supnalis, firmius aliud et valentius fundum debent excogitare, ut possint suadere repugnam eiusmi substæ supnalis. Nam admissa ut poni

substã supnãli posse et debere negari, quod illa nario sit substã p nãm suam impeccabilis, asserunt exprè Pr Suarez lib. 9.º de grã cap. 20. nº. 21. Pr Vazquez de Angelis disput. 232. nº. 20. Pr Salas tom. 2º. in 1am 2æ q. 63. artº 11. disput. 6a. nº. 106. Pr Torres, Pr Albertinus, et Pr Ripalda disput. 23. sect. 8. Idemq. dñr ė ab illis, qui defendunt, defacto posse reddi pravos actus supnãles, quos authores refert Pr Ripalda in disput. 50. Rationibus etiã pbare possumus efficacr, q titulo supnalitatis intrincę n deduci nario intricam impeccabilitq. Quod hac roe pr 1º. Ut aliqua substã eet entitativè supnãlis, n deberet here nario impeccabilitẽ intricam, qª lt in exponendo ceptu frãli supnalitatis entitativę excogitatę sint ab scholasticis diversę opinandi rões, quę circumferunt in scholis; nemo tñ quę ego sciam, definivit unqm ceptum supnalitatis p fralissimum ceptum impeccabilitatis, nec p connexiõ essẽ cum impeccabilite; et si definitio traderet hoc pacto, facile posset impugnari et reiici, utpotè soly fficta ad ppugnandã nexũ int supnalitatẽ, et impeccabilitẽ intricam; cum tn debeat ee apud oẽs fixy et certum, definitẽs verã tradendas ee p illa pria, quę pscindant ab oi opinione, et relinquant locum, tum fieri possit, ut opines dependant p alia diversa pria. Ergo benè potẽ salvari in aliqua substã integer ceptus supnalitatis intricę, lt ejusmi substã stituat nã suã ppot peccandi.

Pr 2º. n potẽ assignari caput, ex quo repugnaret substã supnãlis, et intricè peccabilis, p ri duo ceptus diungi poss in eadẽ entẽ. Anaj pr, qª vel repugnaret ex eo, quod substã supnãlis n posset ee cã efficiens, nec receptiva peccati; aut ex eo quod in effũ pducto n posset ppni supnalitas cum malitia mo-

rali. Ergo titulus insufficiens est, et alius non potest assignari.
Incipiamus ergo a priori titulo, et eius inefficaciam ostendamus.
Illa substantia, quae esset supernaturalis polleret voluntate libera, quae
posset habere duplicem cogitationem, et per unam retraheret ab effectu
peccaminoso, et per alteram quasi invitaret ad illum. Insuper
eiusmodi cogitatio, quae alliceret in effectum prohibitum, posset esse
supernaturalis et effectus, quia conceptus supernaturalitatis non est conceptus perfe-
ctativus ad bonum, nec cum illo habet connexionem, sed potius est concep-
tus ex se indifferens, ut coniungi possit cum ratione perfectativa ad
bonitatem et malitiam, et cum ratione incapaci perfectandi, ut videre
est in ubi supernaturali. Cum igitur praedicatum supernaturalitatis coniungi pos-
sit cum conceptu perfectativo ad bonum, non est unde repugnet, illud
coniungi cum principato cogitationis efficacis allicientis ad actum prohi-
bitum.

Deinde ex titulo 2°. nihil etiam deducitur. Cum coniungi in ali-
qua effectu, qui procederet ab illa substantia, conceptum supernaturalitatis
cum conceptu malitiae moralis,

Caput 33.

Pr.° 1° eadem doctrina.

Ut ostendamus efficacem ex intrinseca supernalitate in substantia non inferri necessario intrinsecam impeccabilitatem, praeter illas rationes, quibus in capite praecedenti hanc doctrinam stabilivimus, possumus aliam producere, quae denuo confirmet eandem doctrinam. Damus nunc aliquibus theologis id quod nobis falsissimum videtur, ut constat ex dictis in cap. 1° videlicet conceptum creaturae potentis per suas vires naturales intueri clare Deum essentialiter connecti cum conceptu creaturae ab intrinseco impeccabilis; ita ut prorsus repugnet produci substantiam naturaliter sufficientem ad intuitionem Divinitatis, quin illa sit ab intrinseco impeccabilis. Concessis ergo sententiis hisce, quae falsa sunt apud nos, possumus adhuc probare conceptum supernalitatis intrinsecae non connecti essentialiter cum conceptu intrinsecae impeccabilitatis, quia non connecteret essentialiter cum alio conceptu potentis intueri naturaliter Deum, in quo ponitur nunc connexio cum intrinseca impeccabilitate, quare potest esse substantia entitative supernalis, et naturaliter insufficiens ad visionem intuitivam Dei. Utroque igitur sic 1°.

Ex eo posset substantia supernalis saltem mediate, essentialiter connecti cum intrinseca impeccabilitate, quatenus connecteret essentialiter immediate cum conceptu virtutis naturaliter sufficientis ad intuitionem Dei, in quo conceptu damus nunc adversariis discutiendae veritatis gratia, includi essentialem connexionem cum alio conceptu impeccabilitatis intrinsecae. Sed conceptus substantiae supernalis non exigit essentialiter coniungi cum conceptu virtutis sufficientis ad intuitionem naturalem Dei, ergo substantia supernalis ex tali conceptu nec mediate petit essentialiter coniungi cum impeccabilitate. Consequentia ex vi formae legitime deducitur. Maior negari nequit in supposito facto, contra quam procedimus. minor probatur hac ratione: conceptus substantiae supernalis potest optime intelligi

et explicari sine virtute nali ad intuendu Deu; quia si pdictu ceptu substae supnalis ex se diceret conexu cum virte nali ad efficiendos aliquos actus supnales, recte hoc salvaret ex eo quod nalr posset elicere cognitu supnale abstractivam Dei, aut p sciam infusam, aut p Dii revelatu, cui niteretur fides; q n e necesse asserere, illam substam posse nalr elicere cognitu intuitivu Dei.

Pr 2°

De facto dant substae intivae nales, et sunt pfectu inequales, quae n eo pcisse quod sint nales petunt nalr posse elicere quoslibet actus intelligendi: sed int substas supnales, si Ds admittant ut poles, posset reperiri eadem inequalitas in pfecte, q n q substa eet supnalis, deberet essalr connecti cum virte nali ad eliciendu quemlibet actum supnale, et multo minus ad eliciendam intuitu Dei, quae e excellentissima cognitio.

Pr 3° habitus fidei et sciae infusae e prius accidentale supnale, et adhuc e detratus ad actus spales, cnalr pducendos, quin extendi possit ad alios diversos; q prium substale supnale pote ee detratum ex se ad pducendos nalr aliquos spales actus supnales, quin petat ex ceptu supnalitatis posse nalr pducere quoscumque actus.

Pr 4°:

maior pr., q.a quaelibet substa. supnalis contineret plures pfectes supnales qm continet lumen gloriae. Sed rendum e. neg. maiorem, cuius pbatio n. urget q.a Lt substa. supnalis possit efficere plures cognites supnales, qm lumen gloriae, quod quidem ptinet ad pfectem extensivam, n. v. intensivam; ... m.e n. pr., aceptum supnalitatis substalis essalr necti cum illa pfecte, quae dat in lum.e gloriae, ut possit nalr pducere visi. Dei, sed h.o supnalitas spalis in lum.e gloriae n. debet nario attribui substae eo eo ipso quod contineat supnalis.

Caput 4um.

Occurrit argumtis c. doctram traditam in cap. 2o.

Obiicies I.o c. doctram qm statuimus in capite 2o. effus vitiosus substae supnalis eet intrice supnalis: sed nequit ee intrinsecè supnalis, qa n. pote. componi supnalitas cum deceptione malitiae moralis. Maior certa e. Minor pr., q.a Deus n. pote. ee prium, et author alicuius operis inhonesti; sed alioqui Deus debet ee prium, et author cuiuslibet effus supnalis, qa seqr opus inhonestum n. posse iungi cum intrica supnalitate. Cfr., accia supnalia quae defacto dant infusa à Deo, n. poss. ee prium operis inhonesti, g.o substa supnalis, quae tunc daretr in illa hypothesi quam pcedimus, n. posset ee prium operis inhonesti. Pr. cons., nam eodem prorsus mo refundi deberet in Deum peccatum illud ppetratum ab eiusmi substa supnali.

Non e. una sed duplex solutio, quâ pote. sufficientr infringi hoc argumtum. Adillud pote. reri 1.o effum vitiosum qui pcederet ab illa supnali substa, posse ee purum omissum, quam ee pole. ppugnant theologi

doctissimi; eiusmodi effectus pure omissionis non esset intrinsece supernalis; tum quia carentia actus nihil est ante operationem intellectus, ut asseruimus meliores metaphysici; tum quia, quamvis dicamus illud habere ante intellectus aliquam entitatem, quam appellarunt magistri priores entem negativam, cum haec detenta sit intra solas vires naturae, potest ipse libere, ne fiat actus supernalis qui percipiat à Deo. Ex his praefata prima neganda est maior argumenti, non enim effectus illius substantiae deberet esse supernalis entitative, cum solus esset per modum pure omissionis mali. Et quamvis diceremus, effectus etiam vitiosus omissionis produci posse ab illa supernali substantia, potest tribui eiusdem effectus intrinsece naturalis; nam possumus amplecti sententiam illius, quae defendit, effectus vitiosos, ex sua natura esse qualites indifferentes, ut procedant à substantia supernali, vel mere naturali; sicut visio beata hominis indifferens exstitit à pluribus, ut procedat ab Angelo vel ab homine.

Sed ne insultent adversarii, et in signum victoriae contra nos partem velint computare, quod coegerint nos accurrere ad opiniones, quae nonnullis peregrinae videri possunt, ut argumentum propositum diluere mus. Ad illud respondere potest 2.º concedendo, effectum peccaminosum posse esse physice supernalem, quia vere haberet praedicatum intrinsecum supernalitatis, quodcumque illud sit, non tamen esse supernalem theologice quia non conduceret illum effectum ad aeternam salutem, ut est manifestum. In quo sensu concedi debet maior, et negari minor. ad illius probationem dico Deum in illo casu non esse directam causam per se illius peccati, quoniam tunc Deus concurreret ad peccata illius substantiae, sicut modo concurrit ad peccata creaturae rationalis, non per se sed permissive. Sicut enim modo Deus offert concursus indifferentes, et intendit, ut creatura libere obtemperet mandatis divinis, et detractus à voluntate concurrit ad actus, qui fiunt contra legem Dei; ita similiter in illo casu Deus offerret illi substantiae, concursus indifferentes, et intenderet quod peccatus non fiat, detractus à voluntate illius substantiae concurreret ad actus peccaminosus. Ex tota differentia da-

ret in hoc, quod mo' decurrit ad peccatum, sin entis physicam naturale, tunc v° decurreret ad peccatum sin physicam entis supernale. Unde fit, solum posse dici Deum causam per se et authorem effectus theologice supernalis, non v° effectus physice mere supernalis.

Ad confirmatum concesso ante, neganda est consequentia. Et ratio discriminis est, quia dona gratiae, quae nobis accedunt à Deo defacto, sunt producta ab eodem Deo tanquam principia particularia, et determinatè destinata ad producendam rectam operationem, et propterea si eiusmodi dona inclinarent voluntatem ad aliquod opus inhonestum, tota illius inhonestas Deo ipsi attribueretur. At v° illa substantia rationalis possibilis non procederet à Deo aliter ac procedit Angelus, vel anima rationalis; esset principium capax libertatis, generale et indifferens ad bonum, et malum; atque adeò, quando illa committeret peccatum, non tribueret ipsi Deo ex aliquo speciali titulo, sicut nec tribuit ipsi peccatum illud quod committitur defacto à creatura rationali nunc existenti.

Instabis 1°. Illa substantia supernalis esset principium adaequatum peccati; sed ens supernale non potest esse principium adaequatum actionis inhonestae, ergo illa substantia non potest esse capax peccandi. Maior constat, et minor probatur: nam ex nostra opinione, in qua docet, dari posse vitiari actus supernales existentes defacto, dicendum est, dari ex aliquod principium naturale illius effectus pravi, scilicet voluntatem creatam, quae male utitur habitu supernali, quod signum est, requiri principium naturale creatum, ut evadat vitiosus actus supernalis. Respondeo concessa maiori, nego minorem. Ad illius probationem dicendum est, non exigi concursum voluntatis ad actum supernalem vitiosum, quia necessario debeat concurrere semper principium aliquod naturale; sed quia cum ille fiat vitiosus ex libere, debet assignari principium aliquod, quod influat indifferenter in illum actum; cum autem principium supernale, quod à Deo nobis datur non sit principium indifferens ad bonum, sed naturale sua

determinatum ad illud debet ipsa vol. concurrere, ut possit ad condicionem requisita ad libertatem. Ergo illa substantia supernaturalis esset indifferens ad bonum et ad malum, ac proinde posset elicere peccatum sine concursu altius principii naturalis, quod adhuc non est necessarium, ut effectus intrinsece supernaturalis evadat vitiosus.

Instabis 2°. Non posset eiusmodi substantia dici peccabilis nisi posset elicere duas cognitiones alteram per quam invitet ad peccatum, et alteram quae retrahat ab illo; sed non posset elicere has duas cognitiones ergo non posset esse peccabilis. Maior certa est et minor probatur. Illa substantia esset aequivalens quoad suum effectum entitativum illi complexo quod consurgit ex intellectu et lumine gloriae: unde sicut lumen gloriae ex sua peculiari natura est principium tantum determinatum ad cognitionem qua cognoscat essentiam Dei, et ad cognitiones etiam quae cognoscantur ex vi prioris cognitionis creaturae, ita substantia supernaturalis aequivalens illi solum esset principium determinatum ad eliciendam visionem Dei, et ex vi visionis Dei cognitionem aliquam obiecti; sed ex vi visionis Dei non posset elicere cognitionem, quae impelleret ad peccatum, et quae necessario requiritur ad peccandum, ergo. Respondeo concessa maiori negando minorem. Ad probationem dico substantiam supernaturalem solum posse dici aequivalentem complexo ex intellectu et lumine gloriae in eo quod sicut illud complexum scilicet luminis potest naturaliter producere visionem Dei, ita substantia illa posset naturaliter producere eandem visionem. In aliis vero praedicatis non aequivaleret illi. Contraque cum illa substantia esset principium magis universale quam ipsum lumen gloriae posset elicere plures alias cognitiones, et eliceret illam, quae requiritur ad peccandum.

Obiicies 2°. Illa substantia supernaturalis, in quantum supernaturalis est necessario esset grata et sancta, aut quia ipsa formaliter esset sanctitas et iusta, aut quia deberetur illi connaturaliter sanctitas

et iust°, q° p̄dicta substa n̄ario ēēt ab intrīco impeccabilis; ad solutē huius argumenti plura ägerit P. Ripalda sup. citatus, ex oībus selectiora pponam. Asserit 1° posse reri ad argumentū, illam substām supnālē instructam grā habituali posse quidē peccare venialr, q° eiusmi poā n̄ pugnat cum supnalite substē, nec cum grā habituali debitā substē; et aliunde solus Deus diceret abte impeccabilis, q° nec venialr delinquere potē. Et si opineris n̄ repugnare grām habitualē, quē peccatū oē et veniale excludat, asserit, adhuc eē peccabilē eiusmi substām, q° bene posset Deus ab illa tollere p̄dictum habitum, et illo p̄sus ablato remaneret peccabilis.

Asserit 2°. illi substē supnali posse dici ōnalē grām distinctam ab ipsa substā, sed posse eiusmi substām carere grā, q° potē ōmittere peccatum, quo depdat iustē ōnalē, sicut homini ōnale ē habere habitum scientificū, quo potē natr carere, et illo ablato potē habē plures errores. Non tn̄ appellaret ille habitus ōnalis p̄dictē substē eo genere ōnalitatis n̄arie, quā ōnalis ē passio illi rei, ex quā n̄ario nascit, vgª frigiditas ex substā aquē; solū autē ille diceret ōnalis, quates posita existā illius substē supnalis, deberet Deus habere aliquē affūm simplicē ōcª existām habitus grē; sicut positā existā hominis Deus het affūm simplicē ōcª existām habitus scientifici, qui dr̄ hoi ōnalis, p totū ōo spatium temporis, in quo Deus n̄ haberet affūm efficacē ōferdi p̄dictē substē habitum grē, posset illa substā peccare graviter et leviter, q° nihil eēt in illā, quod terminaret affūm supnalē amicitiē Dei.

Asserit 3°. quod si asseras substām supnalē exigere habitū iustē tanqm̄ ppriam et rigorosam

passus, adhuc negandum est illam fore formaliter sanctam et iustam per ipsam spoliatam omni situ gratiae, quia formalissima ratio sanctitatis non est tamen ius ad sanctitatem, nec ipsa exigentia sanctitatis; sicut ius ad beatitudinem non est formaliter ipsa beatitudo: nemo enim dixit animam Petri dicendam esse formaliter beatam si haberet gratiam et lumen gloriae, non tamen elicuisset visionem claram Dei ex supernaturali dispositione eiusdem Dei quamvis in ipsa gratia et lumine fundet ius ad formalem beatitudinem. Idem dicendum esset de illa substantia; quamvis enim illa diceret ex se ius ad sanctitatem, quae est situs gratiae, non esset illa formaliter sancta, nisi conferat efficaciter a Deo situs gratiae, et dum non confert peccare posset, et illo etiam collato, deperdi posset ab illa per peccatum. Unde substantia supernaturalis posset esse peccatrix omissione et commissione venialiter et mortaliter.

Asserit 4.° dici etiam posse, quod substantia supernaturalis esset identificata cum gratia sanctificanti, et quod illa peccabilis esset, nam posset dari gratia ex natura rei absque effectu formali iustificandi, quoniam sic postulat ad resultandum et entitatem gratiae, et ad curam peccati; gratia enim indiget novo favore Dei, ut expellat peccatum, et illud non expellit per solam introductionem gratiae, sed quia accedit novus favor. Et praedictus modus discurrendi, inquit, idem Pater non est confictus aut natus pro materia praesenti. Habet enim nobiles Patronos, quales sunt Nominales, Scotistae, Thomistae, et ex nostris theologi praestantes Pater Salas, Pater Coninc, Pater Lessius, et alii.

Asserit 5.° quamvis gratia sanctificans defacto praedicta ex natura sua specialiter depellat peccata, quia si bene perpendantur Patres, et concilia, expresse adstruunt repugnantiam naturalem inter gratiam et peccatum; nihilominus si sermo sit de alia gratia possibili dici posse non repugnare aliquam gratiam, quae possit ex natura sua permittere peccatum in anima. Nec esset laboriosum assignare unde hauriret qualitas illa praedicata gratiae iustificantis; posset

n. dici illam ee 1am radicē situs supnālis, fundaret dignitē ad gloriā, et absente peccato, traret oplaram D. Ex his inferunt duo. 1m ē substā supnalē posse dici identificatā cum grā sanctificanti, q sua ssam equivaleret p dictē qualitati poli, et posset ob admittere peccatū. 2m ē sanctē illius substē supnalis situalē in ratione ... excludendi peccatū ee inferiorē sanctē situali defacto existenti, eet 2o abre nobilior ppt alias maiores effectus, quos in se clauderet.

Hec oia que relata st ex P. Ripalda, qmis ingeniosè excogitata sint, nitunē priis nnullis, que nec pbant oibus, nec poss à nobis in psenti ... expendi, q illorū discussio spalis ptinet ad alias mās theologicas. Et quidē ad solutē argmti ppositi n cogimur recurrere ad pria quorū pbabilitas sub iudice adhuc sit. Quare facile remū ad illud ex nullo fundo solido deduci supnalitē intricam in substā dnecessario cū rē sanctitatis gralis, sicut n dnectit cum virtē elicitiva nalr visionis Dei, q n eo ipso quod illigat substā supnalis intricē, debet dsiderari ornata viribus nalibus ad quoscumq3 supnales effūs pducendos.

Disput. 11.

An visio B. sit spes expssa, imago intentionalis et verbū mentis.

Caput 1m Exponit iudicia theologorū.

In pposita disputē duē dtinent difficultes, de q agendū ē divisivē, qmis à pluribus indiscriminatim expendant. 1a diffas inquirit, an visio Beata sit tm actio, vel potius sit qualitas, que ps mūn expsse similitudinis, imaginisq3 formalis intentionalis repret fralr obiūm prē pceptivē. De quâ difficultē sa 1a, que defendit à thomistis statuit

repugnare oio, quod visio sit imago, et fralis similitudo substę Dei, totamq̧ roẽ visionis soly existere in quadã tendentia actuali depramento actionis. Ita docent Caietanus, Capreolus, Ferrara, Bañez, Albelda, Torres, Navarrete, et alii, quos refert et sequr Cursus Theologicus discalceatus, in Iª. 2º. disput. 2ª. dub. 9º. Debet autẽ hic notari, int ipsos etiã Thomistas dari diversos discurrendi modos: nam plures concedunt spẽ expressam, quando obiũ ẽ absens; alii admittunt actũ physicam cognoscitivũ, sine tº ullo producto per ipsam, et alii denique collocant roẽ cognitionis in actu, asseruntq̧ tũ productum per eiusmi actũ eẽ spẽ expssam.

2ª sa extrẽ opposita aerit cõ Thomistas defendit visũ intuitivã Dei eẽ spẽ expssam et fralẽ reprãtionẽ essẽ Dei. Pro hac sa pugnant Scotistę cum Scoto in quodlibeto 14. et 15. Trigosus Iª pte S. Bonaventurę dub. 3º. basolis 3º. distinctº. 14. q. Iª. artº. Iº. §. dico igr. Ricardus 4º. distinctº. 49. artº. 3º. q. Iª. ad 2ũ et 3ũ cõ 1ã opinũ qm defendit ut probabiliorem Rada controversia 1. in quodlibeto Iº. dub. in 2. proposit. et controver. 11. artº. 2º. et 3º. Ex nrã societate omnes scriptores in eamdẽ firmandã incumbunt. Theologi hoc probant ad articulũ 2ũ

in cõi.

2ª diffas ẽ, an Beati per visũ clarã, et intuitivã Dei forment verbum. De hac difficulte duplex alia viget sa. Iª ẽ negans. Et hanc tuent nõ soly Thomistę, qui asserunt impolẽ eẽ visũ Dei, quę sit expssa illius reprãtio, sed aliqui etiã ex illis, qui admittunt in visẽ roẽ spẽi et silitudinis fralis, ut Scotus, Trigosus et Basolis, quoniã ad roẽ verbi requirunt tanqm conditũ essalẽ, quod procedat ex memoriã obti, idest natr, et cum visio libere procedat rũ Dei, nõ dr verbum. 2ª ẽ affirans, et qua ex antiquiori-

bus multi pugnant. Et ex thomistis nulli adhaerent eidem.
ut Capreolus, Sotus, Victoria et Hispalensis et alii; ex nostris nul-
lus est, qui accedat visioni rationem similitudinis formalis, et deneget rationem
verbi.

Caput 23.

Exponitur vera sententia per duplex assertum.

Assertum 1um. Visio Beata est species expressa Dei formalis imago, et intentionalis similitudo illius. Hanc doctrinam egregiè confirmant sancti Patres Anselmus in monolog. cap. 31. Bernardus serm. 31. in cantica. Gregorius homil. 2. in Ezechielem, quorum testimonia referuntur à Doctoribus allegatis, et praesertim à Patre Vazquez. Sed audiendus est S. Augustinus 14. de Trinit. cap. 17. ubi loquens de visione Beata sic inquit: in hac quippe imagine tunc perfecta erit, Dei similitudo quando perfecta erit visio Dei, de qua Joannes dicit; cum apparuerit, similes ei erimus, quia videbimus eum sicuti est. Idem expressè affirmat in lib. 9. de Trinit. cap. 11. et lib. 15. de Trinit. cap. 16. S. Thomas huic etiam Doctrinae suffragatur apertè in 1. p. q. 27. art. 1. corpore. Et q. 4. de verit. art. 2. et in 1. distinct. 27. q. 2. art. 2. Expositiones autem quae praedictis locis exhibent, praesertim à Theologis discalceatis evertunt totam Divi Thomae mentem ut facile iudicavit, qui velit testimonia et expositiones discutere et conferre; quae testimonia Divi Thomae sunt adeo aperta, ut Capreolus Thomistarum Princeps in 4. distinct. 49. q. 5. art. 3. ad argumenta 1ae conclusionis ingenuè fateatur, Sanctum Thomam videri tenere quod sic. Et Sotus in 4. distinct. 49. q. 2. art. 3. post 2am dicit, et potissimum ostendit Sanctum Thomam esse huius conclusionis Patronum; ut vel hinc educaris, Juniores thomistas aliis antiquioribus in pluribus refragari in exponenda mente S. Thomae.

Ratio est 1a, quia nihil aliud est, quia videre obiectum sit res ipsa pacatè perpendamus, quam manifestè quam concipere similitudinem formalem, et illius expressionem, quam manifestet

obtum prio percipientis sicut n. n. pote subtum reddi fralr calidus nisi recipiat in se qualitas, quae sit fralr calor; ita n. pote reddi fralr videns obtum, nisi habeat in se qualitas, quae sit fralis expssio, et quae ma dicat fralr videre oia quae ss in obto, q negari n. pote, quin cognitio sit silitudo intentionalis, et expressio obti cogniti. Pr 2. Visio n. pote ee pmum actionis, quae nullus pducat; sicut n. cognitio debet ee alicuius obti, et relatio respicit trum

nisi qualitas, quae sit fralis imago Dei, q ecta.

Minor huius discursus pr. sic imprimis p illas actus n. pote pduci mus aliquis, quo poa uniat Deo in re illigibilis, q si intrice uniret, hoc n. sufficeret, ut poa diceret videre Deus, q n. dicunt cognosci obta ex eo pcise, quod uniant poiis, sed ex eo quod in poiis dent silitudes frales obtorum, ut manifestum e. Deinde nec pote pduci mus, qui sit unio extrica inter ac Deus; tum q in illo mo militat eade ro, quae militat in mo intrico; tum etiam q si dicat ee unus extricam reprationis, p qm Deus fiat intui psens, tanqm p suam silitudes expssam, solum erit dissensio in eo quod appellet mus id quod a nobis ponit p mum qualitatis actus, qm adstrinimus ee silitudes expssam obti, et p qm astiruit inter fralr illigens, qm denoiatus n. pote participare ab actu, in qua tum illa fralr e actio.

Assertum 2. Beati p vis qua Deum vident, frant verbum. In patrocinium huius asserti advoco Augustinus et Thomam. 1. in Lib. 15. de Trinit. cap. 16. sic scribit: illud quoque fatendus e, quod etiam cum similes ei erimus quando videbimus eum sicuti e, tunc quidem verbum nrum n. erit falsus q neque mentiemur neque fallemur. 2us in 1. p. q. 27. art. 1. corpore. hec verba ht: quicumque illigit ex hoc ipso quod illigit pcedit aliquid intra ipsus, quod e conceptus

rei intellectae ex vi intus proveniens, et ex eius notitia procedens, quam quidem conceptum vox signat, et dicitur verbum cordis.

Probatur 1.o ratione. Verbum est rei similitudo formalis producta effective ab intellectu. Sed visio beata est similitudo Dei formalis producta effective ab intellectu beati, ergo illa verbum est. Maior conceditur ab aliis praeter scotistas. Minor continet duas partes. 1a quoad rationem formalis similitudinis probata manet in asserto 2.o 2a quoad rationem productionis late probanda erit, quando de principiis effectivis visionis beatae disseramus in controversia 3. Probatur 2.o, quia beati non formarent verbum quia perfectio visionis intuitivae eiusmodi formationi obstaret; sed hoc prorsus falsum, quia Christus intuitive perfectissime cognoscit, et non format verbum, ergo formare verbum non repugnat rationi cognitionis intuitivae.

Quod autem eiusmodi verbum, seu species expressa non sit medium prius cognitum, in quo quasi in speculo manifestet obiectum late solet probari a philosophis ad libros de anima, vide Arriaga disput. 6. et aliquos neotericos fuse de hoc tractantes. Ex quibus haec pauca sunt notanda ad impugnationem scotistarum. Nos ut ipsa testatur experientia, clarius cognoscimus rem absentem, de qua cogitamus, quam cogitationem et verbum, quod circa illam formamus; si autem verbum esset medium, in quo prius cognito res absens cognosceret, melius cognosceret ipsum medium, quam res absens, sicut melius cognoscunt, et clarius creaturas in quibus tamquam in medio Deus cognoscit, quam cognoscit ipse Deus. Insuper in voluntate non datur aliqua forma, quae sit prius obiective dilecta, et ratio diligendi alterum, ergo nec in intellectu datur aliqua forma, quae sit prius obiective cognita, et ratio cognoscendi alterum. Denique quia Deus non videret in se, sed in alio contra principium scotisticam, et consequenter non intuitive sed abstractive.

Caput 33.

Diluuntur obiecta.

Obiicies 1.º S. Thomam, qui saepe Doctrinam oppositam tradidisse videtur, qua asserit similitudinem expressam deservire, ut in illa Deus videatur. Nam in 1.º contra gentes cap. 53. cognitionem appellat intentionem intellectam. Et in 4.º cap. 11. ait, verbum internum esse id, quod concipit, hoc est cognoscit, et q. 9. de potentia art. 5.º corpore de verbo mentis haec habet: hoc est 1.º et per se intentum, quod intrinsecus de seipso concipit de re intellecta. Ergo S. Thomas agnoscit aliam rationem similitudinis expressae post illam, in qua prius cognitam cognoscat obiectum.

Gravis hinc orta est dissensio inter interpretes Divi Thomae in exponendo quid significet apud Angelicum praeceptorem intentio intellecta, verbum conceptum, similitudo expressa, et aliae similes phrases. Nonnulli ex iis, qui tuentur nostram sententiam, affirmant, per intentionem intellectam solum declarari cognitionem, quae licet cum sit ratio formalis cognoscendi, cognoscit seipsam ut quo. Alii censent, tunc appellari ~~intent~~ intellectam, quando supra illam reflectit intellectus actu distincto. Sed hi, me iudice, non recte collimarunt mentem Sancti Thomae; quoniam ille in 4.º contra gentes cap. 11. expresse docet, aliud esse intentionem intellectam, et aliud intelligere ipsam intentionem intellectam. Alii volunt, intellectionem dici a S. Thoma intellectam non realiter sed intentionaliter, idest repraesentative in actu 2.º in quantum ex vi intellectionis habet obiectum in intellectu esse actualiter intellectum, et repraesentatum. Sicut enim species impressa appellatur intelligibilis, non quia ipsa debeat intelligi in se, sed quia per ipsam habet obiectum in intellectu posse ab intellectu intelligi. Denique alii exponunt intentionem intellectam per intentionem productam ab intellectu, et in ipso expressam, non aliunde immissam; firmantque hanc expositionem ex eodem S. Doctore, qui locis adductis explanans seipsum, per intentionem intellectu conceptam intelligit, genitam, et productam ab intellectu: duae postremae expositiones magis mihi placent.

Obiicies 2.º ex Caieta-

no. Ex eo ponit verbum rū obti creati, qª obtum ipsum ꝑ-
pt suam limitatē, nº eᵈ ꝑ se satis illigibile, nec intime ꝑ-
sens illi: sed Deus eᵈ summe pºsens, et summe illigibilis rū
intus creati: ergº nº poteᵈ dari verbum, nec expssa silitudo in
ordᵉ ad ipsum Deus. Maior pr: qª pptea Deus nº pducit ver-
bum pº illectē essalē sm se, qª eᵈ summe psens illi, et
illigibilis: qº ret maiorē eē falsam; qmis n. substa An-
geli sit pportionata, et intime psens pprio intui, ponit ad hoc
aliquid creatum, quod sit rō fralis, et silitudo expssa ipsius An-
geli ꝑ qm inmeat seipsum; et sili roē, ut videat Deus po-
nit aliquid, quod sit rō fralis, ꝑ qm Deus ipse videat. Nec di-
cit impfectē in Deo, quod intus nº possit ostitui videns ꝑ ipsam
entē Dei; sicut nullē dicit impfectē, quod nº ostituat sᵒ al-
bus ꝑ entē ipsius Dei. Beatē maioris rot nº ex eo nº dici p-
duci verbum pº illectē essalē, qª sit obtum summe psens, sed qª Deus
eᵈ sui illigere indistinctum ab ipso; unde qª Gr. Aquinus roe pprie
psonalitatis distinguit à verbo Dīvis beat obtum psentissimuꝫ pro-
ducit verbum ex foecundite infinitā, drgē illigdº se pducere
verbum. Nec satis eᵈ rere ad hoc id qᵈ plerigē Thomistarum do-
cent, illectē psonalē Dei Patris nº solum eē illectē, sed etē
dictē; illectē vº intus beati eē solum illectē. Nº sufficit hoc di-
cere, qª hoc eᵈ quod inquirit, quare Patris illectio sit dictio
et pductio verbi nº obstante maximā psentiā, et quare vi-
sio Dei in beatis nº sit dictio, qua frat verbum de Deo, cum
multo minor sit psentia in intu beati.

Ibiic. 3º. Deus eᵈ ꝑ suā
nām suum eē cognitum, ergº nº poteᵈ eē cognitum ꝑ aliud quod
sit illius reptatio fralis; ofᵉ Deus nº poteᵈ reddi illigibilis
suum pptum illigibi-
le; sed eᵈ ꝑ suam nām suy eē cognitum: ergº nº poteᵈ reddi

cognitum p aliud. R. duplex eē cognitum in Deo; 1um illud eē quod ē obtum male et trativum; et hoc q. ē ru intus. Divi, et beati, q. diversis cognitionibus attingat ab utroque intu. 2um e, ee cognitum frale, idest, quod affert medium p quod frale cognitum reddat. hoc autem eē cognitum frale ē Deus p suam nam in ord. ad intum Divi; cum n distinguat ab ipso essalis intectio, n tn ē cognitum p suam nam ru intus creati, sed p cognitum distinctam. Ad ofratum misso anti, q. in illo insinuat diffus de spē impssa, de qua dicemus inferius, negat coa. Et rō dis. ē, q. cum tota rō ponendi spē impssam fundet in eo, quod illa debeat supplere impportum obti, si obtum n possit habere ullum imp portum, nec poterit etiam poni spes impssa; cetum spes expssa et verbum stituunt in pia cognoscitivā, ut illa stituat fralr cognoscens obtum p cognitum actualem realr ab illâ distinctam.

Obiic. 4o Implicat quod aliquid creatum possit complere essam Dei in rē spei impressæ ad visum beatam: sed na Dei ocurrit ad efficiendam visum in rē spei impressæ; q. implicat, quod in visiōe Beatā ponat rō spei expressæ, quæ ppleat ipsam rem impressam. hoc argumtum ēx ōi pte inefficax: et imprimis caret ōi robore, si cum multis theologis doceret, essam Dei n exercere rem spei impressæ, sed hoc munus prestari ab ente creatā.

... ppleret spē impressam etiam creatam. Deinde, q. defendat coir. sta quæ stituit rem spei impressæ in sola Dei essā: n premimur argumto, q. spes expssa creata n ppleret ipsam Dei essam in rē spei impressæ.

Obiic. 5o expressa Dei similitudo debet eē eiusdem næ cum illo, sed nulla creata entitas potē eē eiusdem næ cum Deo ut pt; q. nulla entitas creata

Ad 5. Ex eo verbum Dei est eiusdem naturae cum Deo et est expressiva illius similitudo: quia non potest aliquid habere rationem similitudinis expressae Dei, nisi sit eiusdem naturae cum Deo. Ad argumentum si cum comparatur, nego, negatur expressam naturam Dei debere fundari in unitate naturae; nam non solum expressum esse intentionale, qualis est cognitio; sic enim in creatis cognitio est spiritualis et accidentalis quamvis obiectum ipsum sit corporeum et substantiale; satis enim est ad rationem similitudinis quod exprimat ipsum obiectum. Unde verbum Dei non habet esse eiusdem naturae cum Deo, quatenus est utrumque similitudo illius, sed quia similitudo naturalis.

Obiicies 6. Intellectus producit verbum intelligendo: quia intellectio non est verbum, sed terminus intellectionis erit verbum. Respondeo distinguendo antecedens, intellectus producit verbum intelligendo, si ly intelligendo sumatur pro actione se producente exerceat in ordine ad qualitatem intellectionis, quae verbum est, et terminus actionis, concedo antecedens; si sumatur pro formali repraesentatione, cuius terminus sit verbum, nego antecedens: nam per qualitatem, quae verbum est, constituit formaliter intellectus intelligens; et verbum solum est terminus intellectionis efficienter sumptae, idest, actionis procedentis a principio intelligente, non tamen est terminus repraesentationis intentionalis, sed formaliter est ipsamet repraesentatio effective producta.

Ex proxima solutione licebit iam colligere discrimen maxime notandum inter Deum et creatum intellectum in ratione producendi verbum. Cum enim intellectus divinus per se non producat verbum ex eo quod indigeat illo ad intelligendum, sed ex foecunditate infinita intellectionis fit quod verbum Dei supponat intellectum Dei actu cognoscentem obiectum infinitum; e contra cum creatus intellectus producat verbum ex eo quod indigeat illo ad intelligendum; nam per verbum redditur ille formaliter intelligens, fit, quod verbum creatum non supponat ipsam potentiam in actuali ratione cognoscendi constitutam, sed illam per seipsum constituit in eiusmodi denominatione; consequenter non distinguitur ab ipsa ratione formalis intellectionis, et similitudinis intentionalis, quae proprie convenire potest cognitioni creatae.

Obiicies 7.° Si visio foret expressa similitudo esset infinita; consequens est impossibile: probatur maior ex eo quod exprimeret obiectum simpliciter infinitum. Sed haec obiectio fa-

robore retorqueri pote in adversarios, qui cum admittant visi Beatificam, pote in illa formari argumty, qmvis n sit diuncta cum roe verbi. Etenim visio Beata tendit in obtum simplr infinity, sicut tenderet verby si hoc dari posset; sicut qo n pote illigi verby infinitum, repräns essam infinitam, nec poterit etz illigi visio finita obti simplr infiniti. Rlz q verbum n debere participare oes ddtes obti; neqz n. q illud sit substa, cognitio debet ee substalis, nec infinita q illud sit infinitum: tunc n solum debet ee infinita, quando adequot passivg cognoscibilitz obti simplr infiniti.

Doctrina tradita in 4.or praecisse suppositionibus superioribus, potest ratione validè communiri. 1a sic disponitur. Sacra Scriptura et Ecclesiae Patres frequenter asserunt beatos videre Deum sicuti est in se; sed id videre proprie sicuti est in se, quod videre clarè omnia ea quae formaliter continent in illo, et pertinent ad eius constitutionem sive formalem integritatem; ergo dicendum est beatos hoc pacto Deum esse clarè visuros. Consequentia, ut Scripturae testimonia exponerent in altero sensu minus proprio, deberet adduci aliquod urgens fundamentum, atqui hoc fundamentum adduci non potest, ergo.

2a ratio sit. Beati debent intueri clarè in Patria id ipsum quod in via cognoverant obscurè et per fidem; quia aliud non videtur bonum, ut correat fidei maior latitudo, et Deus perfectus, quam visioni beatificae; sed per fidem attingunt essentiam divinam, personalitates, et attributa sapientiae, volitionis etc. ergo haec omnia per visionem clarè etiam attingi debent. Et praefata ratio desumpta est ex Divo Augustino lib. 20. de civitate cap. 21. ubi inter alia ita loquitur: quid videbimus nisi Deum, et omnia illa quae nunc non videmus credentes.

Urgues 1o. Attributa quae formaliter dantur in Deo sunt infinita secundum numerum; sed beatus non videt illa omnia intuitivè. Probatur consequentia, quia visio cognoscens sola obiecta infinita, esset infinitae perfectionis, sicut esset maioris perfectionis visio quae videret duo obiecta, quam quae unum tantum exprimeret. Negari potest 1o. negando antecedens quoniam falsum est attributa adaequatè sumpta secundum proprias rationes formales esse infinita secundum numerum. Negari potest 2o.

omisse anti et neg. coam, quoniam non deducit infinita perfectio in actu ex infinitis obiectis representatis; nec eiusmodi calculatio in praesenti materia, sicut nec in aliis, probat cognitionis perfectionem debere crescere univoce pro omnimodam proportione cum obiecto repraesentato.

Argues 2.o Visio beata non potest comprehendere Deum; sed visio clare videns omnes perfectiones quae sunt formaliter in ipso Deo comprehenderet vere Deum; ergo non potest videre omnia, quae sunt formaliter in ipso Deo. Probatur minor. Comprehendere Deum est ita clare Deum ipsum cognoscere, ut nihil lateat ipsam cognitionem; at hoc ipso, quod omnia attributa clare cognoscantur a Beatis, nihil lateret eiusmodi cognitionem, quae proinde diceretur comprehensiva Dei. Respondeo concessa maiori et negata minori. Ad probationem dicere est, non sufficere ad comprehensionem Dei, cognoscere omnia quae formaliter dantur in ipso Deo; sed opus esse, quod cognoscantur etiam illa, quae continentur eminenter, et non utcumque, sed speciali genere cognitionis, de qua late dicturi sumus in controversia ultima huius materiae, quando conceptum formalem comprehensionis exponamus.

Caput 24.

An videantur clare a Beatis omnes illae formalitates obiectivae, in quas praescindi solent attributa adaequata?

Statuimus in cap. praecedenti attributa Dei adaequata videri intuitive a Beatis, quod ita certum est ut oppositum temerarium sit, et in fide periculosum. Nunc provehimus inquisitionem, et vestigamus an Beati videant etiam illas perfectiones inadaequatas ex quarum unione supponimus coalescere ipsa attributa. Quod quidem distinctius intelligetur, si in memoriam adducat illa sententia, quae hac tempestate inter iuniores praecipue valde commendatur. Ea quae distinguit in omnipotentia exempli gratia plures formalitates obiectivas, quae dicuntur ab aliis eminentia ... et taliter dispositae sunt, ut quaelibet correat suo termino, et omnes corre-

aut aliis tris producibilibus ab ipsa D.a pria, ex qq perfectionibus dr adequate conflari attributum oipotis. Appellant etiam eiusmi perfectiones virtutes 2arias, seu modos ptinentes, ad cstitutz eiusdem attributi; nec in psenti decertabimus, an recte appellent modi, vel potius dicenda sint cstitutiva attributi proprie dicti, quoniam de hoc curandum n e, cum ptineat ad solas voces. Est ergo difficultas, an eiusmi pfectas, que xa pdictam ram dantur formaliter in Deo, possint intuitive a beatis cognosci.

1a Sa defendit, eiusmi pfectas inadequatas, sive dicantur modi attributorum, sive pfectiones secundarie, sive ras virtuales, n posse a beatis cognosci clare et distincte. Ita tenent Ferrara lib. 3o cntra gentes cap. 55. sub finem. Paludanus in 4. distinct. 49. q. 2. no 4. Argentinas 3o distinct. 14. q. unica. art. 3. ad 34. i 13. et Egydius 1a 2e tom. 1. lib. 5o q. 11. art. 2o § 4. et Pr Salas 1a 2e tra 2o disput. 4. sect. 2. a no. qui eadem sa plures alios refert, notat autem Pr Herize disput. 50 cap. 1. no 4. pdictos autores debere explicari, n qd asseruerint ex pte obi n cognosci a beatis modos illos vel formalitates nus requiruntur formaliter in Deo, sed quod ex mo cognoscendi non cognoscant eo genere expressionis, que naria e, ut dignoscerent distincti tri illi, ad quos referuntur ipse pfectiones. Sed certe absque pdicta distincte qm reddit Pr Herize, arbitramur pdicti Drs posse defendi sam sane.

2a Sa impugnat, beatos n solum videre clare adequata attributa, sed etiam modos oes, aut pfectas inadequatas cuiuslibet attributi. Ita Pr Herize ubi supra no 15o quem aures magistri coiter sequunt. Alii theologi ss, qui csiderant oipotentiam Dei in duplici statu. 1us status e pr quoad sufficientiam, in quo statu nullam dicit cnexum cum creis. 2us status e pe quoad efficaciam, quatus dicit determinate verum pductum xeis determinate iam possibilis. Et hoc posito addunt, oipotentiam clare cognosci a beatis quoad sufficientiam, sed quoad efficaciam cognosci

+

...tum clarè illas perfectiones omnipotentiae quarum tri clarè cognoscuntur. Sed an praedicti theologi verè differant à 1a et 2a sententia non est in praesenti examinare, quoniam res parvi momenti est, nos ad resolutionem difficultatis.

Asserimus 1o si praedicti magistri qui constituunt in omnipotentia varias diversas qualitates obiectivas in ordine ad obiecta diversa, opinentur consequenter, non posse videri omnes creaturas possibiles ex vi visionis Dei, quoniam praedicta visio deberet assurgere in infinitatem Dei, hoc ipso quod ad omnes creaturas terminetur, arbitramur praefatos magistros teneri defendere cum Caietano non videri à beatis omnes illas perfectiones inadaequatas, quae dant qualitatem in omnipotentia. Ad probationem huius assertionis recolenda sunt illa omnia, quae satè tradidimus in materia de omnipotentia controversia 1. disput. 6a cap. 4o ubi probantes efficacius indivisibilitatem qualitatis omnipotentiae Divinae, et reliquorum attributorum in plures perfectiones obiectivas inadaequatas, urgebamus praedictos magistros iuniores rationibus maxime efficacibus, ut vel nobiscum dederent libenter omnipotentiam esse perfectionem indivisibilem etiam ex mente vel ut amplecterent sententiam Patris Salas contra quam ipsimet rigidas censuras ferunt.

Asserimus 2a Christianam veram et verissimam sententiam non esse admittendas plures perfectiones inadaequatas in omnipotentia, sed eam constituit indivisibilis perfectio productiva indivisibiliter eorum omnium, quae inter se ex parte sua non repugnant. In hac sententia facile exponitur quia non videant totam perfectionem omnipotentiae, et non videant clarè et distinctè omnes tri producibiles ab eadem, videntur namque totam perfectionem omnipotentiae, quia clarè et intuitivè videntur illa perfectio, quae est productiva Leonis, et quae est productiva equi non tamen videntur distincta et in particulari omnes tri, quia non videt ipsa omnipotentia in quantum identitatè et in particulari productiva omnium illorum, hoc enim non pendet solum ex ipsa intuitione sed ex tali vel tali rationis penetrationis, quae quidem potest esse maior aut minor, quamvis ipsa visio intuitiva ferat ad totam perfectionem omnipotentiae. ~~Sed de~~ hoc fusius in controversia de Dei incomprehensibilitate.

Disput. 2a

An Divinitas possit videri sola Divina essentia
quin attributa et personalitates Dei clarè
simul videantur et è contra.

Caput 29.

Notationes aliquot et multiplex theologorum sententia.

Ut sine sale bravi decurrat huius gravissimae disputationis enodatio, non est necesse hic intrudere, plures notationes, in quibus enumerant variae opiniones, quae florent apud metaphysicos circa distinctionem rationis praecisivam obiective vel tantum formaliter. Cum igitur arbitramur operae pretium non esse in his demorari, nec repetere illa quae proxime non conducant ad difficultatem propositam; ad illam expeditius paravit aditum, si breves notationes aliquot necessarias adnectamus.

Notatio 1a sit, praesentem difficultatem dissentiendam esse, sive constituat distinctio formalis, et ex natura rei inter attributa et relationes, ut propugnant Scotistae; sive, cum aliis conatur distinctionem, quae a recentioribus dicitur virtualis realis; sive sola distinctio rationis defendatur, et haec sit obiective praecisiva, vel solum formaliter praecisiva.

Notatio 2a sit. Duplex distingui solet praecisio; altera dicitur negativa, et alia dicitur abstractiva. Tunc datur praecisio negativa, quando de eadem omnino entitate cognoscit unum praedicatum detractum, et alterum praedicatum detractum negatur de eadem entitate, ut si quis cognosceret in homine animalitatem, et de eodem homine negaret realitatem tamen convenientem illi. Praecisio abstractiva tunc fit, quando ex duobus praedicatis quae sunt realiter idem, cognitio tendit circa unum illorum, de altero nihil affirmat, aut negat

nec tamen affirmaret aut negaret per eumdem actum utrumque esse realem. In praesenti igitur solum est difficultas circa praecisionem abstractivam, an scilicet possit Deus videri ut unus per visionem intuitivam, quae tamen non videat intuitive ut trinus, nec affirmet, aut neget, Deum esse trinum in personis, sapientem, omnipotentem etc.

Notatio 3a sit. Non procedit proposita difficultas, an visa intuitive essentia Dei, debeant aliae perfectiones divinae etiam videri materialiter et identice, sed an formaliter et immediate videri debeant. Est enim apud omnes certum, omnes perfectiones absolutas et relativas esse idem realiter et materialiter cum essentia, et consequenter omnes materialiter videri, visa ipsa divina essentia.

q. dic. modus cognoscendi n. e. aliud q.m cognosci id, quod e. idem realr cum alio, q. hoc ipso quod essa videatur, quae e. idem realr cum aliis pfectionibus, reliquae malr et identicè dicent. videri. Notatio 4.a sit. Ab oibus etiam supponit., nec essam Dei posse videri, nec aliqd attributum, quin videat. existãs Deo. Cum n. intuitio ferat. ad rem ut existentem in suâ temporis differ.a, debet cognosci formalr existens, cognitâ quacumque pfect. Dei. E ipse sermo de essa., relationibus, et reliquis attributis, p.t ipsam existam, an scilt. unum attributum possit à beatis intuitivè videri alio n. viso. His notatis,

1.a sa. defendit, n. posse fieri etiam Divinitus quod essa Da. videat intuitivè, n. visis attributis et psonalitatibus, nec è everso. Ita docent Bañez in hac q.e 12 art.o 3.o Zumel disput. 2. Alvarez 3. p.te q. 3.a art.o 3. ex nris Authoribus. Pater Molina 1. p.te art.o 3.o disput. 4. Pater Valencia puncto 6. Pater Suarez lib. 2. de attributis cap. 22, et 23. Pater Vazquez disput. 48. cap. 2.o Pater Arrubal disput. 24. cap. 4.o Pater Fasolus q. 10. art. 8. P. Herize disput. 5. cap. 1.o et 2.o P. Meratius tom. 1.o disput. 11. sect.e 1.; cui etiam adhaerent plures magistri ex iunioribus. 2.a sa. docet essam Dam posse videri sine attributis, n. tn. sine relationibus. Et hac sa. refert P. Salas 1. 2. disput. 4. sect.e 4.a aliquos magistros ex iunioribus.

3.a sa. ppugnat essam n. posse videri sine attributis, benè tn. sine relationibus, et relatem etiam sine essa., unamque relatem sine aliâ. Et hac sa. referunt Scotus, et cum illo oes Scotistae; sed cum Scotistae admittant int. essam et attributa distinctionem ex nã rei, consequenter debebant loqui eodem mo., ac loquunt. de essã in orde ad relates. Refert etiam Egydius Lusitanus in suâ Aeterna beatitudine art.u 5. 3. 11. sed sic author negat posse unum attributum videri sine alio, et docet aliunde essam videri posse sine attributis. Int. hos etiam authores reperit. aliqd discriminis; nam Scotus in 1.o distinct.e 1.a q. 2. solum admittit, posse videri unam psonam sine aliâ cui n. e. correlativa nec oppo. onis, ut Pater potest videri sine Spu. Sancto, itemque docet à Palúdano et Capreolis. Alii docent

indiscriminatim unam personam sine quavis alia videri posse. Alii denique requirunt cognitionem saltem abstractivam illius personae, cui opponitur illa, quae cognoscitur intuitive, non tamen alterius, cui non opponitur.

4.a denique sententia statuit, essentiam videri posse sine attributis, et relationibus, et e converso relationes sine essentia et attributis, et unum attributum sine alio. Subscribunt huic sententiae Pater Salas 1.2. tom. 1. tractatu 2.o disput. 4. sect. 2. Pater Granado tom. 1. in 1.am partem tract. 5. disput. 5. 6. et 7. Sforcia Palavicinus lib. 1. n.o 32. Pater Marcan tract. 1.o disput. 12. cap. 2. ubi affirmat de visione clara per species proprias; negat tamen de visione clara rei. Pater Arriaga tom. 1. tract. de visione disput. 9. ... sect. 6. dicit ... videt, visum inadaequatam naturaliter possibilem non repugnare. Et Pater Hurtado disput. 16. metaphysicae sect. 3. asserit sententiam sane defendendam esse ab omnibus iis, qui admittunt possibiles obiectivas. Referuntur etiam pro eadem nominales et alii antiquiores scholastici videndi apud authores allegatos. Hanc etiam sequuntur graves et docti magistri nostri.

Caput 2.m

Ponitur assertum 1.um pro resolutione huius litis.

Assertum est 1.o solam esse visionem intuitivam, et quidditativam, per quam naturaliter videatur essentia, non visis intuitive attributis, et e converso. Probatur 1.o hoc assertum ex illius argumentis, videlicet ... esse ... denique, nisi quod involvat efficaciter ... implicantiam, atque visio ... dicta non involvit ullam ... implicantiam, ut constabit ex solutione argumentorum, quod praedicta visio non repugnat. Probatur 2.o naturaliter contra illos qui hanc visionem denegant, et alia ... concedunt, ... compositione ... ex ... pluribus objectivis, asserunt quod non videri ... a beatis intuitive ... ... illa est productiva etiam productibilium ... videat intuitive, in ... rei

ex sen. n. repugnantis, cum q. hęc ab illis recedant, n. capio quę maior implicatio repiri possit in nrā vis. cognoscente intuitivè essam n. cognitiē attributis intuitivè, ut hęc impolis censeat, et 1a admittat ut polis.

Pr. 3. urgentius et eximius ad regnu convellendu fundum precipue partis oppositę. Et supponimus polij admitti distinctionē rōis obtivè præcissivam int. Dei pfectes. Nunc sic: ex eo posset repugnare visio essę, quę n. attingeret fralr attributa, q. int. pdictas pfectes dat summa identitas realis; sed eiusmi rō nullam hēt efficaciā, ergo polis ē visio intuitiva, de qua sermo pcedit. Conseqntia liquet. Maior ē fundamentum potissimum ptis adversę. Minor autē pr.; quoniam visio corporea videt clarè et intuitivè Lucē Solis, ut Lux ē, et tn. n. videt fralr alia prata superiora qualitatis et accidentis, nec etiā virtutē pductivam auri, spei, et aliorum effuum, quę pfectes realr identificant cum ipsa Luce, ergo benè stat, quod ex pluribus pratis realr identificatis unum videat fralr, aliis n. tactis fralr et clarè.

Rent 1o adversarii dissimile eē argumtu desumptum à vis. corporea, ad intuitionē intus, nam cum visio corporea n. possit attingere prata, quę n. extra. vocem pro visione, quamvia lx. n. accidentis pductivi etc. n. ē mirum, quod p visionē hęc prata n. attingantur, sed sola rō coloratri; cum autē essa, attributa et relones sint intra sphæram intus intuitivè cognoscitivi, n. potē repiri cognitio intuitiva, et quidditativa essę, quin p eamdē cognitionē attingantur fralr attributa. Sed contra hoc responsum, e. q. q. pris veri ssimum sit, nā Dei attributa eē intra totum latius potentiis cognoscere intuitivè, n. tn. inde pr. essalr debere eē intra totum cuiuslibet illectionis fralis, sed poterit eē aliqua cognitio spalis, quę fralr attingat unum pratum

et non attingat formaliter alia, quae realiter identificantur; e contra videlicet quod Deus non adhiberet lumen proportionatum, nec concursum speciale, ut alia praedicata viderentur. Sicut ergo identitas praedicatorum quae sunt in luce, non efficit, ut omnia illa praedicata pertineant ad eandem potentiam quae cognoscit lucem, quia ratio lucis et coloris pertinent ad unam determinatam potentiam, aliud vero non pertinent alia praedicata cum ratione coloris identificata; ita identitas inter essentiam et attributa non debet efficere, ut omnia haec praedicata formaliter pertineant ad quamlibet cognitionem intuitivam, hoc ipso quod sit intuitiva, et quidditativa cognitio.

Respondent 2º alii ad nostram primam impugnationem, totum id, quod verum est in potentia visiva reddere imperfectum, quae potest comitari visionem corpoream, quia illa materialis et nimis crassa est; eiusmodi vero imperfectum abesset intuitiva cognitio, quia est spiritualis et solum habet commercium cum substantiis abstractis. Sed impugnant 1º qui sic respondent; nam licet dicatur esse quidem minus perfectam cognitionem illam quae intueretur unum praedicatum, aliis formaliter non cognitis, non inde probatur absurde fore impossibilem eiusmodi cognitionem, si non ostenditur fundamentum aliquod quare in cognitione eiusmodi corporea, possit haec imperfectio reperiri, non vero in cognitione intellectuali. Impugnant 2º quia intellectus cognoscit lucem, quae videtur ab oculis, et tamen non cognoscit formaliter per eiusmodi cognitionem lucem esse productivam, ergo praefata solutio nullius est efficacitatis. Dices, quia illa cognitio tamen repraesentat id quod est expressum in oculis; sed non fuit expressa per visionem corpoream ratio productivi, quae datur in luce; si nec attingitur per cognitionem intellectus ratio productivi; si licet rationes aliquae sint intra eandem potentiam, et inter se identificentur, potest una formaliter attingi intuitive, non visa formaliter alia ratione.

Respondent 3º verum rationem discriminis inter visionem corpoream, et cognitionem intuitivam fundari in hoc, quod visio cor-

sorea ... ac proinde frater
non videt quidditatem lucis, at visio intuitiva est quidditativa
atque adeo frater attingit totam quidditatem. Non minus futilis
est evasio haec quarta praecedentes quoniam videtur involvere id
ipsum quod expendendum est. Differre an quidditas et essentia rei pos-
sit attingi frater adequate per unam cognitionem et inadequate
frater per alteram. Quod quidem negatur ab ipsis, qui censent,
essentiam adequate frater cognosci debere per eam cognitionem intui-
tivam, in quo quidem cladit egregia petitio ipsius prii. Nos
vero arbitramur, cognitionem quidditatum eam quam cognoscit essentiam
rei, et eiusmodi essentiam posse cognosci frater et adequate
et inadequate quod quidem probatum est nobis et tractatione 3a
proposita et aliis inferius proponendis; ostendimus quoque mo-
dum identitatis inter attributa nullatenus obstare, ut essentia
possit videri frater sine attributis frater visis.

Caput 3um

Ratio 3a capitis praecedentis firmatur amplius contra.

Utilis quidem et nervosa illa in 3am praecedenti capite instrui-
mus; sed poterit novas adhuc vires accipere ex aliquibus effi-
cacioribus confirmationibus. Illius rationis conatus eo dirigebat, ut pro-
baret identitatem realem quae ponenda est inter essentiam Dei et attri-
buta non posse obesse, ut essentia videretur intuitive non visis
intuitive ipsis attributis.

Dici 4.° eadem formalitas divina intrinseca videtur de facto a beatis in quantum est actus narius, et non videtur in quantum libere et contingenter denominat Deus affective tendentem circa creaturas; ergo identitas praeter unum in eadem entitate indivisa non impedit quod unus intuitive videatur non viso altero intuitive. ~~Beatus vi~~ Dici 5.° Beatus videt in Deo aliquem actum liberum intrinsecum ipsi Deo in quantum denominat libere determinans ipsum, et tamen non videt omnes, ut libere Deum denominant; sed ille actus qui videtur, et reliqui qui non videntur in quantum liberi sunt, idem ergo realiter sunt inter se, ut est certum; ergo de duabus perfectionibus realiter identificatis potest una formaliter et intuitive videri non visa formaliter et intuitive alia.

Dici 6.° Angelus cognoscit quidditative et intuitive potentiam naturalem sui intellectus; et tamen non cognoscit hac ratione potentiam obedientialem, maxime ad producendas plures cognitiones supernaturales, sicut nec capacitatem quam habet ad unionem hypostaticam per quam ipsius natura copuletur in unitate personae cum aliqua persona ex divinis; quamvis haec omnia praedicta eandem naturam Angelicam realiter componant. Et haec consideratio exercebit ... suam efficaciam contra illos Doctores qui constituunt potentiam obedientialem intrinsece connexam cum supernaturalibus effectibus; in hac enim dicendi ratione deduci videtur ex intuitiva cognitione potentiae obedientialis concedendam esse cognitionem naturalem, et claram effectus supernaturalis.

Dici denique 7.° per scientiam experimentalem cognoscimus intuitive nostros actus amoris et intellectus; et per eius modi scientiam non cognoscimus clare, an praedicti actus sint entitative materiales vel spirituales; ergo similiter reperiri potest aliqua visio Dei adeo imperfecta in ratione intuitionis, ut licet illa cognoscat totum Deum, non tamen possit distincte dicere et exprimere Deum in ratione esse unum et trinum, licet attingat trinitatem ipsam ex parte obiecti.

Per eadem veritate non erit difficile formare alias confirmationes non minus efficaces quae desumentur ad hominem contra aliquos ex

Doctoribus negativis et nonnullis prius traditis alibi ab eisdem.

Caput 4.

Praefata doctrina est verissima, quamvis inter essentiam et attributa non constituat distinctio praecisiva obiective, sed tantum praecisiva formalis.

Verum dicti docti, aliqui et ingeniosi magistri, qui nobiscum tuentur posse videri intuitive Deum essentiam non visis intuitive attributis, si videlicet accedat inter eiusmodi perfectiones distinctio ex natura rei, aut virtualis obiectiva, aut rationis ratiocinatae praecisivae ex parte obiecti; addunt tamen, ut egomet a nonnullis accepi, et in illorum scriptis legere licuit, haec omnia non posse recte declarari, si negentur etiam in Divinis praecisiones obiectivae, et constituatur esse Divinum unica perfectio insecabilis obiective per mentem, nec separata in ordine ad [illegible] tamen diversos sortiatur diversas denominationes essentiae, scientiae, potentiae, etc. Nos tamen praementes hac in re vestigia quamplurium aliorum doctorum cum P. Arriaga ubi supra, defensamus doctrinam stabilitam in praecedentibus verissimam esse, quamvis negentur in Divinis praecisiones obiectivae, et illam ex ratione suprascriptam sic exponendam esse docemus:

Hoc ipso quod potentia et sapientia ponantur constituant unica perfectio indivisa per mentem, asseritur esse perfectionem quae formaliter sedat per seipsam producere et cognoscere, et [illegible] quidquid est cognoscibile et producibile. Unde cognitio illa, quae hanc perfectionem cognosceret, diceretur cognoscere perfectionem, quae est potentia, et quae est sapientia; et nunc non poterit cognoscere [illegible] eiusmodi perfectio etiam in [illegible] [illegible], quin cognoscat specificative id quod sapientia est, cum sit [illegible] perfectio utrumque attributum. Ut autem perfectio haec reduplicative cognoscatur in [illegible] tamen illa haec vel sapientiae [illegible] debet et per [illegible] formalis per [illegible], quorum est separatio, et ut reduplicative

cognoscat in quantum dat esse rebus, debet similiter cognosci per actus
relatos ad res producibiles, quorum est primum productivus. Et dicitur
tria recte observanda deduco. Primum est, eatenus perfectionem illam
cognosci ut attributum operis, in quantum similiter cognoscitur, ut vis pro-
ductiva rerum omnium. 2um est quando cognoscitur illa perfectio, redu-
plicative ut productiva rerum, et contra ut potentia, cognosci etiam
specificative sapientiam, sed non ut sapientia similiter est. 3um est,
tenere cognosci illam perfectionem intuitive tamen ut est potentia quae pro-
ducit intuitive ut potens producere quin cognoscat intuitive
ut est repraesentativa.

Jam vero non erit difficile declarare, quomodo in
Deo praedicta evenire possit, ut cognoscat intuitive eadem perfectio in
quantum dat esse rebus ipsis, quin tamen cognoscat intuitive in quantum dat
esse sapientiam; et ut rem istam dilucide exponendam afferro
discursum istum. Non implicat quod eadem indivisibilis perfectio quae
se extendit ad varia munia cognoscat intuitive ut potens
munus exercere unum, quin cognoscat ut potens est exercere al-
terum, sicut non repugnat quod eadem indivisibilis perfectio, quae potest per
seipsam producere et cognoscere res, cognoscat intuitive, ut
potens producere, et contra ut potentia quin cognoscat ut po-
tens cognoscere, contraque reduplicative ut sapientia.
Antecedens probatur: Punctum illud, quod est centrum globi est enti-
tas indivisibilis et per seipsam dat esse terminum omnium linearum
utriusque medietatis ex qua globus ille exurgit. Cujus
puncti indivisibilitas non impedit quin possit intuitive cognosci
ut terminus est linearum unius medietatis, quin cognoscat intui-
tive ut terminus est alterius medietatis; nam licet ipsissima
entitas, quae terminus est unius medietatis, sit etiam terminus alterius,
et non possit cognosci ut terminus unius medietatis, quin simul
cognoscat specificative id quod est terminus alterius; potest tamen re-
duplicative cognosci similiter ut terminus unius, quin simul redu-

plicativè cognoscat, ut trus alterius. Quae doctrina potest congruè et facilè aptari essentiae Dei et attributis. Nam licet idem omnino verum indivisibile cognoscat, sed non totaliter cognosceret, nam conceptus possunt esse inadaequati, idest non omnino clarè explicantes rem visam et licet idem formalissimè explicetur per unum conceptum ac explicatur per alium, sed modo diverso.

Secundo idem ans, eadem est indivisibilis perfectio entitativè formaliter in voluntate Dei actus quo Deus amat necessariò seipsum, et actus quo liberè amat existentiam mundi; sed non obstante praedicta indivisibilitate formali plures qui respuunt nostram explicationem circa essentiam et attributa Dei in ordine ad cognitionem intuitivam essentiae, et non intuitivam attributorum, ex suppositione, quod omnia sint eadem insecabilis perfectio, asserunt, posse fieri, quod perfectio volitionis Dei videat intuitivè in quantum est amor Dei necessarius, et non in quantum amor existentiae mundi sine maxima inconsequentia labe non possunt praedicti theologi inficiari, quod eadem perfectio, quae simul est potentia et cognitio possit intuitivè cognosci ut potentia denominatur, quamvis non cognoscat intuitivè ut denominatur sapientia sub quibus reduplicationibus dicuntur esse formaliter attributa diversa. Et haec quidem est efficax probatio et ut solet dici ad hominem ex ipsis principiis adversariorum eruta.

Tremunt illi quidem hac efficaci probatione; sed ne viderentur dare illi manus, hanc evasionem meditati sunt. Asserunt non valere argumentum ab actu libero Dei ad attributa, unde qui concedunt ans et negant consequentiam, immeritò notari debent inconsequentiae et differentia propria est; nam volitioni Divinae non est aliquid essentiale ferri actualiter in mundum, et propterea potest esse cognitio, quae cognoscat intuitivè et quidditativè volitionem illam prout tendit ad Deum, licet non cognoscat illam ut actualiter tendit ad mundum, quoniam hac ratione cognosceret totum id, quod est de formali essentia volitionis. Contra illa perfectio, quae simul esset potentia et cognitio. Si se haberet essentialiter esse

vim productivam et cognoscitivam; ac proinde quaelibet cognitio intuitiva et quidditativa eiusdem perfectionis deberet cognoscere simul hoc utrumque, quod in illa datur, alias non reperaret essentiam illius perfectionis.

Sed advertant obsecro, qui sic tentant eludere vim argumentationis nostrae, reverâ ipsos in eiusmodi solutione deflectere iam ab illo principio, quod semel propugnandum suscepêre, videlicet indivisibilitatem rei esse fortius impedimentum, ne possit videri unum attributum sine alio, cum hic libenter admittant posse id evenire ratione dependentiae visionis, quamvis illa sit entitas omnino insectilis per mentem. Deinde recursus, quem modo meditantur ad conceptum visionis quidditativae, de cuius officio sit videre formaliter omnia, quae sunt de essentiâ rei, parum potest illis patrocinari, nam hoc ipsissimum est, quod praesenti discussioni subest, an possit esse aliqua cognitio quidditativa, quae non cognoscat distinctè et clarè quidquid est essentiale obiecto. Reddere igitur pro solutione rationis nostrae, quam verè premunt, id ipsum, quod ex vi rationis nostrae probatur esse falsum, nec mediocriter docti poterunt ignorare quantis pateat irrisionibus.

Caput 5.um

Proponitur et stabilitur assertum 2.um

Asserendum est 2.º pro maiori enodatione praesentis difficultatis non repugnare visionem, quae formaliter et intuitivè attingat Dei personalitatem, non visâ formaliter essentiâ Dei. Probatur assertum hoc I.º Non obstante identitate reali inter naturam divinam et personalitatem verbi, datur unio hypostatica, quae formaliter et immediatè tendit ad personalitatem verbi, non tamen ad ipsam naturam divinam, ergo non implicat, quod non obstante simili reali identitate personalitatis, et non ad ipsam naturam divinam ... ut constat ex dictis libro ... undecimo. Et confirmatur primo, quia cum intellectus sedeat virtute cognoscenti quasi per praedicta quae sunt inter se identificata, facilius datur illi ...

quã nõ possit eẽ magis possessiva cognitio intualis q̃m unio psõa et realis; sed hęc pote illam possessivè facere quoad realẽ unitẽ, gralẽ et immãtam, q̃ pote etiã fieri à cognitẽ quoad simeitẽ intentionalẽ.

Huic argumẽto cõi quod efficacr rem ipsam evincit diversę solutes ab ingeniosissimis theologis excogitatę sũt, n̄ oẽs refellemus, priaes tm̃ confutabimus. Resp. ipsi aliqui 1.º discrimen int unẽ et cognitẽ intuitivẽ consistere in eo quod sit naria distio altẽ ẽ nã rei int illa prata ut unũ possit intuitivè videri, alio n̄ viso; ut sic unio tret gralr et immãtè ad ipsam psonam et n̄ ad nãm, n̄ ẽ naria tanta distio. sed sufficit alia minor, quę ponat. Sed refellit hęc solutio, q̃ includit totalẽ petitẽ prii, cuius n̄ pote assignari rõ, ac proinde integrè psistunt vires argũti frati. Si n̄ in psõa trate frali cõceditur entitati unionis, quod possit quasi prescindere int prata identificata; quare hęc cõnexiõ erit intui sm̃ tratẽ intentionalẽ.

Resp. alii 2.º ex diverso titulo desumendum eẽ discrimen, et titulẽ sic explicandũ eẽ. Rõ trativa unionis hypostaticę ẽ rõ incõicabilitatis; hęc autẽ incõmunicabilitas ita spetit psonis Divinis, ut n̄ conveniat ipsi nẽ Dẽ. et inde erit, quod unio psõeã hypostatica, quasi prescindat int nãm et psonalitẽ sm̃ rõẽ trationis immatẽ. Rõ s. quę ẽ trativa visionis ẽ illigibilitas, quę cõit ẽ nẽ, et etiã psonalitati cum nã identificatẽ, ac proinde visio intuitiva et sl quidditativa, nequit prescindere intr utrumqẽ pratum.

Ad Spem quidẽ cõposita ẽ pxima solutio, sed revª caret oĩ vigore ac fundamt. Fatemur equidẽ, nãm et psonam Dẽ eẽ verè illigibiles, in quo discriminari posse ab eadẽ nã et psonã, ordẽ ad psõeam tratẽ gralẽ et immãtam, cuius trationis n̄ erit capax hęc utrumqẽ extremũ. Ex eo. s. quod nã et psona sint illigibiles, n̄ possumus assequi quopacto

dedicat utramque effectus debere formaliter videri per quamlibet cognitionem intuitivam et quidditativam, quod est punctum difficultatis in quâ modo sumus. Dicendum igitur est posse dari cognitionem, quae cum formaliter cognoscat naturam, non cognoscat personam et e converso.

Respondent alii 3.º et assignant aliam differentiam. Unio hypostatica, inquiunt, ex naturâ suâ respicit intrinsecam compositionem, quae desurgat ex naturâ humanâ et personalitate divinâ, unus ens per se subsistens: ex quo fit, quòd unio dicat verè minorem annexum cum divinâ naturâ, et cum aliis personis distinctis à verbo quam det cognitio intuitiva; nam unio solum respicit personalitatem verbi in ordine ad compositum, cognitio verò intuitiva respicit eamdem personalitatem in ordine ad personalitatem Patris, quae cum relativa sint, simul cognitione non potest cognosci personalitas verbi non cognitâ formaliter personalitate Patris, et a fortiori non potest cognosci non cognita natura, cum quâ identificatur. Explicatur haec solutio in sententia, quae constituit relationem praedicamentalem in accidenti realiter distincto à fundamento et termino. Si consideret relatio filiationis verbi in Deo, in quantum unit ipsi Petro, solum consideratur in ordine ad compositum, quod resultat ex ente Petri, et ipsâ filiatione; si verò consideret filiatio secundum se, respicit Paternitatem, et cognitio, quae terminatur ad filiationem, debet etiam terminari ad ipsam Paternitatem.

Plura claudunt in hâc solutione, sed quae non probant etiam dicentibus illis, qui sententiae oppositae favent. 1.º quia quod unio ordinet ad compositum, vel non ordinet, non potest esse ratio differens, quare possit illa praescindere inter perfectiones identificatas. Et haec visioni debeat denegari. 2.º quia, quamvis relativa sint simul cognitione, non probat unam relationem non posse intuitivè cognosci alterâ intuitivè non cognitâ; ad summum non convincit, aliud relativum debere cognosci indirectè aliquâ cognitione abstractivâ vel ipsâ. 3.º quia manet in suo robore argumentatio facta à nobis, si divina natura realiter uniri personalitati quin uniatur immediatè nec [illegible] quare repugnat, quod ipsum uniatur intentionaliter media visione [illegible]

litati immañè, et n̄ nō Dẽ. Et adversarii desatirent, ñ designabunt discrimen aliqd, in quo plane quiescat intus.

Caput 64.

Nova ratio eiusdem doctrinæ et maior explicatio asserti 2i.

Ex 2o asserto 2ẽ statuto in cap. pcedenti inter essam et psonalitatem, admittenda ẽ distio ex nã rei, vel distio realis virtualis; aut distio rois psciissive, vel n̄ psciissive. Sed neq sibet ex ptatis distinctionibus sufficit, ut qñ Dẽ vere coicet filio et patnitas n̄ coicet; ut pducat filiatio, et n̄ pducat illa Dã; q eadem distio illis erit, ut Dã nã coicet intui ad hoc, ut illa videat, et n̄ coicet psonalitas, contra 3 poterit intuitive videri nã, n̄ visã intuitive filiat. Ex hoc coã, q magis difficile apparet, ut visiuã pductio, quæ pxve et realr respicit pprium tmm, possit pscindere ex rõ pductionis pxye, cet prata identificata; n̄ quod visio, quæ respicit obiectum intentionalr, pscindat in rõe cognitionis pratorum identificatorum; si q Ly repit, et verificatur in divinis, quod realr pducat unã rõ ut ẽ in se, et n̄ pducat aliã, cum quã prior identificat; quare repugnabit, quod cognoscat intuitive aliqua rõ ut ẽ in se, et n̄ cognoscat clare istã rõ quæ cum priori identificatur.

Dicunt aliqui 1o rotam distram inter utrumq facile pvenire ex eo qd, ad coicatem essæ et n̄ psonalitatis sufficit distio rois, quæ quidem n̄ satis ẽ ad visionem intuitivam essæ, n̄ psonalitatis; nam ad eiusmi cognitm requiri distio realis. Sed vere nullius ponderis solutio hæc q recurrit ad id quod ẽ ipsum prius de quo pcedit discussio; id quidem rogamus quare sufficiat distio rois, ut nã coicet, et n̄ coicet patnitas, et hæc eadem n̄ sufficiat ut nã videat, et patnitas n̄ videat. Dicunt alii 2o essam Dem pot. nam infinitatem vere à seipsã quod coicat, q̃mis psonalitas n̄ possit coicari; cum ẽ quælibet cognitio creata

sit entitative finita non potest et debere videre neque non visam paternitate.

Essentia Dei, quod videat essentiam non visa paternitate. Et de hoc quaerimus nunc, quare ex adversario repugnet.

productio intrinseca procedat et tangat filiationem non denominando intrinsece productam ipsam essentiam Divinam.

Dicunt alii 3.º inter essentiam et personalitates reperiri distinctionem virtualem, quae divinum quoddam inventum est, ut aliquando exponi possint difficultates illae, quae iure reputantur a theologis insuperabiles; eiusmodi distinctio talis est, ut ante rei determinationem non sit distinctio realis, nec alia quae dicitur formalis aut ex natura rei, et autem non sit distinctio realis exercet plura munia, ac si esset distinctio realis. Praedicta autem distinctio virtualis non potest deservire in ordine ad visionem intuitivam, quando videat essentiam et non videat paternitas aut filiatio, deservit tamen, ut essentia concipi et non concipi Paternitas, quoniam in ea distinctione fundat, quod Pater opponat filio, et repugnantia quae dat, ut Pater et filius sint unae personae; at non fundat in ea distinctione, quod essentia videat sine paternitate, nec aliqua repugnantia, ut simul videant, nam per aliquam visionem possunt videri simul essentia et paternitas. Sequitur ergo ex dictis, eiusmodi distinctionem, tamen esse excogitatam in ordine ad foecunditatem Divinam et actus notionales declarandos, ad quos exercet munus distinctionis realis, non vero visionis intuitivae.

Miror sane, quod proxima solutio poterit ingenerare quietem aliquam in animis eruditorum theologorum, qui donec illam invenere, fluctuabant ancipites, ut fatentur ipsimet, circa veritatem suae opinationis. Ex pluribus quae nobis occurrunt contra illam, pauca selectiora dabimus. Refellitur ergo 1.º quia non est praesens altercatio, an propter visionem intuitivam invecta fuerit in Scholis eiusmodi distinctio virtualis, sed an suppositâ

dictā distinctē possit asseri, quod sicut variò, q n potē
alr evenire, communicat na, et n coicat Patnitas; ita ex vi
-tiente Da possit existere visio, que fralr tret ad essam, et n
ad psonalitz, quis essa et psonalitas possint alias videri p
aliam visz, que tret fralr ad utramqz pfectz. 2º nam asse-
rere, q dictam distinctz n posse exercere munus realis distinctio-
nis in ordē adintuitz, sed solum in ordē ad coicatz Dam
ē purā petitio prij, quoniam si illa distº deservit in ordē ad
fratr ɔtradictoria componenda, ita etz deservire poterit in ordē ad
declaranda ɔē frata ɔtradictoria, scilt videri fralr, et n videri
fralr. 3º q nulla potē assignari ro̅ disparitatis, ut eiusmi
distº saltz 2ario exerceat rog distinctionis realis in ordē
ad visz intuitivz, q vis 1ari exerceat eiusmi munus in or-
de ad fecunditz Dam et unz ɔ̄ypostasiam. sicut hq ipsi-
us eiusdm distinctz illectio Da coicat adintra, et n coicat fi-
liatio, ita ex eadz distā proveniet, ut possit fralr et in-
tuitive videri illectio, n visā fralr filiatē.

Asserendu ē 3º Visio que videat intuitivè at-
tributu aliq, n debet nariò videre etz abstractivè reliqua
attributa, debet tn aliqe viso uno spāli attributo videre
aliqua alia: duas ptes otinet assertum hoc. 1a, n oia attri-
buta debere saltz abstractivè videri. Et facile suadet ex eo
q visā intuitive Da volite vq, nec abstractivè opus ē cog-
noscat immensitas, aut ætnitas, cum qq nullz spalz anexz
het volitio. Da in q tum talis ē. 2a ē viso aliquo spāli attributo
vel pfectiē ut relativā, debere saltz abstractivè cognosci alias p-
fectiones. Et n 2uius 2z ptis facilis etz q a pfectio intuitivè vi-
sa potes eē essalr respectiva alterius pfectionis, et hoc ipso, quod
spē intuitive cognoscat, ut ē respectiva cognosci debet saltz ab-
stractivè alta pfectio, que trus ē, et ad q m refert illa, que vidī

intuitivè, sic-n- visâ Paternitate, videret abstractivè filiatio. Si
vero inquirat aliquis, quænam perfectiones Dei sint essentialiter respectivè. Respondendum est, eiusmodi decisionem pendere ex aliis theologiæ partibus, ac proinde, ad præsentem disputationem sufficere assertum nostrum, quod à nobis generaliter statutum est.

Ultimo notandum est aliquos esse, qui doceant posse videri Paternitatem, quin saltem abstractivè filiatio cognoscatur; quod quidem ab ipsis hac ratione exponitur et probatur; non datur maior connexio inter Paternitatem, et illius correlatum, quam inter duo prædicata quæ realiter identificantur; sed hic quasi ratio identitatis non impedit, quod unum ipsorum possit intuitivè videri, quin alterum nec abstractivè cognoscatur; ergo nec poterit impedire in aliis relativis. Confirmant, quia lux dicit relationem ad Deum et potentia visiva cognoscit lucem et colorem, quin ullo pacto cognoscat creatorem lucis. Hæc quidem probabilia sunt, sed communior est, et veritati conformior doctrina tradita in asserto 3.o ex quo potest facile deduci solutio ad rationem et confirmationem huius opinionis.

Caput 5.um

Diluuntur obiectiones ab authoritate.

Adversus doctrinam stabilitam in assertis superioribus adducitur 1.o illud testimonium celebre quod habetur in cap. 14. S. Ioannis. Cum-n- Philippus rogasset Xptum Dominum, ut illis ostenderet Patrem suum, ad quem se iturum frequenter asseverabat, illius petitioni hanc dedit Xptus Dominus responsionem: tanto tempore vobiscum sum, et non cognovistis me Philippe? qui videt me, videt et Patrem meum. Quæ verba exponuntur ab adversariis in eo sensu, quod Philippus indicaverit se iam assequutum esse cognitionem filii Dei, tamquam superesse illi cognoscendum Patrem, ac proinde cognitionem Patris à Xpto Domino postulasse; Xptus vero Dominus illius inscitiam manifestat, et illi do-

cet, nec per fidem, nec per intuitionem posse cognosci filium sine Patre, nec Patrem sine filio propter maximam identitatem quam habet utraque persona cum natura, propterea non addidit Xptus Dnus, non credis quia ego in Patre, et pater in me est? Cum ista argumentatio, quae fit à Xpto Dno, eo tendat potissimum, ut suadeatur, non opus esse diversa cognitione ad cognoscendum Patrem, sed eadem prorsus cognosci debere Patrem, qua cognoscit filius, quia sunt eiusdem naturae; si diceret, posse dari cognitionem Patris, quae formaliter non cognosceret filium, non esset efficax argumentatio facta, nec per illam satis edoctus evasisset Philippus, ut cognosceret saltem prius ignoratum. Sicut ergo in cognitione abstractiva non possunt separari Pater et filius, ita nec in intuitiva separari possunt.

Adducitur 2º S. Augustinus proximam conclusionem illustrans, et contrariam oppositam doctrinam; in libro 1º de Trinitate cap. 8. his verbis usus est: sive quod audiamus, ostende nobis filium, sive audiamus, ostende nobis Patrem tantundem valet, quia neuter sine altero potest ostendi, unus quippe sunt, sicut et ipse ait, ego et Pater unus sumus: et in psalmum 85. ad illa verba respice in me ita scribit: videtis quia in visione Patris et filii visio est et in visione filii, et Patris visio est: ideo continuo subiecit et dixit, nescitis quia ego in Patre, et Pater in me est? idest et me viso videtur et Pater, et Patre viso, videtur et filius: Patris et filii separari non potest visio: ubi non unius separat natura, et substantia, visio separari non potest. Nihil potuit urgentius adduci.

Adducitur 3º Sanctus Chrisostom. homil. 75 in Ioannem, ubi ait Philippe qui videt me et Patrem meum videt: quod si alterius esset substantiae, nunquam hoc dixisset. Adducuntur 4º Tertullianus lib. contra Praxeam cap. 22. Nazianz. orat. 49 de fide. Hilarius 9º de Trinitate ante fin. et Sanctus Thomas 1a parte q. 2. art. 8. ad 3m, ubi ita loquitur: summa bonitas Dei sicut modum, quo nunc intelligitur per effectus, potest intelligi absque Trinitate personarum: sed sicut quod intelligitur in se ipsa, prout à beatis videtur, non potest intelligi sine Trinitate personarum. et idem docet in 3a parte q. 3. art. 3. corpore et in 1º distinct. 1. q. 2a

art. 2. et aliis etiam in locis.

Ad 1.um testimonium ex adductis dicendum est, ex illo non inferri, visionem solius filii esse absolute impossibilem. Arbitror enim et forte etiam a pluribus Doctoribus ut certissimum supponi, numquam venisse in mentem Philippi visionem intuitivam Patris, quod etiam egregie notatum est a Divo Augustino tract. 70. in Ioannem. Et epistola 112. cap. 6. sed quia Christus Dominus ipse Discipulis pronunciaverat se iturum ad Patrem, excitatum est in Philippo ardens desiderium videndi Patrem in aliqua specie sensibili, quae caderet et sub sphaeram oculorum, et in illa per ipse effective videri posset; et huic desiderio Philippi recte quidem Christus Dominus respondit, dum asseruit ex eo, quod Christo cognito per miracula et doctrinam, egregie cognosci Patrem ipsius, quia si ex eiusmodi operibus Christus cognosci debebat ut Deus, insuper Deus solum possit esse filius Dei, recte quidem cognosceret ipsius Patrem esse Deum, quare superflueret alia quaelibet species sensibilis, ut in illa Patrem videret. Et sane, si Philippus postulasset notitiam claram ipsius Dei Christus Dominus nec iure, nec apte reprehendisset eum dum dixit, tanto tempore vobiscum sum, et non cognovistis me? nam ad hoc bene poterat reverà Philippus, non esse mirum, quod ipse clare non cognoverit Patrem, cum nondum clare viderit Divinitatem, et personam Christi Domini. Vacillant interpretes ex positivi ad praedicta verba Ioannis, qui varias expositiones, sed quae nihil faveant adversariis.

Ad 2.um ex Augustino respondetur S. Doctorem tantum ibi declarare quid evenire debeat, attentis pariter rerum naturis, et potentia Dei ordinaria non vero desiderata potestate absoluta, de qua non egit Sanctus Doctor. Ad 3.um dicimus, illos Patres posse explicari, sicut Augustinum exposuimus. Dici etiam potest illos intendere, quod viso filio ut Deo, videatur intuitive Pater ut Deus, quoniam Divinitas est eadem in utroque, non tamen videat intuitive ut Pater, sed ad summum abstractive, quando filiatio ut talis gradus videret; verba S.ti Thomae non urgent, quoniam illa possunt sine violentia explicari de eo, quod contingit de facto, et verum est, de facto visa una perfecte intuitive, eodem modo reliquas videri.

Caput 3.um

Occurrit nobis argumentum ex adversariis [illegible]

Arguunt ... visio intuitiva et quidditati-
va, quae penetrat ... sed essentia Dei est in re idem realiter
cum attributis et personalitatibus, nec datur inter haec aliqua distinctio
realis; ergo non potest intuitive videri, nisi simul videantur at-
tributa et relationes [illegible]; ergo non potest videri essentia ut est in se.
Probatur consequentia: non potest cognitio intuitiva, nisi simul videantur illa, quae sunt eadem cum ipsa
essentia et attributa sunt eadem ... entitas in re, ergo non potest
videri essentia intuitive nisi videantur simul attributa. Probatur maior;
nam ... repugnat videre Gabrielem intuitive, aut punctum
quantitatis, quin videatur Gabriel, et totum punctum videatur, quia non datur
aliqua distinctio Gabrielis a seipso, et puncti a perfectione simpliciter
in recto. Respondeo 2o Visio quidditativa debet naturaliter videre
omnia, quae sunt de essentia rei, sed attributa sunt de essentia ...
... ergo debent ... intuitive videri visa essentia Dei.

Omittimus hic praesenti solutionem illam, quam exhibent
argumento praedicto cum suis conclusionibus aliqui Theologi ex
novioribus, qui constituunt distinctionem virtualem realem inter essentiam,
personalitates et attributa in ordine ad praedicata contradictoria;
omittimus, inquam, illam, non quia falsa nobis videatur ex proprietate prae-
dictae distinctionis, sed quia datur alia solutio, quae et solidior
est, et plene satisfacit argumento, nullo pacto recurrit ad
eiusmodi distinctionem virtualem, quam nonnulli vocitant merum figmentum,
sed immerito. Omittemus etiam aliam distinctionem et solutionem Pa-
tris Albarez, qui non admittit visionem intuitivam, et quidditativam
cognoscentem solam essentiam, imo quod concedit visionem intuitivam, quam ap-
pellat ipse apprehensivam, quae cognoscat unum, alio non cognito,
eo quod videlicet, quod non penetret totam essentiam obiecti propositi.
Istis ergo omissis, meliorem aliam parabimus solutionem ad sol-
vendum argumentum hoc, quod ab omnibus fere ex adversariis evi-
dentissimum iudicatur.

Et ad nostram solutionem melius exponendam opus est praenotare
rem aliquam posse bifariam cognosci ut est in se. 1o si cognoscatur

perfectè et adequatè, sm oia illa, quę fralr in illâ dantur. 2do si cognoscat sm aliqd prtaty, quod verè dat in illâ quamvis dent etz alia plura prtata, quę clarè n cognoscant, aut si eadē res n cognoscat in ordē ad oēs trũs et effus quos respicit, sz seipsam adequatè sumptam; ut si cognosceret Deus clarè sm q e intualis, n cognito clarè eodē Domine sm qd sensitivus e. Et hęc appellat cognitio quidditativa, sed imperfecta et inadequata, erit tn verissima, quoniam enunciat de subto illud verū prtatum, quod in illâ verè dat, et cognoscit clarè, cca reliqua o prtata nihil affirmat vel negat eiusmi cognitio, q fralr n trahit ad illam.

Ex hac ptā pnotatione tollitur e ad argumēty cognitũ quidditativam adequatam attingere fralr et clarè rem sm oia, quę claudunt in illâ, cognitũ vero inadequatam n trahi fralr ad oia prtata, q et hanc inadequatam cognitũ repugnare cca prtata Dei, nullo mo pr cognito, qq posito. Et possimus etz firmare solutũ nram ex dictis nariõ, et libero in Divinis, qui gtz cognoscit a beatis, sed n adequatè fralr sm oēs liberas tendentias. Et qvis fralr et identicè cognoscant oia prtata rei, fralr tn et immatè potest cognosci unum, n cognito alio.

Ad 1z confratz dr, exemplum ex puncto centri posse deservire ad exprimz nram doctrinam, quamvis negent prtęobtiva, sm ad illam oppugnandam, ut constat ex illis, quę diximus in cap. 4o. §. Ex hic. Nec etz alium exemplum ex Gabriele desumptum militat cõ nos, sed ctra adversarios, q si standum sit illi, infr noē f cognitũ obscuram posse cognosci unum attributum n cognitis etz eadē noa aliis, quod tn falsissimum e. Discrimen q intr Gabrielē, et essam et attributa consistit in eo q Gabriel nullâ prsus distincte distinguit à seipso; essa vero distinguit ab attributis, aut ex na rei, aut virtualr aut precisive obtive, vel tm fralr psicisive; et hoc gtz sufficit ad eiusmi vitz inadequatam, sm pōs oppugnamus.

48. 2ā ... pote 1° negari maior propō quia n̄ repugnat aliqua visio inadequata, et quod includit quaestio ad essentiam rei, nam rō entis claudit in colore, et tn̄ n̄ attingit illam visio corporea. 2° pote omitti maior, quia minor in suo dicto falsa sit, et negabitur minor, quae qd difficile probari pote, quoniam ut subscriberemus ... placita, qui docent, attributa essentialr claudi in essā Dei, de quā difficultate tractant Theologi in mā de Dis attributis, n̄ tn̄ inde promoveremur ad asserendum verā essā intuitivē debere ... cognosci intuitive attributa ... Et si quis argueret cognita quidditative aliquā re, debent eti cognosci clare oīa praedicata, quae claudunt in illa, ... cognita quidditative essā Dei, debent cognosci clare attributa, ... debent aeque includi in essā Dei ... ita argueret, distinguendum eet: debent cognosci clare oīa praedicata, quae claudunt in illa, et quae attingunt ... in ea talia, vel talia ... omitto ... n̄ ... qualr ... rei ... abin ... diversa ... quatenus ... redundant, neque ... quibus ... attributa Dei inclusa in essā n̄ admit... ... attributa formalr ... essā Dei ... quicunque sit iste, ut nemo pote negare; sed eaque ... inclusa attributorum, et ... summae Dei simplicitati, quam simplicitatem penitus everti autumant ... inclusio praedicata ... claudérent attributa in essā n̄ deberent cognosci ... intuitus.

... cognitio quidditativa rei realr simplicissimae qualis ē Deus debent eē ... adequata, nec pote eē inadequata, quod hoc ipso quod inadequate cognoscat, n̄ cognoscit ipsa quidditativē, sed aliquid ipsius ... daret aliquid illius inadequate cognitum, idem n̄ eet, ... simplex, cum deret ā parte rei aliquid inadequatum, et aliud eidem rei adequatum. ... n̄ dicitur quidditative cognosci, quod solum cognoscit ..., sed ... cognosci quid-

ditative, ille n. tamen quidditative cognoscit, q. de sl cognoscuntur omnia, quae sub sumpta adequant Deum. Nego [illegible] ipsa dm e. Ad hoc argumentum constat solutio ex dictis in tota hac disput.e, nec verum e, quod intendit P. Alarcon, scilicet posse dari cognitionem inadequatam circa perfectiones rei, quae realiter distinguuntur, cum non constet ex allatis exemplis circa eamdem perfectionem, quae potest considerari in ordine ad effectus diversos, requiri posse cognitionem inadequatam.

Arguit 2.o Cognitio quae cognosceret quidditative essentiam, cognosceret illam ut connexam cum divinis personis, et ut fundamentum attributorum; ergo cognosceret etiam attributa et personalitates. Resp. ex eo argumento connexionem ipsam solum sequi, quod si essentia formaliter, et explicite cognoscatur ut connexa cum attributis, et ipsis personalitatibus, cognita essentia hoc pacto intuitive, cognoscentur indirecte, et abstractive attributa, non vero intuitive. Sic enim visio, quae intuetur amorem Beatificum, non e intuitio Dei qui amatur per illum amorem, sed notitia tantum abstractiva. Resp. 2. Si solum cognosceretur ut connexa cum aliquo speciali attributo, illud solum cognosceret abstractive, et reliqua nec abstractive, nec intuitive cognoscerent, ergo si non cognosceret explicite ut connexa cum aliquo attributo nullum attributum videret etiam abstractive.

Arguit 3.o Essentia Dei exercet munus speciei visionis intuitivae; ergo non potest videri attributum sine essentia. Probatur antecedens sicut quia non potest videri obiectum sine specie, vel sine aliquo quod gerat vices speciei. Resp. 1.o Quodlibet attributum, et quodlibet etiam perfectionem divinam exercere [illegible] posse munus speciei visionis sui ipsius; quare ex hoc capite non posset impedire visio predicta. Resp. 2. Etiamsi essentia sola exerceret vices speciei, adhuc esse posse dicam visionem quae fieret supernaturaliter absque ulla specie; non datur repugnantia in eo quod suppleat concursum, qui exhibendus esset ab essentia in ratione speciei. Notandum insuper e in probatione eiusdem argumenti latere maximam aequivocationem; nam

Hec suppo non potest videri obiectum sine specie potest veri duplex sensus, 1us esse non posse videri obiectum nisi videatur species, et hic sensus falsus est, quia contra oppositum stingit. 2us est non posse videri obiectum ipsum aut per se aut per speciem intermediam decurrat ad visionem

eam requiret, ut in 1a solutione dicebamus; vel dum est, [illegible] posse elici visionem sine aliqua specie.

Caput 23.

Aliae obiectiones solutae.

Arguit 1o. Repugnat quod cognitio intuitiva Dei efficiat distinctionem rationis inter ipsas perfectiones [illegible]. Sed visio, quae [illegible] unum attributum clare [illegible] non visit, efficeret distinctionem rationis inter eiusmodi attributa, ergo repugnat talis visio perfecta. [illegible] minor, nam tunc fit [illegible] distinctio rationis, quando cognoscit una perfectio et altera non cognoscit, sed in praesenti essent illae visione cognoscere et clare unam perfectionem, et non cognosceret clare aliam perfectionem, ergo tunc fieret distinctio rationis. In hac obiectione tangit illa disputatio celebris inter theologos, an Beati efficere possint distinctionem rationis inter ea quae realiter sunt indistincta, de qua [illegible] [illegible] [illegible] Suarez Libro [illegible] de Angelis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Trinitate [illegible] 12 sectione 1. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] disputatione [illegible] sectione [illegible] [illegible] [illegible] posse efficere distinctionem rationis, quoniam cognoscunt Deum abstractive.

Nos [illegible] [illegible] argumentum [illegible] arbitramur veri posse [illegible] 1o. [illegible] cognitio [illegible] [illegible] sine [illegible] [illegible] sit [illegible] [illegible] distinctionem rationis, sicut admittitur [illegible] cognitio [illegible], [illegible] admitti quod Beati [illegible] [illegible] distinctionem [illegible] nullo pacto sequitur [illegible] beatis [illegible] entia rationis, quae tunc [illegible] fingitur et [illegible] solum [illegible] rationis, quando cognoscit aliqua res aliter ac est [illegible] [illegible] attribuendo [illegible], vel detrahendo [illegible] aliquid

cum quo aut sine quo, nec e, nec pote realr ee. 2°. vix cum aliis Doctoribus opinemur, ad fac' propriis distincta, requiri narie, quod positive cognoscatur, unum n ee aliud, et aliquam relate distingui; beati p illam visionem cognoscerent, quod unum ab alio, sed n distinguerent illa, q n cognoscerent extrema inter se praecisa comparando unum ad aliud. Cuilibet ex dictis solutioni- bus diluit argumentum sufficienter, atque adeo pote eligi liberi.

Arguitur 5°. Praedicata intuitionis et abstractionis pugnant in eadem cognitione. Sed visio quae videret intuitive essentiam, eet etiam abstractiva, q illa repugnaret hac ratione. Hoc argumentum instaurari pote in corporea intuitione, et debet ab adversariis dissolvi. Ad illud facile ret distinguendo maiorem; praedicata intuitionis et abstractionis pugnant in eadem cognitione relata ad eandem formalitatem, vel ad eandem rationem, concedo maiorem; relata ad formalitates obi, vel ad tres diversos respectus ab eadem formalitate effectus, nego maiorem. Et eadem distinctio debet applicari minori, et neganda e consequentia. Dicta distinctio iam clari constat ex tota hac disputatione; quare nihil occurrit illi denuo addendum. Arguitur 6°. Si visio quae videret essentiam sine attributis, n posset ee diversae speciei ab illa quae datur defacto, nec etiam eet eiusdem speciei; repugnat a ratione. Pr ass; et imprimis illa n posset ea diversae speciei, q respiceret essentiam divinam, quae eadem e, et a qua visiones desumunt speciem. Deinde n posset ea eiusdem speciei, q n videret omnia praedicata divina, quae defacto videntur a visione intuitiva. Confirmatur, quoniam idem argumentum fieri pote in illo lumine, q eet productivum visionis solius essentiae.

R ad argumentum, n solam visionem, quae videret attributa, n vero divina essentia, fore specie distinctum ab

ista virtus quae dat defectum, sed est illam virtus

Nihil deest.

ista visio quæ datur defacto sed etiam illam visionem, quæ solam essentiam Dei intueretur. ad probationem, quæ in oppositum adducebatur, respondere possumus duplici via; 1.a asserendo cum plurimis Theologis, essentiam Dei, et reliquas alias perfectiones esse obiectum formale visionis, et exercere vices speciei intelligibilis influentis in visionem; in qua sola visiones respicientes intuitive diversas perfectiones differenti inter se specie. 2.a est opinio cum aliis Theologis, solam essentiam Dei esse obiectum formale visionis; quo posito, adhuc illa visio esset specie distincta ab ista visione, quæ nunc datur, quoniam ipsa divina, in quantum potest detrahere ad cognitionem sui, et aliarum perfectionum, et etiam ad cognitionem sui solius, deinde potens ad easdem diversas visiones in specie, in quo quidem nullus relucet inconveniens. Ad probationem asserimus 1.o non implicare lumen distinctum ab illo quod existit defacto, quod lumen tantum detrahat ad visionem solius essentiæ, vel unius attributi. Asserimus 2.o lumen existens defacto posse causare omnes illas visiones specie distinctas, et Deus pro sua voluntate posse concurrere cum illo inadæquate, in ordine ad visionem unius, et non ad visionem alterius perfectionis.

Arguitur 3.o Illa visio quæ videret solam essentiam intuitive non esset adæquate Beatifica: sed implicat visio clara, et intuitiva Dei, quæ non sit Beatifica, ergo implicat illa visio intuitiva inadæquata. In hac obiectione tangitur illa difficultas cuius examen non est præsentis loci sed ad 1.am quæstionem remitti debet. ubi disquiritur an illa visio qua videret essentiam sine personis, esset adæquate Beatifica. Partem affirmantem sequuntur Scotus, Faber, Molina Salas et alii: negantem defendunt ... et alii plures. Nos cum distinctione redimus ad argumentum. Si omnes divinæ perfectiones pertineant ad obiectum essentiale Beatitudinis, ille qui tantum videret intuitive Dei essentiam non esset Beatus perfecte, nec probari potest, quod de ratione cuiusvis intuitionis Dei sit esse Beatificam. Si vero sola essentia Dei sit formalissime obiectum Beatitudinis essentialis, qui solam essentiam

videret intuitivè, eēt essalr Beatus, qui vº solum videret abstractè, n̄ eēt pfectè Beatus.

Dispº 3ª

An in Deo et ex Deo videant à Beatis creæ

Sub ista dispute plures diffes expendi poterant. 1ª e; an in Deo et ex Deo possint à Beatis videri creæ, in propriis illarum essās. 2ª e; an in quacumqꝫ pfecte respectiva possit saltē abstractivè cognosci tres illius. 3ª e an Beati videre possint oēs creās in particulari clarè et distinctè. 4ª quenam creæ defacto videant à Beatis; sed quia nulla ex pdictis difficultatibus examinant à Theologis in tractatibus de Scia et volte Dª, cum disputant de mō, quo Deus se gerit in ordine ad cognoscendas et amandas creas, que pria facile poss applicari cognitioni Beatorum in orde ad Deum, ut alis expondas ss à nobis in ultima ctroversia, cum de comprehensione sermone instituamus; propterea nihil in psenti desfinimus circa dictas difficultates, sed illas reiicimus discutiendas ad predictos tractatus.

Controversia 3ª de priis effectivis et passivis rū visionis Beatificæ.

Dispº 1ª

An prium effectivè pducens visꝫ intuitivam Dei nariè sit spiale?

Cap. 1ꝫ

Nulla pōa nalis defacto existens potē attenta quacumqꝫ Dei pōa elicere visꝫ intuitivꝫ Dei.

Agitari solet hęc diffas sub aliis tris, qui recidunt in eūdꝫ sum, an scilt visio B. debeat eē nariò ens spuale, et an Deus possit videri oculis corporeis? pro cuius difficultatis resolutione ecors e omnium Theologorum doctrā statuentium nec oculos, nec alium sum corporeꝫ, posse nalr, nec p Dam elevatꝫ ad videndꝫ Deum

commoveri. Pro huius cõis et certæ doctrinæ fit scriptura sacra Pr. Dum
Alb. Bologory auctore videndam apud P. Herize disput. 40.
cap. 1.º sumit ex eo quod, Deus et reliqua entia spiritualia sunt
extra sphæram obiectorum materialium, quæ defacto dantur, et ergo
incapaces omnino sunt cognitionis spiritualis. Nec debet esse mirum,
quod illis denegetur capacitas ad percipiendas res spirituales, quæ sunt
ordinis eminentissimi, cum illæ non possint cognoscere substantias
materiales, nec omnia etiam accidentia materialia, sed postulant determinatum ge-
nus accidentium, ad quod extendi possint, ut visus ad colores et lucem
auditus ad sonum, et sic in aliis; cuius limitationis sola ratio specifica
harum potentiarum primum est, quæ non nobis innotuit per ipsam experien-
tiam.

Ô sane dictam eorum opponens hic duo testimonia sacræ scripturæ
1.um eruit ex cap. 19. Sancti Jobi, ubi hæc verba sunt ab ipso p-
lata, in carne mea videbo Deum meum, quæ verba non sunt exponere
de Deo ipso incarnando, propterea quod in pluribus codicibus legantur
ista verba hac ratione; videbo Deum salvatorem meum, nam verbum
illud salvatorem nec reperit in Hebraico fonte, nec in ipsa editione
vulgata correcta per Sixtum 5.º ut inter alios bene notat P. Suarez
[illegible] tom. 2.º disput. 8. sect. 1. n.º 8. loquitur ergo ibi sanctus Jobus
de Deo in se videndo oculis corporeis. 2.um defumit ex cap.
42. eiusdem sancti Jobi ubi dicit: auditu auris audivi te, nunc
autem oculus meus videt te. Ergo Deus non est obiectum ita semotum
a potentiis materialibus defacto productis, ut nequeat saltem divinitus ab
illis intuitive cognosci.

Qui voluerit plures utriusque testimonii
expositiones et accuratè discussas legere adeat interpretes modernos
Sancti Jobi et ex illis præsertim P. Pinedam quod attinet ad
nostrum institutum, sufficiat verba illa vere, nisi ex illis contra
doctrinam communem deduci. Ad 1.um n. dicendum est S. Jobum non asseruis-
se, se carne aut per carnem visurum Divinitatem, quod subtilissime
notatum est à Sancto Augustino lib. 22. de civitate Dei cap. 29.

sed in carne; quasi diceret S. Jobus ego post resurrectionem carnem meam reassumam, et in hac carne resumpta visurus sum Deum meum, non quidem oculis carneis, sed oculis intellectualibus; de quibus oculis mentis exponendum est etiam id quod postea subditur ab illo, scilicet, quem visurus sum ego ipse: et oculi mei conspecturi sunt.

Ad 2um. Addidenda est expositio illa, quam Pater Vazquez disputatione 4o. cap. 3o. probat et iure optime. Asserit quod doctissimus Pater, Sanctum Jobum reprehendere seipsum propterea quod de Dei providentia aliquantulum obmurmurasse videret, ait enim ipse; idcirco me reprehendo, et poenitentiam ago in favilla et cinere, et in verbis, quae praedicta sunt in 2o. testimonio, loquitur Jobus cum ipso Deo et asserit multa o supreme mundi moderator de tua quam dominus providentia, et dispositione mirabili acceperam, sed iam his documentis non egeo, quoniam ex meipso eruditus sum, et experimento cognovi post recuperata bona deperdita, quam paterna quadam providentiam sollicitam exerceas, et quantum distat visus ab auditu et id quod videtur ab eo quod tantum auditur, tantum distat illa cognitio, quam prius de te habueram, ab illa cognitione quam modo comparavi per labores. Ubi ergo quam longissime a sensu praedictorum verborum id quod intendit obiectio, posse videlicet Deum visione corporea intuitive a Jobo cognosci.

Oppones 2o. contra sententiam communem in qualibet creatura dari obedientialis potentia ad quoscumque effectus, et in potentia visiva, et in quavis alia corporea dari potentia obedientialis ad quascumque cognitiones producendas; sed admittenda pro praesenti instituto illam obedientialem potentiam activam, ad quoscumque effectus in qualibet ente creata, ac quam obedientialem potentiam nos diximus, nullam in materia de Dei corpore. Ex hoc autem tantum colligitur, omnes potentias materiales posse elevari ad producendum in genere principii instrumentalis cognitionem Dei intuitivam, non aliter ac potest elevari contra eamdem sententiam lapis, aqua, etcetera. Per hanc autem cognitionem instrumentaliter productam a

cognoscens ipsa pot. corporea quae produceret sed illa pot. spual. Cui in qua collocaret cognitio producta. Neque deducit ex eo cui vi obedientiali pot. quam admittat ullus, posse pot. corporeas versari circa res spuales ex quacumque elevatione data.

Opponens 3.o Quamvis intus attentus sm suas vires nales dicat improportionatus ad visionem intuitivam Dei, potest tamen accedente elevatione supnali, elicere intuitionem Dei; ergo similiter quamvis pot. corporea considerata sm suas vires nales censeatur improportionata ad cognitionem rei spualis, non erit incapax, ut elevet ad eam cognitionem tendam. Resp. nihil probari argumento proposito, quia inter intellum et potm corpoream datur differentia notissima in ordine ad intuitionem Dei; cum enim Deus contineatur intra sphaeram obti intus, et circa illum eliciat nalr plures actus abstractivos, potest elevari ad clarius cognoscendum Deum per intuitionem, quia per hanc elevationem non extrahitur ab obto proprio; at cum pot. visiva non habeat pro obto Deum ipsum, nec eliciat circa illum aliquem actum quamvis imperfectum, non potest extrahi per elevationem a proprio obto, et consequenter elevari non potest ad cognoscendum Deum, nec res spuales inferiores.

Caput 2.um

An repugnet sm se pot. nalis, quae sit cognoscitiva alicuius entis spualis.

Cum potis nalibus existentibus defacto gradum facimus ad altam discussionem circa potas alias, quae nondum productae sunt, et examinamus, an conceptus nalitatis in pota possit amico foedere componi cum capacitate ad cognoscendum rem aliquam spualem, ita ut in hunc conceptus utriusque nulla involvatur implicatio, possitque admitti proinde tamen non repugnans aliqua pot. nalis, quae sit potens ad cognoscendum rem spualem. De proposita difficultate cois

Dum ferè omnium sententia statuit, repugnare esse potentiam materialem cuiusvis perfectionis, stante intra lineam rei ~~spiritualis~~ materialis, quae sit capax percipiendi rem aliquam spiritualem quoniam in ipso generali conceptu rei spiritualis asseritur asseri incapacitas essentialis, ut possit percipi per potentiam corpoream. Placet ideo ex motivo discutiendae veritatis, quae continetur in hac sententia communi, ea fundamenta omnis perpendere, quae doctores nituntur ad statuendam negativam partem, ut inde contrarium ponderis in illis detur, melius clarescat.

Dicunt igitur aliqui 1° ex eo repugnare omnino potentiam materialem cognoscitivam ullius rei spiritualis, quia nulla eiusmodi potentia est ex illis, quae defacto ponuntur, si possit res spirituales percipere. Hac ratione solent uti aliqui Theologi docti in aliis etiam materiis, et illam semper iudicavi inefficacem, cum frequenter à philosophis et theologis admitti soleant ut possibiles plures aliae creaturae ornatae illis proprietatibus spiritualibus, quae non inveniuntur in aliqua ex creaturis defacto productis; unde nec probabilior inferri potest, non esse possibilem eiusmodi potentiam materialem cognoscitivam alicuius entis spiritualis, eo quod nulla defacto detur, quae possit res spirituales cognoscere.

Asserunt alii 2° obiectum spirituale debere cognosci per cognitionem, quae sit illi proportionata, et posita in eodem ordine; sed cognitio materialis non est proportionata, nec in eodem ordine cum re spirituali cognoscenda, ergo repugnat rem spiritualem posse cognosci à quacumque potentia corporea. Verum eiusmodi ratio, quae hic, et alibi sumi solet ex eadem immaterialitate, et proportione requisita inter cognitionem et obiectum, merito displicet politioribus theologis, quoniam patitur urgentes impugnationes, non omnes quae occurrunt, apponemus, contenti designare illas, quae magis obviae sunt; res creata non est in eodem ordine cum entitate increata; homo non est in eodem ordine cum Angelo: et adhuc res creata potest

cognoscere increatam, et hoc Angelum, ut est evidentissimum ergo
cum conceptus rei materialis non sit in eodem ordine cum re spirituali,
poterit adhuc materialis potentia cognoscere rem spiritualem. Et si di-
cat ad hoc, in ratione perfectionis magis distare conceptum entis
creati ab increato, quam conceptum potentiae materialis a conceptu rei
spiritualis, non tamen in ratione recipientis et receptibilis; involvit in
hac responsione id, quod in praesenti disquirit, quare videlicet potentia
corporea non possit rem spiritualem percipere, sicut potest res crea-
ta cognoscere rem increatam; nam non adest fundamentum sufficiens
ut respondeat in conceptu rei materialis tanta imperfectio, quae
non possit admittere perfectionem limitatam, quae datur in cognitione en-
tis spiritualis.

Asserunt 3.° nulli potentiae corporeae non abstrahenti a materia
esse eorum cognitionem entis spiritualis, quod abstrahit a materia, et proinde re-
pugnat ... hoc ab illis potentiis cognosci. Non est alicuius
ponderis ratio haec, quoniam licet cognitio potentiae corporeae non abstra-
hat a materia, non ideo videtur sufficiens titulus sic, ut nequeat co-
gnoscere rem spiritualem, sicut non potentia creata et finita non abstra-
hit a ratione entis creati et finiti, quare non poterit etiam potentia
quae non praescindat a materia, cognoscere eius abstrahens ab omni materia
quale est spirituale? Quid cognoscere spirituale elucet in ratione entis spiritua-
lis, quod fundet spiritualis repugnantiam ut attingat per aliquam
potentiam corpoream. Ergo spirituale proprium in conceptu rei spiritua-
lis difficile potest designari, et id est quod nunc indagatur.

Dicunt 4.° docti magistri; repugnat ut
potentia materialis cognoscat per discursum vel firmatio in seipsa rem
spiritualem; ...
... ... repugnat potentiam materialem esse
cognoscitivam rei spiritualis. Antequam singulas illius partes sic
probo. Imprimis illa potentia nequiret cognoscere rem spiritualem im-
mediate. 2.° quia fieret secundo illud perfectior esset intellectu nostro qui
solum cognoscit abstractive res spirituales. 3.° quia cognosceret
omne ens spirituale intuitive, in quo superaret intellectum nostrum. Deinde

n. posset cognoscere rem spualem [illegible] discursu, quia si discurreret, esset fralr pota libera; repugnat autem pro[illegible] malis libertas bene vel male operari esse amicam vel inimicam Dei; quod repugnat e[illegible] [illegible] potam esse discursivam, [illegible] repugnat etiam eam esse cognoscitivam rei spualis, nam hoc solis potis spualibus reservat.

In hac ratione proxime facta deprimit quod potest militare in favorem [illegible] cois, sed adhuc illa n. evincit rem ipsam de qua dubitat. Et 1.o dici potest ad illam, n. recte ex ratione discursus in illa pota nario colligi rationem libertatis, nam 1.us acceptus separabilis est à 2.o discurrere solum fralr dicit inferre unum ex alio, cum quo bene stat quod illa pota cognoscitiva amaret nario obtum, positis omnibus requisitis ad amorem. N. [illegible] dat essalis connexio inter discursum et libertatem. 2.o quia [illegible] illa pota cognosceret intuitive rem spualem quam intus nr. solum abstractivi cognoscit, esset illa cognitio corporea intuitiva ignobilior cognitione abstractiva intus; sicut ignobilior est cognitio intuitiva, quam [illegible] fralt de albedine, comparata ad cognitionem abstractivam, quam frat intus de eadem albedine. 3.o posset esse pota solum se extendens ad cognoscenda quinque obiecta spualia [illegible]; et [illegible] ex hoc cap[illegible] imperfectior intus [illegible] qui omnia entia spualia cognoscere potest.

Dices, hoc ipso quod illa pota malis constituat discursiva, constituit ralis, et [illegible] erit intus; [illegible] corpo-reus.

pota malis discursiva ad hoc [illegible] potest vel ratione intus denotari potam discursivam spualem, vel solam potam discurren-di capacem. Si dicat 1.um illa pota, quae cognosceret rem spualem et discurreret, n. esset intus, quia n. esset res spualis discursiva, cum ex utroque essalr surgeret denominatio intus. Si dicat 2.um, illa sine dubio dicet intus, et sic [illegible] suam [illegible] frals [illegible] pscindet ab ente corporeo vel spuali; in quo [illegible] nullum relucet absurdum spale [illegible] vera pria physica aut metaphysica.

Caput 3.um
Decernit quid tenendum sit.

Cum Pater Valencia in disput. 1a ad 3am p. q. 12. puncto 2. examinasset sententiam eorum, et rei qq ducit scindit asserens, ita his dubiam esse 3am partem an vere repugnet aliqua potentia materialis cognoscitiva alicuius entis spiritualis. Pater Arriaga tom. 1. in 2. phys. lib. 2 de vis. disput. 5. sect. 1a aperte fatetur non apparere repugnantiam alicuius momenti in ordine ad adstruendam potentiam materialem, quae sit cognoscitiva alicuius obiecti spiritualis. Eam opinandi amplectuntur ex iunioribus alii docti magistri qui nullum argumentum inveniunt, quod facillime solvi non possit, et quod nequeat urgeri etiam in creatura et in Deo. producuntque pro eadem non repugnantia potentiae corporeae cognoscitivae rei spiritualis auctoritatem Divi Augustini, qui lib. 22o de civitate Dei videtur dubitasse, an Deus videri possit oculis glorificatis. Nos in eius litis duplici parte mentem nostram et iudicium aperimus.

Asserimus 1o quamvis nobis non occurrat efficax aliqua implicatio, quae convincat intentum ne possit assentiri ut non repugnantiam potentiae corporeae cognoscitivae entis spiritualis, quoniam facile est omnes implicationes enervare; veneramur tamen antiquiores, ac proinde subscribendum ducimus in hac parte iis omnibus qui negant posse esse potentiam corpoream cognoscitivam rei spiritualis; nam ut satis bene pro re praesenti verba loquitur in 6o Ethicorum cap. 11. peritorum seniorum et prudentium pronuntiationibus et opinionibus absque demonstratione non minus quam demonstrationibus attendendum est. Repugnat ergo eiusmodi potentia corporea cognoscitiva rei spiritualis, nam in ipsa ratione intrinseca et essentiali talis potentiae includitur essentialis oppositio essentialis cum obiecto spirituali sicut in intrinseca ratione lapidis includitur essentialis oppositio cum ratione cognoscendi obiectum aliquod, et in ratione essentiali illius ut tali oppositio cum ratione volendi obiectum. Adde quod ut bene notat Pater Fasolus, ex positive eiusmodi potentiae corporeae confunderentur inter se intus et extra, et concluderet via, ut posset ostendi animum nostrum non esse spiritualem et immortalem.

In exponenda mente S. Augustini circa hac dicta varie Theologi opinantur Patres Vasquez, Suarez et Valencia

Existimant, sanctum Augustinum non solum dubitasse, sed etiam inclinasse ad affirmandum Deum posse videri oculis corporeis: Quidam Arrubal et Fasolus rem cum Sancto. Bma Augustinum non dicere eo loci prtulisse ... propria sententia, sed illam exitolle difficultas dubitative et conditionate; ut in particulari fodalle, ... et aliis quae quidem demonstrant illum tamen dubitando cognitum. In Epistola 111. ad Episcopum Fortunatum aperte docet quod sentit, asserens Deum non posse videri oculis corporeis, et ibidem refert pro eadem sententia verba Hieronimi, Ambrosii, Athanasii et Nazianzeni. Hanc 2am explicationem praeferimus ..., et Augustinum non recessisse ab ista sententia eo censemus.

Asserimus 2°. quamvis admitteret tandem non repugnans substantia corporea, quae posset cognoscere obiectum aliquod spirituale, non propterea admittenda esset alia, quae posset cognoscere Deum ipsum, unde a cognitione unius obiecti spiritualis non recte formaretur argumentum ad ipsam cognitionem Dei. Ratio huius asserti est, quia cum Deus sit ens perfectissimum, et nobilissimum in linea obiecti spiritualis, in illius perfectione infinita fundaret essentialis repugnantia, ne possit a potentia corporea percipi, nec hoc creabilis est, ut possit illum percipere. Confirmatur: sicut potentia visiva, quae potest percipere colorem, non ideo potest percipere alia obiecta sensibilia imperfectiora colore, ut sonum et alia similia; ita potentia materialis quae posset cognoscere aliquot obiecta spiritualia, non ideo posset percipere omnia obiecta spiritualia, et multo minus Deum ipsum qui est obiectum spirituale perfectissimum, quod ex sua perfectione postulat, ne potentia, quae possit percipi, sedeat rogo materialitatis.

Disput. 2a

An lumen gloriae sit principium totale et adaequatum immediate productivum visionis Beatificae

Caput. 1um

Quaedam notabilia praemittuntur.

Notandum 1°. est, nec luminis gloriae signari

à Theologis virtus quaedam activa proportionata, et quae elevabit intellectum creatum ad productionem Dei visionis. Dicitur autem qualitas ista Lumen, non quia ipsum sit formaliter per seipsum aliqua lux, sed quia destinatur ad actum visionis, qui est actualis, et formalis illustratio, per quam intellectus manifestat sibi summum obiectum, quod est Deus, et dicitur lumen inaccessibile. Praefatum lumen potest dupliciter elevare intellectum ad visionem; aut per modum qualitatis intrinsecè inhaerentis intellectui, quae dicitur lumen habituale supernaturale; aut per modum virtutis extrinsecae, non inhaerentis, sed intimè assistentis intellectui, et concurrentis cum illo ad visionem, in quo sensu nuncupatur à pluribus ipsa divina essentia Luminis, in quantum concurrit cum intellectu tanquam causa partialis, ad productionem visionis.

Notandum est 2.º Defacto dari lumen gloriae per modum dispositionis inhaerentis intellectui, et ipsum hac ratione elevantis ad visionem. Fuit autem decertatio inter Theologos, an existentia luminis per modum intrinsecae qualitatis gaudeat supremâ certitudine de fide. Pater Herice disput. 48. n.º 6.º sequens Patrem Suarez et alios, ostendit, in Concilio Viennensi in Clementinâ ad nostrum de haereticis definitum esse existentiam Luminis habitualis intrinseci. Pater Arriaga disput. 3.ª sect. 1. subsect. 1.ª cum Patre Vazquez Patre Molina et aliis fusè probat ex praedicto testimonio Concilii Viennensis non colligi de fide existentiam Luminis habitualis intrinseci. Huic placito ego etiam libenter subscribo, et in hac controversiâ enuncio haec duo. Primum mentem Concilii contra haereticos dirigi, ut definiat contra Begardos ex parte intellectus visuri Deum ratione requiri Lumen aliquod gloriae, sive lumen sit intrinsecum, sive tantum extrinsecum quoniam haeretici illi asserebant intellectum ex propriis viribus posse videre Deum, seclusio quolibet alio principio elevante. Secundum est, existentiam Luminis per modum habitus intrinseci defacto posse probari ex paritate aliorum actuum supernaturalium in via, videlicet fidei, charitatis etc. ad quos defacto constituunt à Theologis habitus supernaturales in

ipsi prius, quae proportionent intrinsecè ad producendos illos actus.

Notandum est 3º. Iuxta communem Theologorum doctrinam Lumen gloriae concurrit ex parte intellectus per modum principii effectivi visionis; quod, quamvis negatum sit à nonnullis, quos refert Egidius lib. 9º q. 5. art.º 2. §. 1.º potest probari efficaciter; tum, quia si recusatur concursus effectivus Luminis in visionem non satis explicari potest necessitas eiusdem Luminis ad videndum Deum; tum etiam, quia reliqui habitus supernales, qui ponuntur ad actus fidei et charitatis concurrunt in genere principii effectivi, postea quod vires naturales illarum potentiarum non sunt ex se sufficientes ad productionem illorum actuum. Et quamvis hoc notabile Beatum non contineret doctrinam, quae communissima est apud omnes, ut notavimus, deberet praedicta efficacia Luminis effectiva supponi ab omnibus illis, qui de proposita difficultate disputant, nam in praedicta virtute effectiva Luminis fundatur firmissima structura opinionum, in quas Theologi dividuntur, ut videbimus in cap. 2º

Notandum est 4.º Contra Ocamum, Ricardum, et alios ex antiquioribus, visionem Beatam defacto non infundi à solo Deo intellectui Beatorum, sicut infundit Lumen, sed intellectum creatum Beati dici exercere concursum aliquem effectivum in ipsam visionem licet sub dubio positum sit, an ille concursus sit proximus et immediatus, vel tamen remotus, et mediatus. Ratio huius notabilis est, quia quamvis non repugnet visionem Beatam à solo Deo produci in intellectu Beati, et per illam denominari cognoscentem; adhuc tamen magis consonum est ipsi naturae visionis, si loquamur proportionatè ad alios actus vitales eiusdem intellectus, ut visio procedat ab intellectu, qui est principium vitale cognoscitivum in actu 1.º quam quod à solo Deo producatur supplente concursum illum, qui exhibendus esset à causa 2.ª, atque adeo productio visionis non debet refundi in solum Deum tanquam in principium particulare et unicum suae

Sed n. definimus an physica vitalitas sit de essa visionis, vel sola intentionalis, q.a hoc ptinet ad aliam difficultatem.

Notandum est 5.o dupliciter sumi posse prium remotum. 1.o dr prium remotum illud, qd nullam immatam activitatem offert in effectum, sed tota activitas immata pvenit adequatè ab alia entit. quæ mediat int ipsum prium remotum, et effectum productum; hac roe igni dici solet à pluribus prium remotum caloris producti in ligno, q.a int ignem et calorem productum, mediat calor in igne producens immatè et adequatè calorem in ligno. 2.o dr prium remotum id, quod immatè concurrit ad effectum, sed cum dependentiâ ab immato concursu altius prii, quod inadequatè concurrit ad effectum; et hac roe dr intellectus remotè potens ad effectum secluso concursu spei impressæ, q.a reqr etiam concursus illius spei, n. ut mini adæquati prii, sed inadæquati. Non est igr in præsenti dubitatio, an intus dependeat à concursu sub-stantiæ inadæquate luminis gl., ut producat visionem Beatam, certum n. est, intum n. posse esse prium totale, et adequatum visionis; sed solum dubitatur, an conferat intus ad productionem visionis immatam aliquam activitatem, quæ coniuncta cum activitate luminis constituat prium immatum, et adequatè productivum visionis.

Notandum est 6.o hanc controversiam, quæ de re gravissimâ est, reductam esse ad controversiam vocalem à Lorca 1.a 2.æ disputatione 31. membro 2.o §. restat 2a. Albelda 1. p.te disput. 12. n.o 20. 21. 41. et 42. et Curiel 1.a 2.æ q. 5.a art. 5.o dub.o unico. §. 5. et sequentibus; nam 1.us author eatenus appellat lumen gloriæ totam vim productivam visionis, quatenus illud est tota forma complens, et sufficiens intum. 2.us hanc denominationem attribuit lumini quatenus illud est tota virtus elevans intum. 3.us asserit lumen esse codici totam vim agendi, q.a est tota virtus, ex quâ mensurat pfectio, et intensio ipsius visionis Beatæ. En gravissimâ disputatio vocalis effecta. Nemo n. potest inficiari solum lumen complere, et elevare potentiam. Immune-

sit, qui admittant, ex lumine metiendos esse perfectos, et intensos actus visionis. In quo duplici sensu penes voces tantum dissidium est, an debeat lumen appellari per illos titulos tota ratio productiva visionis, necne, cum tamen supersit dubitatio circa rem ipsam, quam iam dilucidè propono, et opiniones refero.

Caput. 24.

Exponitur punctum difficultatis, et sententiae theologorum referuntur.

Ex notabilibus, quae elucidata sunt in cap. praecedenti, colligitur iam praesentis difficultatis legitima propositio, quae praemitti debet ante sententiarum enumerationem. Inquiritur enim an intellectus conferat aliquam immatam, et proximam activitatem in actus visionis Beatae distinctam ab illa activitate proxima et immata, quam lumen gloriae confert ad productionem eiusmodi visionis, sive illa activitas immata ad actum supernaturalem proveniens ab intellectu dicatur obedientialis, sive dicatur naturalis, aut innata, in quo nunc non implicabimur; vel potius asserendum sit, activitatem immatam et proximam, quae requiritur ad actum supernaturalem visionis, adaequatè conferri à solo lumine gloriae, quod inhaereat intrinsecè intellectui, et remotè tantum dicatur concurrere ad virtutem, mediante ipso lumine. Gravissima equidem disputatio et quae non tantum de lumine gloriae, sed de aliis supernaturalibus virtutibus in ordine ad omnes actus supernaturales institui potest, et solet; et si excipias celeberrimam illam difficultatem de efficacia Dei circa libertatem arbitrii creati, nulla alta celebrior est inter Auctores iuniores familiae Dominicanae et nostrae Societatis.

Propugnatur quidem sententia Scotistarum exhibere virtutem immatam potentiae productivam actus visionis, quae coniuncta cum alta virtute immata luminis gloriae constituit principium totale, et adaequatum productivum. Illi sane sententiae consentienti suffragio abiere professores nostrae Societatis, et ex scholasticis antiquioribus aperte suffragantur illi magister in 2º distinct. 27. quem ipse Alexander 4. p. te q. 61. membro. 3º art. 2º Scotus in 3º di-

stinct. 13. q. 3. et 4a. Et in 2° distinct. 27. q. 2a. Phi-
lippus Faber, Ricardus, Aureolus, Gregorius et Bas-
solis. Ex Thomistis eamdem sententiam docuere Caietanus, Capreo-
lus, Ferrariensis, Paludanus, Argentinas, Ledesma, Victoria-
nus, Medina, et alii, quos refert Pater Ripalda lib. 2°
disput. 30. sect. 20. ubi etiam citat alios extraneos doctores
asserentes hanc esse sententiam priscorum et nobiliorum Thomis-
tarum. Pro eadem doctrina producit ipse Pater Ripalda in sect. 21.
plures ex controversiarum scriptoribus, videlicet Stapletonium,
Eduardum Waper, Gilletum, Didacum Paiva, Florentinum, Vi-
nustium et alios quorum placita verbatim apparet, ut
inde clarè pateat, quam merito illi pro nostra sententia referri debeant.

Huic sententiae opponitur extremè alia 2a, quae de-
negat intimi activitatem immateriatam etiam partialem in ordine ad volitionem sa-
lutarem, et activitatem immaterialem adequatè attribuit soli lumini glo-
riae in ordine ad visionem, et aliis donis supernaturalibus in ordine ad
actus proprios, sicut soli calori attribuit adequatè vim im-
mediatam calefactivam ligni. Nata est sententia haec ex ingenio Scoti
in 4° distinct. 49. q. 3a. art. 2° non longè ante fin.
Eamdem expressè docent ex junioribus Alvarez de auxiliis
disput. 61. sect. 2a et disput. 85. art. 3°. Nazarius
1a p. q. 12. art. 5°. controversia 2a §. 3° advertendum.
Lecius, Lectus de cognitione Dei cap. 3°. sect. 3a. art. 5°. Ca-
brera tom. 1. in 3am partem q. 1a. art. 2°. disput. 1. §. 4°
sect. 2a. Et disput. 9. §. 5°. sect. 3a. Theologi discalcea-
ti in suo cursu theologico viriliter illam defendunt. Reli-
qui Thomistae, qui solent recenseri inter patronos huius
sententiae, aut obscurè nimis loquuntur, aut nihil favent placi-
to praedicto.

Inter has duas opiniones extremè dissentientes potest excogitari alia 3a opinio, quae mediat et illas in aliquo concilia-

reducat Curiel citatus in §. ult.º capitis 2.ⁱ asserit Ferrar[am] in 3.º contra gentes cap. 54. §. ad 2.[um] d[icendu]m et Capreolum in 4.º distinct.e 49. q. 2. art.º 3.º ad argum[en]ta Durandi c[ontr]a 2.[am] concl.[usionem] in solut.e 2.ⁱ docuisse, intell[ectu]s Beati conferre specialem activit[atem] immatam in vitalit[atem] actus visionis, in illius v.º supernalit.e totam activit[atem] adequate conferri à solo lum.e gl[ori]e, ita ut vitalitas actus visionis, realr producat.r à solo intell[ect]u, et eiusd[em] supernalitas producat.r à solo lum.e gl[ori]e; sed nec Ferrara et Capreolus tradidere p[rae]fatam rat[ione]m conferendi, ut falso illis Curiel appingit, nec ab aliquo alio autore traditam scio, quare nullo Patrono munit.r, et p[rae]sus destitui debet o[mn]i Theologico Patrocinio.

Caput. 3.[um]

Eligit.r 1.a sen[tenti]a et à priori c[on]p[roba]t.r

Defendenda e.[st] s[ententi]a illa, q[uae] docet ut verissima ab authoribus n[ost]ris Societatis, et tribuit intell[ect]ui virt[utem] immat[ivam] partialem r[ation]e visionis Beat[ae], et cuiusq[ue] alterius actus supernalis, quoniam illa mire consonat scriptur[ae] Sacr[ae], Ecclesi[ae] Patribus, et melioribus theologis, ut constabit ex dicendis in decursu huius disputationis gravissim[ae]. Ut illustrando hanc s[ententi]am efformo hanc, 1.[am] rat[ione]m à priori. Ex eo negaret intell[ect]ui virtus partialis immata r[ation]e visionis, q[uia] h[aec] e.[st] entitas entitative supernalis: sed pote.[st] egregie c[on]poni cum supernalite visionis concursus immatus et partialis ex p[ar]te intell[ect]us ad eand[em] vis[ionem]; h[oc] n[on] e.[st] titulus ut denegetur eiusmodi concursus partialis et immatus, q[uo] conferat intell[ect]us ad vis[ionem]. Co[ns]e[quen]tia bene deducit.r: ~~minor~~ Maior conceditur ab adversariis, qui recurrunt ad supernalit[atem] actus visionis, ut negent intell[ect]ui concurs[um] ~~et~~ immatu[m] ad ill[a]m. Minor in[ter]im p[ro]bat[ione] indiget; et hac r[ation]e p[ro]bari pote.[st].

Quod visio sit supernalis abste loq[uen]do, so.[lu]m dicit q[uod] illa sit supra o[mne]s vires n[atur]e; et lumini n[atur]e debeat;

aut explicet supnalitas abtà pra qmlibet rōe opinandi; quod ad
ipsens n. attinet, cuilibet pmittimus ppriam sam defen-
dere in expone supnalitis entis. Sed huic decepto assig-
nato, et alteri cuicumq3 n opponit decursus intus innatus
et partialis; qa adhuc in opposito dr abtè visio Dei supra
vires ipsius intus; qa nario reqr habitus luminis glae
elevans virtz intus improportionatz pr se solz. Intus pdic-
tus habitus nec exigit, nec debet intui, sed tm se het tanqm
qd supnale, sine quo vires intus nequeunt elicere visz supg-
nalz; et qa hoc lumen accedit, adiungit illi intus supnz
prii conferentis aliqm virtz in ipsam visz, qua dr ee sim-
plr supra vires nales intus: qre si recte ppendant oia,
qua ad deceptum formale supnalitis spectant, decursus in-
natus et partialis intus ru visionis recte componit cum
decepto entis abtè supnalis, ac proinde n e titulus, ut
eiusm decursus deneget.

Ad rōem istam, qua vere urget, resp. 1º pote infi-
cari hos in eo quod intus exerceat virtz aliqm innatam
in orde ad visz, et quod lumen et visio retineant sup-
nalitatz intricam; nq si intui tribuat ea virtus, quae p-
pleat pr habitz supnalz, dicemus ex alio capite asse-
rere intus exigere habitz luminis; et contr exigere visz
ipsz: quod qdz oio repugnat decepti supnalitatis, sed
pdicta solutio effax n e; et facile pote in illius autho-
res retorqueri; sicut n ipsi clarè docent intus here virtz
passivam visionis supnalis, quin propterea decedant intui
exigentiam intricam luminis glae, vel altius prii pducti-
vi visionis, ita sibi admitti pote in eodz intui virtus im-
nata partialr pductiva visionis, quin n decedat intui intrica
exigentia luminis, aut altius prii complentis illam virtz

inadequatē. Uberius rē elucido. Illa virtus passiva, quę dat in intū rē visionis, ut reduceretur ad actum dēum recipiendi visē, nō minus indiget virtute productiva visionis, quam indigeret illa virtus immata, et partialis productiva, quę ponatur in eodem intū ad eandem visē: sed virtus passiva visionis quę se tenet ex parte intus, nō exigit lumen nec aliud prium productivum visionis, ergo virtus immata productiva visionis, quę resideat in intus, nō exigeret lumen, vel aliud prium supnale ad eliciendam visē, ita ut hęc exigentia obsit supnalitati visionis.

Reri potest 2.º Visē Dei nō dici supnalē, nisi oia pria immatē productiva sint supnalia; et cum virtus intus nalis nō sit supnalis, neque etiam partialiter attingere visē.

Sed impugnatur 1.º hęc solutio, quia sicut admittitur, virtus immata passiva nalis rē visionis quę qdem nō potest reduci ad actum sine virtute activa supnali; ita potest admitti activitas immata [illegible]tas nalis, quę nō concurrat ad visē, nisi associetur prio supnali. 2.º Si conceptus supnalitatis in actu postularet quod prium adęquatē productivum eet supnale, fieret inde posse dari effectum aliquē nalē, qui si exigeret concursum altius prii supnalis concurrentis cum prio partiali nali, quod hactenus inauditum est, ergo hoc ipso quod ad productionem visionis exigat prius aliqd supnale, quamvis partiale, simul cum immata activitate intus visio evaderet supnalis licet virtus adęquata productiva nō sit entitativè supnalis.

Caput 43.

Eadem sā 2.ª roē roboratur.

Probanda est 2.º nrā vera sā ex alia doctrā satis coi in schola theologicā, cui favent expressè ex thomistis, quos impugnamus mō Alvarez de Auxiliis disput. 28. n.º 58.º

Bañez 1. p.te q. 88. art. 3.o Et Cabrera 3.a p.te q. 11.
art. 6.o disput. 1. ad 3.m Docent igr praedicti doctores
3a cognitiones fidei supernalis, et prudentiae infusae, fieri in via-
toribus p species nales, quas comparant media instructione Eccles-
siae, et privato studio fidelium; ex hac doctrina efficitur proba-
tio haec. Non repugnat quod species impressa nalis immediate
concurrat ad cognitionem supnalem; ergo non repugnat etiam quod intus
nalis immediate producat cognitionem supnalem, sicut ea, quae a se nali-
tatis in utroque eventu eadem est, et concurri utrobique debet of-
ficere, aut nullius virtutis pr, quia si species impressa nalis non
concurreret immediate p se ad cognitionem fidei, aut concurreret me-
diante habitu supnali fidei, aut media qualitate supnali: neutro
modo concurrere potest; ergo. Minor pr sm partes.
Et imprimis non potest asseri habitum fidei esse adequatam
virtutem speciei impressae. 1.o quia sicut accidentia, quae sunt virtus propria
Transubstantiationis tota virtus productiva substantiae producunt effectus eo-
dem modo, sive sit praesens substantia, sive absens; ita habitus fidei
sm se potens est et proportionatus ad actus nales. Si quis
habitus fidei non exigit immediatum concursum speciei impressae, ut
eliciat actus fidei supnalis, sm se consideratus non indige-
bit etiam concursu speciei ad actus nales.
Deinde non potest asseri, species impressas nales
producere cognitionem supnalem media qualitate supnali, quae distin-
guatur ab ipso habitu supnali. 1.o quia sine fundamento adstrue-
retur eiusmodi qualitas, ut opposita sententia solum defendi possit.
2.o quia eiusmodi qualitas esset supnalis species, quae conferret con-
cursus potius quos conferunt species nales ad cognitiones nales; species
autem supnalis non est necessaria ad actum fidei supnalis.
3.o quia cum eiusmodi qualitate posset intus elicere actus fi-
dei circa omnia revelata, quibus non adessent species aliquae nales adaequ-
sitae, sicut asserebamus de habitu fidei supnali. Cum ergo fi-
tio prorsus sit praeparata qualitas, quae dicatur virtus immediata,

et adequata spei impressae nalis fatendum e, ipsas spes impressas nales concurrere immate ad cognitionem supnalem fidei.

Reddit aliquis 1. illas spes nales elevari ad producendam cognitionem supnalem fidei medio supnali auxilio grae praevenientis. Sed omissis pluribus, quae possent praedictae responsioni obstare, hanc solutionem ex modo, quo concurrit auxilium grae praevenientis ad potentiam vitalem supnalis, quod hoc est alterius loci; refutatur 1.º ex eo quod auxilium grae praevenientis non integret intrinsece speciebus nalibus; at secundum doctrinam adversariorum non potest res effici intrinsece proportionata ad aliquem actum, nisi recipiat intrinsece id, per quod proportionanda est.

+ Refutatur 2.º quia eiusmodi auxilium deberet esse species supnalis, cum exhibeat immate concursum obiectivum speciei, sicut arguebamus de illa qualitate supnali in § ante.

Reddit alius 2.º dari modos quosdam supnales qui modificant species illas nales, et reddunt illas potentes ad efficiendum ex parte obiecti cognitionem fidei supnalem. Sed contra est 1.º quia praedicti modi essent species supnales; nam sive entitas modalis sit, sive absoluta, dummodo per se substituat ex parte obiecti ad exhibendum adequate concursum immatum, debet rationem speciei. Contra est 2.º quia sicut asseritur, species nales affectas modis illis supnalibus posse producere actum fidei supnalem, ita posset dici, quod affectae modis aliis supnalibus possint efficere actum supnalem scientiae infusae; unde excludendae forent omnes species supnales, quae ponuntur nario ad cognitiones supnales. Contra est 3.º quia si vera esset praedicta solutio, sequeretur non requiri habitum supnalem, ut proportionaret intellectum ex parte potentiae ad productionem actus supnalis, sed ad hoc sufficerent illi modi intrinsece afficientes intellectum. Sequella patet; nam illi modi supnales possent esse virtus adequata actus supnalis ex parte obiecti, et esse virtus adequata ex parte potentiae; nulla enim videtur implicatio in coniunctione utriusque muneris, semel admissis, et

admissis eiusdem rnis intrico efficientiis istis, quo accedendis est spei nali immatius concursus ad cognitione supnatis, et sitius proportionabit virtus intus et virtus spei.

Rebus 3.° argumentis nullo fere vim quoniam, spes nales non concurrerent ad illas cognitione in genere causae efficientis, sed in genere causae finalis; ex quo nihil deducit pro concursu productivo visioni, qui tribuit intui istae maris. pondeo non favet ipsis thomistis; nam illi cum aliis theologorum opinione arbitrant spes concurrere ad elicitam cognitionem in genere primi effectivi, quam universita verissima doctrina, exercet suas vires ro supinus facta. Unde etiam, contra, de reperiri difficultas in concursu finali, qui tribuit speciebus nalibus accedant in concursu effectivo, qui denegat illis, praesertim in orde ad actus supnatis, de quo modo dissertationem excitamus, quare vel utrumque concursus benignus est, aut utrumque recedendus.

Cap. 53.

Probatio 3.ª et universalior eiusdem doctrinae.

Quoniam difficultas quam hic excitamus contra lumen gloriae, potest etiam locum in reliquis sitibus supnalibus rum suorum actuum, debemus proponere sane argumentum, ut eadem doctrina, quoad reliquos etiam sitius probata maneat, cum eo modo, uti diximus, extendat.

Sic igitur possumus argumentari 2.° vol. sola concurrit immaterialiter cum sitibus ad actus supnaturales voluntatis; quod intus concurrit immaterialiter cum lumine ad productionem visio supnalis. Consequentia probat a paritate quia non est magis improportionatus intus noster ad producendam illi electionem, quam voluntas ad producendos suos actus supnatis. Ad probationem antis plura possunt produci, quae late propendunt a nostris Doctoribus. Ex istis pluribus selectiora probationis capita percurremus. Igitur nobis probandum voluntatem immaterialiter concurrere cum sitibus ad producendos actus suprios supnaturales

nales. Sit

Probatur autem 1.a assumpti hoc ex sacris litteris, et inprimis 1.a Corinthior. 15. asserit Paulus. Abundantius illis omnibus laboravi, non ego autem sed gratia Dei mecum. Quibus verbis indicat aperte immediata cooperatio voluntatis, quia si voluntas produceret adequate media gratia, cum omni veritate posset asseri gratiam ipsam ipsam seorsim à principio remoto et mediate producere operatum quod est contra verba Divi Pauli allegata, et sine expositione apprimè quadrare praedicto testimonio docent Sancti Patres qui eum expendunt verba praefata Divi Pauli. Videantur Gregorius lib. 16. moralium cap. 12. et lib. 18. cap. 22. Bernardus de gratia et libero arbitrio circa finem. Augustinus de gratia et libero arbitrio cap. 5. post medium ubi inter alia satis apta pro re praesenti haec verba habet: non ego autem, sed gratia Dei mecum; idest non solus sed gratia Dei mecum. Ac per hoc nec gratia Dei sola, nec ipse solus, sed gratia Dei cum illo. Deinde idem Paulus ad Philippenses 2.o inquit. Cum timore et tremore vestram ipsorum salutem operamini. Deus est enim qui operatur in vobis velle et perficere pro bona voluntate. Si sola gratia produceret adequate operatum, tolleret omnino quodlibet motivum adtimendum. Denique, ut alia testimonia praeteream, probatur idem ex psalm. 78. Adiuva nos Deus salutaris noster ubi non est omittenda elegans expositio Divi Augustini sic dicentis: non est adiutor inimicus operis; nec tollit arbitrium, qui non adiuvat, et per seipsum aliquid agit. Probatur 2.o idem ans ex testimonio plurium conciliorum. 1.o Synodus Palestina approbavit explicationem illam quam Pelagius attexebat eiusdem asserens homines proprio labore, et gratia Dei assequi salutem. Ubi nomine laboris intelligit immediata cooperatio arbitrii, quae

iuncta cum auxilio grę supernalis producit hominem ad salutem. 2.° Patres Africani rescribentes ad Sozimum Papam contra errorem Pelagii, inquiunt, ut boni aliquid agant patris inspirationibus suorum ipse tangit corda fidelium. Ubi non potest exponi quando non tangi possit arbitrium, nisi cum ipsa gratia concurrit efficaciter immanenter. 3.° Concilium Senonense Ubi supra columna 2.ª fine idem definit contra Lutherum. Et 4.° Tridentina Synodus contra Lutherum et Calvinum in sess. 6. cap. 5.° ita loquitur: homines gratiae excitanti atque adiuvanti libere assentiendo et cooperando disponit, ita ut tangente Deo cor hominis per Spiritus Sancti illuminationem, neque homo ipse nihil omnino agat inspirationem illam recipiens.

Est autem in praesenti materia celeberrimum testimonium illud, quod ex eadem tridentina Synodo, in can.e 4.° desumitur, ubi res haec declaratur dissertis: Siquis dixerit liberum hominis arbitrium adeo motum et excitatum nihil cooperari assentiendo Deo excitanti, atque vocanti, sed veluti inanime quoddam nihil omnino agere, mereque passive se habere anathema sit. In quo testimonio plura sunt expendenda

. . . . . quae solent ab adversariis exhiberi, ut melius colligatur illarum inefficacia. Imprimis dicitur liberum arbitrium cooperari gratiae Dei adiuvanti; sed non dicitur cooperari, quod immanenter nihil producit ex aliis; sicut ignis . . . , quod immanenter nihil producit ex aliis, sicut ignis non proprie diceretur cooperari ad calefactionem productam a solo calore. 2.° Deinde liberum arbitrium excitatur et a Deo tangitur . . . . . dicta excitatio non ordinet, ut aliquis deinceps exhibeat a voluntate in opus supernale, non facile declarari potest ad quod requiratur eiusmodi excitatio. Demique non se habet mere passive respectu actionis immanentis, quae non solum recipit in se immanente

gratiam et actus operis procedentis ab ipsa gratia sed exercet etiam activitatem immaturam distinctam ab activitate gratiae, nam haeretici, quos ibidem Tridentinum refutat, tantum denegabant, quod arbitrium producat immediate simul cum gratia, nec ibi inficiabant, competere eidem arbitrio activitatem mediatam, quatenus sustentabat gratiam immediate producentem. Sed dices 1.o hoc non definiri a Tridentino facultatem naturalem arbitrii pollere immediata, et partiali activitate in actus supernaturales, quia non destruebatur a haereticis totali activitati in principio supernali, sed aliud diversum dogma, quod a Concilio refellitur. Sed contra est, quia id, quod ibidem statuit a Concilio, est quod vehementer displicet Luthero, Calvino, aliisque eiusdem faecis hominibus; sed quod displicet, et non probatur haereticis in doctrina catholica est constituere facultatem naturalem cum partiali activitate intrinseca ad motus supernales, quia haec doctrina definita est in decreto praecedenti. Minor probari potest efficaciter producendo verba ipsorum haereticorum, qui aperte fatentur, solum illis displicere doctores qui defendunt, ex arbitrio creato et gratia componi integrum et adaequatum principium productivum effectus supernalis. Praedicta haereticorum confessio legi potest apud [illegible] Maldonatum Joannis 15.o [illegible] Stapletonius autoritate in Joannis 15.o et in Epistola ad Romanos cap. 9.o Jacobus [illegible] et alios. Inter alia verba, quae referunt ex Calvino [illegible] omittenda haec [illegible] explicat quid sibi displiceat in doctrina catholicorum, et ita ait: tale est Papistarum commentum nos sine Christo nihil posse ab eo tamen adiutos habere aliquid ex nobis praeter gratiam. Hoc autem est ipsissima societatis doctrina; hoc est quod ipsis statuit a Tridentino, quia doctrina quam defendit a nostra societate continetur in praefato decreto Tridentini.

Dices 2.o haereticos istos mentiri dum affirmant, catholicorum doctrinam tenere quod gratia non sit tota vir-

ius pronuntiandi ... in hac parte non est illis danda fides. Sed
dicendum est, si non adhiberet fides ad illa dogmata, que proponuntur
ab hereticis ex propria sententia, non deremus fientes, cum cognosceremus
quod illi deficerent à catholicâ doctrinâ, et quod refellerent
à Deilijs; sed Calvinus ut vidimus § praecedenti, pronunci-
at omnem activitatem in actus salutares esse prorsus extrincam ar-
bitrio creato; quae doctrina opposita est quam statuit Tridenti-
num, contra praefatos hereticos.

Dices 3°. Hereticos denegasse omnem libertatem in ar-
bitrio creato, Dominicanos vero illam defendere, ac proinde
datur discrimen inter Hereticos et catholicos, quamvis conveni-
ant in attribuendâ totâ activitate Divinae gratiae et praedicta li-
bertas adstruit à Tridentino, non vero partialitas influxus. Sed
refellitur quia Deilijs non solum definit arbitrium creatum esse
liberum, sed etiam esse activum, nec minus repugnat Tridenti-
no, qui negat activitatem arbitrio, quam qui negaret libertatem. Adde
quod negare activitatem immediatam in opera salutis deduci negationem
libertatis in voluntate, quam intendunt heretici destruere, et sta-
bilit à Tridentino.

Dices 4°. in sententia Dominicanorum arbitrium creatum dici
agere, ut quod, et hoc non admittitur ab hereticis. Sed qui
hoc diceret profecto falleretur, nam totum id quod afferunt
in eo quod est producere stat ut quod, conceditur ab ipsis hereticis
licet sub ista loquutione explicite non explicet. Etenim quod ar-
bitrium producat immediate ut quod opus supernale nihil aliud po-
test esse, quam quod inter arbitrium, et ipsum opus tantum mediet
forma accidentalis producens adequatè opus, à quâ forma de-
nominet ipsum arbitrium producens: hoc totum conceditur ab
hereticis, hoc ipso quod constituant gratiam inter arbitrium
et ipsum opus tanquam principium adequatè producens effectum super-
naturalem, quoad ipsam non possumus distare à sententia he-
reticorum, nisi concedatur voluntati immediata virtus partialis in
opera salutaria.

Probatur 3°. Idem arguitur ex S. Patribus, qui frequenter do-

cent activit. nat. requiri in homine ad opa supnalia. Ita SS. Augustinus lib. de gra Xpti cap. 50. de bono pseverantiæ cap. 14.º de pdestinat.e sanctorum et lib. 3 Julianum cap. 3.º Fulgentius de incarnat.e et gra cap. 23. 24. et 25. Clemens Alexandrinus lib. 6.º Stromatum paulo post medium. Nissenus orat.e catechetica cap. 5.º Cyrillus Alexandrinus, Prosper, Nazianzenus, Anselmus, Chrisostomus et alii plures quos nostrates 3.a referunt et videri poss. in Ripalda n.º 7.º et 8.

Caput. 5.

De usu immatæ et partialis volunt.is ad actus supnales ex viribus spr.

Probavimus in cap. pcedenti ab actt.bo all. existere immatam et partialem activit. in actus supnales; nunc pbanda e. viribus eadem doctrina. Et 1.a ro sit. In productione opis supnalis Deus ita se het, ut adiuvet creatum arbitrium, et hi adiuvet ab illo. Sed si voll. n. concurreret p inmatam activit. n. poss. hoc Deo verificari. Ergo. maior constat ex psalmo 78. ubi dr, adiuva nos Deus salutaris noster. Et ex 1.a ad Chorint. 3.º Dei sumus adiutores. Minor ppo pr 1.º ex mente sanctorum Patrum Augustini et Divi Thomæ, ut alios ptream. Sanctus Augustinus serm.e 13. de verbis Apostoli longe post medium sic scribit: Ipsum nomen adiutoris pscribit tibi, q.a et tu ipse aliqd agis. Nemo adiuvat si ab illo nihil agat. Et post pauca sic etiam ait: n. n. adiutor e. ille si nihil agatis: n. n. cooperator e. ille, si nihil operamini. Sanctus Thomas 1.a p.e q. 23. art.º 8.º et l. alt.º ad 2.um eamdem illustrat doctrinam.

Pr 2.º eadem minor, q.a cã, quæ iuvat ab alia, n. e totalis et adæquata in illo genere; q.o si grã iuvat a volunt.e, et e converso neutra erit virtus totalis effectiva. Ifr

120

1º iuvamen quod confertur à Deo, denotat ex parte Dei activitatem immediatam; ergo similiter iuvamen quod confertur à creaturâ, denotabit ex parte creaturae activitatem immediatam. Confirmatur 2º. sola ignis non potest dici cum proprietate adiuvari vel adiuvare calorem qui producit adequatè alterum calorem; ergo voluntas non dicetur proprie iuvare, vel iuvari à gratia, si haec producat adequatè actum supernaturalem ac proinde solum partialiter illum producit.

Probatur 2º ratione. Si voluntas non concurrat immediatè ad actum charitatis etc. non diceretur liberè producere illum actum, neque mereri laudem, vel vituperium; sed hoc falsissimum est, ergo et id ex quo deducitur. Minor et consequentia constant. Maior probatur quia si solus habitus totaliter producat actum, nihil efficeret voluntas, ut comprimeret ipsum habitum, ne erumperet in actum vel ut posset movere habitum ipsum ad operandum, et consequenter propter illam operationem non posset voluntas reddi digna laude vel vituperio. quod melius intelliges, si apud te fingas aquam esse potentiam liberam, et illam calefacere calorem quem sustentat; certè in eiusmodi calefactione quae proveniret à solo calore, nec laudaretur aqua, nec etiam vituperaret, quia nullo pacto concurrit ad productionem caloris; ergo si voluntas nullo modo concurrat ad productionem actus, non esset digna laude vel vituperio in productione actus.

Respondent adversarii 1º voluntatem denominari bene operantem ut quod et habitum operantem ut quo. Sed contra est 1º quia praedictae denominationes convenirent rebus non liberis, dicitur enim aqua calefacere; unde non arguit ex illis libertas in voluntate, si neget concursus immediatus ad actum. Contra est 2º quia homo non punitur à Deo ex eo quod dicatur peccans denominativè, sed quia reipsa peccavit. Contra est 3º quia si Deus conservaret habitum charitatis intimè penetratum cum voluntate, non ...

illi unitum, posset producere actum charitatis, quia ea quae est totalis et adequata virtus producendi effectum tam bene potest illum producere unita supposito ac existens per se, ut videre est in accidentibus Eucharisticis, et in calore, per creatus sine subiecto producto. Sed in illo eventu non esset voluntas digna laude ex eo quod virtus perficeret actum bonum, sicut Deus non esset dignus laude ex eo quod Michael penetratus cum illo recte operaret; ergo nec etiam erit digna laude quoniam virtus uniat voluntati, si seclusa immediatae concursus quia post unionem illius non potest voluntas impedire, vel impellere virtutem ad operationem, quod requiritur ut libere dicatur concurrere. Respondent 2° voluntatem esse primum liberum radicaliter et remote, virtutem vero esse indifferentem proxime et immediate. Sed refellitur 1° haec responsio quia fieret inde virtutem supernaturalem esse liberum arbitrium supernaturale, sicut voluntas, quae ponitur ut potentia distincta ab anima est arbitrium liberum naturale, ex eo quod sit indifferens proxime et immediate ad actus ut quo actus naturales; hoc autem est inauditum inter Theologos. 2° quia si virtus esset primum proxime liberum posset se sola cohibere actionem illam, quam producit actus charitatis, nam eiusmodi potestas cohibitiva claudit essentialiter in conceptu primi proxime liberi; sed non potest cohibere ullo modo actum charitatis quia non cohiberet illum per positivam nolitionem, nam positiva nolitio non potest elici ab virtute charitatis quia solum producit ab illo actus qui versetur circa Deum bonitatem, nec etiam cohibere per omissionem purae charitatis, quia haec est quaedam nolitio interpretativa et quod alicui agenti repugnat nolitio formalis repugnat etiam nolitio interpretativa.

Respondent 3° primum adequatum liberum consurgere

ex voluntate, et habitu, non quia volitio influat immediate in actum, sed quia potest ipsa cessare ab ipso actu; unde productio provenit totaliter ab habitu et omissio provenit totaliter a voluntate, et hoc pacto compositum ex utroque principium proxime et immediate liberum. Haec est solutio facile refutatur. 1º quia si volitio diceret ordinem ad solam omissionem et habitus diceret ordinem ad actum sequeretur nullam ibi contineri libertatem quia haec includi debet in uno principio individuali, quod influat tam in actum, quam in omissionem illius, et sit principium generalis operandi et non operandi; alias non, si habitus esset ad operandum completus et ad non operandum non diceret rationem, non posset volitio impedire productionem actus, ad quem ordinatur habitus, et nihil non haberet, per quod resistere posset activitati habitus et eveniret actus ipse non procederet libere ut asseredatur.

Refutatur 2º quia vel voluntas habet virtutem immediatam producendi vel non habet virtutem immediatam non producendi, quae constituat libertatem productionis, nam hoc ultimum non potest stare sine primo et sic probatur. Potentia non producendi est potentia ad non conferendam actionem; potentia ad non conferendam actionem connectitur cum potentia ad illam conferendam, quia nemo dicitur quis potens negare immediate id, quod immediate conferre non potest; ergo hoc ipso quod voluntati tribuatur potentia immediata ad non agendum, debet attribui potentia immediata ad producendum et hoc est firmum principium, quo frequenter theologi probant contra Durandum, Deum immediate influere in operationes causarum secundarum, cum non ex una parte Deo concedi debeat perfectissimum dominium in omnes effectus creatos, ac proinde potentia impeditiva effectuum provenientium a causis 2is, ex alia vero parte eiusmodi potentia immediate impediens actus

cary 2arii existentium n possit separari à potest. decur-
rendi immdiatè ad ipsos effus, quos producunt eg 2e, seqt
inde, dm eē, Deum immediate decurrere cum eis secun-
dis ad illary operates producdas, ut sic impedire possit
effus ab ipsis effluxuros.

Alij roes n minus efficaces produci possent ad eam-
dem veritz illustrandaz, quz desumuntur ex vitalitate actus
visionis et aliory; ex muneribus, quz grê solent at-
tribui, et n rectè apponi poss, si soli grê tribuatur adeq-
quata et totalis vis productiva. Sed eiusmi roes eru-
ditè et nervosè expensz videri poss apud nostrates
Dores et psertim apud Pz Hurtado in tom. de Spe et
charite disput. 124. Pz Montoiam Zequvida disput.
36. sect. 2a. et 3a. Pz Ripaldz lib. 2o disput. 30.
et Pz Arriagam in disput. 3. de aiā.

Caput. 15.

Fit satis argumentis ab auts e depromptis.

Obiicies I.o duo testimonia S. Scripturz quz videntur
eē ō partialz activitz intus et voluntatis in actus sup-
nales: 1z eruit ex Divo Paulo ad Rom. 9o. 16. ubi
Apostolus sic inquit: igitur n volentis neq currentis sed
miserentis ē Dei. At si voluntas decurreret partialr
qui bene dici posset n solu eē Dei miserentis, sed vo-
luntatis volentis atq currentis mediis affectibus ingressibus;
progressibus; ergo eo n potē decurrere partialr. Huc ac-
cedit qd Sanctus Augustinus exponens pfata Apostoli
verba partialitz cursus ex pte voluntis excludit. 2um su-
mit ex eodz Apostolo ad Roman. cap. 8: quicumq Spu

Dei agunt ii sunt filii Dei. Ex eo q. poss. iusti dici agi et n. agere, quatenus nihil agunt immediate sed tota vis agendi immediate pvenit ab auxilio Dei.

Reliquum satis est recensere in p̄senti via, que sunt observata ab expositoribus Divi Pauli circa declarationem utriusque loci. Breviter trademus expositionem legitimam utriusque testimonii. Et circa 1um n. debet p̄teriri id quod egregie observavit Stapletonius in antidoto ad Roman. quod Calvinus usus est p̄fato testimonio ut tolleret libertatem voluntatis, et partialem illius activitatem. In illis enim verbis agit Paulus de vocatione gentilium ad fidem quae cum n. fuerit ex meritis ipsorum sed ex gratia Dei, qui ipsos vocavit efficaciter ad credendum, dicitur sane vocatio solius Dei miserentis esse. Si exponant eadem verba de praedestinatione ipsorum, constat etiam quo pacto solius Dei miserentis dicatur, n. quidem effective de quo sermo disputamus, sed meritorie. Denique et intelligant illa verba de singulis actibus supernaturalibus, poss. illi dici esse solius Dei miserentis, vel quia ipse infundit habitus, vel quia concurrit tanquam causa principalior, et speciali ratione, quam n. concurrit homo, scilicet tanquam causa p̄cipua et 1o pveniens voluntatem vocatione, quam posita p̄movit, ipsam voluntatem consensuram.

Circa 2um testimonium observo etiam, illud usurpatum esse a Calvino in munimen sui erroris, ut notavit idem Stapletonius. Ex illo n. tollit concursus partialis voluntatis; nam 1o potest veri filios Dei n. dici agi innova salutaria, quia n. pducant illa immediate, sed quia movent ipsa gratia Dei ad agendum immediate. 2o potest dici illos

agi, q^o Spus Divinus potiores sit ptes in pducte effus supnalis. Hec autem oia verificari posse si concurrat immate voluntas cum auxilio Divino, docuit D. Divo Thomas et D. Augustus varijs in locis. Legat P. Ripalda ubi supra in sect. 22.

Obijcies 2.o plures ex SS. Patribus Eccles-iis qui totum salutis negotium Deo gratie tribuunt contr. Ita D. Augustinus lib. de predestinate Sanctorum cap. 16. et lib. de dono perseverantie cap. 6.o Chrisostom. sup. 2a Epist. ad Corint. cap. 3.o ad illa verba, "non quod sufficientes simus etc. et homil. 4. sup. Epist. 2a ad Thesalonicenses cap. 2.o Hieronimus ad id. Hieremie cap. 18. Basilius homil. 22. de humilitate. Cyprianus. Anselmus, Damascenus, Fulgentius et alij. Sed ij Patres doctrine non opponunt, qm aliqi expsse docuerunt, qui non pducunt p. gratia sola.

non excludunt partialem voluntatis influxum, sed tm intendunt Dei gram in pductione effus supnalis principatum tenere, et proinde illi effm attribuit, nam ut possimus etm partialem influxum, inducimur ab ipso Deo per gram vocantem et pvenientem.

Cap. 8.

Puncta rois evertunt.

Opponas 1.o non posse actus supnalis conducens ad salutem fieri p. viribus nale, q^o non potest concedi voluntati et intu vsum gratia partialis in actus supnales. Ans. pbari potest ex eo quod Pelagiani docebant, posse nam agere effus ipsos salutares, contra quos Hereticos catho-

-lici tenent opinari. Sed totam aequivocationem quae dat in hoc argumento procedere ex duplici sensu in quo potest accipi nomen hoc virtus naturalis; nam 1° sumitur pro illa virtute quae naturalis est intrinsece et opponitur virtuti intrinsece supernaturali; 2° sumitur pro illa, quae ad operandum non indiget principio indebito et supernaturali. Quando ergo nos accedimus nam virtutem naturalem ad opera supernaturalia, tantum agimus de virtute quae sit intrinsece naturalis, et indigeat aliunde principiis indebitis et supernaturalibus. Pelagiani vero docebant actus salutares fieri per virtutem naturalem ut opponitur obedientiali, et supernaturali, imo quatenus illa per decursum tantum generalem et per principia intrinsece naturalia poterat eiusmodi opera producere, quod quidem error est contra catholicam fidem.

Dices. Opinio nostra saltem non laborat errore Pelagianorum propter supra dicta, non potest adhuc liberari ab errore semipelagianorum contra quem errorem Ecclesiae Patres non minus acriter scripsere; eiusmodi vero error in eo consistebat, quod distribuerent opus salutis inter arbitrium creatum et ipsam gratiam; et partem operis salutaris attribuebant gratiae et partem soli arbitrio, quod videtur etiam concedere dum nos concedimus, formatum et partialem influxum causae creatae. Sed tantum ad utrumque errorem nostram sententiam immunem esse, bene 1° constat ex dictis praecedenti; de 2° asserimus enim semipelagianos docuisse, partem effectus producti procedere adaequate a natura sine gratia, et partem illius procedere a natura simul cum gratia, et hoc falsissimum est, meritoque contra illos invecti sunt Ecclesiae Patres; nos vero docemus, totum effectum produci a natura coniuncta cum gratia, et a gratia coniuncta cum natura, et solum admittimus partialitatem causae quod quidem continet verissimam doctrinam.

Opponens 2°. Haec est verissima propositio: intus non producit virtus supernaturalis, nisi in quantum elevatur; ergo id per

quod elevat et adequata vis productiva actus; sed elevat
defacto per situm supernalem, qui ille est vis adequata producendi. Respondeo concedendo antecedens, et negando consequentiam, quae non deducit, ut patet in hac argumentatione sub alia materia: intellectus producit cognitionem naturalem Petri in quantum informatus est specie naturali eiusdem Petri, ergo haec species est tota virtus productiva cognitionis Petri; sicut hic non tenet consequentia, ita non tenet in nostro casu. Ex eo igitur, quod illa propositio reduplicativa vera sit tantum deducitur, prium elevans essentialiter exigi ad productionem actus visionis, non vero sequitur, illud debere esse prium adequatum, quod ut sit verum, nam non posse producere virtus nisi ut elevata non requiritur, quod prium elevans sit totalis producendi, sed quod sine illo saltem partialiter influente.

Opponens 3.º si visio fieret partialiter ab intellectu sequeretur situm luminis gloriae fore magis supernaturalem quam actum visionis Dei, quia actus iste produceret per vires naturales et supernaturales; situs vero luminis produceret adequate viribus supernaturalibus, hoc autem dici non potest, ergo. Respondeo 1.º admittendo sequellam, in qua nullum elucet absurdum contra rectam theologiam, et si res haec perpendatur, solum erit quaestio de nomine, in qua parum utilitatis continetur. Respondeo 2.º negando sequelam, quia si quis non res fiat a principio totali supernaturali non inde magis supernaturalis dici debet quam alia res, quae fiat a principio supernaturali partiali. In cuius solutionis illustrationem servius exempla, quae traditam doctrinam suadent. Imprimis amor naturalis non dicitur magis vitalis, quam cognitio naturalis, quamvis amor fiat a virtute adequate vitali, cognitio vero fiat per speciem, quae non est vitalis. Deinde actus naturalis non dicitur magis vitalis, quam actus supernaturalis. Et naturalis fiat per vires adequa-

te vitales, et supnalis fiat per virtus partialis situs, qui non est gralr vitalis. Stat ergo bene, quod actus dicat æque supnalis ac situs, lt actus producat virte nali, et supnali, situs vero sola virte supnali.

Instabis. Actus supnalis est ptim nalis, et partim supnalis; situs est pure supnalis; ergo situs est magis supnalis quam actus. Maior pr, quia prium adequatum ~~actus~~ actus supnalis claudit aliqd nale, et aliqd supnale, ergo hoc utrumqz, quod dat in prio productivo, reperire debet in effu producto. Rndeo negdo maiorem, quia oes gralites actus supnalis sunt intrice supnales, et nulla dat, quæ sit nalis. Ad pbatm maioris concedit ans, et negat coa, illius falsitas inde constat 1°. quia cognitio non dicit pfectm vitalem, et altm pfectm non vitalem, lt prium productivum claudat potam vitalem, et spem impressam non vitalem. 2°. eadem cognitio non est ptim substalis, et partim accidalis, lt prium claudat substantiam aiæ et potas distinctas accidentales. Quamvis ergo prium actus supnalis sit ptim nale et ptim supnale, non ideo actus coalescet ex una pfecte nali et altera supnali, quia pfectes, quæ possunt uniri physice ex parte prii ad producendum; non possunt realr identificari in eadem singulari ente effus.

Oppones 4°. Intus aiæ sm se intrice impportionatus ad producendum visum Dei. et in genere causæ partialis, ergo non potest sm se concurrere ad visum. Ad obiectm ret intus esse impportionatus ad effim visum cum illis principiis, quæ nalr debent intui, ac proinde dat roe numqm posse concurrere ad illum et partialr; non esse vero impportionatus abste. si iungatur cum altero prio sibi in-

debito. Sic n. cā 2ª ē improportionata ad producendū effectū, si separet à concursu Dei, ē tn̄ proportionata absolutè, quando coniungit cum eodem concursu. Quod vº cā 2ª petat naturaliter concursū cū 1ª, intellectus vº n. exigat naturaliter consortium luminis gloriæ, tn̄ potest, effectum productum à cā 2ª simul cum Dei concursu eē naturalem, effectum vº productum ab intellectu et lumine gloriæ eē supernalem; n. vº pr, ipsū intellectum cum elevatione luminis nec eē proportionatū ad visionem.

Oppones 5º. Si concurreret intellectus immatè ad visionem fieret quod visio eēt perfectior, quo nobilior ē intellectus à quo producit. Unde visio Angeli foret perfectior visione, quæ producit ab homine; sed hoc ē ppsū falsum, ergo et prium ex quo sequitur. Huic obiectioni, quæ gravem continet difficultatem, n. possumus in presenti plenè satisfacere, quoniam illius exacta discussio tradenda ē à nobis in controversia 4ª ubi expendemus, ex quo capite desumenda sit specifica distinctio, et inequalitas inter visiones Beatas; nec debemus propter occurrentia argumenta difficultates avellere à propriis sedibus cum iudicio methodi exactè retinendo.

Caput 93.

Diluit duplex alia obiectio.

Opponens 6º. ex eo posset intellectus immatè concurrere ad visionem quia dat in illa perfectio vitalitatis, sed inde n. pr intellectum debere concurrere, imò pr illum n. posse concurrere, ergo. Minor pr: quia vitalitas visionis ē formaliter supernalis, quia supernalitas transcendit omnes formalitates actus supernalis; perfectio vº quæ dat et ē supernalis, n. potē eē vº ipsi formaliter à causa natali

pducat; quo vitalitas visioni Beatę n' pote ee nō, ut in-
tus immatè decurrat ad visẽ, cum illa vitalitas sit quod sup-
nale. ettc.

Plasmizit a Dominicis obiectio haec; sed ut illi cognoscant
illius inefficacitẽ retorquebimus argumẽ in ipsos, et probabimus
Lumen gloriǣ n' decurrere immatè ad visẽ supnalẽ. Ex eo in-
tus, xa Dominicus n' influeret immatè in visẽ, quia eius vita-
litas eēt supnalis; sed supnalitas visionis ē vitalis, et
Lumen gloriǣ n' ē in se fmalr vitale, ergo Lumen gloriǣ n' pote
immatè decurrere ad visẽ. Aut nō haec utrobique premit, aut
verè caret robore ad excludendẽ decursẽ ex pte intus. Dein-
de ipsi Dominicẽ fatentur, aqum quę res nalis ē decurrere ad
pducẽ gram supnalẽ in Baptismo, quin interveniat Deus im-
matè pducens; ergo fieri pote quod res nalis ut elevatẽ at-
tingat pratum supnale. Denique in recepte immata Deus
supnalis pote fieri idẽ argumẽ cum equali vi quod fiat
in pducte actus supnalis ab intu, et ad alia qualibet cā
nali.

Iam vero sic pnum erit deducere solutẽ argumti. Ad illud dm
ē ex intu et Lumē oflari priũm adequatẽ pductionẽ vi-
talitatis specificę, et supnalitatis visionis supnalis; unde rea-
lr loquendo vitalitas actus ē supnalis, et pcedit realr a
Lumē, et supnalitas specifica ē vitalis, et realr pcedit ab
intu. Cum hoc benè stat, quod nos sin' nrã oslderatẽ sepàre-
mus in visē supnali duas pfectẽ, altẽ quę sit vitalitas, et al-
tẽ, quę sit supnalitas. Vitalitas dat in pmum actus osideratē
ut pcedens ab intu, et supnalitas, ut pcedit a Lumē gloriǣ tamen
re tn' ipsa idẽ oio ē realr vitalitas et supnalitas, et ab
eodẽ prio, a quo pducit unẽ pratẽ, pducit et aliud.

Dr et explicat solutio tradita. Hic oppugnat quod actio

physyca ratione ad aliquem effectum creatum praescindat ex parte effectus int.
perfectiones realiter identificatas, et unam immediate attingat, non vero alias;
omnis s.n. indivisimis attingat ut relatio producat, non producat na-
tura, quae realiter est idem cum relatione, hoc tamen provenit ex infinita
Dei perfectione, et hoc ita proprium Dei est, ut hoc ipso competere
nequeat ullis perfectionibus creatis, sicut illis competere nequit,
quod eadem indivisibilis perfectio realiter identificet cum rebus adin-
vicem separatis, quod omnis hoc in Deo reperiat. Quod dicendum est, quod illa
physyca actio profluens indivisibiliter ab intellectu et a lumine attingit ipsa
et immediate vitaliter et supernaturaliter specificam visionis, et per
eandem actionem intellectus dici producere vitaliter supernaturale, et lumen
producere supernaturaliter vitale.

Opponens 3.o Si concurreret partialiter intellectus ad
visionem, vel concurreret ut principium principale, vel ut instrumentale;
sed neutro modo potest concurrere, quia plura sunt argumenta, quae mi-
litant in utrumque sensum dictorum modorum, quare ne implicemur his modis, fa-
cilius est dicere, intellectum non exercere immediatam activitatem in visionem super-
naturalem. Non est una theologorum sententia in declaranda activitate intellectus
in ordine ad visionem beatam. Plures affirmant, illum concurrere in genere causae
principalis. Alii docent, solum debere dici causam instrumentalem.
Non desunt alii, qui asserant, intellectum esse causam principalem, quando complet
intrinsecum auxilium supernaturale; esse vero instrumentalem, quando complet
per auxilium extrinsecum.

Has sententias, et illarum rationes refert Pater Ripal-
da lib. 2.o disput. 31. sect. 1.a qui sect. 3.a proponit suam
sententiam asserentem, intellectum esse causam instrumentalem, in quantum est principium effi-
ciens visionis, et esse principalem, in quantum est principium vitale. Haec controver-
sia fere tota vocalis est, et pendens a diversa, variaque usur-
patione causae principalis et instrumentalis, quam unusquisque supponit
ex lib. 2.o physicorum, et proinde plus fastidii, quam utilitatis det illius

difficultio, dni q° e' X° dicta à nobis in sedg lib. diversa 3ª disput. 8. intus ee cam instrumentalg ru visionis Beatg, nec ö hunc dicendi mg, occurrit aliqd quod in psenti generet spalg difficultg.

Disput. 3ª

An intus possit cum solo aux° extrico Dei pducere divinitus visg Beatg?

Caput. 1g.

Notant et enumerant placita theologorum.

Cum dxerimus in disput. pcedenti, intus occurrere p immdtg activitg ad pductg visionis Beatg, sicut et ad pductg cuiuscis actus supnalis; et ex alia pte certissimus sit apud theologos de facto pduci ab intu visg Bg p auxm intricum. illi, quod e lumen gloriq, quod simul cum ipso intu efficit visg supnalg; asurgit inde diffas gravis int theologos an ut intus exerceat eiusmi activitg immdtg, quá pditus e in orde ad visg Bg requirat etg de pia aota auxm supnale intricum intui, vel sufficiat iuvamen extricum, et auxm. Ad cuius difficultis enodatg preur nnulla pnotanda S.

1.° pnotandus é, ut oené int alios notavit Pr Vitrucal 1.a pte disput. 20. n° 3.° certum ee, n requiri etg divinitus ditum pmanentg influxg ad pductg actus supni; ng divus Paulus ut in hac vita mortali vidit essam Dei iª pbabilg opinig; et peccator elicit plures actus virtutg moralium, p quos ad iustificatg remotè disponit; et tn nec divo Paulo, nec etg in peccatore dant ditus pmanentes infideli, q di pereunt cum ditu grg.

2.° pnotandum é auxm intricum aliud ee p mdm qualitatis ditualis pmanentis, et aliud p mdm qualitatis transeuntis, que tm duret, qmdiu opat poa; sed verè intricá sit pog opanti, et efficiat opus supnale.

3.° pnotandum é n discuti in psenti à nobis an divinitus pduci possit à solo Deo in intu visio Beata, quin ullo pacto

decurrat ad illam intus exercens suam activitatem; de qua difficultas extendit etiam ad actus naturales intus, et ad libros de anima reiicienda est, ut ibi a potius discutiatur. Tota igitur difficultas revocatur ad hoc, an intus creatus per abstractam Dei potentiam possit immaterialiter producere visionem Beatam sic ad eiusmodi functionem non iuvetur per auxilium supernaturale habituale vel actuale, quod sit intrinsecum, et inhaerens intui, sed per auxilium extrinsecum ipsius Dei quod suppleat activitatem alterius principii supernaturalis intrinseci, cum quo de facto intus producit visionem Dei?

Circa hanc difficultatem hac ratione propositum defendit Ima sententia nullum actum supernaturalem, et consequenter visionem Beatam, posse produci Divinitus ab intu vel voluntate sine auxilio intrinseco inhaerente virtute potius. Pugnant acriter pro hac sententia Thomistae Bañez, Ledesma, Navarrete, Alvarez et alii plures, qui videri possunt apud aliquos ex nostris Doctoribus infra referendos, et apud Discalceatos tractatu 2o disput. 1. dub. 4o. 2a sententia oppositum visionem B. et quemcumque alium actum supernaturalem produci posse ab intu per solum auxilium extrinsecum Dei. Haec sententia est communior inter Theologos, illam tenent Scotistae cum Scoto, ut refert Zamora tractatu 2o. q. 9. art. 5o. sect. 2a et ibi illa referuntur plures Auctores, qui videri possunt in Patre Granado 1a parte tractatu de vis. disput. 5a. sect. 4. et Pe. Montoia tom. de visione disput. 35. sect. 2. et 3.) a no. 72o. distinguendo duplicem confessionem et strictam et minus strictam; 1am appellat in qua ipse poenitens praesens et in particulari sua peccata fatetur; minus vero strictam dicit illam in qua ... ex ... bet signa contritionis repetitae confessionis, quam distinctione ... dicit Clementem ... prohibuisse confessionem strictam in absentia; Concilia vero et Patres supra allegati permisisse confessionem in absentia, quae minus stricta est; refertur ... a no. 77. ... illa hac distinctione et ... Archiepiscopum Armacanum.

Sed quidquid sit de ista distinctione, rogamus est Cardinalis de confessio, quam ipse appellat minus strictam sit

vera et sacramentalis confessio; necesse? Quodcumque n. dixerit, capit. 5. 13: quod sicut potest fieri licite in absentia confessio eiusmodi sacramentalis, quae indigitat minus strictam; ita et poterit fieri licite in absentia]

3a sententia potest esse Egydii de presentatione tom. 2o de Beatitudine lib. 9o q. 6. §. 5. qui docet solam visionem beatam esse talis rationis, ut non possit fieri sine lumine gloriae.

Caput. 14

Eligitur vera sententia et probatur.

Asserendum est cum 2a sententia, visionem beatam, et idem dicendum de quovis alio actu supernaturali, posse divinitus produci à potentia naturali elevata per auxilium extrinsecum Dei. Probatur 1o. ex S. Thoma in 4o. distinctione 49. q. 2a. art. 1o. et q. 10 de veritate articulo 2o. nec expositiones, quae his testimoniis videntur, ullo modo consonant menti S. Doctoris, ut fatentur plures Thomistae. Probatur 2o. visio beata nec ratione vitalitatis, nec ratione supernaturalitatis dicit repugnantiam, ut producatur per auxilium extrinsecum, ergo potest sic produci. Antecedens probatur, et 1o. ratione vitalitatis non repugnat, quia non requiritur ad vitalitatem ut omnia principia sint intrinseca et vitalia, sic n. Deus et obiectum sunt principia effectiva visionis, et non sunt in se vitalia. Deinde nec ratione supernaturalitatis id potest repugnare, quia ut illa visio dicatur supernaturalis, sufficit, quod ad eius productionem indigeat maioribus viribus sibi indebitis, sive illae sint intrinsecè, sive extrinsecè; hoc n. ipso quod necessarium sit ad productionem actus principium illud, quod superet naturae vires, dicitur actus supernaturalis.

Declaratur amplius exemplo. Visio beata producta per auxilium intrinsecum intuitu conservat suam vitalitatem, et supernaturalitatem in ordine, quia persistent illae eadem perfectiones, cum visio producatur ab intellectu per auxilium extrinsecum. Probatur 3o. quia visio

hoc pacto pducta respiceret idq prium vitale, scilicet intum, immanenter opans; respiceret etq prium supnale, quod eet aux^m Dei, equivalens aux^o intrico sm^m rnem efficacis effectivæ; q illa eet vitalis, et supnalis; et nullo mo seqr ex pfata doctra, illam fore vitalem et n vitalem, supnalem et n supnalem, ut clamant thomistæ frequentr, sed nihil adducunt, quo suadeat pdicta terminorum 9dictio.

Pr 3.o Intus, et prium supnale productivum visionis st duo pria partialia rii visionis; sed ut intus possit 9pleri et integrari p aux^m supnale, n reqr unio intrica auxilii cum intu, sed satis e extrica assista auxilii, q p solum extricum auxilium pote pduci visio B^a. Maior et cra 9stant. Minor pr: Deus et crea 9currunt ut pria partialia ad pducdos effus: duo ignes 9currunt etq ad eamdem 9bustioq nulla interveniente une intrica horum priorum, q sine fundto dicet, ad pducendum visionem requiri nario prium supnale inherens intrice intui.

Pr 4.o N debet hec pductio denegari Deo, cum n afferat aliqm implicatm que n diluat abunde, ut 9stabit ex argumentorum solute.

Cap. 3m. Diluunt obta.

Obiicies 1.o Intus e ca prialis rii visionis B^a; sed ca prialis opatur p virtem, que sit pportionata in orde ad effum, et intrica tali ce, q intus n pote pducere visionem, nisi p aux^m intricum illi. 9a 1.o N pote actio pcedere a ca priali, nisi sit 9stituta in actu 1.o prius potens opari; sed n pote 9stitui prium potens opari p virtem ce 9pletam p extricum Dei aux^m, q n poterit

ab illa hac via completa procedere actio productiva visionis. Confirmatur 2º. Si posset visio produci ab intellectu elevato per auxilium extrinsecum, Deus esset agens principale in productione visionis, et consequenter ipse solum cognosceret per illam, quia solum agens principale dicitur cognoscere per actum vitalem, quem efficit.

Ad hoc argumentum, quod proponitur à Bañez tamquam evidentissimum, respondetur neque maiorem, ut non constat ex dictis disputatione praecedenti ~~solum est causa instrumentalis~~ intellectum respectu visionis tamen est causa instrumentalis, et modo non probatur à Bannesianis illam fore principalem. Ad 1am confirmationem dicitur, intellectum esse causam instrumentalem, et habere per suam naturam, quod possit producere visionem supernaturalem, si confortetur auxilio sibi indebito, sive intrinseco sive extrinseco. Ad 2am confirmationem respondetur neque Deus futurus cognoscentem per visionem si produceret illam ut causa principalis; sic enim lumen gloriae, et Deus cum illo producunt modo visionem Dei, et non ideo lumen, et Deus denominant proprie formaliter cognoscentia per visionem; ad eiusmodi enim denominationem non satis est esse causam principalem, sed quod ipsa cognitio formaliter in illis recipiatur, ut videre est in intellectu, qui producit visionem ut causa instrumentalis, et denominatur videns per illam, quia recipit illam immaterialiter.

Obiicies 2º. Intellectus est intrinsece improportionatus ad visionem Dei; ergo principium supernaturale, quod proportionat, debet ingredi intellectum per modum ... quia quodcumque extrinsecum auxilium relinqueret intellectum intrinsece ... quia ... improportionatum, et consequenter impotentem ad productionem visionis. Confirmatur: ... extrinseca Dei non potest adiuvare intellectum ex se intrinsece non potentem ... supplendo suam impotentiam per auxilium extrinsecum; ergo. Ad argumentum dicitur, intellectum esse intrinsece improportionatum, ut producat visionem cum illis principiis, quae necessario ipsi debentur; unde persistente causa naturali intellectus nec per intrinseca principia naturalia, nec per extrinseca poterit visionem producere; potest tamen reddi proportionatus ad productionem visionis, si iungatur illi auxilium supernaturale, quod suppleat impotentiam nativam, et cum illo auxilio vel intrinsece

vel extrico potest per virtutem spiritualem intricam producere visionem supernalem. Ad confirmationem constat, ipsam posse iuvare intellectum ad visionem, per applicationem concursus specialis indebiti, quam applicatione vimus incompletam, quae dabat in intellectu, complet sufficienter ad productionem illius actus.

Obiicies 3.º Visio Beati vere vitalis est, sed in quantum vitalis petit principium intricum proportionatum; ergo in quantum supernalis petit principium intricum supernale, et non sufficit extricum. Confirmatur, ex eo Beatus non potest illigere per illectionem Dei, quia haec non potest esse ab intrico rationem intellectus Beati; quia non potest intellectus cognoscere per visionem Dei, nisi haec sit à principio supernali intrico. Facile diluitur, fuitque hoc. Quando est, ut visio sit vitalis, sufficere, quod unum principium, scilicet intellectus, vitalis sit; ut illa sit supernalis, sufficere, quod alterum principium licet extricum sit supernale, et indebitum naturae; et hoc praecisse quod ponant duo, unde consurgit vitalitas et supernalitas requisita ad visionem. Ad confirmationem respondetur, doctores qui negant posse Beatum illigere per visionem increatam, non proptereà id docere quia deficiat in intellectu Beati principium aliquod intricum proportionatum ad illam illectionem, sed quia indicant, ad illam denominationem requiri, quod illectio vel uniat per identitatem, aut per veram informationem, cum subiecto denominando, quod non potest convenire cognitioni Dei; ac proinde per illam non potest Beatus videre Deum.

Obiicies 4.º cum Aegydio. Deus non potest per auxilium extricum supplere causas quae formalis, nario requisitas; sed lumen rationem visionis non solum exercet genus causae effectivae, sed etiam causae formalis, quod non potest per extricum auxilium suppleri quod à lumine praestatur. Minor probatur. Lumen gloriae manifestat obiectum, quoniam ad omnem visionem praecedit aliquod lumen, quod obiectum manifestet; sic enim ad visionem corpoream datur lumen caeleste, quod manifestet obiectum ad apprehensionem procedunt phantasmata; ad iudicium praecedunt apprehensiones; ad conclusionem praemissae; ad fidem Dei, illustratio infusa; et alia exempla ex quibus colligitur ad visionem Dei

requiri manifestationem mediam cum, non in genere effectivo, quia ante
eius efficientiam fit illa manifestatio quae in genere causae formalis,
atque adeo sine lumine non potest visio produci.

Ut appareat quomodo debeat esse sit luminis hoc differentiae
debet duplex manifestatio; alia in actu 1.o et alia
in actu 2.o Manifestatio in actu 1.o effectivo fit a principio qua-
tenus determinat intellectum ad producendam manifestationem formalem in actu 2.o,
quae est ipsa cognitio proponens et manifestans formaliter obiectum;
et sic nos materiale lumen dicitur manifestare colores, quia producit
cum illo speciem impressam determinantem ad visionem coloris, et idem
dicendum est de phantasmate et specie impressa respectu intellectus. Mani-
festatio formalis et in actu 2.o formalissime fit per visionem actualem, quae
proponit obiectum, ut evenit in apprehensione respectu iudicii, et in iudicio
respectu discursus. Cum ergo lumen gloriae non sit actualis cognitio
repraesentans obiectum, non potest concurrere ad visionem per modum manifesta-
tionis in actu 2.o, sed tantum manifestatio in actu 1.o effectivo,
quia producit efficienter manifestationem Dei, quae est visio Beata.

Ad illustrationem huius solutionis observari debent
exempla duo satis apta. 1.um desumitur ex Angelo, qui ad intu-
endum seipsum indiget tantum virtute intellectiva, et obiecto praesenti, et
non exigit lumen aliquod concurrens formaliter ad illam visionem; ergo similiter in-
tellectus Beati ad visionem Dei tantum eget confortatione communicata a
principio proportionato, et obiecto praesenti, et quilibet alius concursus
in genere causae formalis erit fictitius. 2.um est quia habitus produc-
tivus actus fidei appellatur lumen fidei, sicut habitus productivus
visionis Dei dicitur lumen gloriae; et tamen nec Aegydius nec ali-
quis ex theologis asseruit, habitum fidei exercere rationem causae formalis
in ordine ad actum fidei, sed solum esse principium efficiens; ergo sine
fundamento tribuit lumini gloriae in ordine ad visionem Beatam rationem causae forma-
lis, sed illud tantum erit principium efficiens, cuius concursus recte

pot.e à Deo suppleri.

Dn etiam est ex eiusdem Aegidii, si lumen concurreret in genere causae finalis, posse Deus in genere causae efficientis supplere concursum finalem secundarium, sicut potest supplere alios influxus secundarios; nam divinitus potest fieri iudicium sine apprehensione; visio corporea sine lumine materiali; cognitio intellectualis sine phantasmate, et sicut in Eucharistia supplet concursum materialem secundarium in genere principii effectivi, ita rursus visionis supplere posset in eodem genere concursum finalem secundarium luminis, si tunc exerceret lumen ipsum. Relinquitur ergo posse visionem beatam produci per auxilium extrinsecum et sine lumine gloriae, sive lumen concurrat tantum effective, ut nos cum communi theologorum doctrina opinamur; sive concurrat etiam in genere causae finalis per concursum secundarium, ut Aegydius comminiscitur nullo solido fundamento.

Disput. 4a.

An solus intellectus concurrat tanquam principium adaequate recipiens visionem beatam.

Cap. 13.

Difficultatis punctum et variae sententiae.

De principio passivo visionis beatae viget inter theologos certatio, sicut de principio effectivo, non enim liquido constat inter illos, quodnam sit id quod recipit adaequate visionem beatam. Proponimus igitur disquirendum an intellectus ad recipiendum in se visionem supernaturalem iuvet in genere principii receptivi per lumen gloriae aut per aliquam supernaturalem qualitatem, sicut iuvat illum in ratione principii productivi vel lumen gloriae, aut per aliud auxilium Dei. Sed quoniam triplex excogitari potest, quod lumen iuvet passive intellectum ad recipiendum visionem, triplicemque etiam excitamus in praesenti difficultatem:

— prima difficultas est, an visio beata recipiat adaequate in ipso lumine gloriae vel in alia qualitate supernaturali, sicut accidentia corpo-

rea, recipiunt in quantitate^m tanquam in subiecto adequato. Partem
affirmantem propugnant Discalceati in cursu Theologico disput.
4. dub. 3. Partem vero negantem communiter tuent Theologi antiquiores,
et noviores, Scotus, Aureolus, Bassolis, Argentinas,
Durandus, P. Molina P. Vazquez, P. Suarez P. Ta̅n-
nerus, et alii plures, quos referunt P. Herize disput. 45.
et P. Ripalda lib. 2. disput. 26. sect. 1.

2ª difficultas est an visio Beata sit habitus
disput. 51 memor. 1.

Cabrera 3. p^te q. 9. art. 2. disput. 8. dub. 3. et placere
se indicat P. Suarez. 1. p^te cap. 25. n. 21. et a P. P. Salas
1. 2. q. 1. q. 3. ttu 2. disput. 5. sect. 4. negant vero reli-
qui Doctores, qui docebant 3ª difficultate non posse recipi
visionem adequate in solo lumine gloriae.

3ª difficultas est an visio luminis gloriae disponat in-
tum ad recipiendum visionem, et non tantum ad illius productionem. Tenent cum
affirmativa ex antiquis Cartusianus, Durandus, Ricardus, Ferrasius
et maior. Ex novioribus Ledesma de Divinis perfectionibus
q. 8. art. 8. doc. 4. Navarrete contro^a 38. §. 2. Cabrera
3ª p^te ubi supra. P. Valentia 1. p^te disput 1. q. 12. puncto.
3. §. verum dico. Et §. his igitur et P. Salas 1. 2. tom. 1. q.
3. ttu 2. disput. 5. sect. 3. §. sed tenendum. Sententia negativa
de dispositione stricta defendit ab Scotistis, et à reliquis Doctori-
bus ex nostris, quos allegatos invenies, apud P. P. Herize, Ri-
paldam, Tannery et Arriaga.

Caput 2^m

Assertio 1ª rationis 1ª difficultatis.

Asserendum est 1. visionem Beatam non recipi tanquam in subiecto proximo
adequato in solo lumine gloriae. Probatur 1. à priori, ex eo indigeret
visio subiecto adequato supernali, quod ita esset supernalis, aut quia esset
vitalis; ex neutro capite bona petitur, ergo. Maior constat et minor

probatur; et imprimis, id non postulat quatenus est actus vitalis, quia ut talis tantum exigit subiectum quod possit recipere denominationem et effectum formalem provenientem ab ipsa visione, quia quaelibet forma ex propria natura respicit subiectum capax effectus formalis; cum autem solus intellectus possit recipere denominationem provenientem a visione, in solo intellectu recipitur adaequate. Deinde, nec id postulat quatenus est supernaturalis; tum quia unio hypostatica supernaturalis est, et immediate recipitur in humanitate; tum etiam, quia reliqui habitus supernaturales immediate recipiuntur in potentiis naturalibus; gratia, et caracter recipiuntur in anima; ergo visio non potest ex titulo supernaturalitatis exigere subiectum adaequate supernaturale.

Probatur 2.º lumen gloriae non potest denominari videns Deum, intellectus denominatur videns Deum immediate et per se; sed denominatio cognoscentis exigit unionem physicam et immediatam, cum subiecto denominato, ergo non potest visio recipi adaequate in lumine. Probatur 3.º actus supernaturales, quibus homo peccator disponitur ad gratiam habitualem, fiunt sine habitibus supernaturalibus, ac proinde non recipiuntur in illis, nec datur aliud subiectum supernaturale, in quo possint adaequate recipi, ergo visio non recipitur adaequate in solo lumine gloriae, quia supernaturalis. Et si dixeris, id esse per accidens ratione illorum actuum, qui sicut non fiunt a principio sibi naturali, ita nec recipiuntur in principio connaturali. Poteris adhuc refelli, quia si suapte natura peterent fieri et recipi in habitu supernaturali, sicut deficiente habitu fiunt ab alia virtute superaddita Deo, ita deficiente eodem habitu deberet superaddi subiectum aliud supernaturale, quod suppleret receptionem, quam exerceret ipse habitus; sed non datur eiusmodi subiectum, ergo quia illud non petit per se ab ipso actu ut supernaturalis est.

Arguens 1.º lumen gloriae est adaequata ratio productiva visionis, ergo illud etiam est adaequata ratio receptiva eiusdem visionis. Consequentia probatur, quia in ordine ad utrumque munus est intellectus improportionatus, ac proinde debet proportionari per lumen. Respondeo 1.º negando antecedens, cuius falsitas constat ex tota disputatione 2a. Respondeo 2.º

pmisso anti, quod falsum e, et neq' oam f. discrimen sumit ex eo quod lumen glae e ex se potens pducere visg supnale, ac p inde pote dstituere intum pducentis mo lumis visg: n e potens dstituere intum videntem Deum, quia lumen ipsum n e capax ex se eiusmi denominationis, tanq'm ro totalis illius; et cum actus illius debeat reddere illigens aliquod subiectum immatum sui, et Dee n possit ee lumen gloriae, seqr, in illo n posse recipi adequate.

Urguis 2o. lumen gloriae destinatr ad elevandam poam sm eorq vitalis: sed poa vitalis n tm debit pducere, sed etiam recipere, q elevat poam sm pductum et receptum, q sicut e adequate ro pductiva visionis, ita e adequata ro receptiva eiusdem visionis. Rx disting maiorem; ad elevandam poam sm roq vitalis, adiuvando illam adequate in eodem genere, nego maiorem; adiuvando eam effective, concedo maiorem. Intus a. ex se hote recipere adequate actum supnalem, ut s recipiat illum, exigit, quod det prium sustens effectivum talis actus, quod e ipsum lumen gloriae, quod idem elevat intum, ut e activus, active, et et ut e passivus, ~~passive~~ active etiam, ponendo dispositionem q'm postulat poa passiva intus, ut reducatr ad actum, et recipiat ipsam visionem.

Caput 3m

Assertum dicitur p 2a difficultate.

Asserendum e 2o. visionem Bam nec partialr et inadequate recipi in lumine gloriae. Mitto hic plures roes vere ineffcaces, quas pponi solent ad pbatum huius cclusionis, quas melius pr 1o. ex eo quod n debet recipi visio in lum, ut intus pducat visionem, et recipiat illius effum gratiae, nec insup ut recipiat visionem; q sicut intus adequate sustentat lumen, poterit etiam adequate sustentare visionem. 2o. pr; habitus infusi n inhaerent immate

gre iustificanti; ergo visio non inhæret situali lumini. Probatur consequentia, quia eadem ratio est, ut situs inhæreant gratiæ, ac ut visio inhæreat lumini. Probatur 3o. actus charitatis non recipit in situ charitatis; ergo nec visio beata recipit in lumine gloriæ etiam tamquam in subiecto partiali.

Contra hanc doctrinam opponet aliquis 1o. Visio beata est vitalis, et supernalis; sed quatenus vitalis exigit principium activum et passivum vitale; ergo quatenus supernalis exiget principium activum, et passivum supernale. Occurrit argumento concedendo maiorem et minorem, et negando consequentiam. Et ratio est, quia visio tantum potest petere tamquam subiectum naturale rem illam quæ sit capax suæ propriæ denominationis; et cum solus intellectus possit recipere denominationem visionis, solum postulat subiectum naturale vitale, et non requirit subiectum aliquod supernale, quia hoc quodcumque sit in illud distinctum à potentia est incapax prædictæ denominationis.

Opponet alius 2o. In ordine ad visionem beatam quodcumque principium illius debet se habere ratione receptionis, sicut se habet ratione productionis; sed ratione productionis lumen concurrit immediate per nos, ergo ratione receptionis concurrit lumen immediate. Probatur 1o. actus naturalis recipit in situ nali acquisito; ergo visio supernalis recipit in lumine gloriæ. Probatur 2o. dispositio ad formam vel recipit in forma, vel recipit in se formam; sed lumen est dispositio ad visionem, et non recipit in visione, ergo recipit in se visionem. Probatur 3o. habitus luminis est habitus vitalis, ergo habitus in se recipit visionem. Respondeo.

Respondeo ad argumentum negando maiorem, cuius falsitas constat in specie impressa, et potentia et auxiliis actualibus gratiæ, quæ sunt principia productiva visionis supernalis, nec tamen illam recipiunt immediate. Ad hanc probationem negat antecedens, quod nullo firmo fundamento potest stabiliri. Ad 2am probationem dico 1o. maiorem esse falsam, quia calor disponit materiam ad formam ignis, et non recipit illam, nec recipit

in illâ; cognitio ē dispositio ad amorē elicitū et n̄ recipit in amore, nec in se recipit amorē, et eiusmi ē̄ alia mille exempla. Deinde minor ppō falsa ē, ut videbimus cap. seq. ubi contrā 3ū negat aūs, q̄a oēs theologi meritō supponunt tanq̄ rē certissimam, dilig̃e acquisitos, et infusos n̄ ēē in se fralr vitales.

Oppones 3.º visio beata n̄ potē pduci, nisi decurrat ad pductū prium supnale saltē partiale; q̄ n̄ potē recipi, nisi decurrat ad receptū aliquod subiectum supnale saltē ptiale. Rx. ocesso anti neg. cōam. et discrimen ē q̄a pducere ē communicare pfectū effi, quare cā eicans pfectū debet otinere pfectū effis, vel fralr, vel eminenter, atq̄ adeo intus exigit prium supnale rū visionis, nam p seipsum n̄ otinet ipsam visē supng. Recipere v.º visē recipere pfectū, et sic mis decurrendi n̄ exigit equalitē pfectionis in prio recipienti et in tro recepto; quare intus potē recipe visē supnalē sine ocursio altius subti supnālis, pacive decurrentis. Et hoc egregiē potē declarari ex ipsomet lumē, q̄d nec inadequatē pducit ab intus, et in illo recipit adequatē.

Caput 4.

Assertum 3ū et 3.a difficultē.

Asserendum ē 3.º lumen glorię n̄ ēē dispositū rigorosam, ut visio recipiat in intu. Prr: eiusmi dispositio n̄ exigit à visē ut ē supnalis, nec eē ut ē vitalis, q̄ n̄ exigit. Ants pr; et imprimis n̄ exigt ut ē supnalis, quoniam si grā supnalis, ut talis, requireret in subto prelviam dispositū, hęc n̄ eēt nalis, q̄a cum illâ ... ret subiū eque improportionatum, ac sine illâ; deberet q̄ ēē supnalis; et ad hanc dispositū recipiendū requireret alta dispositio supnalis, et sic in infinitū, contra q̄d ad recipiendū

lumen requireret dispositio supnalis; q dnu e ex recepte supnalitatis n exigi priam dispositz. Hic etz notandu e, ad pductz visionis requiri prium supnale, n v requiri dispositz supnalez ad receptz illius, q cum prium productivu supnale n pducat ab intu sed tm oportet illum p intimu unitz, n regr invenienz pcessus infiniti, qui infr licet nária dispositio supnalis, ut visio reciperet in intu. Deinde nec ex recepte vitalis exigit, nam plures dant actus vitales, qui nullam priam dispositz postulant, ut appsensio, et alii actus, q ex nullo tito pote exigi eiusmi dispositio.

Dr 1.º dant in subto plures fr supnales absqs pria dispositie, q illa n exigit ex titulo supnalitatis. Vtrius ptr, q unio hypostatica, iustia sitvalis in Chro Dno, et in parvulis; oes Vtus supnales, character, et alia siles entes recipiunt in subto, absqs physica disposite priâ (n loquimur de adultis, in qq infundit gra, pcedenti disposit morali ex Dei volunte). Dr 2.º nullus actus nalis requirit dispositz priam strictam, sed solum prium activu et passivu; q nulla fra supnalis requirit nisi prium activu et passivu; sed lumen n e prium passivu, q solum regr p mum prii activi et n p mum stricte dispositionis.

Diximus notantr in assertie lumen gloriae n exercere roz dispositionis strictae ru visionis Beatae, q si de disposite lata sermo sit, fatebimur, lumen posse dici dispositz, quatus donec intus opleat p lumen, n dr aptus ad pductz visionis, et sic ee dispositz impriam, in quo su debet exponi Sanctus Thomas q do 1a p te q. 12. art. 5.º et q. 8. de verite art.º 3.º initio appellavit lumen gloriae dispositz supnalez, impriam q et latam, q solum regr lumen, quatus intuse insufficiens p suas vires ad pductz

visionis, atq3 adeo se het p. mũm ɔrii effectivi, sicut alii

Sitis sugnales effective tm̃ dicuntur ɔcurrere.

Oppones 1.º intus n̄ ē p se dispositus ad recip3

visi3, q̄ debet p̄cedere dispositio ad recep3 visionis; n̄ p̄cedit aliud nisi lumen, ḡ lumen ē dispositio. Resp. ulla fr̄a nalis exigit nalis dispositi3, ut recipiat in subto; ḡ ultima fr̄a supnalis, qualis ē visio Bt̃a petit in subto dispositi3 supnale. Ad argumentum resp. intum p se posse recipere visi3, si aliunde dent̄ pria requisita, q̄ q3 p̄ducant eand3 visi3, et g° hoc pria n̄ debent intui, p̄pterea censet̄ intus improportionatus ad visi3 recip3. Hoc ē alti3 priale prium lumen ē, et illa n̄ potē ēē rō3 ex q3 vis dispositionis ad eand3 visi3. Itē gratiā omisso anti negat rō, q̄ in nalibus fr̄a subtalis exit accidentia pr̄ia ir ma, ut p illa possit fr̄a ɔservari et defendere se ab aliis accidentibus ɔtrariis, quod n̄ het locum infra supnali accidentali.

Opones 2.º intus ē tm̃ se improportionatus ad recip3 visi3. q̄ p̄portionat̄ mō lum, q̄ lumen ē stricta dispositio ad visi3. R. intum posse ɔsiderari et ut ē effectivus, et ut ē receptivus visionis; 1.º mō het maiis improport3, q̄ 2.º mō, nam in ordē ad p̄ducendum het virt3 obedientialē inadequatam, q̄ Deus ɔplet adiuvando effective intum p virt3 supnale: in ordē ad recep3 het virt3 ɔpletam, et p se sufente3 si dent̄ aliunde virtus p̄ducens visi3, q̄ nario est ut possit visio actuali recipi; et Deus, qui ɔcurrit active cum intū ad p̄duct3 visionis sive p lumen, sive p ɔpām, n̄ ɔcurrit passive ad receptī3 visionis, neq3 p lumen, nec p ɔpām, sed hoc munus adequate exercet ab intū.

Ɔtroversia 4.ª

De ɔcursu qui confert intentiona fr ab obto motivo visionis in ipsam visi3.

Dispᵒ. 1ᵃ

An repugnet effᵛᵃ Dei absolute spes impressa creata concurrens ad visionem Beatam.

Cap. 1ᵘᵐ.

Doctorum iudicia.

Video hic à plerisque magistris ex professo probari existentiam specierum intentionalium pro actionibus intuitivis, et declarari varia munia, quae decorant predictas species; quae omnia quamvis apprime conducant ad dignoscendam quidditatem spei impressae, non tamen sunt adeo naria pro psenti instituto, ut à propria sede debeant avelli, cum de his latè disputent philosophi in lib. de anima. Satis erit supponere nunc ad psentem disputationem, spem impressam dici qualitatem quandam, quae loco obiecti concurrit effective ad productionem cognitionis eiusdem obiecti cuius dicitur etiam similitudo virtualis. An autem predicta species cum proprietate dicatur vicaria obiecti, serio discutitur à nonnullis, qui cum ... tenent negativam partem; sed alii, quibus ego assentior, melius iudicant hanc esse difficultatem de solo nomine, quae debet esse certum, hanc spem tenere se ex parte obiecti, quatenus obiectum per ipsam producit spem impressam. Rogamus ergo, an repugnet spes impressa creata supernaturalis, quae recepta in intellectu Beati iuvet illum ad productionem visionis intuitivae eiusdem Dei.

Opinantur primo Theologi graves, repugnare spem impressam creatam ad visionem Dei. Ita docent ex antiquioribus Marsilius 3º. q. 10. artº. 2º. in 1. pᵗᵉ. dub. incidenti. Gabriel ibidem distinctᵉ. 14. q. 1. artº. 1º. Durandus 4º. distinctᵉ 49. q. 2. Alius ibidem artº. 3º. Asserere sanctus Thomas in 4º. distinct. 49. q. 2. artº. 1º. corpore et q. 10. de veritᵉ. artº. 11. et quodlibeto septimo q. 1ᵃ. artº. 1º. Ex Thomistis Capreolus in 4º. distinctᵉ 49. q. 5ᵃ. artº. 1º. Caietanus, Ferrara, Ledesma, Alvarez, Navarrete, Albelda, Ybañez, Zumel, quos referunt Aegydius Lusitanus lib. 5. 2ª pᵗᵉ. q. 2ª artº. 2º. et Discalceati disput. 2ª. Ex nostris accessere ... Bru-

sal. disput. 15. cap. 4. et 5. Pr. Gammerus 1a pte disput. 2. q. 6. dub. 2. Pr. Granado tract. 1. disput. 5a Refert Pr. Montoia in tract. de vis. quē n vidi. Et nulli ex rvi- is magistris.

Contrarie arbitrant alii, n repugnare spem creata impressam Dei. Hanc am defendunt Scotistæ cum Scoto ut affirmat Zamorus tract. 2. q. 5a artic 1. qui conat etiā in concordiam adducere Sanctum Thomam et Scotum. Ex nris Doctoribus ut omittam plures exnos, eamdē tuent Pr. Molina dic art. 2. Pr. Vazquez disput. 38. cap. 2. et disput. 39. et 48. Pr. Suarez in metaphysica disput. 30. sect. 11. et lib. 2. de attributis negativis cap. 23. Pr. Valencia q. 12. punct. 2. Pr. Salas q. 3a tract. 2. disput. 5a sect. 2a Pr. Fasolus dic art. 2. dub. 10. Pr. Alarcon tract. 1. disp. 3. cap. 2. n. 6. Pr. Herize disput. 40. cap. 8. Pr. Mastrius tract. de Deo disput. 8. sect. 1a Pr. Hurtado disput. 12. de aia sect. 3a Pr. Arriaga disput. 4. de aia sect. 2a et tom. 1. in 1am ptē tract. de vis. disput. 8. à sect. 2a Pr. Oviedo de aia ctror. 13 punct. 6. et apud eos graves alii referunt Theologi ex antiquioribus, unde desinat, operam pronuntiasse Zumelium hanc sam defendi à paucis autoribus et obscuri nominis.

Cap. 2um.

Eligit affirmativa sa et roibus ostendr.

Sicut comr, ita mihi verior visa est sa quæ docet, n repugnare spēm impressam creatam Dei. Pr. 1. hæc sa ex illâ communi argumentatione ꝑ silibus materiis scilt in eiusmi spē impressa creata nullam reducere spalē repugnam, gpt quā illa censeat impossibilis quod constabit amplius ex solut argumentorum ptis negativæ. Pr. 2. N repugnat spēs expressa

Dei, et ut ꝓscindamus ab opinᵉ ñ repugnat visio clara Dei, quia ñ repugnat spēs impressa eiusdē Dei. Prᵒ coã quia ñ requiritur maior ꝓportio intʳ spēs impressam et Deū, quam intʳ expressam et eundē Deū: imò cum spēs expressa Deū attingat immediatè et impressa solum mediatè mediante scilicet expressa in quantum ꝓductiva expressę; maior ꝓportio cum Deo ꝓcedi debet spei expressę quam impressę; et contra sicut ñ repugnat spēs expressa creata, ita ñ repugnat impressa creata, nam oia, quę militant ꝯ impressam, pugnant etiā ꝯtra expressam.

Respondet ñnulli 1º negando spem expressam creatam rū Dei. Sed si ꝯfutandi sunt 1º ex illis, quę ꝓduximus in superioribus, ut ꝓbaremus, visiō Beatam esse verā et ꝓpriam rōē spei expressę rū Dei. 2º quia negari ñ potest visio clara Dei, et contra exigens ꝯcursum ex pᵗᵉ obiecti, qui potest exhiberi ab aliquā qualitate creata, quę loco Dei ꝯcurrat. Respondent alii 2º ꝯcesso antᵉ negando coñm. Discrimen desumunt ex eo quod repugnet creā, quę possit ꝯnaliter effective Beare nam rōalē, ñ vero repugnet quę possit formaliter Beare; sicut repugnat creā, quę possit effective iustificare, ñ vero quę possit formaliter iustificare; cum quia spēs expressa tm̄ reddat nam rōalē formaliter Beatā, ñ repugnat; cum vero spēs impressa effective Bearet illam, ꝯtrà repugnat.

Sed hoc discrimen facili negotio reiicitur 1º quia ñ repugnat ex pᵗᵉ poē aliqᵈ creatum, quod possit effective Beare nam hoc pacto se habet lumen gloriæ, quod effective ꝓducit visiō, quę Beatitudo est; quia ex pᵗᵉ obiecti ñ repugnabit aliqᵈ creatum, quod effective possit Beare. 2º si actus charitatis et visio Beata asserantur formaliter sanctificantes, defacto dabitur aliqᵈ, quod possit effective iustificare, illud scilicet primum, quod effective ꝯcurrit ad ꝓductionē charitatis et visionis. 3º quia ꝯtra ñ datur aliqᵈ quod possit ꝓducere grām, potest dari.

aliqd quod producat visionem, et non est quia gratia non est operatio sed principium operationis, et ne detur infinitus processus, non debet dari aliud principium creatum antecedens; visio vero est operatio intellectualis ac proinde supponere debet principium proportionatum quod potest compleri ex specie impressa creata.

Dicunt alii 3.° ex eo repugnare speciem impressam, quia repraesentativa adaequatum Dei debet esse perfectionis infinitae. Unde hoc componi non potest ex duplici ente creato; potest vero conflari ex specie expressa creata et essentia Dei per modum speciei impressae, sed a sic tota ratio unius principii non esset infinita simpliciter, esset tamen ratione essentiae Dei. Nullius ponderis est solutio, ? 1.° quia falsissimum est repraesentationem Dei intentionalem debere esse simpliciter infinitam. 2.° quia ex specie expressa et impressa non potest componi repraesentativum Dei adaequatum, quia pertinent ad lineas diversas; expressa non formaliter Deum repraesentat. Impressa vero virtualiter tantum et effective, quare non potest ex utraque componi totale Dei repraesentativum, ut contendunt Thomistae.

Dicunt denique 4.° speciem expressam produci a Deo simul cum intellectu, et ab isto limitari, ne sit essentialiter infinita; speciem vero impressam produci a solo Deo, unde non habet, a quo possit in suo esse limitari. Sed contra est 1.° quia sicut species expressa limitatur ab intellectu, et sumitur finitae perfectionis, ita species impressa potest limitari a subiecto finito, in quo recipitur. Contra est 2.° quia lumen, gratia, et alia dona supernaturalia procedant a solo Deo et perfectionis limitatae, quare species impressa erit etiam perfectionis finitae, licet a solo Deo producatur. Contra est 3.° quia eiusmodi species ordinaretur ad producendam speciem expressam finitam, quae ex limitatione actus productionis posset limitari natura speciei impressae, ne excurreret

in perfectum infinitam.

Cap. 33.

Enervantur obiectiones negativae.

Oppones 1.º spes impressa obiecti debet esse aequalis immateria-
litatis cum obiecto; sed nulla res creata potest esse aequalis
immaterialitatis cum Deo, ergo nulla potest dari impressa species
impressa ad intuitum Dei. Imprimis hoc argumentum retorqueri
potest in visione clara Dei in intuitu et cum gloria, quae non potest a-
signari ratio efficax, quare intuitus, lumen gloriae et ipsa visio
non debeant habere aequalem immaterialitatem cum Deo, et illam de-
beat habere species impressa propria Dei. Deinde retro negando
maiorem, quia de obiecto substantiali datur species accidentalis; de obiecto
indivisibili species divisibilis, et de obiecto increato et infinito potest etiam
dari species creata et finita.

Oppones 2.º Non potest cognosci obiectum per species ordinis
inferioris; sed impressa species creata est ordinis inferioris respectu
Dei, ergo non potest species concurrere ad intuitum Dei. Probatur maior
quia non potest intuitive cognoscere rem, nisi fiat res ipsa [illegible]
per speciem impressam, ut fert commune dictum philosophorum asserentium
intellectum debere fieri omnia, ut possit omnia cognoscere. Hoc etiam ar-
gumentum retorquet in ipsa visione Dei, quae cum sit ... [illegible]
entis ordinis inferioris, non poterit cognoscere Deum, quod est fal-
sissimum; sicut ergo visio potest esse eiusdem ordinis in re-
praesentando Deum, similiter non sit eiusdem ordinis in essendo, ita species
impressa non debet esse eiusdem ordinis in essendo cum Deo
ut producat Dei visionem. Retorquetur etiam in Angelo qui cog-
noscit substantias plures per species impressas accidentales, quae
coexistunt iis inferioris ordinis ac substantiae.

Respondeo ergo negando absolute maiorem, cuius falsitas constat

ex allatis exemplis. Et solum probat maior de re veritas de
spe inferioris ordinis in repraesentando obiectum, sic non per speciem
corporis non potest intuitive repraesentari substantia spiritualis, et ratio
proportio in esse intelligibili, id est, quod species impressa respiciat
transcendentaliter obiectum, tanquam proprium actum ex se ad producendam
cendam virtute illius simul cum potentia. Deinde si sermo esset
de specie prius visa in qua videret Deus ut est in se, verum
est illam non posse esse inferioris ordinis, nam si esset, non
erunt in illa omnes rationes formales Dei, et consequenter in illa non poterit
Deus clare videri. Illud probatur maioris tamen est, irritum debere
referri obiectum quod cognoscere debet virtualiter et repraesentative,
quatenus debet in se habere repraesentationem virtualem obiecti, neque est species
impressa potens producere repraesentationem formalem eiusdem obiecti, quae est
species expressa, et in alio sensu esse proverbium obiectum longe
deviat a veritate.

Oppones 3.o Si non repugnaret species impressa, illa
produceretur a Deo non libere sed necessario; sed hoc implicat;
tum quia nihil creatum potest produci a Deo necessario; tum etiam
quia esset infinita simpliciter, cum procederet ab agente infinitae virtutis,
tutis, et operante necessario, quantum posset, quod repugnat eiusmodi
speciei. Maior probatur 1.o inductione facta per alia obiecta sensibilia,
quae producunt species non libere sed necessario, ut patet in homine,
Angelo et aliis obiectis. 2.o quia species impressa est semen intentionale
tentionale obiecti, quod procedit ab illo ut cognoscibili, et emissivum
speciei, sed essentia divina ut est prior voluntate libera, est intelligibilis
lis independenter a libertate, quare necessario produceret speciem impressam.

Miror equidem, quod viri docti innitantur praefato argumento
ad negandam possibilitatem speciei impressae. nam illud creatum est puerile,
a Mauritio in 3 q. 20. art. 2. propositione 2.a, vel 3.a

p seipsum in genere obti ad vis ipsius. Formo sic argum. sub eisdem pmissis 2am, aut negat speciem impressam quod inet obtum immatè decurrens ad sui cognitionem nariò decurrit; sed Deus immatè decurrit in genere obti ad cognitionem intuitivam sui, ergo Deus in genere obti non liberè decurrit sed nariò. Sicut quod dr defacto Deus in rone obti liberè decurrere p seipsum ad vis, ita dm e, illum decursurum liberè mediâ spe, et sane liberè pductum à Deo, non nariò.

R. ergo 1. neg maiorem, quia liberè Deus decurreret ad pductionem illam spem, et exerceret rem sui quidem exercet rem carum nariò; ad 1am pbationem maioris ret, quia reliqua entia pducant nariò spes impressas, non ideo nariò pductum ee à Deo quia ppter infinitatem effectum quâ Deus gaudet, det quod possit pducere, aut non pducere spem, lt in creis hec pductio eveniat nariò; sicut et reliquae spes illigibiles applicatae sufentes nequeant non decurrere ad actum, Deus tn pote decurrere defacto, aut non decurrere p mum spei. Resp pote 2. cum Patribus Molina et Becano non ce inmodum afferere ex supposite

ce spem illam non tn pductam nariò abre, et nullâ facta supposite, non e autem inveniens, quod Deus ex aliquâ supposite oio sibi libera detret ad aliquid pductum; sic in ... in sua ... posito fiunto et tro debet pducere relatam distinctam; et positâ quacumque entitate tenet pducere ubicatam, et duratam, si de sint entes distinctae ab ipsâ substâ ubicatâ et durante.

ad 2 pbatam eiusdem maioris dm e spem impressam non dici tamen obti pprie, sed tm metaphoricè, ac pinde

n debet illa procedere eodem modo. Insuper cum obiectum Divino conveniat necessario et non libere virtus ad emittendas species, non ideo convenit necessario et non libere virtus ad emittendas species, sed libere profluet ... exercebit necessario in producendo speciei, sed libere profluet ... a Deo, sicut et ignis procedat a Deo, tamen et virtus productivam illius, et huic virtus necessario Deo conveniat, non ideo ignis necessario producit a Deo. Ad id, quod addebat, scilicet essentiam divinam esse intelligibilem independenter a divina libertate, dicendum est id esse verum de intelligibilitate ...tiva, non de motiva, quae potest concurrere ad productionem

...tionem creatam, quae ... non tollit usum libertatis et cum dispositione desiderat in ipso concursu activo, cum modo Deus exhibet ad ... ... immediate. Nam vel Deus est intelligibilis a creatura independenter a divina libertate, vel non? Si dici non potest, quia caveret Deus exhibere concursum ex parte obiecti independenter a sua libertate, quod est ingens absurdum. Debet ergo dici ..., ex quo nos colligimus speciem impressam illius productam quae deservit ut Deus a creaturis intelligatur, posse subordinari divinae voluntati, eoque proinde omnino liberam, quia vis illa profluat a natura Dei, sicut motus localis voluntati nostrae subordinatur, et ille profluat immediate a potentia locomotiva.

Urgebis. Species tribuit obiecto proximam intelligibilitatem;

... aliam entitatem distinctam, verbi gratia ... non potest reddi intellectum ... aliud distinctum, nec calor calefactivus per ... aliud, quia ...

Deus non potest reddi intelligibilis per speciem creatam.

Ad solutionem instantiae noto 1° eamdem speciem impressam reddere obiectum proxime intelligibile actu, quia efficit quod obiectum moveat potentiam ad sui intellectionem. Noto 2° tunc solum posse dici intelligibile proxime

1º substalr et intricè, quatus p seipsum potè movere potam
2º extricè et accidentalr p aliqd instrumentum, quasi p semen
obti. Sic 2º q Deus n posse reddi illigibilis substalr et intricè
ab aliquâ crea, qa hoc hét p suum eë; et n amissâ hac p
mâ illigibilite n repugnat quod ille heat à râ creata illigi-
bilitem extricam et mediatam, q hoc nec tollit à Deo pfectm,
nec ponit impfectm cum hoc n sit aliud qm q Ls possit
movere potam p intricum eë, n moveat illam immeatè p se,
sed p spem; unde sicut spês expressa creata p denoiatm extrica
daret Deo eë intum, ita spês impressa p extricam denoiatm
daret Deo eë pximè illigibilis extricè et accidentalr, quod n re-
pugnat pfectioni Dei; q sicut ls Deus ru suipsius sit summè
illigibilis, et n requirat prium supadditum, vel actum sup-
additum ad sui illectm, potè tn ru aliorum eë illigibilis p actm
extricum; ita ls posset p se occurrere ad intuitm, n repug-
nat quod ad illam occurrat p spem in intu creato. Et ls
spês tunc n ostitueret Deum sm se illigibilis intricè et sub-
stalr, qa hoc hét p seipsum, ostitueret illum illigibilis ex-
tricè ab intu creato, qa Deus id p seipsum libere n faceret
sed p instrumentum, sicut liberè pducit cas 2as ad pducen-
dos plures effus quos ipse posset se solo pducere.

Cap. 4.

Opus supsus obtae infringuntur.

Opponês 4º. Repugnat quod aliqua res creata possit o-
currere loco Dei ut è cã 1ª, q repugnat etm quod aliqua
res creata possit ocurrere loco Dei ut è obtum ad intuitm ip-
sius. Pr coa, q ru visionis tam narius è Deo ocursus p
mum cã 1ª, qm p mum obti. Psr Deus ut Deus exigr
à visione Bª, qd influxus iste requisitus ad visim n potè sup-

pleri ex spem. Rx ad argumentum concesso ulti distinctione,
repugnat quod aliqua res creata possit loco Dei in genere cau-
salis extrinsece concurrere ad visionem, concedo consequentiam; in genere principii
influentis effective et motive, nego consequentiam. Et sine potest ad
ostratum, Deus ut Deus Beati a visione auctus concurrit in genere
causae finalis extrinsecae, non tamen effective intentionaliter influit in ip-
sam visionem, quia hac ratione potest concurrere per species creatas.

Supponas 1° species impressa natura sua destinat ad supplen-
dum defectum praesentiae proportionis et applicationis, aut naturae
obiecti, ut obiectum possit concurrere ad sui visionem; sed in Deo ut
evidentissimo, nullus ex praedictis defectibus reperiri potest,
quia ipse praesentissimus est cuilibet intellectui, optime applicatus, et
proportionatus in ratione virtutis ad concurrendum, ergo repugnat species
impressa, quae ratione Dei possit supplere dictos defectus. Maior
probatur ex fine propter quem ponunt species a philosophis ratione obiectorum
creatorum, quia videlicet obiecta ipsa non sunt proportionata ad pro-
ductionem actus; aut quia non habent debitam applicationem ratione cuius-
libet intellectus; cum ergo Deus nullum ex his defectibus habere pos-
sit, non est possibilis ratione illius qualitas creata quae sit species impressa.

Dices 1° ex eo denegari Angelo species impressa ratione
sui, quia ipse proportionatus est, et coniunctus proprio intellectui. Dices
2° ex eo etiam repugnat ens creatum, quod concurrat loco
coloris ad productionem speciei, quia ipse color est per se sufficiens ad pro-
ducendum illam speciem. Dices 3° quia illa species, si dari posset, efficere-
ret, et non efficeret connaturaliter visionem quod est magnum absurdum;
efficeret idem, quia esset ex se instrumentum ad splendorem lumen et
productionem visionis, tamen ad haec munia debet destitui; non efficeret con-
naturaliter quia cum effectus Dei cuius loco ponit illa species sit agens

priale, debet cessare actio spei, que subrogat ad presentiam agentis prialis. Cfr 4.º q.ª n. eet utilis illa spes ad aliquem finem; ideo superflue poneret. Cfr. 5.º ex eo repugnat Scitus virtutis Dni q.ª ordinat ad facilitandum pram, et Deus Set in se oem facilitatem posse, q. cum spes ordinet

debet spes impressa rui Dei.

Ante solutionem huius argumenti, et illius confirmationis in qua pars adversa totas vires insumit, observandum e duplicem posse considerari absentiam; alta e localis et alta intentionalis: absa localis e q.do duo extrema sm locum distant, intentionalis q.do, lt sint in eodem loco realiter n dicunt presentia quoad aliquem actum intentionalem, q.a n.dum Sent aliquod requisitum, ut dicant intentionaliter presentia. Silr pote considerari duplex improportio alta virtutis, que sm se sit improportionata ad candem effum; et alta improportio applicationis, q.do lt virtus ex se sufficiat ad candem effum, n eat illum, q.a n Set id genus applicationis, q.m requirit effum. vg.a Deus e presentissimus localr cuilibet volunti create, et Set virtutem sufficientem ad producendum amorem sui, adhuc tn voluntas creata n amabit Deum sine pvia cognitione Dei bonitatis, quoniam sine hac cognitione n e applicatus ipse Deus eo modo quo requir ad producendum actum voluntatis. His notatis, R.

R. 2.º ad argumentum neg.do q. spes impressa n a sua ordinet ad supplendam aliquam improportionem ex pte obti, hoc n munus a solis pdis recantioribus attribuit spei, cum tn ab aliis antiquioribus tm signet noe spei impresse, qualitas illa, que loco obti occurrat ad productionem actus. Nec probatio maioris pro pdis efficax e, nam lt ex absentia et improportione obtorum invente

sint 1.° spes istq; nomen tn spei extendit universalius ad illam qualitatem quae ocurrat loco obti, sive suppleat defum obti, sive n suppleat sit lt nomen substa 1.° signaverit id quod recipit accia, mo tn sumit extensius et ad alia plura significanda usurpat. Sufficienter quod retinet conceptus spei impressae dicendo, quod sit virtus ocurrendi ex parte obti, quoniam n petat essentialiter defectum in obto et possit sine exigentia defectus in obto supplere illum, quod debet; sicut Da ripoa supplet defectus plurium causarum quae istae desunt, et tn n exigit, quod eiusmodi causae deficiant.

R 2.° admittendo spem impressam nam suam ordinarie ad producendam expressam supplendo aliquem defectum ex parte obtorum et proinde cum obta creata tn se aut n habeant virtutem productivam, aut careant debita applicatione ratione illorum dabuntur species impressae; Deus vero lt in seipso habeat virtutem ad ocurrendum, et intime praesens sit potest pro sua libertate n ocurrere immediate ad visionem sed per spem impressam, quae suppleret istum voluntarium defectum et carentiam voluntariam applicationis requisitae; lt tunc se gereret Deus pro sua libertate acsi n esset proportionatus, quia libere impediret ocursum per seipsum praestandum, et illud suppleret per spem. Sicut ergo qualitas, quae ocurrat loco obti et suppleat absentiam realem illius dicitur species impressa; ita qualitas quae ocurrat supplens liberam carentiam divini ocursus et defectum applicationis intentionalis in Deo debit rationem spei. Dicere vero solum dici spem impressam illam quae supplet obtum improportionatum ex intrinseca inhabilitate et n quia n velit ipsum se applicare sed quia deficit intrinseca virtus et proportio, est restringere nove pratia spei ut illa n admittatur ratione Dei cum vere dicere possit loco sui ipsius subrogare spem quia vere liber est, et potest per se vel per aliud applicari ad producendam visionem.

Hinc erit solutio ad argta. ad 1am dr n repugnare propriam spem impressam, quae concurrat ad Angeli cognitionem. Ad 2am rer n repugnare ens quod loco coloris concurrat ad productionem spem determinatam, ut efficiat visio ipsius coloris, quia potest Deus negare concursum colori ut producat spem, et loco illius subrogare aliquod ens ad productionem spei. Ad 3am dr spem illam non posse producere visionem quia subrogaretur loco Dei nolentis libere concurrere in genere obiecti ad eandem visionem. Ad 4am constat ex dictis, eiusmodi spem utilem esse ad supplendum defectum concursus Divini, qui pro seipsum libere nollet concurrere nec applicare se.

Ad 5am de situ rer cum facilitas quam conciaret situs vere sit perfectio

possit Deus libere omittere, quod efficiat ad ipsum situm, non est assignabile aliquid ad quod possit iste situs ordinari in Deo

concursum ad actum, quem potest excidere pro seipsum, potest dari qualitas quae suppleat hanc voluntariam carentiam concursus, et loco Dei concurrat ad productionem visionis. Reliqua argumenta quae facilia sunt et fieri solent in hanc rem legi possunt in Aegydio Lusitano lib. 4. de Beatitudine 2. pte. q. 2. art. 1o. de sa. Sti Thome nil certum statui potest in hac controversia, quia illius mens dubia satis est. Videantur inter alios Pr Suarez et Pr Vazquez, qui varia S. Doctoris testimonia ex professo expendunt, contra docent expositores solum negasse Divum Thomam spem creatam Dei quam prius visa Deus videret seipsum, quod etiam habet locum in spe impressa et expressa.

Disput. 2a

Utrum in eadem qualitate supernali possint ex se coniungi rones formales luminis gloriae et spei impressae.

Assero 1.° non videri ex se repugnans aliqua qualitas, quae per illam perfectius virtute qua movet concurreat rone speciei impressae, sit etiam lumen elevans intum, et indifferens ad plures visiones specificas. Probatur assertio 1.a quia non apparet repugnantia in eo, quod eadem perfectio secundum diversas solum considerationes intus dicat se tenere ex parte obiecti moventis intentionaliter, et ex parte potentiae complendae et adiuvandae per eandem qualitatem; sicut enim actio, quae profluit ex obiecto et ex potentia est indivisibiliter eadem, ita virtus, a qua profluit potest esse eadem intrinsece indivisibilis ex parte obiecti et ex parte potentiae, referibilis tamen extrinsece ad terminos diversos.

Secundo

ad cognitionem sui et illa intellectum movet obiective, Secundo rone speciei, et intellectum producit cognitionem rone se tenet potentiae; quia eadem perfectio supernalis concurret ex parte obiecti ad visionem, eritque species et ex parte intus confortabit illum, eritque lumen, cumque extendat ad varias et diversas illectiones, erit qualitas perfectior ipsa visione.

Obiic. 1.° Concursus speciei se tenentis ex parte obiecti secundum suam rone formalem est concursus agentis instrumentalis, ac proinde debet proportionari et coaevari per concursum luminis, ut agentis principalis, quia conceptus speciei convenit conceptui luminis, ac proinde non possunt duo conceptus coniungi simul in eadem entitate. Et concursum speciei ex sua rone tamen dicere concursum narium ex parte obiecti ad productionem cognitionis, et omnino praescindere ab eo quod obiectum sit perfectius vel imperfectius ipsa cognitione, dataque proinde rone agentis principalis vel instrumentalis; in casu nostrae conclusionis praedicta qualitas extenderet ad plures cognitiones, esset quod proinde perfectior qualibet cognitione inadaequata, ad quam moveret, et esset agens principale, sicut de specie illi angelica docent communiter Doctores.

Obiic. 2.° Species ex proprio conceptu supponit ex parte potentiae dd

p mum virtutis reqr ad pducedz cognitz, q illa pfectio, quz
det roez spei n pote sibi dare roez virtutis ex pte roez licet enim
q n pote supponere seipsam eadez pfectio indivis. Arg pr
a pariti decursus spei nalis ad cognitionis nalis, qui sup-
ponit ex pte roez virtz sufferitz nalis. Cfr: sicut spes dr se
tenere ex pte obti, quatus applicat intui obtum cognoscendz,
ita cognitio dr se tenere ex pte voluntatis, quatus applicat
bonitz amandz; sed qvis admitteret aliqua cognitio effecti-
va amoris supnalis, deberet ex pte volunt. supponi dives ele-
vans voluntz ad amorz; q lt admittat qualitas supnalis ex
pte obti pducens virz debet supponere ex pte intus lumen
distinctz supplens impotz illius.

R neg ans q spes ex pprio conceptu nec dicit determinate
continere smm eamdz pfectz virtz requisitam ex pte pot, nec de-
terminate respuit hoc pratum sed abscindit ab utroqz et pote dium-
gi cum virte activa spei n supponente ex pte pot virtz distz
completam ad actum supnalz, et pote diungi cum virte spei, que
sic concludit contra spz supnalz qm mo defendimus; cum .n. roe
nalis cognoscitiva sm se habeat quidquid ex pte pot requirit
adequate ad pducedz actum nalz, n e miru, quod spes nalis p-
fectior ipso actu n iuvet poam ex pte pot, sed illam suppo-
nat adequate sufficientz in roe virtutis; q a poa nalis ad actus
supnalis compleri debet in roe prii pductivi p virtz aliam sup-
nalz, fit inde, quod n ois qualitas supnalis p mum spei
supponat ex pte pot prium illud supnale requisitum, sed ali-
qua possit ee, que habeat roez spei ex pte obti et sib roez virtu-
tis complentis ipsum intum. Cfratio adducta nihil etz pbat, q
si illa cognitio supnalis talis eet ut occurreret ad amorz
tanqm agens priale, et se teneret ex pte volunt: illam ele-

vans et adiuvans, n. eet narium supponere ex p.te volunt. i-
situm distinctum elevantem, sed id munus exerceret ab eius-
mi cognit.

Assero 2.o N. repugnat ex se qualitas quae sit realr
indivis, et contineat duas perfect.s aut formalr, aut virtualr eminen-
tr distinctas, quarum una se teneat ex p.te pot. et sit lumen
extendens se ad plures vis.s specificas; et altera se teneat ex
p.te obti tanq.m spes, et tm deserviat ad unq vis.m in specie p.
et e converso p.te in proni casus, quod illa perfectio, sm quam se teneret
ex p.te obti, sit spes aequalis ad plures vis.es in spe; et illa per-
fectio, sm quam se teneret ex p.te pot., sit lumen detratum ad unq
solum vis.m in spe. Ratio conclusionis e, q.a nulla relucet impli-
catio in eiusmi qualite, n. n. sequeret, illam ee. perfectiore,
et imperfectiore ipsa vis.e, quam produceret, q.a cum oes illae perfect.es
realr identificent, dicerent ee proportionatae ad suos actus,
eminentr vitales, et p se ordinatae ad efficiendum decursum.

Debet autem observari ad maiorem predictae quali-
tatis explicatem quod si qualitas illa sm perfectiones virtualr distin-
ctam, quae dr lumen sit uilis ad plures vis.es, et sm aliam
perfectiam, quae dr spes, sit detrata ad unq vis.m in spe, solum
detraret ex vi perfectionis, quae e spes, illa perfectio luminis
in quantum concurret visionem ad quam spes detrat; in ordine vero ad producendas
alias vis.es deberet illa perfectio luminis detrari per alias spes
impressas activas ex p.te obti. Et silr, si sm perfectiones spei
eet uilis ad plures vis.es et sm perfectiones luminis detrata ad
unam tm product. vis.m, lumen decurreret ad illam vis.m cum perfecte
spei in quantum que continet proportionate vis.m illam ad quam e lumen de-
tratum in ordine vero ad alias vis.es n. posset perfectio spei decur-
rere donec ex p.te ipsius ponerent aliae qualitates supernales
quae supplerent imperfectionem illius.

et indirient ad plures actus, q repugnat qualitas supnalis, in qua rō luminis detrata, et ad unā specificam virtē, et rō spei extendat ad plures virtē.

R̄ quamvis spes coitr eē detrativa, pq illis, et indirientia ad plures actus, ut defacto se hent, n̄ tn̄ hoc eē de concepto cuiusq3 spei impressę; nam illa solum reqr, quatus se het ex pte obti p mum virtis activę, quę cplet cum alia virte quę se tenet ex pte poę priwn requisitum ad cognitē divinę vel iciuę obti, quę cognitio requirit influxū provenientē a poā, et obto vel p se vel p spem. quamvis ista poā n̄ sit indiriens ad plures spei actus, ut fert coē eloquium ex Augustō desumptum ex obto et poā pariter notitia ubi indicatur necessitas spei cocurrentis loco obti ad cplendū priorum productivę visionis, quamvis ex pte poę nulla debet indiria detrativis p spem.

Disput. 3ª

Utrū in lumē glorię defacto existenti cocurrat utraq3 rō luminis et spei impressę.

Cap. 1.

Referunt placita theologorum.

Cum probatum sit in disput. superiori n̄ repugnare, quod in eadē individuā entitē supnali coniungant roes formales luminis et spei impressę, eo quod predictę roes n̄ sint intr se essentr oppositę; pcedimur nunc ad scrutandum an qualitas, quę dr a theologis lumen glorię, habeat utramq3 roē, exerceatq3 munus luminis et spei impressę. Et quidē n̄ inquirimus in psenti an defacto detur spes creata, quę loco Dei cocurrat ad productē visionis intuitivę, quęcumq3 sit ista spes; sed an luminis glorię conveniat rō spei, hoc admitteret defacto

nariam eē spem impressam ad intuit. Dei; et q. cc. lumen excitatur dis. nam in illo militat spalis ro, ut constabit ex dicendis in decursu disputationis.

Docet [illegible] 2a. sa. lumini glo. convenire etc. ro. spei impressae ru. visionis Dei. Qui [illegible] hanc sam illustravit et egregie munivit, fuit Pr. Vazquez in disput. 43. art. 2o. ubi [illegible] eadi refert [illegible] anctum Thomam et alios ex antiquioribus, sed nullus ex istis expsse favet Patri Vazquez. Ex modernioribus Theologis clarius ppugnant hanc sam P. Alarcon [illegible] 1o. disput. 3. cap. 3. a no. 1o. Refert Pr. Bernal [illegible] 33. de incarnate sect. 5a. quos auctores n. vidi, q. tomus ipse de incarnate n. e. adhuc in [illegible] Theca huius collegii. Adducuntur etc. ab eod. Alarcon ibi Theologi qui docent de facto dari in Beatis spem impressam creatam ad vis. Dei; immerito tamen referuntur, quoniam, ut diximus, admissa de facto spe impressa creata, n. recte deducit. illam fore nari. lumen gloriae.

Sa. 2a. quos coior [illegible] Theologos defendit luminis glo. n. convenire roem spei impressae in orde. ad vis. Dei. Non recenseo spalr doctores [illegible] hac sa., quoniam [illegible] illos paucos, quos retulimus §. pcedenti, et [illegible] vel alios ex iunioribus, reliqui oes [illegible] Vazquez acrit. ppugnant sam eo., et illam expresse traditam eē a Sancto Thoma inter alios conat. demonstrare Pr. Herize disput. 40. cap. 1o. et disput. 22. cap. 1o. castigandi etc. [illegible] qui cum n. [illegible] firma roe. fundta [illegible] in [illegible] coiri. [illegible] pugnent [illegible] Vazquez n. [illegible] effugere ad verborum aculeos et dicteria, quod notatum bene e. [illegible] Alarcon [illegible] cum solenne e. P. Vazquez exagitare dicteriis, q. do. neq. roiou infringere illius fundta.

Cap. 2us.

Reiiciuntur rones inefficaces contra sententiam Patris Vazquez, et aliae
ponuntur efficaciores.

Nulli sunt, qui contra Patris Vazquez in gratiam sententiae contra eos, qui ipsi tenent hanc impugnationem utuntur 1.º Videtur quod ad actum intuitivum necessario requiratur aliquid, quod ex parte potentiae se teneat, et aliud quod se teneat ex parte obiecti; unde ad visionem Beatam haec duo necessaria, et consequenter lumen se habet ex parte potentiae, quia est instar potentiae proportionatae ad visionem, et aliud distinctum a lumine erit species se tenens ex parte obiecti. Sed haec impugnatio nullius est ponderis, quia cum constet ex disput. praecedenti, munera luminis et speciei posse iungi in eadem singulari entitate, quia complere potentiam, et concurrere loco obiecti, non opponuntur essentialiter inter se, nec propter ex rone facta, haec duo munia non exerceri a lumine de facto existenti. Et hinc etiam constat, quam infirma sit aliorum impugnatio desumpta ex eo quod de rone speciei sit supponere potentiam completam in rone talis; cum nam id falsum sit, non n. repugnat, ut eadem entitas et concurrat loco obiecti, et compleat, elevetque potentiam ad actum visionis.

Impugnant alii 2.º quia species communiter non dicitur lumen, quod signum est semper distingui a lumine. Futilis quidem ratio, quia non implicat speciem vocari lumen, cum vere producat cognitionem Dei, qui dicitur lumen inaccessibile. Impugnant 3.º quia de facto nulla datur species impressa Dei, sive sit lumen, sive distinctum a lumine. Sed haec ratio levioris est momenti, quia cum plures opinentur de facto dari de facto dari speciem impressam Dei, saltem isti tenentur ostendere contra Patris Vazquez id non competere lumini gloriae, quod in presenti tantum discutimus. Impugnant 4.º quia cum essentia vel species esse sint supernaturales, requirunt in intellectu dispositionem

supnalis; eiusmi sº dispositio e lumen, et cum aliunde dispositio realr distinguat à gra ad qm disponit, lumen distinguit ab spe ad qm disponit. Hęc tn rō ineffax e. 1º quia Lumen n debet rōe dispositis strictę rū esse. 2º quia esset dispositio, si concurreret esse p meum spei, inde n pr, lumen glorię n habere mo rōe luminis et spei.

Reiectis his, et aliis rōibus eiusdem ineffacię, quas pponit et diluit Ægydius lib. 9º q. 3. art. 1º deveniamus oportet ad alias impugnates urgentiores: Et quia dupr potest sa Patris Vazquez pponi et defendi, dupler etiam impugnari debet. 1º potest asseri, lumen glorię n exercere munus aliud nisi spei impresse loco ipsius Dei. Et si hoc pacto defendatur, ex pluribus, que contra hanc dicm rōes accumulant Dr Suarez 1. p. tom. 1º. lib. 2. cap. 15. et Dr Salas 1. 2ę tom. 2º disput. 3. sect. 2. nº 45. et 46. potest impugnari 1º quia ex eā seqr visionem Dei n ee supnalem rū nri intus. Probatur sequella, quia sicut cē 2ę, cpleta in rōe cē debitus e concursus cē 1ę, ita si intus ex pte poę sit cplebur, et sufficiens ad vim, deberet illi spes impressa ad eandem visionem. 2º quia ex eadem sa deducit, posse nos p vires nales elicere assensus divinę fidei, quod ingens absurdum e, et sic pr inferri. Ex eo nr intus dr à P. Vazquez cpletus ex pte poę ad visionem Dei, et solum indigere lumine p mum spei impressę, quia visio Dei cvenit cum aliis visionibus, quas intus elicit nalr; ideo etiam assensus fidei Dę cvenit cum aliis assensibus nalibus, quo ad assensum fidei Dę, supponit intus cpletus ex pte poę, et solum indigens spe; sed hęc e immi cnalis, quia assensus Dę fidei, erit ab te nalis.

Nec enervat vis pdictę rōis, quia vis ad illam reat nrus intus

n̄ dere virtē, ut credat Deo, ac ꝓinde indigere ditu fidei, ꝑ quē ꝯpleat ex pᵗᵉ virtⁱˢ poē. Nam refello ꝓtē 1º istā solutio ē opinᵉ gravium Theologorum asserentium ab intu elici simul actus nales eaᵈ idē motivē, eaᵈ quod eliciunt actus supnales. 2º qᵃ hæretici ꝑ assus nales credunt plura mysteria ꝑpᵗ Deū revelatē quē mysteria credunt à catholicis ꝑ assus supnales. 3º qᵃ sicut intus n̄ det virtē ut credat Deo, lᵗ credat creis, ita n̄ det virtē ad videndum nalⁱʳ Deum, lᵗ videat creas, ꝗ ad utrumqꝫ actum erit ꝯpletus vel inpletus ex pᵗᵉ poē. 4º quia si poē tunc ꝯplet sufientᵉ ꝑ speciem impressam, Dei, ꝗ in illa ē nativa vis ad efficiendam cognitē, cum intus det vim nativam ad efficiē assum fidei, n̄ indigebit ditu, sed solā spē impressā. Maneat ꝗ fixum, ex pᵗᵉ poē requiri prium aliquod elevans ad virē ꝗ, sicut ad reliquos actus supnales intus, et voluntatis, requiruntur dites supnales, qui ꝯpleant ipsas poas.

2º ꝓtē asseri, lumen gloriē defacto et exercere munus ꝯplendi intum, et munus ꝯcurrendi ex pᵗᵉ obti, inquo sū defendit à Pᵉ Alarcon, et aliis iunioribus. Sed dicᵃ duo munia n̄ exerceri à lumᵉ existenti ꝑr 1ᵐ quam. 1º q dviis n̄ repugnet, ut ab eadē qualitᵉ duo hec munia exerceant, ut affirmet dari defacto eiusmᵈ qualitē, et illam ee lumen gloriē, ꝑ illius n̄ repugnam assignari debet aliqua rō ꝯgruentiē verosimilis; atqui nullum ē fundum effax ad id asserendē, ut ꝯstabit excapite 3º q effa.

2º qᵃ magis ꝯgruum nīs rerum et cōi Dei ꝓvidē apparet, ut munera luminis, et spei impressē exerceant ꝑ entes distinctas: ex quo fit, lumen ꝯstitui ꝑ munus poē supnalis ullis et indifferentis ad elicˢ diversas visiones in spē, ꝑ quarum unam videant in Deo oīa quē sunt frater

in illo; et p altam videat essa n visis attributis, et io; et alias etz visis cca varia obia malia creata. Spes autez impressa fa mum coem n e q d ulle et indifferens, sed esse detratum, et detrans indifferentiam prii ad certam visionis spem, qm defacto elicit intus gloriosus Beati; q lumen e entitas distincta ab spe impressa, et hoc forit ens creatz et finitum, quod ee sole supra demonstravimus.

Dfr 1o ro hoc q a cognitio assimilari solet p mag analogiam in mo procedend ab obio et pria, ubi roi qua procedit ples a duplici prio et sine segr, quod sicut ex pte utriusq parentis dat virtus diversa reair activa, ita ex pte poq tr obti dabit etz diversa virtus productiva.

Dfr 2o lumen fidei fa mum coz provid d defacto distinguit ab spe impressa, q idez dm e de lum gloriz viu spei impressa. Dfr 3o in orde nz id quod sebet ex pte obti, distinguit ab illo quod sebet ex pte poz; sed in orde grz et gloriz Deus ovat servata proporte, formit ad mum, quo se gerit in orde nz; q o in orde gloriz id quod sebet ex pte poz, distinguit reair ab eo, q sebet ex pte obti, etsi id, quod sebet ex pte obti Dini sit aliqd creatum.

Cap. 3z.

Occurritur obiectionibus.

Obiicies 1o cum P. Vazquez, si aliqd aliud a lumie distinctum concurrat ad visz Dei mum spei, lumen eet superfluum; sed hoc asseri n pote q nec 1um pr sequella maioris, n poss concurrere duo pria effectiva ut pse requisito ad aliquz effum, nisi det in ipso effu aliqua ro spalis, quz ita tribuat uni prio, ut nequeat alti tribui; sed in visie Bas n pote designari aliqua ro, quz ita lumini tribuat, ut ne-

queat attribui spei impressę distinctę, sq. Maiorhuius discursus ppo à Pe Vazquez exemplo visionis corporeę, et aliis.

Rz tn ad argumentum negdo sequellam maioris. Ad illius pbatę asserimus 1o. prium illud, quod sępè à Pe Vazquez inculcatur in universum falsum ee, ut nos alibi ō eumdę Vazquez notavimus, et ad eius falsitę ostendendam plura egerit exempla pr Herize; nam Deus et creā ocurrunt ad eumdę effum, et n reēt aliqua fralitas cę 1ę, quę n reāt 2ę, et e otra: duo ignes defacto ocurrunt ad eumdę ignę, in quo n dat una pars, quę reāt uni igni, et alia quę reāt alteri. Adde, xa pria Patris Vazquez intum distingui ab aīa, et aiam cum intu ocurrere ad illectę, in quā nulla fralitas ē, quę n attribuat utriqȝ prio, nam vitalitas, spualitas, et ro cognitionis rent intui, sicut et aię. Nec exemplis tm, sed etz roē refutat hoc prium, quoniam dari possunt alia capita ex qq effus petat cas distinctas, qvis n dent diversas efectiones respondentes eis diversis, et talia poss ee exigentia ipsius effus, et insufficientia cuiuslibet cę, ut p se solam ocurrat adęquatè ad effum, et ideo una dicat subordinatę ad aliam in pduc.do

Asserimus 2o. quod lt eiusmi prium verissimum eet, adhuc n faveret Patri Vazquez quoad presens institutum; qa in visē Beatā reperiunt diversę fralitęs, quę poss rerē lumini et spei; nam ro vitę tribuit substę aię, qa eatus visio vitalis ē, quatus pcedit à substa viventi, ut cois explicatio doctorum fert; ro cognitionis intealis tribuit intui, sive hic ponat ut poā distincta, sive n; quod sit visio talis obti tribuit spei impressę; quod sit supnalis, attribuit ut prio prali ipsi lumini, et hac roē xa ipsa pria Vazquez lumen glorię n debet iudicari sup fluum ad visę, nam coicaret illi supnalitę, qm de poā ordinaria n deb pote Deus coica-

re p mum spei, et e qualitas distincta à qualit. cognitio-
nis Dei, quamvis oppositum opinet Pr Vazquez, nam ut constat
ex dictis à nobis in controversia 1.a n. repugnat, visio Dei
eẽ connatalis alicui substantiae ex possibilibus, unde n. claudit essalis super-
naturalitas in conceptu essali visionis Dei.

Obiic. 2.o Spes impressa e qualitas determinans
ad tale genus cognitionis, et talis obiti determinati; sed haec omnia
exercentur à lum.e, q e spes impressa, Pr minor q lumen
n. pote producere nisi visio intuitivam Dei; ergo, lumen n.
e indifferens ad producendas plures visiones, p quas cum Deo vide-
antur diversae creae, q nulla crea videt in Deo, sed solus
Deus videtur p visione. R. omissa maiori neg.o minorem. et d
probatur dr. lumen gloriae indifferens eẽ ad varias spes cog-
nitionis Dei, vel qua videant oia, quae st. qualr in illo, vel
quâ tm videantur aliqua, unde n. determinat potentiam ad cognitiones
talis obti determinati, sed id convenit ab spe, quae determinat primum in-
differens ad varios effus; lumen autem constituit qualr in tum
potentiam videre Deum, et etiam indifferentem ad varias Dei visiones,
q n. pote dici aliqd indifferens ad varios effus, nisi habeat simper
qq virt. regr ex se te pot. Contratio nihil probat, q sive ex vi
visionis possint creae videri, sive n. possint, a qq opinandi rati-
bus in psenti pscindimus, adhuc lumen e indifferens ad
varias visiones qualandas circa Deum ipsum, q satis e, ut de facto
n. sit spes impressa.

Obiic. 3.o lumen gloriae e silitudo virtualis dei, q habet
rõe spei impressae. Pr ans, q id e silitudo virtualis, q e
productivum silitudinis expressae obti; lumen ita se habet q
etiam. R. neg.o ans; ad probatum dr. n. pcisse q sit productivum
silitudinis expressae, dm eẽ aliqd ens silitudo obti virtualis; alio-
quin Deus ut ca illius et intus etiam Beati haberent rõe silitudinis
virtualis, quod n. pote dici; debet q se habere qualitas ex se

obi et detrahere ad cognit. talis obi solum, ut appellet similitudo virtualis obi, et coeant spes impressa, quod non evenit lumini gloriae, ut constat ex supra dictis, ac proinde solum est eminentialis similitudo.

Obiic. 4.° Lumen gloriae non est indifferens ad varias vis. sive spe, ergo ex hoc capite bene potest dari ratio spei. Antecedens probatur 1.° quia tanta luminis extensio non datur firmum fundamentum. Probatur 2.° illius luminis gloriae, quia cum Beati non sint elicituri nisi vis. talis spei superfluum videtur concedere in illis ex parte prorsus intrinseca lumen supernale indifferens ad diversas vis. Probatur 3.° quia lumen confert Beatis tanquam medium ad producendum vis.; sed tantum confert Beatis visio determinata Dei premium praemii; ergo tantum conferri debet lumen requisitum ad hanc vis. determinatam.

Resp. negando antecedens. Ad 1.am probationem dicimus, plura dari firma fundamenta, ut ponatur in lumine praedicta extensio; primum est ut ex aliquo signo colligere possimus perfectionem luminis supra vis.; scilicet à paritate habituum fidei, et charitatis, qui defacto constituunt, indifferentes ad plures actus spe distinctos. Ad 2.am probationem respondetur maximam esse perfectionem in creaturali rationali habere principium supernale, ex quo possit efficere plura opera supernalia, quam actu efficit; sicut non Beati in Patria, nunquam elicient actus fidei vel spei circa Beatitudinem essentialem, et tamen illi habent gratiam habitualem, quae ponitur contra ut physicum principium supernale omnium actuum supernorum, coeuntque illorum etiam, quos nunquam elicituri sunt. Ad 3.am dicimus, visionis lumen cum potens virtutis detur ut premium non tantum conferri in ordine tantum ad illam vis., quam Beatus elicit defacto, sed ex se sufficiens est ad producendum alteram vis., ut constat ex iis, quae diximus in responsione ad 1.am probationem.

Obiic. 5.° ratio Beati perfectius est, ut ex vi unius qualitatis habeat quod praestant Lumen et spes, ut entitates distinctae; sicut ratio Angeli est quod perfectius habere ex vi unius qualitatis

virtus motivam ad cognitionem plurium obiectorum, quam illam habere ex vi diversarum entitatum. Sed haec obiectio potest imprimis retorqueri contra illius authores, et ex illa potest probari, eandem qualitatem esse, quae habet esse fidem, spem et charitatem. Deinde facile est. Solvitur, quia non quo est excellentius arguit ipsius minus realem, et modo communi operandi, quae Deus habet, ac proinde defacto non est admittendus. Id quod affertur ex Angelicis speciebus, nobis non obest, quia cum illae sint activae tantum ex parte obiecti, quam minus extitaant illae et extensae ad plures cognitiones, non inde probatur illam qualitatem quae est illis ex parte potentiae quam confortat et elevat, se habere defacto ut virtutem motivam ex parte obiecti. Hic etiam nonnulli recurrunt ad non repugnantiam qualitatis, quae possit exercere munus luminis et spei, ut inferant a lumine defacto existenti posse utrumque exerceri; sed hoc nihil probat, quia communis et arguens minus producendi, attentis rebus nihil exigit, ut id, quod se habet ex parte potentiae sit distinctum ab eo, quod se habet ex parte obiecti ut dictat ex actibus naturalibus et supernaturalibus.

Disput. 4.

An defacto aliquod creatum a lumine distinctum concurrat ad virtutem primum spei.

Cap. 13.

Enumeratis sententiis proponitur et firmatur assertio 1a.

Christianus Pater Molina 1a parte disput. 1a q. 12. punct. 2o asseruerit debere supponi extra omnes controversiam, defacto non dari aliquod creatum primum spei ad intuitionem Dei; et licet Aegydius Lusitanus lib. 8. 2a parte q. 3. art. 1o falsissime imposuerit Patribus quendam eandem mentem

disput. superiori; Et haec ita sint, negari non potest quin restet aliqua incertitudo circa difficultatem propositam, cum reperiamus circa il-lam diversas opiniones. Nam 1a sententia docet, dari defacto aliquid creatum ad visionem, quod sit proprie species impressa. Ita Mairon art. 6o Guillelmus Parisiensis in tractatu de retributionibus SS. Vldaricus apud Carthusianum in 33 distinct. 14. q. 3a ad sing. Ricardus distinct. 14. q. 3. Aureolus relatus a Capreolo in 4o distinct. 49. q. 5. art. 2o. Aegidius Lusitanus 1. 2ae. tom. 2o. lib. 5. q. 3. et 4. Eadem sententia iudicatur probabilis ab Navarro in 4o distinct. 49. q. 10. Et defenditur a pluribus Scotistis et Thomistis admissa positione speciei impressae. 2a sententia docet utramque partem incertam esse. Sed qui hac ratione procedunt non denegant probabilitatem 1ae sententiae. 3a sententia constituit speciem creatam in Angelis non tamen in hominibus Beatis. Sed haec sententia mihi improbabilis apparet. 4a denique sententia communior affirmat defacto non dari talem speciem. Eam tradunt communiter Theologi qui pro se referunt S. Thomam.

Assertio 1a sit. Asserere tam nulla requiri speciem creatam ad intuitionem dei, ut nec attenta absoluta potentia possit concurrere Deus per modum speciei, aut sui essentiam, aut secundum aliam perfectionem. Est contra guillelmum et Aureolum citatos, et cuius opinionis inefficacia constabit si diluamus rationes quibus a suis ... auctoribus probabatur. Asserebant 1o Deum nec divinitus posse uniri cum intellectu creato, deberet autem uniri si esset species, quia quae species debet uniri realiter cum potentia; tum quia per speciem fit potentia ipsum obiectum intelligibile, et nisi potentia uniatur speciei, vel obiecto, non fit ipsum obiectum; tum etiam quia non potest species constituere intellectum proxime potentem in actu 1o nisi uniatur cum illo; Et denique quia si hoc non requiratur, posset species creata sine unione cum potentia concurrere ad actum visionis, quod videtur falsum.

Sed hoc funtum quod sit ruinosum, multipliciter ostendere possumus. Nam 1.º dicere est unionem exigi ab spe creata propter suam imperfectionem in ratione spei, non petitur à deo, quia continet eminentissimam perfectionem concursum exhibendum in ratione spei; 2.º dici potest speciem creatam petere unionem cum potentia, non quia species est et concurrit determinando, sed quia accidens est petens inhaerere subjecto, quod non datur in ipso deo. 3.º quia licet ex conceptu spei requireret unio, posset cum Thomistis aliquibus opinari, non repugnare

hac omnia infirmant dictum argumentum, et abunde diluunt quae pondera sunt determinare ulterius potentiam ad obiectum, et illam constituere proxime potentem in actu 1.º quae sunt munia spei, cum non exerceant in genere causae formalis, sed efficientis non exigunt unionem intrinsecam cum potentia, ex quo fit speciem creatam posse sine unione determinare ad visionem.

Asserebant 2.º non posse deo convenire subordinationem ad intellectum creatum, quia hoc ex ipsis terminis sapit imperfectionem excludendam à deo; si vero deus concurreret in ratione spei, necessario deberet subordinari intellectui. Sed dicendum est, non esse imperfectionem, ut deus ex vi actionis qua concurrit cum intellectu in ratione spei, subordinetur eidem intellectui, sicut subordinatur causis 2.is ex vi illius concursus, quo concurrit cum illis ad producendos effectus; et immo ad actus vitales plures docent, non solum subordinari principio vitali ex vi actionis, sed etiam absolute, quia deus ipse non potest per se solum producere actum vitalem. Asserebant 3.º non posse deum exercere rationem spei sensibilis ad visionem coloris, quia nec spei impressae ad visionem sui. Sed hoc languet, quia cum deus non sit obiectum potentiae corporeae, non potest gerere rationem spei ad actum illum, ratione cuius non potest deus ipse esse obiectum, quamvis possit aliunde ex alio titulo determinare potentiam corpoream ad visionem coloris, sed non in ratione spei.

Cap. 2.

Firmatur assertio 2.a

Assertio 2a sit est 2a coc[lusio] tam[en] eorum qui dedunt deo virtutem influendi in r[ati]one speciei ad sui visionem, dicimus est non dari defacto speciem impressam creatam sed deum per seipsum immediate concurrere in r[ati]one speciei ad sui visionem. Pro[batur] 2a 1o ideo requiritur species impressa defecto r[ati]one alicuius obiecti creati, quia illud est absens improportionatum aut indebite applicatum sed deus habet o[mn]ia requisita ut concurrat per seipsum nam est praesentissimus intellectui Beatorum et lumine immaterialis sufficienter applicatus possibilium et per se intelligibile, quod concurret [illegible] concurrendo per seipsum, quam per speciem. Confirmatur propterea non admittitur defacto in intellectu angelico species ad cognoscendam ipsam Angeli substantiam quia haec est proportionata, immaterialis et sufficiens, ut detrahet ad sui visionem

Seqr 2.° deum p mum spei deberi intui creato infrato

et vis petere deum ocurrentę in roe spei, et attemperante suam virtę xa exigentiam ipsius visionis, et eę deberi intui infrato lum glorię, quod attenta rei na

quod gdę debitum n e roe istius sed roe luminis

debet deus exhibere ocursum in roe eę illis.
Arques 3.° Argumtę positiuę quod in disput.e
1.a arguebamus ad politę spei impressę dei.

pbat eę dari defacto spem creatam impressam ad pductę cnalę visionis; quod hoc pacto suadet, n bene colligr politas alicuius prii ex polite effus, si prium illud n exigat, ut existat effus cnalr; g si n requirat spes impressa creata ad pductę cnalę ę spei expressę, n recte deducit politas spei impressę ex polite expressę. Ans pr 1.° exo caloris, qui polis e, et g n petit ad sui pductę cnalę pduci p creatę, n recte ex polite caloris deducit politas ignis potentis pducere p creatę calorę ipsum. Ex 2.° g ex polite effus tm colligr politas illius eę sine qua n pote effus simplr existere, n autę altius eę sine qua pote effus cnalr existere, qua roe se het spes impressa ru visionis Dei.

Hęc obiectio pcedit ex intelligentia n recta argumentationis illius, qm fecimus p ~~[illegible]~~ spe impressa. Nos in disput.e citata nec verbum diximus

quod possit adversariis patrocinari; n. n. probavimus positis
spei impressa ex posit. expressa, in quem hoc est efficax proveni-
altius, et cum alia sit connexa, quod de his tunc agere,
est vere extra chorum saltare; sed probavimus spem
impressam a paritate rationis contra doctores illos, qui admitten-
tes libenter expressam, inficiabant impressam; arcebamus
mur. n. omnia incommoda, si quae sunt quae possent deterrere, ne
concedat ut positis impressa, urgere paritate in spe expressa;
quare ut premeremus Thomistas, et alios istorum se-
quaces, ex concessione spei expressae argumentabamur ad impre-
ssam et refutabamus rationes de charitate, quae sunt excogitatae
ad eludendam vim argumenti. Utrum vero detur vel non detur de fac-
to species impressa, ex aliis capitibus concedendum, vel denegandum
est.

Argues 4.º Tunc fit visio Dei connaturalis quando fit per prium
quod secundum se sit magis detractum ad illam; sed species im-
pressa creata esset secundum se magis detracta ad visionem, quam essentia
vel omnipotentia divina, ergo connaturalius fieret visio per speciem creatam
quam per essentiam divinam exercentem munus spei. Maior probatur ex
actu charitatis qui fit connaturalius medio situ, quam media omnipotentia
Dei supplente vicem situs, quia situs secundum se magis detractus
est ad illum actum, non autem omnipotentia divina. Minor etiam probatur, quia ut essentia
vel omnipotentia moveant ad hoc potius creas videndas quam alias,
requiritur specialis applicatio divinae voluntatis decernentis

adducto; non sum.
Si actus charitatis fiat connaturalius medio situ quam per auxilium extri-
cum omnipotentiae non provenit ex eo quod situs sit magis detra-
ctus quam omnipotentia, sed quia actus exigit naturae sua, de petere ad suam pro-
ductionem connaturalem, ut ex parte potentiae detur prium creatum intrinsecum pos-
et illius elevativum, sive hoc sit ille, sive minus detractus.
Et ratio haec est quia actum charitatis quae connaturaliter producitur ab isto

situ illi et extensa et ab alio poli magis detracto; et cognitio Angelicam ab spe obti illi, et ab alia magis detrata.

Utraque 3.º intus debet fieri ipsum obtum p formam intrinsecam ipsi intui a q. spem impressam, et n p eē extricum Dei. Ita intum debere fieri ipsum obtum, in q. tum eget occursu obti ad productio actus, quare illud sufficet ad hoc ut intus dicat fieri obtum, quod sufficiat, ut obtum occurrat motivè ad actum cum autem ut motivè occurrat satis sit q. vel p se vel p aliud a se moveat intentionalr ad actum, ideo ex sufficiet, ut dicat fieri ipsum obtum illigibile, nec opus ē, ut intrice recipiat formam creatam, p q. m reddat virtualr ipsum obtum.

Disput. 9.ª

An p oēi dat perfecto exerceat Deus roem spei in ordine ad vi[...]

Beatam

Caput. 1.um

Reiectis tribus dic. ribus eligitur 4.ª et 5.ª

Anteq.m stabiliamus doctrinam illam, q.m verissimam in hoc puncto iudicamus proponere et reiic. aliquas rōes opin. quę coitr circumferunt. 1.ª opin. rō q.m defendunt aliqui Theologi ostituit in Deo spalem perfectionem distinctam a reliquis cuius munus sit occurrere p modum spei illigibilis ad vi[...] darum perfectionum. Sed hęc sa potest 1.º reiici ex rōe p. po. n da q. nrā sa. 2.º q. n sit effacia duo furita, qq nihil ut hęc spalis perfectio intrudat. 1.um ē q. sicut ē attributum Dei posse cognoscere creas, et ad hoc munus de signat in Deo spalis perfectio; ita ē attributum eiusdem Dei posse occurrere in rōe spei ad sui vis et ad hoc munus illud pondat in Deo spalis perfectio. Sed ret neg. quod sit spale

Dei attributum posse concurrere pro munere speciei, quia non potest transcendere omnes dictas perfectiones, et non opponit contrarius illarum conceptibus; alia vero est de cognitione quae ideo ponit vel aliarum, nec potest exercere hoc munus nisi continebit omnes perfectiones intra se.

Quamvis quia per hoc sufficienter distinguerent res à deo, sed hoc non sufficit quia in constituendis perfectionibus expendi potissimum debet an id sit perfectius necne dei, in praesenti non potest idea nobilius ipsi deo.

2° vero opinandi communis inter Theologos attribui soli essentiae dei concurrere pro munere speciei intelligibilis, quae vident etiam omnes alias perfectiones. Fundamentum huius sententiae est, quia solum obiectum generale potest exercere rationem speciei, cum autem sola divina essentia habeat rationem obiecti generalis respectu visionis dei et aliae divinae perfectiones habeant rationem obiecti materialis, sola divina essentia exercebit rationem speciei respectu visionis. Sed haec ratio nullius est efficacie, et facile corruit si dicamus 1° omnes divinas perfectiones quas vident intuitive, esse obiectum generale visionis qua vident et ideo non sola essentia debebit rationem speciei. 2° dato essentia sit obiectum generale, non inde sequitur, obiectum materiale non debere exhibere speciem sui propriam, quia cum actus vere sit repraesentatio utriusque obiecti, vere indiget specie utriusque nec sufficit sola species obiecti generalis.

3ª vero dicendi asserit deum concurrere obiective ad visionem sui per divinam dispositionem, quae est virtus operandi ad extra omnes effectus possibiles, ita multi cum Herice disput. 42 cap. 4°. Pater Arriaga tom. 1. Theol. de visione disput. 2. sect. 4. Hoc sane reiici debet, quia eius non continet relationes divinas, et proinde non potest influere ut species. Sed hoc inefficax est quia licet dispositio non contineat essentiam, vel divinas relationes, continet tamen intentionaliter essentiam et relationum, et ideo potest influere ad earundem visionem sicut quamvis species de Angelo non contineat ipsum Angelum, potest concurrere pro munere speciei, quia continet visionem, quae tractat ad utrumque. Efficacius reiici potest ex rationibus infra proponendis pro nostra.

4ª vero dicendi quae defendunt et affirmat Deum concurr-

rere p mum spei in res illas p fectes que vident clare et intuitive. Pr 1.º quelibet diuina p fectio e summe immaterialis, intelligibilis, p sentissima intui, et aliunde n e titulus cur illi denegetur vis immata occurrendi intentionalr, g quelibet occurret immate in re spei adsui visz. Pr 2.º q a negari n pote, quin dusio intuitiva beat cum maiori p prietate p ppriam spem obti, q illum solum occurri informat ... q ad rrs p fectissimam intuitivus occurrere debent oes diuinæ p fectiones que vident intuitive.

Dices p fatas rones supponere, quod in ipsis diuinis p fectionibus detur virtus occurrendi intentionalr p seipsas ad visz. Cuiusmi virtz n dari in illis, pr 1.º q illam virtz berent etiam dne relationes; sed hoc n pote asseri, tum q theologi coitr docent, relationibus n conuenire ullum ... ad extra; tum etiam q dne psonæ oia pducunt ad extra indiuise et eodem mo; visio q que pdiret intentionalr a paternitate, q solum illam retraret, non pdiret a filiate, q hanc n videret fralr; et tandem q si hoc verum eet, aliqua crea peteret p se Trinitz p sonarum, illa scilt visio Bea que pcederet intentionalr a tribus psonis, quod q n adhonat doctrine, qm late statuimus in ma de dna opra ... 1.ª disput. ... Pr 2.º idem intentum, q sola oipoa debet bere hanc virtz occurrendi intentionalr, nam cum illa fralr constituat ... eē virtz ad extra pductivam rerum oium debet illa continere in se ... ppio conceptu virtz motivam ad actum visionis.

Rx tm n infringi rones nras ex impugnationibus allatis ad 1.am ... Doctores ... et Theologos cum ibi ... loqui de opibus ad extra, que pcedunt a Deo tanqm a ca illi, n vo de illis que pcedunt in genere obti, in quo genere nullum e incomodum admittere dari in relationibus virtz ad occurrendum intentionalr obtive; et licet nullum esse dicat, qui p se petat tres dnas relationes ut cam illius, n repug-

nat q. visio relorum petat illas ut influentes obtive et
formum spei. sed 2. 3. ret. sub attributo virtus solumsp.
Sendi virtus produc. effective ipsos effus ad extra, virtus autem
concurr. obtive et intentionaliter esse pratum transcendens ous Deus per-
fectus, quia cum beant propria, et spalia prata, debent etiam
gaudere inmata virtute ad exprimendus illa sil cum virtute pos. Ex
his oibus collig. Deum in roe cognitionis ullis concurrere ad visus proprius
vipoam, sicut ad alios effus, in roe contrationis, et in roe concur-
sus obtivi concurrere sm illas perfectus Deus, quas vident clare
et immate a Beatis.

Cap. 23.

Expediunt aliqua dubia.

Primum dubium e. utrum Deus uniat physice et realiter cum
intus Beati ad exercendus roes spei ru visionis. Affirmant homis-
tae coitr. sed contra illos dm e cum aliis gravissimis Theologis
non esse nariam unionem aliqm realem ut Deus exerceat roem spei. Ita
ut deus concurrat detrando effective intum ad aliquem actum
non requir. unio sed sufficit approximo, et intima psentia illius cum
intu, sicut sufficit approximo in eius obyctis, ut una possit effective
alteram detrare. 2o. quia ex opposita sa. sequr fore innumera incar-
nationis mysteria si defecto del. eiusmi unio, quae ex nullo cap-
naria apparet; nam ille loqui mus cois obtum debere esse in cog-
noscente, non de rigorosa et physica existentia obti

media cognitione illigatus e.

2um e an deus in ordine ad visus sit proprie spes im-
pressa, vel tm dm sit, illum segerere per my spei. Affirmant
aliqui, et alii negant. Res e parvi termini, arbitror tm dm esse
deum segerere per mum spei ad sui visus, in quo loqui mo con-
venimus cum plurimis et in reipsa oibus assentimur. 3um e an
possit deus supplere cursum quem praestat per my spei. Et rendus
1o e affirmative, quia cum eiusmi influxus in roe spei respiciat Deus

ut ē q^tnus immensus, intuitus etta q^a sunt deus effectus, quae vident intuitive occurrit in re spei; eatus supplebit istum deursum, quatus & sibeat influxus respectus ipsum in q^tum im^e e oipoens, et eminenter otinet ipsas creas.

4^s dubium ē an lumen sit dispositio malis cum oi proprietas, ut Deus exerceat res spei ad sui vis^o? Affirmant Rumel, Trigosius, Nazarius, et alii apud B^s Fasolus. b^e ed melius negat sa cois docens, lumen gle eatus dici dispositio ad res spei, quatus deus n potest nalr exercere munus spei illigibilis, occurrendo partialr cum intre, nisi prius ospleat, et officiat in actu 1° productivo; cum autem intus officiat, et ospleat p lumen gloriae in orde ad ag^s cumspe impressa, in hoc solo sensu, potest apellari dispositio et n in alio, quae fingunt Thomistae et numquam S. Thomas approbavit.

Trov^a 5^a

de diversitate et inequalitate quae reperit int visiones B^s

Disput. 1.

Vtrum visiones B^s desumerent possint diversitates specificam ex diversitate specifica poarum nalis a qq elicitur.

Caput. 1^s.

Variae se, et nra 1^a oc stabilit.

In psenti dispute proponimus expendendam celebrem apud theologos difficultatem quae inquirit an visio quae produceret ab ingenio elevato p lumen glae distingueret specifice a visione producta ab hoie elevato, et supponimus lumen glae et spem impressam ee equalis rois in homine et in Angelo, sicut etiam supponimus i.e. intellectum angelicum et humanum specie int se distingui. Circa hanc difficultatem 1^a sa, quae cois ē int scriptores, defendit

n posse refundi diversitas specificam int. vis. elicitos ab Ang.
et ab hoie, ex sola diversit. poarum nalium. Hac sal. refert
Pr Ripalda lib. 2.o disput. 80. sect. 1.a vig. autores ex
antiquioribus et recentioribus, qui possunt etiam videri in P. Granado con-
trov.a 1.a tt.u 5.o disput. 8. et aliis etiam ex nris.

2.a sa oppugnat, nario vires dictas futuras spe
distinctas ex diversit. specifica poarum, a qq producuntur.
Ita docent maior in 43 distinct. 49. q. 2. in argmto 2.o Pa-
ludanus q. 1. art. 1.o Egydius Lusitanus lib. 4. q. 5.a art. 8.o
§. 15. n. 16. et Pr Herice disput. 49. cap. 4.o 3.a sa pote
ee, q. m Pr Ripalda ubi supra sect. 3.a opponit, et ad triag
nantiata reducit. 1um e, in sa constituente actum vitalem indis-
tinctum ab actu quam producit, dn ee, vires angelicas et huma-
nas essabr et specifice int. se distingui. 2.um e in sa quae
distinguit actum vitalem ab actu productiva, posse vires dictas spe
distingui ex sola diversit. poarum et posse etiam n distingui.
3.um e, in eadem sa verisimilius ee vim elicitam ab Angelo
ee specifice distinctam ab vi quam producit ab hoie.

Dn 1.e ex ea quae dicta sa a nobis ad lib. 13 de
scia dtoria 1.a disput. 1.a cap. 1.o de e 4. n ee necesse,
ut ex distinctae poarum nalium vires ab elicitis ab
Angelis et hoibus spe distinguantur ... q visio d...
procedens ab Angelis sit inferiori ut ... ab hoie
eorum hiis, sed actus ita procedentes a diabus pois ut quin-
bet possit a quaabet provenire n distinguent spe ex distincte
specifica virium ... vires elicitas ab hoie et ab Angelo n
nario spe distinguent. Cons. constat. minor pt, q. a n distinguit
actus actualis processio a pris diversis. sed scientia extrate
rii diversi. Maior pr. q. a n repugnat ut illa vires sint

indifferens ad procedendum ex situ permanenti, aut orealit transeunti, vel aux° extrinseco Dei; quia non repugnat quod eadem visio sit indifferens, ut procedat immanenter a potentia Angelica et humana.

Probatur 2.° non repugnat quod idem effectus non vitalis possit indifferenter procedere per actionem distinctam à duplici principio non vitali

B.a possit indifferenter produci ab Angelo et ab homine. Probatur consequentia, quia vitalitas visionis non importat in hoc indifferentia solum enim differret in eo quod peteret recipi in principio à quo fit, sive sit homo principium, sive aliud, nam effectum vitalis non requirit principium vitale determinatum. Probatur 3.° non repugnat quod potentia visiva hominis indifferens sit, ut ab equo etiam producatur per actionem distinctam; ergo visio B.a hominis potest esse indifferens ut producat ab Angelo. Probatur consequentia, quia sicut illa potentia visiva solum peteret procedere ab homine secundum rationem animalis quae communis est homini et equo, ita visio B.a solum peteret procedere ab intellectu creato elevato, quae ratio communis est intellectui humano et Angelico, et non peteret ex se, et essentialiter esse humana vel Angelicam determinate.

Cap. 3.

Aliae duae assertiones.

Dicendum est 2.° visiones B.as humanas posse distingui specie ab Angelicis per solam diversitatem specificam principium radicalium, à quibus producuntur. Probatur 1.° si visio B.a humana determinate peteret intellectum hominis, et visio B.a Angelica determinate peteret intellectum Angeli, distinguerentur specie inter se; sed non repugnat, visionem B.am petere determinate intellectum hominis; ergo non repugnant visiones, quae per ordinem ad potentias diversas specie distinguantur. Maior certa est, quia cum illae visiones dicerent

ord. essal. ad pôas illas, ut ss spê distinctæ n̄ poss. n̄ spê distingui: minor p̃r q̃a sicut visio B.ª detratè exigit poam n̄alẽ, quæ sit in lineâ pôe cognoscitivæ, ita potẽ exigere talẽ poam n̄alẽ cognoscitivam in spê, et n̄ aliam vz.ª humanã et n̄ Angelicam. Cfr.: intus humanus, idẽ ẽ dẽ Angelico sm̄ suam specificam driam, ẽ elevabilis ad pducẽ visiõ B.ã excedentẽ vires n̄ales specificas intus; sine fundo. n. dicer.; intum humanũ solum eẽ elevabilẽ sm̄ id, in quo cõvenit cum intu Angelico, et n̄ sm̄ id specificũ, in quo differt ab Angelico; q̃ potẽ dari visio quæ petat ex suâ n̄a pcede- re ab intu humano ut ẽ humanus, et specificè talis.

Pr. 2.º Actio supn̄alis, quâ pducit ab intu humano visio B.ª, exigit detratè intum humanũ à quo pcedat; g.º eadẽ visio potẽ exigere detratè intũ humanũ, q̃a sicut supnalitas actionis cõponit cum eiusmi exig.ª, ita supnalitas visionis cõpon. potẽ cum eadẽ exig.ª detrata.

Pr. 3.º N̄ repugnat, quod poa visiva vz.ª petat detratè af- ficere solam nam humanã, g.º nec repugnat etẽ quod vi- sio B.ª petat detratè intum humanũ, et tum sic distinguit ab Angelico. Pr. 4.º Plures actus fidei detratè petunt p- cedere à solo intu humano.

tn̄ id n̄ cõveniat actibus elicitis ab Angelo spualia per mum corporis; cum ab intu huma- no.

Ex dictis infr. I.º ut occurrerit rationes aliquot, quæ poss. grari, driã specificas intus humani et Angelici sm̄ roẽ poẽ

active et passive n. se habere mater et per accidens, sed formaliter et per se ratione illius visionis. Haec quae natura sua peteret debitam produci ab intellectu humano, et recipi in illo. Infertur 2.o si gratia produceretur instrumentaliter ab Angelo, et ab homine, non propterea gratiam fore specie distinctam ex distinctione specifica principiorum; nam cum solum petat a Deo produci, et non petat produci ab Angelo, vel ab homine, differentia specifica Angeli per accidens esset ratione gratiae; sicut quia non exigit recipi magis in homine quam in Angelo, distinctio specifica in potentia passiva per accidens se haberet ratione gratiae: alia vero est de illa visione, quae haberet ex sua natura speciali dependere a potentia activa et passiva talis creaturae intellectualis, cuius differentia specifica non se habebit ratione visionis per accidens sed per se, non materialiter sed formaliter.

Dico est 3.o Incertum prorsus esse an visio Angelica defacto sit specie distincta ab humana ex diversitate specifica priorum; quia cum utrumque possit evenire, ut constat ex duplici assertione praecedenti, et nullum detur testimonium depromptum ex Scriptura, Conciliis aut Patribus, quod rem hanc aperte definiat, non potest pro certo statui quid in hac re defacto contingat, si res definienda sit per intrinseca principia rationis. Si vero dicturi sumus probabilius locus aliquis in praesenti cedi debet, ex illis fatentur doctores aliqui et quidem probabiliter, visionem elicitam ab Angelo specie distingui a visione elicita ab homine, sicut reliqui actus Angelici supernaturales defacto distinguuntur ab humanis, quia debitam exigunt actus facultatis Angelicae; hanc vero debitam exigentiam colligunt ex comparatione, et quia differunt actus fidei et charitatis Angelicae cum actionibus fidei et charitatis humanae. Itemque n. fidei Angelici non pendent a phantasmatis, carentes

compositae et divisae. Repugnant pluribus erroribus naturali-
bus, quos solis adscribere actus fidei humanis, qui pendent
à phantasmatibus et fiunt per compositionem et divisionem —

quae nequeunt in utroque dari; in utroque vult motus coelorum
loquitur cum aliis, quae repugnant sibi; signum quod est illos
actus deberi petere potius naturales à quibus efficiuntur, et idem omnino
est de dicturis de visionibus Beatis. Haec sunt probabilia,
sed adhuc non eximunt difficultatem ab incertitudine, quae datur, ne
possit aliquid in hac parte tanquam certum statui.

Disput. 2.

An visiones Beatorum possint ex obiecto haurire
specificam diversitatem.

Duplex obiectum considerari potest in visione Beata sicut in quolibet
alio actu, alterum materiale, et alterum formale; inquirimus quod, an ex utro-
que visiones Beatae possint specificari. In quo dubio dicendum est 1º visiones
Beatorum visiones Beatae possint specificari. In quo dubio dicendum est distingui
Beatas, quae tendunt ad creaturas specie distinctas, entitative distingui
specie proveniente inter se. Haec doctrina de omnibus actibus vitalibus
fuse probata est à nobis, ad lib. 1º de anima controversia 1. disput. 1.
cap. 2º dicitur 5ª. Ex rationibus ibidem productis probatur 1º; nam minus
essentialis cognitioni quae videt Deum et leonem, respectus ad utrumque
obiectum, formaliter essentialis sunt materia et forma realis; sed materia specie distin-
cta specificat compositum, quia visio forma realis eadem sit in specie,
respectus ad obiectum materiale distinctum specificabit cognitionem. Quia visio
obiectum formale sit idem in specie. Probatur 2º. cognitio quae videret in
Deo leonem, magis differret à duabus cognitionibus, quae viderent
in Deo duos homines, quam illae cognitiones differunt inter se, et
hoc inde provenit, quod leo magis differat à duobus hominibus, quam
duo homines inter se, sed leo differt specie ab hominibus

q. coincabit cognitioni diversam specificam; nec apparet inconveniens in eo, quod plures visiones differant specie physica propter diversa obiecta materialia, conveniant tamen in specie morali, seu theologica, quatenus omnes illae procedunt ab eodem habitu, quod quidem in aliis actibus supernaturalibus locum etiam habere potest.

Dicendum est 2.º respectu ordinis ad obiecta formalia non repugnare plures visiones specie distinctas. Probatio huius assertionis desumenda est ex illis, quae diximus in secunda 2a disput. 2a. ibi non latè probavimus, posse esse visionem clara Dei, quae non exprimat formaliter intuitive attributa et relationes, et similiter posse dari aliam

filiationem Dei; sed eius modi perfectiones cognitae sunt in ratione proprios et formales se habent quasi obiecta formalia, et dicunt visionem ad eandem in cognitionibus

trant ad illas perfectiones evadent specie distinctae.

Dicendum est 3.º nullos magistros doctores

illos in hac parte non loqui contra hanc nostra propria, nam cum fateantur visionem videntem clare unam perfectionem differre specie ab alia visione, quae videret clarè aliam perfectionem Dei, et aliunde ipsi doceant non omnes visiones Beatorum attingere de facto in Deo clarè et distincte omnes creaturas possibiles fit ab illis admittendum esse, unum Beatum de facto videre in Deo illam perfectionem quae est productiva leonis et alium videre aliam quae est productiva Angeli; quia virtus Dei productiva leonis cadit visionem specie distinctam ab illa quam cadit virtus Dei productiva Angeli, nam illae virtutes iudicandae sunt specie distinctae in ordine ad terminos specie distinctos, quos producere possunt formaliter in se considerate; quod est propria, quae statuimus ab

dis magistris cum Pe Granado dm eet, de facto vis Bas dif-
ferre spe non solum ex obto mali, et diverso modo tendendi, sed
etiam ex Divina pfect. clare visa.

Disput. 3a.

An det inequalitas inter vis. B. et qua-
lis ista sit?

Cap. 13.

Supponunt quae certa sunt.

Supponendum est 1o tanquam fidei dogma firmissimum vis. Bas ee inequales inter se, et ex Beatis aliquos perfectius videre Deum, alios vero minus pfecte. Ad firmandam hanc veritatem contra Jovinianum et Lutherum oppositum defensantes producunt impugnates rores urgentissima ex paginis Ds. liberis et Pps testimonia, quae videri poss apud Ps Suarez, Vazquez, Arriaga, aliosque Scriptores. Expresse continet pdicta veritas in D. Paulo 2a ad corint. 9o qui parce seminat parce et metet, et 1a ad corint. 15o sicut stella differt a stella in claritate sic erit resurrectio mortuorum, et Joann. 14. in domo Patris mei mansiones multae sunt, ideo pro meritorum diversitate dabit inequalitatem in vis. Dei, sine inequalitate inferius pponendis, quia cum merita sint inequalia praemia debent ee inequalia, et Deus qui est remunerator iustissimus maiori praemio coronabit merita cumulatiora, sicut maiori puniet supplicio demerita inquam-; quod sic praedicta inequalitas solum censeat de fide vel visiblia; et si praedicta inequalitas solum censeat de fide ... negari intra-
... Beatorum, non potest eadem inequalitas negari intra
ipsorum Angelorum ... remerit.

Apponunt heretici contra hanc veritatem celebrem illam parabolam quae refertur a S. Matheo cap. 20. in qua Pr familias ...

stulit equale laboris mercedem videlicet denarium diurnum omnibus illis qui laboraverunt inequaliter in illius vinea, in quo premio denotatur equalitas totalis inter visiones Beatorum, quae sunt premium correspondens meritis illorum. In expositione huius parabolae plura egerunt erudite ad interpretibus scolasticis, et expositivis. Communis expositio est per eundem denarium omnibus collatum signari Beatitudinem quoad spem seu quoad obiectum illius quod omnes Beati Deum visuri sunt, cum quo recte stat inequalitas inter visiones ut infra declarando. Potest etiam vere in eadem parabola denotari quantitatem premii et visionis non esse mensurandam ex diuturnitate laboris externi, sed ex intensione et affectu actus interni, maiorique dignitate operantis, et ex isto capite, qui venere tardius cum laboraverint intensius praeferunt illis, qui portavere pondus diei et aestus; inequalitatem quoque inter Beatos non evertit parabola predicta. Ex illam inequalitatem probat alia parabola in qua collata sunt inequalia premia servis illis qui operati sunt inequaliter.

Supponendum est 2.° quod salvandam non omnes visiones Beatae Sororis esse necessario inequales sed plures illarum esse posse omnino equales. Probatur haec suppositio 1.° quia si duo pueri decedant cum gratia equali recepta in baptismo, ut frequenter evenire solet, visio Beata utriusque pueri equalis erit. 2.° quia non repugnat, ut duo soriis adulti decedant insigniti meritis equalibus, qui proinde coronandi erunt equali premio visionis equalis. 3.° quia nec ex scriptura nec ex Patribus aut ratione deduci potest esse necessariam inequalitatem inter omnes Beatos non quidem ex scriptura nam quod stella differat in claritate ab stella, non proponitur a Divo Paulo ut illo exemplo probet omnes Beatos esse inequales, sed ut ostendat, illos posse esse inequales in Beatitudine sicut stellae sunt inequales in claritate, per quod non excludit posse Beatos

eē equales.

Nec etiam ex Scoto id colligitur quod solus imperfectus in materia num. homil. 21. favere videtur Palludano; sed hic reijci debet in hoc puncto, aut quia, ut eruditè notat Card. Bellarminus opus illud ab Haereticis pro more corruptum esse ac depravatum, aut quia ... illud non esse depravatum, sed eam fuisse mente imperfecti ... debet quia opponitur communi Theologorum sententiae. Denique nec ex ... id deducitur ... concederemus omnes Angelos esse inequales in Beatitudine quod est valdè incertum non licet idem ... de homini bus; nam Angelis collata est gratia et gloria ex Beneplacito Dei

reparaturi sint Angelorum ruinas, eiusmodi reparatio sufficienter salvat in eo quod nulla sedes Angelica inoccupata persistat, ... contingat ad eandem sedem occupandam plures homines assumi. Supponendum est 3.º à Theologis communiter distingui triplicem inequalitatem quae potest examinari an detur inter visiones Beatorum. Prima est inequalitas intensiva gradualis proveniens ex pluribus gradibus intensivis, qui reperiuntur in una visione, et non reperiuntur in alia. 2.ª est inequalitas extensiva intentionalis, ex qua cuique provenit ut una visio plures creaturas in Deo repraesentet quam alia. 3.ª est inequalitas specifica et ... perfectionis substantialis, ita ut licet duae visiones easdem ... creaturas in Deo repraesentent, ex aliquo titulo habeant perfectionem inequalem substantialiter et specificè. Est autem inter Doctores controversum an visiones Beatorum possint dere triplicem inequalitatem explicatam.

Cap. 2.

Examinatur inequalitas intensiva gradualis et extensiva intentionalis.

Supponi debet hic cum ... et aliis Theologis ... communiter inter Theologos, nec docetur actus intus esse capaces veri et proprie

intensioris, sicut et reliquas qualitates quae dicuntur intensibiles. Et 2a hanc sam constituenda e inaequalitas intensiva inter visiones Beatas, quia cum visio reddat meritis iustorum tanquam premium, et merita habeant inter se inaequalitatem gradualem, et intensivam, quia illud quo iustus e iustificet adduc, idem augeat gratiam iustificantem, et illam intendat; inde fit, visiones ipsas ee inaequales intensivè ex inaequalitate intensivam meritorum, et sic communiter asserit Xptum Dnum, B. Virginem et Apostolos videre Deum essentiam intensius reliquis Beatis. Resolutio tradita circa hoc punctum n tam per a Theologis, quam supponitur ut verissima. §

Ut illud autem expositum e aliquali dubitationi, explicare videlicet quid efficiat praedicta maior intensio in visionibus, an ratione illius possint plures creaturae videri a Bto habente visionem intensiorem. In hoc dubio Pr. Arriaga tom. de visione disput. 12. sect. 2a asserit, in sententia constituente gradus intensionis heterogeneos posse defendi ex vi visionis intensioris videri plures creaturas in Deo quam vident ex vi remissioris; in sa vero defendente homogeneitatem inter gradus dicit ee n videri plures creaturas per visionem intensiorem. Asserendum tamen e cum aliis Theologis, perfectionem intensivam gradualem, quae datur in visionibus ee maiorem conatum procedentem per plures gradus eiusdem qualitatis versantes circa idem obiectum, ac proinde ex vi maioris intensionis non posse in Deo cognosci novum aliquod obiectum.

Pr. 1o. si maior intensio gradualis adduceret ad repraesentandum novum obiectum, sequeretur eamdem intentionalem repraesentationem n posse produci cum maiori vel minori intensione, nam illa repraesentatio quae novum obiectum exprimeret esset distincta ab illa quae diceret intendi et exprimeret obiectum aliud, quod n potest exprimi, in quo si stat, ille maior conatus quo produce-

rei. Frᵒ 2ᵒ. spes angeli inferioris, quae repraesentat unum spem determinatam entis, quantumcumque intendatur, non potest repraesentare dictas spes, quod hoc provenit ex eo quod praecisa visionis intentio non extendit ad obiecta nova, sed ad idem obiectum cum maiori conatu et vehementia. Dices, quod maior conatus potest tamen facit, ut firmius ad se trahat propria obiecta, non tamen efficit, ut magis penetret illud: Actus enim actum intensum ut 4, iste nihil aliud est quam 4ᵒʳ repetitio actus eiusdem speciei efficiens circa idem obiectum; non quod potest ex vi huius penetrari magis obiectum in ordine ad expressionem intensionis alicuius obiecti novi, quod haec repraesentatio nova pertinet ad perfectionem extensivam. Maneat ergo gradus intensionis esse circa idem obiectum, et illos non posse extendi ad repraesentandum novum obiectum.

Circa inaequalitatem extensivam intentionale per ordinem ad repraesentationem diversorum obiectorum maxime dicendum est, illam reperiri inter aliquas visiones Beatas; nam unus Beatus plures creaturas in Deo cognoscit, quam alter, et repraesentatio harum creaturarum diversarum non provenit ex inaequalitate visionis intensivae, ut probatum est in superioribus, sed tamen pertinet ad intentionalem extensivam. Unde autem proveniat haec inaequalitas extensiva, declarabitur a nobis in disput. sequenti, unde de eius inaequalitatis visionis sermonem instituamus.

Cap. 3ᵘᵐ.

Vocat in examen inaequalitas visionis quoad perfectionem substantialem.

Propositum dubium difficilius est et expendi debet praecipue nunc. Ut autem illud possit vere locum habere apud omnes doctores, et independenter a diversitate specifica disquirat, de qua egimus in disput. 1ᵃ, permittemus ad praesentem disputationem duo, iam visionem angelicam petere determinate angelicam intuitionem a quo procedat, ergo proinde a specie diversam a visione humana;

Vide n. repugnare duos actus spe differentes, qui sint in sp-
cia pfecte equales, ut plures docent in metaphysica, et
explicatur ex uno intu bene apprehendenti et male iudi-
canti, et altius bene iudicanti, et male apprehendenti,
qui pfectes diversae sunt, et adinvicem equivalebunt, in
tum quidquid pfectionis tribuit uni intui bona apprehen-
sio tribuat et alti bonum iudicium.

Positis his duobus inquirit 1.o an visiones
pcedentes ab Angelo et ab homine sub equali lumine glo-
rie et sub eodem obto formali possint esse inequales in subs-
tali pfecte ex inequalite substali, que pvenit ex pte
ipsorum intuum inequalium? Negant coiter Theologi de his
actibus supnalibus, videlicet Pr Suarez, Pr Vazquez,
Pr Valentia, Pr Alas, Pr Tapius, Pr Granado et alii
qui referunt ab ipsis. Alii Theologi, ut Pr Lessius, Pr
Konine, et Pr Becanus, admittunt actus supnales vi
substali inequales, pp inequalite poarum, et negant
eamdem inequalitem reperiri posse in actionibus elicitis in patria.

Asserendum mihi e cum aliis doctis Theologis
n. repugnare inequalitem substalem in visionibus Beatis
ortam ex inequalite ipsarum poorum nalium, quamvis lumen
sit equale. Pr 1.o visio Beata supnalis potest desumere
pfectem aliquam ex poa nali, quod potest desumere maiorem p-
fectem ex maiori pfecte poe. Sed pr, quod visio Angeli-
ca desumit vitalitem ex intu Angelico. Coa pt a parite.
Pr 2.o Actus nalis pp que cognoscit Angelus obtum crea-
tum, potest esse pfectior ex poa pfectiori alio actu nali
hominis circa idem obtum, quod visio supnalis Angeli circa deum
potest esse pfectior, visio humana circa deum ex maiori
pfecte Angeli. Pr coa, quia ex eo oriatur Angelus maio-
rem pfectem actui nali, quia deurit ad illum immate,
sed etiam in orde ad visionem supnalem Dei deurit Ange-

bus immatē; quam non disputamus in praesenti cum Thomistis, qui denegant intellectui activitatem immatam in visionem, nec cum nominalibus asserentibus à solo Deo produci visionem, sed cum aliis ex nostris doctoribus concedentibus intellectui immatam activitatem in actus supernaturales, quod potest Angelus eoicare visioni perfectionem, quae superet perfectionem visionis humanae.

Probatur 3.º Non repugnat quod actus fidei, et pon[illegible] dentiae infusae facti ab Angelis et hominibus sint inaequales in perfectione, ergo idem dicendum est, de visionibus Beatis. Antecedens probatur, quia actus Angelici reperiunt independenter à phantasmatibus, et res spirituales ut sunt in se; actus vero humani reperiunt dependenter à phantasmatibus, et admixtum corporis; ergo actus fidei Angelici, ceteris paribus, ex principio nobiliori possunt esse nobiliores actibus fidei humanis. Confirmatur, intellectus divi Augustini cum aequali lumine fidei eliciet expressiorem et perfectiorem actum fidei circa mysterium Eucharistiae, quam eliciet rusticus; ergo intellectus cum aequali lumine gloriae perfectiorem eliciet visionem.

Probatur 4.º Actio qua producitur visio Angelica, potest esse nobilior entitative alia actione qua producitur visio ab homine; ergo idem dicendum est de terminis harum actionum. Probatur consequentia, quia sicut intellectus Angeli concurrit elevatus ad visionem ita concurrit elevatus ad actionem, quod sicut hoc non obstante facere meliorem actionem, quia melior et nobilior sit in seipso, ita potest facere meliorem ipsam visionem. Antecedens vero sumptum probatur, quia illa non actio est assatr alligata Angelo à quo procede maiorem perfectionem haurire debet. Probatur 5.º contra Lessium. Ex eo possent actus viatoris supernales de humero magis aliquam perfectam ex maiori perfectione rei, quia procedunt immatē à potentia et sunt capaces maioris perfectionis in se, sed idem reperitur in actibus supernalibus Beati, ergo possunt esse inaequales quoad perfectionem.

Arguis 1.º Visio B.ª Angeli producit ad illorum mensuram decursus Divini exhibiti; sed hic solum mensuratur perfectioni luminis gloriae, quia ubi fuerit lumen gloriae omnino aequale, visio non debit maiorem perfectionem ex maiori perfectione potentiae naturalis. Minor probatur, quia decursus divinus debet commensurari cum illo principio, à quo exigitur; sed non exigit à potentia naturali, sed à solo lumine gloriae; ergo solum commensurabit cum lumine gloriae. Respondeo 1.º decursum Divinum posse dispensari iuxta exigentiam illius coniuncti, quod consurgit ex potentia naturali et lumine gloriae; unde sicut lumen seorsim à potentia non exigit decursum, sed ut coniunctum potentiae, ita coniunctum ratione perfectioni potest exigere decursum perfectiorem requisitum ad totum perfectiorem, quem decursum non exigit seorsim ab illa potentia; et hoc explicari potest ex creaturis naturalibus quae sine gratia non diligit amore amicitiae, bene tamen coniunctum illud ex creatura et gratia. Respondeo 2.º eundem situm luminis posse petere in se, ut coniunctum potentiis inaequalibus quoad perfectionem dari decursum Divinum inaequalem ad producendos actus etiam inaequales.

Arguis 2.º Si ex maiori perfectione potentiae posset visio contrahere maiorem perfectionem, hic excessus perfectionis non tribueretur lumini, nam hoc erat aequale, ut supponitur, ergo solum tribueret intui; ergo aliqua perfectio actus supernaturalis tribueret soli naturae, quod esset relabi in errorem Semipelagianorum; ergo tutius erit asserere ex maiori perfectione potentiae non posse refundi maiorem perfectionem in visionem. Omissa solutione Philippi Fabri, qui in 3º distinctione 33. cap. 2.º aperte concedit posse tribui soli intui excessum perfectionis repertum in visione Beata; respondendum est, complexum ex Angelo, et lumine ut duo esse quod perfectius complexo ex homine et eodem lumine, et proinde excessum perfectionis in actu revocari in excessum perfectionis ex parte complexi,

ut tale e; nam visio Angelica sm illum etiā excessum, quo supat vis humanā, n pcedit à solo Angelo, sed ab illo instructo p gram, et p Lumen; unde inequalitas visionis revocaret in inequalitē cplexi includentis virium supnale, q ex unā pte pote inequalitē dexe. Et hoc dm̄ tēdo vidās qui ccedunt ccursum immaturum virtus, nam illi attribuit visio ut illectio et ut vitalis, sed illi ut instructa lumine.

Caput 4.

Diluit 3m argmtum.

Argues 3º. si posset visio Bª deximere maiore pfect, ex maiori pfect mri sequeret hoiē et Angelum hentes equalia merita futuros inequaler Beatos; sed hoc e ōio impole, q et 1um. Pr sequella maioris nam Angelu efficeret visū pfectiore grādū, q p illam cstitueret inequaler essar Beatus. In huius argmti enodate n ceuniunt theologi doctores. ut dilluā rent aliqui 1º cum pe Vazquez et pe Arrubal, in casu pposito dandum eē Angelo tanto minus luminis glorie, qto Angelus supat hoiē in suā pfect, et hoi dandum eē tanto plus luminis, qto supat ipso ab Angelo, et hoc pacto oīa cpensatt eliciat ab utroq equalis visio. sed repetitur 1º hec solutio, q cum Lumen n solum sit medium, sed etiā premium reus meritis, et merita sint equalia in Angelo et in homine, equale Lumen debet utriq dedi, alioqui aliqua merita in Angelo manerent sine premio et corona. Et Deus n redderet unicuiq ꝑ opa sua ī Diou Paulum ad Roman. 2º. S ea, q dm̄ etiā eet Angelo tribuen-

dum minus grã et charit.is, et hoi plus charit.is et grã q̃a visio in Patria proportionatur grã et charitati quæ data e in via, et à grã æquali exigit æquale lumen. Deniq. q̃a iuxta Concilium Viennense Lumen gloriæ dat Beatis ad elevandum intellectum, ac proinde ubi dant æqualia merita, æqualis visio, et æquale lumen ad visionem concedi debent.

Rent alii 2.o in casu dicto conferendum esse lumen æquale iuxta mensuram meritorum, et insup Deum collaturum esse homini aliquam illam portionem luminis, ut possit producere visionem æqualem de quo addito non potest Angelus iuste conqueri. Sed hoc nullo firmo fundamento stabiliri potest, et solum videtur confictum ad eludendam vim argumenti: rent 3.o alii cum P. Molina tribuendum esse Angelo et homini Lumen æquale, sed in Angelo lumen non esse operaturum totam visionem quam potest quia Deus impediret concursum luminis, ne Angelus plus videat quam homo; et homini impenderet Deus majorem concursum, ut sic eliciat æqualem visionem; sed contra est 1.o quia mere divinando dici potest in præsenti Deum præbere concursum luminis, quod est agens naturale ne producat totam visionem quam potest. Contra est 2.o quia interferet, intuitum Angelicum concurrere per suam virtutem naturalem ad illam partem visionis

adillam ptem visionis, quod repugnat decreto Concilii Viennensis. Contra est 3.o quia ille concursus uberior, qui daret homini elevato vel esset debitus vel non. Si dicatur primum erit etiam debitus Angelo elevato, et si non conferret illi fieret aliquid contra regulas iustitiæ remunerativæ. Si dicatur 2um, ille concursus erit ultra condignum, et sequitur, angelo et homini conferendum esse æqualem concursum ultra condignum iuxta æqualitatem meritorum, neque id quod confertur ultra condignum confertur iuxta proportionem meritorum, et concursus habet rationem præmii sicut et lumen et ipsa visio.

Dicent alii 4.° non fore inaequales Beatos Angelos et homines in praedicta hypothesi, nam ille excessus perfectionis, qui daretur in visione Angelica, compensaretur à Deo in homine per intensionem inaequalem, quae daretur in illius lumine et visione, et hoc pacto in ratione formalis Beatitudinis essent omnino aequales. Haec solutio probabilis est et sufficienter diluit argumentum propositum. Contra illud tamen tenent plures alii scilicet cum Scholasticis Ripaldâ Alarcon et Arriaga, illas visiones in hypothesi dicta futuras esse inaequales maior et entitativè propter inaequalitatem obiectorum, quae respiciunt; in ratione vero formalis Beatitudinis fore aequales, quia autem haec aequalitas provenit ex aequè clarâ et distinctâ intuitione boni possessi; possent autem in praedicto casu aequè clarè et distinctè possidere Deum Angelus et homo, quamvis possessiones formales essent differentes per ordinem ad propria, et consequenter possent esse aequè Beati in ratione formali Beatitudinis.

Et ut melius intelligatur ista solutio, quae mihi etiam arridet et evertere videtur dictum argumentum factum, notari debet 1.° comprehensionem unam, quam Angelus superior elicit circa albedinem, in ratione et respectu comprehensionis esse aequè claram et distinctam, ac illam comprehensionem, quam elicit Angelus inferior circa eamdem albedinem, quamvis essent inaequales in entitativâ perfectione, per ordinem ad propria inaequaliter perfecta. Notari debet 2.° hanc inaequalitatem entitativam reperiam esse in ipsis operibus meritoriis hominis et Angeli, qui si v. n. ita elicuissent aequales actus charitatis in genere moris, possent actus esse inaequales secundum perfectionem entitativam; si ergo visiones in ratione formali possidendi Deum essent omnino aequales, licet in entitativâ perfectione mali diferent inaequalitate, quae per accidens esset ad formam Beatitudinis, sicut per accidens est

quod à nullis adstruat visio, ꝑ mum enti[s] mod acis
et ad alios tanq[ua]m ens obtum, ad hoc ut in ratione Beatitu-
dinis censeri debeat minus premium. Rogabit ali-
quis hic, an possint dari visiones inequales in clarit[at]e essen-
ti, q[uan]tu[m] vis quod una attingit, attingat etiam et altera. Et
respond[eo] affirmative. 1.º q[ui]a Deus clarius et distinctius a-
prehendit, quam Angelus. 2.º q[ui]a non repugnat in eo
quod inter cognit[iones] intuitivas det inequalitas in clarit[at]e sub-
stantiali p[er] ordine ad idem obiectum indivisibile. 3.º q[ui]a idem punctum in-
divisibile potest magis et magis illuminari, ergo idem obiectum
visum intuitive potest magis et magis illuminari ꝑ clariores et
clariores cognit[ione]s. 4.º q[ui]a eadem vox sub omnibus suis partibus audit[ur]
à me, qui proximus sum proferenti, et audit[ur] ab alio, qui sit
remotus, et tamen à me percipit[ur] clarius, quam ab alio; q[ui]a non re-
pugnat in cognitionibus substantialibus maior et minor
claritas in ordine ad idem obiectum, q[uan]tu[m]vis non cognoscant in illo
plura, nec etiam cognoscat idem in ordine ad tres diversos.
Nec destruit hanc doctrinam exemplum illud, quod in opposi-
tum adduci solet de equalit[ate], quae cum hec consistat
in indivisibili, et non det plus aut minus, nihil concludit de cla-
ritate cognitionis, quia hec non consistit in indivisibili sed admittit ma-
gis et minus, ac proinde potest dare inequalitatem sub claritate
substantiali in ordine ad idem obiectum.

Caput 3.

An nario visio Beata Angelica sit perfec-
tior substantialiter, quam humana.

Partem affirmantem defendunt antiquiores Theologi, sci-
licet Ricardus, Maior, Paludanus, Bassolis; ex recentio-
ribus Caietanus, Pater Molina, et alii apud Patrem Herize

Dico tamen cum aliis

theologis vis Angelicam n ee nario pfectior vis humana ex maiori pfecte intus Angelici, ac pinde n ee rectam, nec argmtetz, Angelus e pfectior homine, q visio que fit ab Angelo, pfectior e visione, que fit ab homine. R. 1. saepe. Et aliqua pura nalis excedat aliq, n e necesse, ut oes effus nales pos excedentis sint pfectiores effibus pos excessae, i pide dm qui in ordine ad effus supnales. vnd p, q dee ppisse, quod ex uno aut duplici effu supet aliam pam, lt in aliis det equalitas e aute pura nobilior, lt n. Ds posset pducere deos effus equales illis, quos Angelus pducere pote, si posset tamen actus pducere alios effum nobiliore, que Ds n posset, ex hoc capite sufferenter excedet Angelus hominem. Et quoniam in effibus pducendis ovenirent illae pae, possent ex aliis capitibus desumere inequalitatem, videlicet ex nobiliori modo existendi, aliave priete, qm exigeret.

R. 2. q pote effus respicere determinate aliq agens, et n recipere in se pfectionem spalem excedentem in agente; et pterea cernimus pates videndi, et audiendi elicitas a brutis ignobiliori ee, vel nobiliores illis, que eliciunt a viventibus pfectioribus. Et ro vid ea ee, q licet sit pprium cuiusq cae continere totam pfectionem effus que pducit ut pria firma docet, n e pprium cuiuslibet effus claudere totam pfectionem relucentem in ca, ut dotat ex pluribus exemplis, que cuilibet pvia sunt; unde pote fieri quod cae pfectiores n debeant pducere nario pfectiores actus, imo aliq pducent actus ignobiliores actibus cae imperfectioris.

Obiic. 1. vis Angelicae et humanae nario sunt spe distinctae ex pte pricipiorum; sed vis spe distinctae nario sunt inequales quoad pfectionem; q vis Angelicae et humanae

nario sit inequales quoad pfectz. Maior pr qa eiusmi visus detrate petunt illa pria a qq pducunt. Dfr. Agens nario e pfectius p ordz ad effus nobiliores, qo effus detrate respiciens agens nobilius erit nario pfectior p ordz ad agens pfectius.

Ad hoc argumtu pote 1o veri xa sim illam, que n admittit duas entes spe distinctas, et sm pfectz equales; in hac qr sa maior e falsa, q posset Angelica visio distincta ab actu, quam pducit, pcedere ab homine, et e dverso. Et ratio etz maioris falsa e. 2o veri pote xa iam aliam, que defendit n repugnare, ut duo indua spe differentia sint equalia quoad pfectz; in qua sa scessa maiori negat minor, q diversitas specifica n arguit nario excessum pfectionis in uno actu pcedente ab aliqua pra pfectiori. Ad sfratz scedit ans xam suius et solutionis pxime dictz, et negat csa. Discrimen e, q ca respicit effum ut possit illi communicare pfectz debet hre, n pote autz ca sferre pfectz effui, nisi stineat eamdz pfectz in se, ut manifestum e; effus vo respicit cam, ut ab illa recipiat ppriam pfectz, qm debet hre; ad hoc autz n e necesse, ut recipiat effus totam pfectz, que remeet in ca, et contra n e necesse, ut evadat pfectior quovis alio effu alius ce.

Obiicies 2o Ex pdicta opine segr, actus nales Angelicos posse etz ee pfectionis equales cum humanis, quod tn ex tris falsum apparet. Dfr. Aliquis actus pos nobilioris e nario pfectior aliquo actu pos ignobilioris; q oes erunt nario nobiliores, q prestantia pos eadz e omnino in ordo ad oes actus. Rz ad argumtum admittendo se-

quellam de aliqq actibus nalibus Angelicis, qui poss ee p-
fectionis equalis cum humanis, nam oes supra fratg à nobis
retinent suam effaciam cca actus etz nales. Ad ofratg
oesso ante, negat coa, qa maior nobilitas in aliqq actibus
n premit ex pcissa dependentia actuum à pva nobiliori, sed
ex ipsa necessrit pos, que cum sit in se nobilior, debet hereali-
quos effus nobiliores, in orde ad quos ostituat in roe pfectioris,
atqs adeo in orde adistos spales effus influet sm totam p-
fectz, qm in se het, in orde tn ad alios ocurret sm illam p-
fectz, in qua coicat cum alta pva ignobiliori.

Obiic. 3°. Actus fidei nario pcedit clarior et dis-
tinctior, ex clariori spe impressa que ocurrat adillum, ig
visio nario pcedet pfectior, ex intu pfectiori, qui ocurrat ad
illam. Coentia ostat à parit rois. Ats pr in actibus fi-
dei elicitis ab homine docto, et ab alio indocto cca ide obtu,
qui ex spebus nalibus clarioribus pceduut int se inequaliter
pfecti. Ad hoc argmtum rent coitr Theologi ocedendo ans,
et negdo coam. In assignando ho discrimine n eodem mo
discurrunt iidem theologi. Nam 1° nnulli dicunt, discrimen
osistere in eo, quod spes impressa elevat, in qtum e talis,
et de tali obto; intum o Angeli solum elevari sub roe
coi intui humano. Sed hoc potest refutari, qa involvit illud
prium de quo pcedit ipsum argmtum, quare vide, t spes im-
presse elevent sm pprias pfectes inequales, et n sm
roe coe reprativam talis obti; intus vo Angeli nequeat ele-
vari sm excessum que dicit supra intus humanus, et solu
elevet. sm roe coe illiciendi in qua ovenit intus utqz.

Deinde dicunt alii, discrimen ex eo desumendam ee
quod spes impresse nales n hent ex pte obti prium aliquod
supnale cui possint adequari, ac pinde nario coicant actibus

ipsis maiorem aut minorem claritatem habent in seipsis; intus lumen Angelicus habet lumen gloriae, medio quo proportionatur in eodem genere, et inaequalitas virtutis compensari potest per ipsam virtutem luminis quod incidet in Angelo et in homine, et ex hoc capite fieri potest, ut eadem visio quoad perfectionem substantialem effluat ab utroque principio. Quod quamvis discrimen hoc proximius accedat ad ipsam veritatem, plenè tamen non diluit argumentum quoniam virtus luminis quod supplet in posteriori virtutis creati non debet ita compensari ut reddat aequales virtutes Angelicos et humanos, qui secundum suam entitatem habent substantialem inaequalitatem.

Respondent alii 3°. dari esse rationem peculiarem speciei impressae quae secundum se habet producere clariorem obiecti cognitionem ex maiorem claritatem, quae datur in ipsa specie, et ex eo quod haec sit proprietas speciei, non inde rectè infertur, quamlibet aliam causam debere convenire producere omnes effectus nobiliores ex maiorem nobilitatem, quae datur in ipso principio productivo. Unde verò probabilius inferimus dari esse rationem peculiarem solius speciei impressae in ordine ad actum fidei supernaturalem quando Deus elevat intellectum ad actum fidei supernaturalem ex similitudine actus fidei naturalis qui tunc etiam elicit, et quia species naturales impressae et entitativè inaequales producunt actus naturales fidei entitativè inaequales, eamdem inaequalitatem communicant actibus supernaturalibus, quae ratio non militat ullomodo in ipsis principiis intellectivis. Hoc discrimen est mihi verosimilius visum est, ac proinde adhiberi debet ad solutionem argumenti dum aliud melius et fortius non occurrit.

Solum superest in praesenti statuere quid contingat de facto in visionibus beatis circa inaequalitatem substantialem, aut entitativam et materialem, aut in ratione formali possessionis et Beatitudinis. In quo dubio nihil potest à nobis tanquam certum definiri et nullum habemus fundamentum, aut authoritatis aut rationis

ut potius in istam quam in alteram partem propendeamus. Sufficiet discussisse exacte in precedentibus, quomodo possit inequalitas inter visiones declarari et probabiliter defendi.

Disputatio 4a

Expenditur causa inequalitatis inter visiones Beatorum.

Cap. 1um

Premittuntur illa que sunt minus difficilia.

Triplex causa potest expendi certa visionis inequalitatis. 1a est moralis; 2a est formalis; 3a est physica in genere productivo. De 1a causa morali nulla potest esse concertatio inter Theologos, quia certo constat, inequalitatem visionis mensurari moraliter ex inequalitate meritorum, ut bene notat Sanctus Thomas ad articulum 6. quia merita Dei movent ad conferenda premia. De 2a causa formali facilis etiam est resolutio, siquidem provenit ex ipsa essentia formali visionis, sicut hominis esse diversum a bruto formaliter provenit ex ipsius formalis. De 3a causa physica, et effectiva inequalitatis visionis gravior est difficultas inter Theologos, quenam sit causa physica, sed ea dumtaxat, que ad presens institutum deserviunt: ut autem potissima huius disputationis difficultas exponamus, nonnulla prius in hoc capite notanda sunt, ut mox pro more nostro ad doctorum sententias procedamus.

Imprimis ergo certum apud omnes doctores est, parvulos iustificari solo habitu infuso, seu qualitate permanenti, que est ab operatione distincta:

quod sicut unica spẽs deserviret ad oẽs actus voluntis pducẽs ita nariò deserviret unicus situs, ut ñ possent dari plures situs infusi ad pducẽs diversos actus voluntis; ñ sq repugnat, quod ex physicã luminis inæqualite proveniat inæqualitas extensiva visionum.

Asserimus 3.º ñ repugnare absolutè, ut inæqualitas extensiva visionum physicè pcedat ex solâ spẽ impressâ, aut ex Deo concurrente p modum spẽi, et detrahente ad visẽ harum potius creaturarum, qm aliarum. Prob: ñ repugnat lumen ex se illimitatum et extensum, indifferensqz ad plures visẽs, qq in Deo videant oẽs creaẽ; tum qa lumen se hẽt p modum potẽ, et consistr illi ñ repugnat indifferentia ad oïa obta, et solum posset detrahi ab spẽ vũ hujus aut alterius obti; tum etz, qa reliqui situs supernales hẽnt eandz indifferentiam vũ suorum obtorum materialium; posito autz ejusmi lumẽ in intuẽ Beati, requireret ulterius detractio et limitatio proveniens ab ipso concursu spẽi, ut istæ creaẽ potius qm aliæ, viderentur; qa tunc proveniret inæqualitas extensiva visionum ex solâ spẽ impressâ concurrente.

Obiicies 1.º Deus in genere spẽi intelligibilis ñ potest eẽ cã, ut viderentur quædam determinatæ creaẽ potius qm aliæ; qa inæqualitas extensiva visionum tm poteẽ provenire ex lumẽ, quod solum detrahẽt ad videndas has creas et ñ alias, consistrqz repugnat lumen extensum et illimitatum. Unde prob 1.º qa Deus æqualr continet creas oẽs in seipso. 2.º qa ex opposito variaretur cognitio cca Deum, cum tm visio Dei debeat eẽ semp stabilis et fixa. 3.º qa Deus in roẽ spẽi concurrit ædvisẽ B3z xa mensuram luminis gloriæ, qa inæqualitas visionum provenit physicè ex indiffe-

vortiā individuali luminis ipsius.

Ad argumtum rei negat antis. Et ad 1ᵐ pbatum ipsius dnd e Deum posse applicare sese libere omnino tabra cunctā ad visum determinatam harum creaturarum, et n ad visum aliarum. Et pbationi satisfiet si dicat, diversas creas in Deo videri a diversomodo vidi Deus, et attingit à Beatis inequali penetratione; unde fit, nullam cognitum indifferente ee ad videndas has, aut illas creas, sed una cognitio poterit illas creas in parlari videre, qa Deus ipse detrat ad videndas illas creas detratas, et n ad videndas alias. Ad 3ᵐ ret, Deum in roe spei concurrere ad intensum visionis pro commensuratum cum ipso lumine, in orde vo ad inequalitm extensivam n commensurat lumini qd pce indifferens e, et extensum, sed pfectior et substantialis penetratio obti pvenit ex pfectiori, et magis extenso concursu spei impresse.

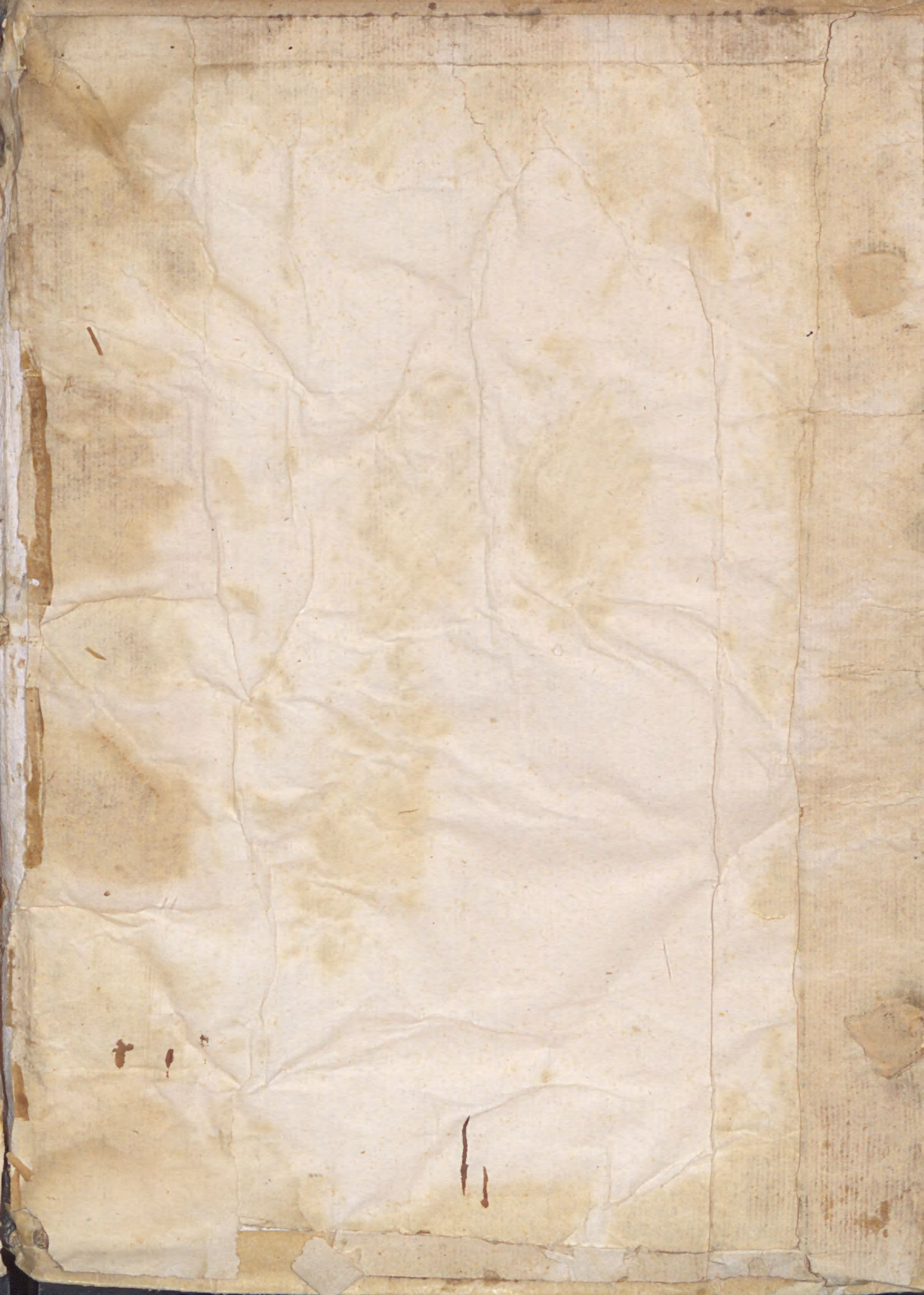
Obiicis 2o. Quodlibet lumen debet ee sua na detratum ad videndas detratas creas; q repugnat aliqd indifferens ex se ad videndas quascumq creas. Prob ans qa si lumen eet indifferens ad oes creas videndas, fingamus illud de facto dari in intu Divi Petri, certe in isto casu Divus Petrus videret oes creas posses, qa lumen illud eet agens narium, ac pinde deberet operari quantum potest; et consequenter cum lumine talis conditionis n potest consistere inequalitas extensiva visionum. Rx nego ans. Ad pbatum illius dnd e n ee inconveniens, ut lumen sit ca naria, et indifferens ad plures effus, sicut sol intus, et habitus fidei infusus, ut omittam alia exempla, qs cs naria et indifferentes ad pducendos varios effus. Nec inde sequeretur oes creas nario videndas à quolibet Beato habente lumen illud indifferens; nam Deus concurrens in roe obti detraret intum, et ipsum lumen ad videndas creas detra-

tas; sicut spes coloris nigri determinat potentiam visivam non suapte potentem percipere varios colores, ut percipiat solum colorem nigrum. Certe in hoc nulla relucet implicatio, quod indifferentia luminis determinetur à Deo per speciales concursum in ratione obiecti.

Asserimus 6º defacto rem esse in incertam, an inequalitas extensionum visionum proveniat ex inequalitate individuali luminis gloriae, an ex determinatione Dei in ratione speciei impressae. Cum enim nihil expresse definitum sit à Conciliis et Sanctis Patribus, Theologi liberè circa hoc punctum opinati sunt. Asserunt aliqui communiter lumina esse diversa determinata, et limitata ad videndas speciales creas. Asserunt alii viri docti quibus nos in hac difficultate subscribimus, lumen gloriae defacto esse aequè extensum in omnibus Beatis, et consequenter inequalitatem extensionis inter visiones desumi ex specie impressa, quae determinat, ut lumen gloriae producat visionem cognoscentem tales speciales creas, et non alias. Praedicta vero aequalitas extensionis quae defacto constituitur in isto lumine gloriae, potest suaderi 1º facta pariter ex habitu fidei cui succedit habitus luminis, et est aequè extensus in omnibus fidelibus. 2º quia quilibet actus meritorius promeretur totam extensionem premii supernaturalis charitatis, ergo, quod promeretur etiam extensionem totam luminis gloriae, et consequenter in omnibus Beatis erit aequalis extensio luminis gloriae, quod determinabitur ab specie impressa, ut decurrat ad visionem potius harum creaturarum quam aliarum.

Controversia 6ª

De Dei incomprehensibilitate

Gonzalez de Barrios &c